

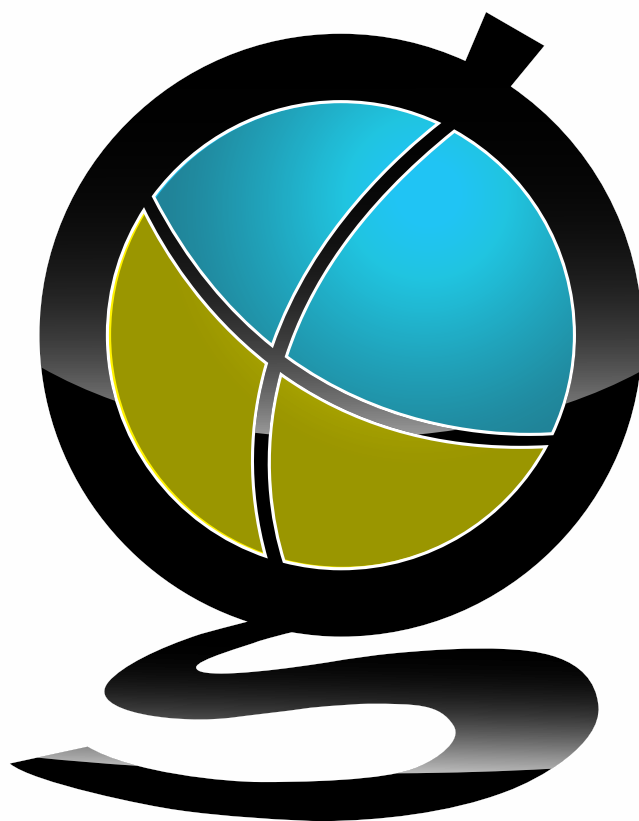
МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

World Health
Organization

REGIONAL OFFICE FOR Europe

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

Звіт
Україна 2017

УДК 311.2:178.7(477)=161.2
Г54

Г54 Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (Global Adult Tobacco Survey – GATS) (укр. мова). – Київ, 2017. – 240 с.
ISBN 978-617-7157-57-0

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (Global Adult Tobacco Survey – GATS) — це національно репрезентативне опитування членів домогосподарств, які досягли віку 15 років і старших, що використовується для нагляду за вживанням тютюну (курильного та бездимного) та моніторингу основних показників контролю над тютюном. Новий етап дослідження GATS з дизайном, аналогічним застосованому у дослідженні 2010 р., був реалізований у 2016-2017 рр. Київським міжнародним інститутом соціології за підтримки Міністерства охорони здоров'я України та у співпраці з Національною академією медичних наук України. У період з 2010 по 2017 р. Україна прийняла ряд законів, спрямованих на протидію поширенню вживання тютюну, серед яких підвищення акцизів на тютюнові вироби, повна заборона куріння в кафе, барах, ресторанах, закладах охорони здоров'я та освіти, а також заборона реклами тютюну (окрім Інтернету), спонсорства та стимулювання продажу тютюну. У цьому звіті представлено ключові результати, що відображають ситуацію зі споживанням тютюну дорослим населенням України у 2017 р., а також відзначено зміни, які відбулися між 2010 та 2017 рр. Поширеність куріння серед дорослого населення у цей період скоротилася майже на 20%. Середня (медіанна) ціна пачки з 20-ти сигарет зросла майже на 70%. Серед дорослого населення також значно скоротилася частка тих, хто зазнає впливу маркетингу тютюнових виробів, а також впливу вторинного тютюнового диму на робочому місці, вдома та у громадських місцях. Хоча у порівнянні з 2010 р. поширеність вживання тютюну в 2017 р. в Україні зменшилась, понад 8 млн українців продовжують вживати тютюн. У звіті наголошується, що подальше втілення РКБТ ВООЗ допоможе зупинити тютюнову епідемію. Моніторинг вживання тютюнових виробів та оцінювання заходів з контролю над тютюном мають вирішальне значення для зменшення його вживання та пов'язаних з ним захворюваності та смертності.

УДК 311.2:178.7(477)=161.2

ПЕРЕДМОВА

УЛЯНА СУПРУН,
в.о. Міністра охорони здоров'я України

**МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ**

Вживання тютюну – одна з основних причин неінфекційних захворювань та передчасних смертей, яким можна запобігти через запровадження комплексних заходів, що довели свою ефективність у багатьох країнах. Усі ці заходи включено до Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну (РКБТ ВООЗ), яку Україна ратифікувала у 2006 році. Необхідність реалізації положень Конвенції було також включено до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 2014 року, що є ще одним стимулом рухатися в напрямі боротьби проти тютюну.

За 11 років після підписання РКБТ ВООЗ завдяки спільним зусиллям Міністерства охорони здоров'я України, народних депутатів, міжнародних та громадських організацій вдалося заборонити рекламу, просування та спонсорство тютюну, звільнити громадські місця від тютюнового диму, запровадити графічні попередження про шкідливість куріння на пачках сигарет, у разі збільшити податки на тютюн. Усе це дало змогу суттєво скоротити поширеність куріння в Україні та підвищити його соціальну неприйнятність.

Результати Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) підтверджують значні досягнення у сфері контролю над тютюном протягом останніх років. Це одне з найбільш комплексних досліджень, що охоплює все населення країни віком від 15 років і старших й дає можливість отримувати достовірні дані стосовно вживання тютюну та відстежувати ефективність здійснення політики контролю над тютюном.

В Україні GATS було проведене двічі – у 2010 та 2017 роках. Порівняння результатів обох досліджень показало позитивну динаміку в підвищенні обізнаності українців про шкідливість куріння, зменшенні цінової доступності сигарет, суттєвому зниженні частки тих, хто зазнавав впливу вторинного тютюнового диму, а також спостерігав рекламу тютюнових виробів. Разом з тим лишається ще багато питань для подальшої роботи. Ідеться про необхідність посилити законодавство щодо контролю над тютюном і забезпечити належний контроль за його виконанням, запровадити більші за розміром попередження про шкоду куріння на пачках сигарет, створити доступні сервіси з надання допомоги курцям у припиненні куріння, запровадити регулювання нових тютюнових виробів (як-от електронні сигарети), які набувають дедалі більшої популярності, особливо серед молоді.

Основні знахідки дослідження й розроблені на їх основі рекомендації, представлені в цьому звіті, будуть використані для формування подальшої політики у сфері контролю над тютюном для того, аби розв'язати наявні проблеми.

Від імені Міністерства охорони здоров'я України висловлюю вдячність усім, хто долучився до проведення другого GATS в Україні. Ми дуже цінуємо експертну і фінансову допомогу наших міжнародних партнерів – Центрів з контролю та профілактики захворювань (США), Всесвітньої організації охорони здоров'я та Благодійного фонду Блумберга. Також хочу відзначити важливий внесок Київського міжнародного інституту соціології, який відповідав за методологію й надавав технічну підтримку у проведенні дослідження, Національної академії медичних наук України за експертну допомогу в аналізі результатів, а також усіх фахівців, які були залучені до написання цього звіту та розроблення рекомендацій.

МАРТЕ ЕВЕРАРД,
Керівник Бюро ВООЗ в Україні

Від імені Всесвітньої організації охорони здоров'я я рада вітати Україну із завершенням другого Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну – GATS 2017. Для України цей звіт є ще одним успішним кроком на шляху зміцнення контролю над тютюном та виконання зобов'язань як країни-учасниці Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну (РКБТ ВООЗ). Україна ратифікувала цю конвенцію у 2006 році, що додало потужності контролю над тютюном та стало запорукою суттєвого зменшення рівня вживання тютюну, що і підтверджують результати GATS 2017 року.

GATS впроваджено у 29 країнах по всьому світу та 7 країнах Європейського регіону ВООЗ (Греція, Казахстан, Польща, Румунія, Російська Федерація, Туреччина й Україна). Це дає можливість проводити порівняння в межах регіону й у світовому масштабі, а також ділитися досвідом у контролі над тютюном.

Для підтримки країн-учасниць в імплементації РКБТ ВООЗ Всесвітня організація охорони здоров'я розробила пакет заходів, спрямованих на зниження попиту на тютюнові вироби, відомий як MPOWER. Моніторинг – важлива складова цього пакету, яка допомагає оцінити ефективність впровадження заходів з контролю над тютюном та їх вплив на поширеність вживання тютюну. Це дає змогу реалізувати найбільш доцільну політику та програми контролю над тютюном для досягнення кращого результату.

GATS проведено завдяки співпраці на національному й міжнародному рівнях, єднанню зусиль, ентузіазму всіх партнерів, що дало змогу отримати багато цінної та різнобічної інформації про вживання тютюну.

Звіт про проведення в Україні другого Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну у 2017 році допомагає надалі вдосконалювати заходи з боротьби проти тютюнової епідемії. Саме цей звіт стане довідником та джерелом інформації про поточну ситуацію з уживанням тютюну та контролем над тютюном в Україні для тих, хто приймає рішення у сфері громадського здоров'я, а також для всіх зацікавлених сторін.

Україна, як і багато інших країн регіону, зробила помітний прогресивний крок у контролі над тютюном, однак ще багато потрібно зробити, зокрема зосередити зусилля на впровадженні всіх положень РКБТ ВООЗ. До цієї роботи мають долучитись усі зацікавлені сторони, включно з Урядом, політиками, експертами, науковцями та суспільством.

Я впевнена, що результати GATS 2017 будуть використані для подальшого розроблення політики у сфері контролю над тютюном в Україні, розв'язання нагальних проблем та заповнення прогалів у чинному законодавстві, а також для розроблення та прийняття нових законів, що відповідатимуть вимогам РКБТ ВООЗ.

**ІНДУ Б. АЛУВАЛІЯ,
магістр у галузі громадського здоров'я, доктор філософії
Керівник відділу всесвітнього контролю над тютюном
Підрозділу з питань куріння та здоров'я Центрів
з контролю та профілактики захворювань (США)**

Проведення Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) у 2017 році – значне досягнення для України. Це дослідження свідчить про те, що Україна з готовністю продовжує стежити за вживанням тютюну та впливом заходів з контролю над тютюном після проведення першого опитування GATS у 2010 році. Отримані результати можуть допомогти подальшому вдосконаленню заходів щодо запобігання вживанню тютюну в Україні, які передбачені Рамковою конвенцією Всесвітньої організації охорони здоров'я із боротьби проти тютюну (РКБТ ВООЗ) та стратегіями MPOWER, спрямованими на зменшення попиту на тютюнові вироби.

Дані GATS, представлені в цьому звіті, свідчать про суттєві успіхи у період з 2010 по 2017 рік. Наприклад, поширеність щоденного тютюнокуріння знизилася на 20%; також значно менший відсоток людей зазнає впливу тютюнового диму вдома, на роботі, в адміністративних будівлях, кафе й ресторанах; на 46% зменшилася частка дорослих, які помічали маркетинг сигарет; ціни на сигарети зросли.

Однак навіть із такими досягненнями є можливість зробити заходи у сфері контролю над тютюном ще дієвішими. Якщо й надалі докладати зусиль до моніторингу цих заходів і впроваджувати вже випробувані стратегії MPOWER, спрямовані на зменшення попиту на тютюнові вироби, це допоможе полегшити тягар хвороб і смертей, викликаних вживанням тютюну в Україні.

Важливо зазначити, що успішне проведення GATS 2017 року стало можливим завдяки поєднанню зусиль Міністерства охорони здоров'я України, Київського міжнародного інституту соціології, Європейського регіонального бюро ВООЗ, Національної академії медичних наук України й Центрів з контролю та профілактики захворювань. І ми будемо раді продовжити співпрацю, аби й надалі докладати спільних зусиль у боротьбі з тютюновою епідемією.

**ДИМИТРІЙ БАЗИКА, доктор медичних наук, професор
Академік-секретар відділення теоретичної
та профілактичної медицини
Національної академії медичних наук України
Генеральний директор Національного наукового центру
радіаційної медицини НАМН України**

Рух України в напрямі євроінтеграції вимагає наполегливої праці у втіленні європейських стандартів у суспільно-політичній, економічній та соціальній сферах, що включає також охорону здоров'я населення. Контроль над тютюном в Україні – один із найважливіших кроків до здоров'я нації, пріоритетність якого підтверджується тим, що у 2006 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію Всесвітньої організації охорони здоров'я із боротьби проти тютюну (РКБТ). Виконуючи положення цієї конвенції, Україна поступово впроваджувала

європейські стандарти – в тому числі заходи з контролю над тютюном – в законодавство про охорону здоров'я. Другий звіт за результатами Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS 2017) для України є цінним документом, що висвітлює і досягнення, і проблеми нашої країни в цій галузі.

Серед отриманих результатів на найбільшу увагу заслуговують такі дані щодо підтвердження ефективності антитютюнових заходів:

- значне зменшення загальної та щоденної поширеності куріння в період між 2010 та 2017 роками;
- різке зниження частки тих, хто зазнавав впливу вторинного тютюнового диму на робочих місцях (загалом і для некурців зокрема) з одночасним стрімким зростанням частки робочих приміщень, цілком вільних від тютюнового диму;
- широка суспільна підтримка повної заборони куріння в робочих приміщеннях і громадських місцях.

Водночас це дослідження виявило низку проблем, серед яких можна назвати надзвичайно низький відсоток успішних спроб відмовитися від куріння та недостатню увагу з боку медичних працівників до цього питання.

Дуже важливим є те, що в GATS використовується уніфікована процедура збору та аналізу даних – всеосяжний стандартний протокол, що дає можливість отримати високоякісні дані, які можна порівняти з даними інших країн.

Я радий зазначити, що Національна академія медичних наук України брала активну участь у підготовці цього звіту. Участь представників наукової спільноти в цій роботі важлива для правильної інтерпретації отриманих даних і розроблення науково обґрунтованих рекомендацій. Ця робота має дати поштовх до проведення досліджень інституціями НАМН для подальшого поліпшення контролю над тютюном в Україні. На цьому етапі важливими є заходи, спрямовані на особливі групи населення – насамперед ті, що наражаються на вплив одразу кількох негативних факторів ризику, в тому числі й куріння. Прикладом такої групи є ліквідатори аварії на Чорнобильській АЕС із підвищеним ризиком раку легень через вдихання радіоактивного пилу під час ліквідації наслідків аварії та куріння.

Хочу висловити щиру вдячність усім учасникам GATS в Україні. Я впевнений, що отримані результати стануть надійним підґрунтям для подальших ефективних заходів з контролю над тютюном.

ГАННА ГОПКО,
Народний депутат України VIII скликання,
голова Комітету ВРУ у закордонних справах

Вживання тютюну є значною перешкодою для розвитку в усьому світі. Пов'язані з курінням хвороби створюють важкий економічний тягар для країн і коштують мільярди доларів щороку через втрату продуктивності праці, передчасні смерті досвідчених працівників і більш високі витрати на охорону здоров'я.

Ще 10 років тому тютюнова епідемія здавалася надто складною для подолання проблемою, адже суспільство не було готове до радикальних змін. Однак завдяки об'єднанню зусиль громадського сектору та влади вдалося досягти значного успіху. Протягом останнього десятиліття поширеність куріння в Україні поступово зменшується, про що свідчать результати Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну.

Так, було прийнято важливі антитютюнові закони, які допомогли обмежити куріння у громадських місцях; було заборонено рекламу та спонсорство тютюну, підвищено ціни на сигарети. Як наслідок дедалі менше людей починає курити і все більше людей хочуть відмовитися від тютюнової залежності. І, що найважливіше, – суспільство поступово звикає до нових правил і приходить до розуміння того, що курити вже не є нормою. Наприклад, результати дослідження показують, що частка родин, які не дозволяють курити в своїх домівках, зростає, хоча це не регламентовано жодним законом. Це говорить про те, що підвищується обізнаність людей про шкоду куріння, люди починають більш свідомо ставитися до свого здоров'я та здоров'я своїх рідних, поступово куріння стає суспільно неприйнятним. І це рух у правильному напрямку.

Зараз у розвинених країнах, зокрема у країнах ЄС, оголошено стратегію «Кінець ери тютюну», яка має на меті знижувати поширеність куріння. Україні потрібно й надалі посилювати антитютюнове законодавство й забезпечити належний контроль за його виконанням. Зобов'язання щодо подальшої роботи у сфері контролю над тютюном включено також і в Угоду про Асоціацію між Україною та ЄС, один із розділів якої присвячений питанням громадського здоров'я.

Важливе значення для досягнення успіху має подальша співпраця усіх сторін, залучених до контролю над тютюном: Міністерства охорони здоров'я, народних депутатів, міжнародних і громадських організацій, науково-дослідних інститутів тощо. Також варто дотримуватися принципу «охорона здоров'я – в усіх політиках держави» і пам'ятати, що питанням громадського здоров'я треба завжди надавати пріоритет над інтересами бізнесу, в тому числі виробників тютюну.

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну – чудовий інструмент для «контролю якості» заходів з контролю над тютюном, які здійснюються і здійснюватимуться в Україні. Адже це дослідження дає підстави виявити не лише успіхи, а й проблеми, які потрібно розв'язувати, тобто надає інформацію, необхідну для прийняття політичних рішень. Наше спільне завдання – збудувати Україну, вільну від тютюнового диму.

СКОРОЧЕННЯ

- ESPAD:** Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs)
- GATS:** Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (Global Adult Tobacco Survey)
- GHPSS:** Глобальне опитування студентів сфери охорони здоров'я (Global Health Professions Student Survey Global Health Professions Student Survey)
- GYTS:** Глобальне опитування молоді щодо тютюну (Global Youth Tobacco Survey)
- HBSC:** Опитування «Поведінка дітей шкільного віку в питаннях здоров'я» (Health Behavior in School-aged Children)
- ВООЗ:** Всесвітня організація охорони здоров'я
- ЄС:** Європейський Союз
- КМІС:** Київський міжнародний інститут соціології
- МОЗ:** Міністерство охорони здоров'я
- НАМН:** Національна академія медичних наук
- ПОВ:** Первинна одиниця відбору
- РКБТ:** Рамкова конвенція із боротьби проти тютюну
- ЦКПЗ:** Центри з контролю та профілактики захворювань

ПОДЯКА

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) було проведено завдяки спільним зусиллям вітчизняних та міжнародних партнерів, включаючи Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ), Центри з контролю та профілактики захворювань США (ЦКПЗ), Фонд ЦКПЗ, Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) в Україні, Європейське регіональне бюро ВООЗ, Дослідницький інститут РТІ та Школу охорони здоров'я ім. Блумберга Університету Джонса Гопкінса. Фінансова допомога була надана Ініціативою Блумберга зі скорочення вживання тютюну через Фонд ЦКПЗ у формі гранту за програмою Благодійного фонду Блумберга.

Проведення дослідження та підготовка цього звіту не були б можливими без цілеспрямованих зусиль, технічної підтримки та цілковитої прихильності всіх партнерів. Ми хочемо подякувати Міністерству охорони здоров'я України та Бюро ВООЗ в Україні за їхні щирі зусилля для забезпечення успішної реалізації дослідження та поширення результатів та висновків GATS. Ми також щиро вдячні усім польовим виконавцям та інженерам інформаційних технологій, а також усім, хто допомагав у підготовці цього звіту. Наостанок, висловлюємо щирі подяку всім учасникам опитування за їхню згоду взяти участь у дослідженні.

Над звітом працювали:

- Тетяна Андреева, незалежний консультант з питань контролю над тютюном, громадського здоров'я та епідеміології
- Димитрій Базика, академік-секретар, відділення теоретичної та профілактичної медицини, НАМН України
- Олег Дудін, головний спеціаліст відділу координації з іншими центральними органами виконавчої влади та міністерствами Управління громадського здоров'я, МОЗ України
- Вікторія Захожа, заступник директора, КМІС
- Наталія Король, національний фахівець з питань неінфекційних захворювань, Бюро ВООЗ в Україні
- Катерина Римаренко, координатор проектів, ГО «Центр громадянського представництва «Життя»
- Микола Фузік, старший науковий співробітник, НАМН України

Рецензенти:

- Наталія Півень, начальник Управління громадського здоров'я, МОЗ України
- Марте Еверард, керівник Бюро ВООЗ в Україні
- Крістіна Мауер-Стендер, керівник програми з контролю над тютюном, Європейське регіональне бюро ВООЗ
- Ендрю Снелл, консультант, Група з контролю над тютюном, Європейське регіональне бюро ВООЗ
- Роберто Гнезотто, консультант, Бюро ВООЗ в Україні
- Володимир Паніотто, генеральний директор, КМІС
- Віктор Сушко, начальник відділу пульмонології, НАМН України

ЗМІСТ

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ	10
ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ	15
РОЗДІЛ 1. ВСТУП	20
1.1. Історія вживання тютюну та контролю над тютюном в Україні	20
1.2. Дослідження GATS в Україні 2010 року та його результати	21
1.3. Що останнім часом відбувається у сфері контролю над тютюном в Україні	22
1.4. Цілі та завдання GATS в Україні 2017 року	22
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ	23
2.1. Генеральна сукупність	23
2.2. Дизайн вибірки	23
2.3. Анкети	24
2.4. Відбір та навчання інтерв'юєрів і польові роботи	25
2.4.1. Виконавці	25
2.4.2. Претест	25
2.4.3. Навчання	25
2.4.4. Польові роботи	26
2.4.5. Конфіденційність / інформована згода	26
2.5. Обробка й агрегація даних	26
2.6. Статистичний аналіз	27
2.7. Характеристики вибірки та генеральної сукупності	27
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕДІСТОРІЯ ПОЛІТИКИ КОНТРОЛЮ НАД ТЮТЮНОМ В УКРАЇНІ	28
3.1. M – Моніторинг споживання тютюну та профілактичних заходів	28
3.2. P – Захист людей від тютюнового диму	32
3.3. O – Надання допомоги в припиненні вживання тютюну	33
3.4. W – Попередження про небезпеки, пов'язані з тютюном	33
3.5. E – Контроль за дотриманням законодавства про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів	33
3.6. R – Підвищення податків на тютюнові вироби	34
РОЗДІЛ 4. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ	35
4.1. Вживання тютюну	35
4.2. Вживання різних видів тютюнових виробів для куріння	37
4.3. Щоденне споживання сигарет	37
4.4. Вік початку щоденного куріння	37
4.5. Припинення куріння	37
4.6. Час від пробудження до закурювання першої сигарети	38
4.7. Електронні сигарети	38
4.8. Зміни між 2010 та 2017 роками	39
РОЗДІЛ 5. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ВПЛИВУ ВТОРИННОГО ТЮТЮНОВОГО ДИМУ	40
5.1. Тютюновий дим на робочому місці	40
5.2. Зміни між 2010 і 2017 роками	41

5.3. Тютюновий дим вдома	41
5.4. Зміни між 2010 та 2017 роками.	42
5.5. Тютюновий дим у громадських місцях.	43
5.6. Зміни між 2010 і 2017 роками.	44

РОЗДІЛ 6. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ПРИПИНЕННЯ КУРІННЯ 45

6.1. Наміри припинити курити	45
6.2. Спроби відмовитися від куріння	46
6.3. Допомога у припиненні куріння	46
6.4. Зміни між 2010 та 2017 роками.	47

РОЗДІЛ 7. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ЕКОНОМІЧНИХ АСПЕКТІВ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ 48

7.1. Ціни на сигарети.	48
7.2. Витрати на сигарети.	49
7.3. Споживання сигарет	49
7.4. Марки сигарет.	49
7.5. Місце покупки.	49
7.6. Типи сигарет	49
7.7. Нелегальні сигарети.	50
7.8. Зміни між 2010 і 2017 роками.	50

РОЗДІЛ 8. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ 51

8.1. Інформація, спрямована проти куріння сигарет.	51
8.2. Медичні попередження на пачках сигарет	52
8.3. Маркетинг сигарет	53
8.4. Зміни між 2010 і 2017 роками.	53

РОЗДІЛ 9. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ЗНАТЬ, СТАВЛЕННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ. 55

9.1. Шкідливий вплив куріння на здоров'я.	56
9.2. Підвищення податків і цін на тютюн	56
9.3. Сприйняття реклами в точках продажу	56
9.4. Повна заборона куріння в приміщеннях на робочих і в громадських місцях	57
9.5. Зміни між 2010 і 2017 роками.	57

РОЗДІЛ 10. ОБГОВОРЕННЯ 59

10.1. М – Моніторинг споживання тютюну та профілактичних заходів.	59
10.2. Р – Захист людей від тютюнового диму.	61
10.3. О – Надання допомоги у припиненні вживання тютюну	63
10.4. W – Попередження про небезпеки, пов'язані з тютюном.	64
10.5. E – Контроль за дотриманням законодавства про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів	66
10.6. R – Підвищення податків і цін на тютюнові вироби	66

РОЗДІЛ 11. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ. 68

Література	70
Додаток А: Опитувальник.	76
Додаток В: Дизайн вибірки	116
Додаток С: Розрахунок похибки вибірки.	125
Додаток D: Таблиці	138

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ

ВСТУП

Вживання тютюну є основною причиною передчасних смертей, якій можна запобігти та від якої щороку помирає понад 7 мільйонів людей у світі. Понад 6 мільйонів таких смертей є результатом безпосереднього вживання тютюну, а близько 890 000 випадків – наслідком впливу вторинного тютюнового диму на некурців [1].

Для запобігання поширенню тютюнокуріння у 2003 р. було прийнято Рамкову конвенцію Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) із боротьби проти тютюну (РКБТ) [2]. РКБТ – перший зобов'язуючий міжнародний договір, створений під егідою ВООЗ у відповідь на глобальну епідемію тютюнокуріння. РКБТ було ратифіковано 181 країною, що охоплює близько 90% населення світу. Систематичний та всебічний моніторинг є надзвичайно важливим для нагляду за вживанням тютюну та оцінювання результативності заходів із профілактичних втручань та інших стратегій контролю над тютюном [3].

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (Global Adult Tobacco Survey – GATS) – це національно репрезентативне опитування членів домогосподарств, які досягли віку 15 років і старших, що використовується для нагляду за вживанням тютюну (курильного та бездимного) та моніторингу основних показників контролю над тютюном. Використання стандартної анкети, методо-

логії формування вибірки та протоколів у дослідженні GATS дає змогу порівнювати результати, отримані в різних країнах.

Проект GATS вперше був реалізований в Україні в 2009-2010 рр. З того часу Україна досягла певного успіху у скороченні вживання населенням тютюну та втілила низку важливих ініціатив з контролю над тютюном, зокрема: введено заборону на куріння в громадських місцях, зокрема в приміщеннях кафе, барів та ресторанів, а також у медичних та освітніх установах тощо; введено заборону на рекламу (окрім Інтернету), спонсорство та стимулювання продажу тютюнових виробів; запроваджено обов'язкові графічні попередження про загрозу здоров'ю на всіх пачках сигарет; багаторазово підвищувались акцизи на тютюнові вироби [4, 5].

Новий етап дослідження GATS був реалізований у 2016-2017 рр. Київським міжнародним інститутом соціології за підтримки Міністерства охорони здоров'я України та у співпраці з Національною академією медичних наук України. Технічну допомогу надано Центрами з контролю та профілактики захворювань (ЦКПЗ), Всесвітньою організацією охорони здоров'я, Школою охорони здоров'я ім. Блумберга Університету Джонса Гопкінса та дослідницьким інститутом РТІ. Програмну допомогу забезпечив Фонд ЦКПЗ. Фінансова підтримка надана Ініціативою Блумберга зі скорочення вживання тютюну через Фонд ЦКПЗ у формі гранту за програмою Благодійного фонду Блумберга.

МЕТОДИ

У дослідженні GATS в Україні у 2017 р. був використаний дизайн, аналогічний застосованому у дослідженні 2010 р.: в опитуванні брали участь члени домогосподарств віком 15 років і старші. Для формування вибірки був застосований багатоступінчатий, стратифікований, кластерний дизайн. Первинними одиницями відбору (ПОВ) були виборчі ділянки. Загалом для участі в дослідженні було відібрано 14 800 домогосподарств з 600 ПОВ; у процесі дослідження 8 298 дорослих респондентів відповіли на запитання опитувальника. Частка домогосподарств, що взяли участь у дослідженні, склала 67,5%; частка респондентів, що відповіли, – 95,5%, а загальна частка тих, хто відповів, склала 64,4%. Результати GATS 2017 р. були порівняні з результатами дослідження 2010 р. Тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, не були включені до дослідження GATS у

2017 році. На цих територіях проживає 14,4% населення України. Для коректного проведення порівняльного аналізу регіони, що не брали участі в дослідженні в 2017 році, було вилучено з даних опитування 2010 року.

Результати GATS містять інформацію щодо основних характеристик респондентів, вживання ними тютюну (курильного та бездимного), припинення вживання тютюну, впливу вторинного тютюнового диму, економічних аспектів вживання тютюну, впливу засобів масової інформації, а також знань, ставлення та сприйняття вживання тютюну. Дослідження GATS підвищує спроможність країн розробляти, впроваджувати та оцінювати програми з контролю над тютюном. Воно допомагає країнам виконувати свої зобов'язання за РКБТ ВООЗ щодо збирання даних, які можна використовувати для внутрішньо- та міжкраїнових порівнянь.

ВООЗ розробила MPOWER – комплекс технічної підтримки, який складається із шести науково обґрунтованих заходів, що містяться у РКБТ ВООЗ та спрямовані на зменшення попиту на тютюнові вироби, серед яких:

- Monitor** – Моніторинг споживання тютюну та профілактичних заходів
- Protect** – Захист людей від тютюнового диму
- Offer** – Надання допомоги у припиненні вживання тютюну
- Warn** – Попередження про небезпеки, пов'язані з тютюном
- Enforce** – Контроль за дотриманням законодавства про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів
- Raise** – Підвищення податків на тютюнові вироби

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

GATS 2017

Вживання тютюну

У 2017 році 23,0% (8,2 млн) дорослого населення України повідомили про вживання тютюну в теперішній час (вживання тютюнових виробів щоденно або рідше, ніж щодня) у будь-якій формі (40,1% чоловіків та 8,9% жінок). В цілому 22,8% дорослого населення на даний момент курять тютюнові вироби (39,7% серед чоловіків та 8,8% серед жінок). Загалом 20,1% (7,2 млн) дорослого населення курять щодня (35,9% серед чоловіків та 7,0% серед жінок). Серед щоденних курців тютюну 69,2% повідомили про те, що викурюють першу сигарету протягом 30 хвилин після пробудження. Середній вік початку куріння для осіб віком 18–34 роки, які будь-коли курили щодня, становить 16,8 років, а 60,4% курців почали курити до досягнення 18-річного віку.

Наразі 22,8% дорослого населення курять сигарети (39,6% серед чоловіків та 8,8% серед жінок). Середня кількість сигарет, викурених протягом дня, становить 17,1 серед щоденних курців сигарет (18,2 для чоловіків та 12,6 для жінок). Серед щоденних курців сигарет 90,5% викурювали 10 і більше сигарет.

У цілому 0,7% дорослого населення вживають кальян з тютюном, а 0,2% – бездимний тютюн.

Електронні сигарети

Загалом 50,9% дорослого населення чули про електронні сигарети, 6,4% хоча б один раз користувались електронними сигаретами, а 1,7% – теперішні користувачі електронних сигарет.

Припинення куріння

Майже двоє з п'яти (39,2%) курців тютюну (теперішні та колишні курці, які припинили курити протягом останніх 12 місяців) намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців. Серед тих курців, які робили спробу припинити курити протягом останніх 12 місяців, 6,2%

використовували нікотинозамісну терапію, 5,3% – інтернет-сайти або спеціалізовані розсилки електронною поштою, 3,2% – немедикаментозну терапію, 2,3% – безнікотинні препарати, 2,1% вдавалися до консультування з фахівцями і 72,2% намагалися припинити без будь-якої допомоги.

3-поміж курців, які звертались до медичних працівників протягом останніх 12 місяців, у 49,2% поцікавилися, чи вони курять, і 39,4% отримали пораду припинити курити.

У цілому 62,5% теперішніх курців тютюну (5,1 млн) заявили, що вони зацікавлені в тому, щоб припинити курити, а 6,7% повідомили, що готові припинити курити протягом наступного місяця.

Вплив вторинного тютюнового диму

Серед дорослих, які працюють у приміщенні, 14,3% зазнавали впливу тютюнового диму на своєму робочому місці протягом останніх 30 днів. Загалом 13,0% дорослих наражались на вплив тютюнового диму, перебуваючи вдома. Серед некурців 7,3% зазнали впливу тютюнового диму вдома, а 10,5% – на робочому місці.

У цілому 43,4% осіб, які відвідували бари та нічні клуби, і 24,0% тих, хто відвідував ресторани, повідомили, що зазнали там впливу тютюнового диму. З усіх громадських місць, включених до опитування, рівень впливу вторинного тютюнового диму був найнижчим у медичних закладах (3,7%).

Економічні аспекти вживання тютюну

Загалом для 73,3% теперішніх курців сигарет промислового виробництва місцем останньої покупки сигарет став магазин, для 22,2% – кіоск, а для 2,8% – продавець на вулиці.

Серед курців сигарет промислового виробництва 4,5% придбали сигарети без фільтра, 83,4% – звичайні сигарети з фільтром і 12,1% – тонкі сигарети з фільтром; 97,3% під час інтерв'ю показали сигаретні пачки з графічними попередженнями про шкоду для здоров'я українською мовою, 0,9% – російською, 0,8% – румунською (молдовською), 0,2% – іншими мовами та 0,7% – без будь-яких попереджень.

Реклама, спонсорство та стимулювання продажу тютюнових виробів

Серед дорослого населення 52,7% помічали антитютюнову інформацію протягом останніх 30 днів у різних місцях; 37,3% натрапили на таку інформацію на телебаченні; ще менше тих, хто бачив її на плакатах у медичних закладах (19,7%) та на рекламних щитах (16,3%).

Серед теперішніх курців тютюну 92,2% протягом останніх 30 днів звертали увагу на розміщені на сигаретних пачках попередження про шкodu для здоров'я і більше половини (54,0%) задумувались про припинення куріння через такі попередження.

У цілому 25,0% дорослих помічали рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет у різних місцях протягом останніх 30 днів. Загалом 13,7% дорослих повідомили про те, що бачили рекламу сигарет у магазинах, де продаються сигарети, на телебаченні (6,2%), на вкладишах у пачках сигарет (5,8%), на рекламних щитах (4,2%) та в Інтернеті (4,0%).

Знання, ставлення та сприйняття

У цілому 92,7% дорослих вважають, що куріння може призвести до серйозних захворювань.

Загалом 85,5% дорослих вважають, що вдихання вторинного тютюнового диму викликає серйозні захворювання.

В цілому 53,7% дорослого населення переконані, що куріння кальяну з тютюном може призвести до серйозних захворювань; 11,5% помилково вважають, що деякі види сигарет менш шкідливі, ніж інші.

Загалом 72,0% дорослих вважають, що підсвічені, збільшені або спеціально оформлені сигаретні пачки в точках продажу є рекламою сигарет.

Серед усіх дорослих 83,2% підтримують заборону куріння у приміщеннях на роботі та в громадських місцях. Загалом 81,3% вважають, що куріння має бути заборонене в ресторанах і кафе.

В цілому 21,0% теперішніх курців тютюну повідомляють, що вони припинять курити, якщо ціна на тютюнові вироби різко зросте, а 25,8% зазначають, що вони куритимуть менше.

ЗМІНИ МІЖ 2010 І 2017 РОКАМИ

- Загальна поширеність вживання тютюну значуще знизилася: з 28,4% до 23,0% (з 49,9% до 40,1% серед чоловіків, без значущих змін серед жінок). Відносне скорочення вживання тютюну складає 19,0% (для чоловіків – 19,7%).
- Загальна поширеність щоденного тютюнокуріння значуще скоротилася: з 25,0% до 20,1% (з 45,1% до 35,9% серед чоловіків, без значущих змін серед жінок). Відносне скорочення щоденного куріння тютюну становить 19,8% (для чоловіків – 20,5%).
- Частка курців, які робили спроби припинити курити протягом останніх 12 місяців, не зазнала значущих змін у період з 2010 по 2017 р. Також не спостерігалось змін щодо частки курців, яких медичні працівники запитували про куріння, та частки курців, яким медичні працівники протягом останніх 12 місяців радили припинити курити.
- Частка дорослих, що зазнали впливу тютюнового диму на робочому місці, значуще скоротилася: з 31,9% до 14,3%. Частка дорослих, які повідомили про те, що куріння заборонено в усіх приміщеннях на їх робочому місці, значуще зросла – з 44,9% до 62,0%.
- Частка дорослих, які наражалися на вплив тютюнового диму вдома, значуще скоротилася: з 22,9% до 13,0%.
- Серед дорослих, які протягом останніх 30 днів відвідували ресторани та кафе, частка тих, хто зазнав впливу тютюнового диму, значуще зменшилася: з 62,1% до 24,0%.
- Після коригування даних з урахуванням інфляції середня (медіанна) ціна пачки, яка містить 20 сигарет промислового виробництва, значуще зросла: з 10,4 грн у 2010 р. до 17,5 грн у 2017 р., тобто відносне підвищення ціни складає 68,4%. Частка середньої (медіанної) ціни 100 пачок, кожна з яких містить 20 сигарет промислового виробництва, у ВВП на одну особу, що може розглядатись як індекс доступності сигарет, складала 2,1% у 2010 р. та 3,3% у 2017 р. [6].

- Частка дорослих, які помічали антитютюнову інформацію протягом останніх 30 днів, значуще скоротилася: з 66,8% до 52,7%.
- Обидва показники – частка теперішніх курців, які протягом останніх 30 днів звертали увагу на розміщені на пачках сигарет попередження про загрозу здоров'ю, а також частка тих, хто задумувався про те, щоб кинути курити, через такі попередження, – значуще зменшилися: з 96,4% до 92,2% та з 59,7% до 54,0% відповідно.
- Значуще скоротилися обсяги реклами, спонсорства або стимулювання продажу сигарет, які помічало населення впродовж останніх 30 днів: з 46,3% у 2010 р. до 25,0% у 2017 р. Аналогічний характер змін спостерігався як серед теперішніх курців (з 60,3% до 30,3% відповідно), так і серед некурців (з 40,8% до 23,4% відповідно).
- Загальна частка дорослих, які вважають, що певні види сигарет можуть бути менш шкідливими, ніж інші, значуще зменшилася: з 16,2% у 2010 р. до 11,5% у 2017 р.

ВИСНОВКИ

У період з 2010 по 2017 р. Україна прийняла ряд законів, спрямованих на протидію поширенню вживання тютюну, серед яких підвищення акцизів на тютюнові вироби, повна заборона куріння в кафе, барах, ресторанах, закладах охорони здоров'я та освіти, а також заборона реклами тютюну (окрім Інтернету), спонсорства та стимулювання продажу тютюну. Поширеність куріння серед дорослого населення у цей період скоротилася майже на 20%. Середня (медіанна) ціна пачки з 20-ти сигарет зросла майже на 70%. Серед дорослого населення також значно скоротилася частка тих, хто знає впливу маркетингу тютюнових виробів, а також впливу вторинного тютюнового диму на робочому місці, вдома та у громадських місцях.

GATS – інструмент для моніторингу поширеності вживання тютюну, профілактичних втручань та оцінювання ефективності

чинного законодавства. Дотримання Україною вимог РКБТ ВООЗ надалі сприятиме профілактиці та скороченню вживання тютюну. Тому варто впроваджувати науково обґрунтовані заходи, такі як:

1. Включати запитання про тютюн до інших опитувань, що допоможе доповнити інформацію, отриману в результаті проведення GATS, та зібрати більш детальні дані про всі форми вживання тютюну, зокрема вживання нових видів тютюнових виробів та вживання тютюну підлітками та молоддю.
2. Проводити оцінювання ефективності заборон на маркетинг тютюнових виробів та посилити контроль за дотриманням чинного законодавства, зокрема, щодо заборони куріння у громадських місцях та заборони маркетингу тютюнових виробів.
3. Забезпечити доступ до безкоштовних або доступних за ціною послуг з надання допомоги у відмові від куріння як на національному, так і на місцевому рівнях.
4. Посилювати заходи, спрямовані на попередження населення про ризики вживання тютюну шляхом реалізації рекомендацій РКБТ, а саме розміщення на пачках сигарет графічних попереджень про шкоду для здоров'я, які займають понад 50% площі поверхні пачки, а також їх ротацію.
5. Підвищувати ціни на тютюн та імплементувати Протокол про ліквідацію незаконної торгівлі тютюновими виробами.
6. Проводити інформаційні кампанії з підвищення обізнаності населення про шкідливість вживання тютюну, спрямовані на зміну ризикової поведінки.

Хоча у порівнянні з 2010 р. поширеність вживання тютюну в 2017 р. в Україні зменшилась, понад 8 млн українців продовжують вживати тютюн. Подальше втілення РКБТ ВООЗ допоможе зупинити тютюнову епідемію. Моніторинг вживання тютюнових виробів та оцінювання заходів з контролю над тютюном мають вирішальне значення для зменшення його вживання та пов'язаних з ним захворюваності та смертності.

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

- MPOWER:** Підсумкові показники
- Таблиця 2.1:** Кількість та відсотки опитаних домогосподарств і респондентів та частки тих, хто відповів, за типом місцевості (незважені дані) – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 2.2:** Розподіл дорослих віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 2.3:** Розподіл дорослих віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 4.1:** Відсотки теперішніх споживачів тютюну віком 15 років і старших та їх розподіл за типом тютюну, який вони споживають, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.2:** Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.3:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом щодо куріння та статтю – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.4:** Кількість дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом щодо куріння та статтю – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.5:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом споживання бездимного тютюну та статтю – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.6:** Кількість дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом споживання бездимного тютюну та статтю – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.7:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.8:** Кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.9:** Відсотки теперішніх споживачів тютюну віком 15 років і старших за типом тютюну, який вони споживають, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.10:** Середня кількість сигарет і відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викурюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.11:** Середній вік початку щоденного куріння та відсотки дорослих віком 18–34 роки, котрі почали курити щодня до досягнення певного віку, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.12:** Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.13:** Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших, котрі не курять понад 6 місяців, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

- Таблиця 4.14:** Відсотковий розподіл колишніх щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що минув від припинення куріння, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.15:** Відсотковий розподіл щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що минає від пробудження до закурювання першої сигарети, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.16:** Обізнаність про електронні сигарети та їх споживання серед дорослих віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 4.17:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом щодо куріння та статтю – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 4.18:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями різних тютюнових виробів, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 4.19:** Середня кількість сигарет та відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викурюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 4.20:** Середній вік початку щоденного куріння та відсотковий розподіл дорослих віком 18–34 роки, котрі будь-коли курили щодня, за віком початку щоденного куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 4.21:** Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 4.22:** Відсотковий розподіл щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що минає від пробудження до закурювання першої сигарети, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 5.1:** Відсотки та кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму на роботі, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 5.2:** Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за правилами щодо куріння в них на роботі та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 5.3:** Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму на роботі, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 5.4:** Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за правилами щодо куріння в них удома та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 5.5:** Відсотки та кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в себе вдома, за статусом щодо куріння й вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 5.6:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в себе вдома, за статусом щодо куріння й вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

- Таблиця 5.7:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в різних громадських місцях, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 5.8:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в різних громадських місцях, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 6.1:** Відсотковий розподіл теперішніх курців віком 15 років і старших за зацікавленістю в припиненні куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 6.2:** Відсотковий розподіл курців віком 15 років і старших, котрі робили спробу припинити курити та отримували пораду від медичного працівника протягом останніх 12 місяців, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 6.3:** Відсотковий розподіл курців віком 15 років і старших, котрі намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, за використанням методів для припинення куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 6.4:** Відсотки курців віком 15 років і старших, котрі намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 6.5:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі отримали пораду медичного працівника щодо припинення куріння, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 7.1:** Сума, яку витрачають на 20 сигарет промислового виробництва споживачі сигарет промислового виробництва віком 15 років і старші, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 7.2:** Середньомісячні витрати на сигарети серед курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 7.3:** Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за марками сигарет, придбаними під час останньої покупки, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 7.4:** Відсотковий розподіл курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за місцем останньої покупки сигарет та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 7.5:** Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за типом придбаних сигарет, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 7.6:** Відсотковий розподіл мов, якими надруковані попередження про шкоду куріння на пачках сигарет, у теперішніх курців сигарет промислового виробництва за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

- Таблиця 8.1:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали інформацію, спрямовану проти куріння, в різних джерелах, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 8.2:** Відсотки теперішніх курців віком 15 років і старших, котрі помічали попередження про шкоду куріння на пачках сигарет і задумувались про те, щоб припинити курити, через ці попередження, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 8.3:** Відсотковий розподіл попереджень про шкоду куріння українською мовою, зображених на пачках сигарет курців, які курять сигарети промислового виробництва – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 8.4:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 8.5:** Відсотки теперішніх курців віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 8.6:** Відсотки теперішніх некурців віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 8.7:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали інформацію, спрямовану проти куріння, у різних джерелах, за статусом щодо куріння – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 8.8:** Відсотки теперішніх курців віком 15 років і старших, котрі помічали попередження про шкоду куріння на пачках сигарет та задумувались про те, щоб припинити курити, через ці попередження, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 8.9:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 9.1:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.2:** Відсотки теперішніх курців віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.3:** Відсотки некурців віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.4:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння кальяну з тютюном призводить до серйозних захворювань, та порівнюють куріння кальяну з тютюном з курінням сигарет, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

- Таблиця 9.5:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що деякі види сигарет можуть бути менш шкідливими за інші, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.6:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що вдихання вторинного тютюнового диму призводить до серйозних захворювань, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.7:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, які підтримують підвищення податків на тютюнові вироби, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.8:** Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за ймовірною поведінкою в разі, якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.9:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають підсвічені та / або збільшені пачки сигарет, спеціальне оформлення сигаретних пачок у місцях продажу й на вітринах кіосків чи магазинів рекламою сигарет, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.10:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі підтримують повну заборону куріння в закритих приміщеннях на робочому місці й у громадських місцях, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.11:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння має бути заборонене в закритих приміщеннях у ресторанах і кафе, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік
- Таблиця 9.12:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до інсульту, інфаркту та раку легень, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 9.13:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що вдихання вторинного тютюнового диму призводить до серйозних захворювань, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 9.14:** Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що деякі види сигарет можуть бути менш шкідливими за інші, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки
- Таблиця 9.15:** Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за ймовірною поведінкою в разі, якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

РОЗДІЛ 1. ВСТУП

Вживання тютюну – одна з основних причин передчасних смертей і хвороб, якій можна запобігти та яка щорічно забирає життя понад 7 мільйонів людей у всьому світі. Більше 6 мільйонів таких смертей трапляються внаслідок безпосереднього вживання тютюну і близько 890 тисяч – через вплив тютюнового диму на некурців. Понад 1 мільярд людей, або кожен п'ятий житель планети віком від 15 років, курять тютюн. Приблизно 80% курців живуть у країнах з низьким або середнім рівнем доходів, а близько 226 мільйонів живуть у злиднях [1].

1.1. ІСТОРІЯ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ ТА КОНТРОЛЮ НАД ТЮТЮНОМ В УКРАЇНІ

До початку 90-х років ХХ століття в Україні була державна монополія на виробництво сигарет і тютюнових виробів. Та згодом транснаціональні тютюнові корпорації захопили 97% ринку виробництва сигарет в Україні. Решта виробляється невеликими місцевими фабриками або імпортується. Обсяги продажу сигарет змінювалися з року в рік. У дев'яностих продавалося в середньому 60–70 мільярдів сигарет на рік, та у 2008 році ці обсяги вже перевищували 125 мільярдів [5].

Сигарети промислового виробництва – найпопулярніший вид тютюнових виробів в Україні. За результатами Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) в Україні 2010 року 99% курців вживали сигарети промислового виробництва, надаючи дедалі більшу перевагу сигаретам із фільтром. У дев'яностих роках сигарети без фільтра становили понад 50% усього спожитого тютюну, втім їхня частка скоротилася до менш ніж 10% наприкінці двотисячних [7]. Інші види тютюнових виробів для куріння (такі як самокрутки, сигари й сигарили, трубки та кальяни) не дуже

поширені в Україні, їх споживає невелика кількість курців. Однак кальяни (з тютюном і без нього) стали популярнішими останнім часом, особливо серед молоді віком до 25 років. Електронні сигарети також набувають популярності. В Україні продаж електронних сигарет і картриджів до них не регулюється законом: вони доступні багатьом людям завдяки відносно низьким цінам та відсутності вікових обмежень.

Вживання тютюну стало великим тягарем як для здоров'я громадян, так і для бюджету України. За оцінками 2010 року, щорічно від хвороб, викликаних вживанням тютюну, помирає близько 85 тисяч українців, що становить 12% від загальної смертності [5, 8]: 82 тисячі чоловіків (24% загальної смертності чоловіків) і 3 тисячі жінок (1% загальної смертності жінок). Головним чином смерть викликана раком легень (79%), захворюваннями дихальних шляхів (40%), хворобами судин (11%) та іншими недугами (5%). Окрім людських життів, Україна щороку втрачає близько 12,5 мільярдів доларів США (3,2% річного ВВП) через витрати на лікування та втрату працездатності від пов'язаних із тютюном хвороб [9, 10].

У 2006 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ВООЗ із боротьби проти тютюну (РКБТ ВООЗ) – першу зобов'язуючу угоду під егідою ВООЗ, що об'єднала 180 країн, у яких мешкає близько 90% населення планети. За останнє десятиліття РКБТ ВООЗ стала вагомим інструментом впливу на здоров'я населення та допомогла країнам-учасницям досягти суттєвих успіхів у контролі над тютюном.

Закон №2899 «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», прийнятий Верховною Радою у вересні 2005 року, – перший законодавчий акт в Україні у сфері контролю над тютюном [11]. Серед іншого цим законом було встановлено вимоги до вмісту тютюнових виробів, заборонено будь-які терміни, написи та знаки, які мо-

жуть сприяти формуванню хибного враження про меншу шкоду одних тютюнових виробів порівняно з іншими, а також заборонено продаж тютюнових виробів особам і особами віком до 18 років та продаж сигарет поштучно (за винятком сигар). Відповідно до вимог РКБТ у 2009–2012 роках було прийнято низку змін до цього закону, які також включають положення про пріоритетність інтересів громадського здоров'я над інтересами тютюнової промисловості. Змінами до законів також було введено графічні та текстові попередження про шкідливість для здоров'я, які займають 50% від площі поверхні упаковки тютюнового виробу (чинні сьогодні норми з'явилися у жовтні 2012 року). Додаткові ж норми щодо звільнення від тютюнового диму громадських місць стосувалися вже усіх ресторанів, кафе та барів, де раніше було дозволено мати зони для курців.

З вересня 2009 року уряд України затвердив Державну цільову соціальну програму зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення на період до 2012 року [12]. Ця програма мала захистити населення від наслідків вживання тютюну та впливу тютюнового диму на некурців і мінімізувати соціальні, екологічні й економічні наслідки вживання тютюну через впровадження заходів з контролю над ним на загальнонаціональному та місцевому рівні. Державна програма містила цілий спектр дій, спрямованих у тому числі на надання професійної допомоги у припиненні куріння. Проте гроші, заплановані на реалізацію цієї програми, не було внесено до держбюджету, і згодом, у 2011 році, програму скасували. Відтоді не було прийнято жодної програми з контролю над тютюном з державним фінансуванням.

1.2. ДОСЛІДЖЕННЯ GATS В УКРАЇНІ 2010 РОКУ ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТИ

ВООЗ закликає держави впроваджувати всебічні програми з контролю над тютюном згідно з комплексом за-

ходів MPOWER¹, перший пункт якого пов'язаний з моніторингом споживання тютюну та заходів з контролю над тютюном. Щоб допомогти Україні провести перше Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) у 2010 році, Ініціатива Блумберга зі скорочення вживання тютюну надала кошти через фонд Центрів з контролю та профілактики захворювань США. GATS має на меті зібрати детальну інформацію про споживання тютюну та заходи з контролю над тютюном у різних країнах. Щоб можна було порівняти результати з різних країн, у GATS використовуються стандартні анкети, дизайн і протокол опитування. Технічну підтримку в проведенні дослідження країнам-учасникам надають Центри з контролю та профілактики захворювань США і Дослідницький інститут РТІ.

Дослідження GATS в Україні 2010 року надало критично важливу інформацію для держави й усіх організацій, які працюють у сфері контролю над тютюном у країні. Його дані стали відправною точкою в моніторингу реалізації заходів з контролю над тютюном у країні, серед яких – політика звільнення громадських місць від тютюнового диму, заборона на рекламу тютюну тощо. В Україні ключовими стали такі результати GATS 2010 року:

- опитування виявило, що населення України підтримує різні заходи з контролю над тютюном, що дало змогу громадським активістам надалі виступати за посилення політики контролю над тютюном;
- хоча контрабанда тютюну до країни є традиційним аргументом виробників тютюну проти підвищення податків на нього, дані GATS в Україні 2010 року про потенційно контрабандні 1,5% сигарет на українському ринку стали важливим аргументом для підвищення податків на тютюн;
- недостатнє усвідомлення українцями деяких видів шкоди від тютюну, зокрема ризику для здоров'я

¹ MPOWER – це комплекс з шести стратегій з доведеною ефективністю, спрямованих на подолання тютюнової епідемії: (1) моніторинг споживання тютюну та профілактичних заходів; (2) захист людей від тютюнового диму; (3) надання допомоги у припиненні вживання тютюну; (4) попередження про безпеку, пов'язані з тютюном; (5) контроль за дотриманням законодавства про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів; (6) підвищення податків на тютюнові вироби.

від кальяну, було враховано в подальшій політиці із залученням засобів масової інформації.

1.3. ЩО ОСТАННІМ ЧАСОМ ВІДБУВАЄТЬСЯ У СФЕРІ КОНТРОЛЮ НАД ТЮТЮНОМ В УКРАЇНІ

Результати GATS 2010 року було враховано при розробці та впровадженні нових законів з контролю над тютюном. У вересні 2012 року набрав чинності закон про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів (Закон №3778; зміни до Закону №2899 і Закону про рекламу). Цим законом було заборонено майже всі види реклами (за винятком реклами в Інтернеті), спонсорство та стимулювання продажу тютюнових виробів. Однак через прогалини в законодавстві виробники тютюну продовжують знаходити способи просування своєї продукції, серед яких – реклама в точках продажу.

У грудні 2012 року набув чинності закон про заборону куріння (у т.ч. електронних сигарет і кальянів) у місцях громадського харчування (таких як кафе, бари та ресторани) й інших громадських місцях (Закон №4844). На сьогодні законом України заборонено курити в усіх закладах охорони здоров'я та освіти, громадському транспорті, ресторанах, барах, кафе й деяких інших місцях. На робочих місцях, у готелях та гуртожитках, на залізничних вокзалах і в аеропортах курити дозволено лише у спеціально відведених місцях.

У період між 2011 і 2013 роками підвищення податків на тютюн уповільнилося (за три роки їх було збільшено лише на 45%). Проте у 2014 р. податки на тютюн підвищували тричі (сумарно на 40%). Того ж року Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи». Цим законом передбачалося, що з 1 січня 2015 року акциз на сигарети без

фільтра підвищується до рівня акцизу на сигарети з фільтром, а роздрібні продавці тютюнових виробів мають сплачувати додатковий акциз у розмірі 5% від ціни товару [13]. У 2015 та 2016 роках акцизний податок на тютюнові вироби збільшували на 40% на рік. У період між 2007 та 2016 роками обсяг надходжень до державного бюджету від оподаткування тютюнових виробів суттєво зріс: з 2,5 мільярда до 32,2 мільярда гривень.

1.4. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ GATS В УКРАЇНІ 2017 РОКУ

З 2010 року в Україні було впроваджено багато ключових заходів з контролю над тютюном. Тому у 2016 році ВООЗ, МОЗ України, Ініціатива Блумберга і ЦКПЗ об'єднали зусилля, аби ще раз провести GATS в Україні з двома основними цілями: дослідити особливості споживання тютюну й оцінити результативність заходів з контролю над тютюном, запроваджених після GATS 2010 року.

Щоб досягти цих цілей, перед опитуванням ставилось завдання зібрати дані для таких груп показників:

- поведінка, пов'язана із вживанням тютюну;
- перебування під впливом тютюнового диму в різних місцях;
- свідчення про заходи з контролю над тютюном, у т.ч. звільнення простору від тютюнового диму; допомога в припиненні куріння; кампанії для інформування про ризики, пов'язані з курінням; спостереження реклами та просування тютюнових виробів; ціни на тютюнові вироби.

У цьому звіті описано дизайн опитування та представлено ключові результати, що відображають ситуацію зі споживанням тютюну дорослим населенням України у 2017 році, а також відзначено зміни, які відбулися між 2010 та 2017 роками.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ

Дотримуючись глобального стандартного протоколу для систематичного моніторингу вживання тютюну дорослим населенням та відстеження ключових показників контролю над тютюном, в опитуванні GATS–Україна 2017 було використано дизайн, подібний до застосованого в дослідженні GATS–Україна 2010, що допомогло отримати національно репрезентативні дані. Цей дизайн також дав змогу досить точно оцінити необхідні показники за статтю, віковими групами, освітою та місцем проживання, а також порівняти результати опитування 2017 року з опитуванням GATS–Україна 2010.

2.1. ГЕНЕРАЛЬНА СУКУПНІСТЬ

Генеральна сукупність опитування включає всіх чоловіків і жінок віком 15 років і старших, які вважають Україну своїм основним місцем проживання незалежно від громадянства і мешкають понад 6 з останніх 12 місяців у помешканні, де проводилось інтерв'ю. Тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, були виключені з опитування. Особи, чиїм основним місцем проживання є спеціалізовані місця сумісного проживання, такі як військові частини, в'язниці, монастирі, готелі, гуртожитки, лікарні, будинки для людей похилого віку та інші, а також безпритульні не розглядалися як потенційні респонденти.

Розмір вибірки опитування розраховували відповідно до вимог Інструкції з формування вибірки GATS. Для досягнення цільової вибірки з 8 000 респондентів було відібрано 14 800 домогосподарств з метою отримати 2 000 респондентів для кожної з груп, що аналізуються: чоловіків і жінок, які живуть у міській та сільській місцевостях.

2.2. ДИЗАЙН ВИБІРКИ

Дослідження GATS, проведене у 2017 році в Україні, було опитуванням домогосподарств, здійсненим відповідно до протоколу GATS щодо дизайну вибірки (детальніше див. Додаток В). У дослідженні використовували двоступінчасту вибірку. На першому етапі як первинні одиниці відбору (ПОВ) використовували виборчі дільниці, які були визначені Центральною виборчою комісією для загальнодержавних парламентських виборів 2014 року та склалися з усіх осіб віком 18 років і старших, котрі мають право голосу [14]. ПОВ відбиралися випадковим чином з імовірністю, пропорційною їх розміру. У містах та в сільській місцевості було відібрано по 300 ПОВ. На другому етапі в кожній із ПОВ у великих містах (Київ, Дніпро, Львів, Одеса, Харків) випадковим чином обиралися 30 домогосподарств; у ПОВ в інших міських населених пунктах – 25 домогосподарств, а в сільських ПОВ – 23 домогосподарства. Перелік домогосподарств був створений на основі перепису, проведеного в серпні 2016 року. У кожному домогосподарстві визначалася особа, котра відповідала на запитання анкети домогосподарства, і з її

слів складався перелік усіх дорослих членів домогосподарства, які могли бути потенційними респондентами індивідуального інтерв'ю. Після цього зі складеного переліку випадковим чином відбирали одного члена домогосподарства. Оскільки серед дорослого населення України жінок більше, ніж чоловіків, для того щоб досягти однакової кількості респондентів у вибірці за статтю, чоловіки відбиралися з вищою ймовірністю, ніж жінки.

2.3. АНКЕТИ

У дослідженні GATS–Україна 2017 використовували два типи анкет: анкета для домогосподарств та індивідуальна анкета. Анкети значною мірою базувалися на інструментах дослідження GATS–Україна 2010. Вони включали як основні запитання, розроблені для всіх країн-учасниць GATS, так і спеціальні запитання для країни, рекомендовані МОЗ, ЦКПЗ та ВООЗ для розкриття аспектів, важливих саме для України. Обидві анкети були спершу розроблені англійською мовою, а потім перекладені українською та російською мовами. Запитання, які були додані або змінені для опитування 2017 року, були знову перекладені англійською мовою для перевірки якості перекладу. Анкети були затверджені Комітетом ЦКПЗ із розроблення інструментарію (докладніше див. Додаток А).

Анкету домогосподарства використовували для збору інформації про осіб, які вважають дане домогосподарство своїм основним місцем проживання. Будь-який дорослий член сім'ї віком 18 років і старший мав право відповідати на запитання анкети домогосподарства. Ця анкета мала на меті зібрати інформацію про ім'я, дату народження, вік, стать та статус щодо куріння кожного члена домогосподарства. З переліку членів домогосподарства, котрі відповідають критеріям для індивідуального опитування, випадковим чином було відібрано одну особу для заповнення індивідуальної анкети, яка складалася з одинадцяти розділів:

- 1) **Розділ А** – Основні загальні дані: запитання про стать, вік, освіту, рід занять, володіння товарами тривалого вжитку, сімейний стан та матеріальний добробут.
- 2) **Розділ В** – Куріння тютюну: запитання про частоту теперішнього куріння, вживання тютюну в минулому, вік початку щоденного куріння, вживання різних тютюнових виробів, нікотинову залежність та отримання порад від медичних працівників.
- 3) **Розділ WP** – Кальян: запитання про частоту вживання кальяну (з тютюном та без нього), вік початку вживання кальяну та деякі подробиці щодо останнього сеансу куріння (тривалість, кількість учасників).
- 4) **Розділ ЕС** – Електронні сигарети: запитання про обізнаність та досвід вживання електронних сигарет.
- 5) **Розділ С** – Бездимний тютюн: запитання про частоту теперішнього вживання, вживання в минулому та споживання різних бездимних тютюнових виробів.
- 6) **Розділ D** – Припинення куріння: запитання про пораду припинити курити від медичного працівника та методи, які використовують для припинення куріння.
- 7) **Розділ E** – Вторинний тютюновий дим: запитання про правила щодо куріння в закритих приміщеннях та перебування під впливом тютюнового диму за останні 30 днів вдома, на роботі, а також у різних громадських місцях, включаючи державні установи, медичні заклади, ресторани та кафе, бари й нічні клуби, громадський транспорт, університети та приватні компанії. Додатково було включено запитання стосовно знань про те, що вдихання чужого тютюнового диму може призвести до серйозних захворювань у некурців.
- 8) **Розділ F** – Економіка: запитання про марку, кількість, ціну та місце останньої покупки сигарет.

- 9) **Розділ G** – Засоби масової інформації: запитання про рекламу тютюну та антитютюнову інформацію, яку респонденти помічали на телебаченні, по радіо, на рекламних щитах, плакатах, у газетах / журналах, у кінотеатрах, в Інтернеті, у громадському транспорті; запитання про спортивні заходи, які спостерігали респонденти і спонсорами яких виступали тютюнові компанії; запитання щодо акцій, які стимулюють продаж тютюну, а також реакції на медичні попередження, розміщені на пачках сигарет. Запитання цього розділу стосувались останніх 30 днів.
- 10) **Розділ H** – Знання, ставлення та сприйняття: запитання про знання стосовно наслідків для здоров'я від куріння тютюнових виробів, вживання бездимного тютюну, кальяну та вдихання чужого тютюнового диму.
- 11) **Розділ CP** – Пачки сигарет: збиралася інформація, зображена на пачці сигарет, яку респондент показав під час інтерв'ю (торгова марка, медичне попередження, вміст смол і нікотину, дата виробництва та максимальна роздрібна ціна).

польові роботи в областях. Кожна команда складалася з одного супервізора та від трьох до дев'яти польових інтерв'юерів.

2.4.2. Претест

У квітні 2016 року КМІС провів претест опитувальника GATS українською та російською мовами, щоб оцінити зрозумілість формулювання та логічну послідовність запитань, адекватність та відповідність варіантів відповідей і точність перекладу. Крім того, претест мав на меті дослідити, чи будуть ставлення, інтерес і мотивація респондентів достатніми для того, щоб взяти участь у дослідженні. Також він допоміг оцінити середню тривалість інтерв'ю для встановлення обґрунтованої денної норми для роботи польових інтерв'юерів. Разом з тим було докладено зусиль, щоб передбачити проблеми, які можуть виникнути під час реалізації дослідження GATS, і знайти способи їх розв'язання. Ще однією важливою метою претесту було перевірити використання планшетів у польових умовах. Його проводили як у міській, так і в сільській місцевості. Загалом було опитано 101 респондента, розподілених за статтю, типом місцевості, статусом щодо куріння та віковими групами.

2.4. ВІДБІР ТА НАВЧАННЯ ІНТЕРВ'ЮЕРІВ І ПОЛЬОВІ РОБОТИ

2.4.1. Виконавці

Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) відповідав за проведення польових робіт у проекті GATS–Україна 2017. Ініціатива Блумберга зі скорочення вживання тютюну забезпечила фінансування опитування через Фонд ЦКПЗ та ВООЗ. ЦКПЗ (США) надали технічну підтримку. Координатор проекту від КМІС здійснював загальне керівництво проведенням опитування. Керівникові відділу збору даних допомагали три менеджери, які координували польові роботи у відповідних регіонах, тоді як 24 супервізори організовували

2.4.3. Навчання

Для підготовки персоналу центрального офісу КМІС було проведено тренінг для тренерів, на якому були визначені питання та інструкції, що потребували особливої уваги, зокрема під час навчання персоналу для польової роботи. Навчання проводили для основної команди GATS від КМІС, яка брала участь у претесті й допомагала в доопрацюванні анкет та інструкцій.

Навчання для всіх польових команд проекту GATS–Україна 2017 проводили співробітники центрального офісу КМІС під час чотирьох регіональних етапів навчання протягом 1–10 жовтня 2016 року. Учасниками цих навчань були 24 польові супервізори та 96 інтерв'юерів (деякі супервізори також працювали в проекті GATS–Україна

2017 як інтерв'юери). Заняття охоплювали основні поняття й визначення, методологію проведення інтерв'ю з використанням планшетів та інші польові процедури. Всі заняття передбачали лекції, письмові вправи, імітаційні інтерв'ю, рольові ігри та польову практику.

2.4.4. Польові роботи

Для дослідження GATS–Україна 2017 КМІС залучив 110 польових інтерв'юерів, об'єднаних у 25 регіональних груп. Керівник (супервізор) кожної регіональної групи відповідав за роботу від трьох до дев'яти інтерв'юерів та стежив за тим, щоб група чітко виконувала протокол щодо опитування домогосподарств та індивідуальних респондентів. У кожній області супервізори із постійної дослідницької мережі КМІС відстежували хід польових робіт у своїй області та забезпечували дотримання термінів. Менеджери польових робіт відповідали за проведення опитування у своїх групах областей і надавали консультації щодо термінології дослідження, роботи з анкетами та польових процедур. Зазвичай базову технічну підтримку в питаннях користування планшетами надавали регіональні супервізори, а ІТ-команда з центрального офісу КМІС розв'язувала складніші проблеми. Польові супервізори здійснювали вибірку перевірки роботи інтерв'юерів на місцях, координатори відділу контролю якості КМІС проводили короткі перевірочні інтерв'ю. Польовий етап проекту GATS тривав з 5 жовтня 2016 року до 31 січня 2017 року.

2.4.5. Конфіденційність / інформована згода

Уся інформація, зібрана в ході проекту GATS, є конфіденційною. Респондентів запевнили в тому, що всі відповіді на запитання анкети будуть використані виключно в дослідницьких цілях та що будь-яка персональна інформація, така як ім'я та адреса, в жодному разі не буде пов'язана з відповідями, даними під час інтерв'ю. Для опитування респондентів віком 15–17 ро-

ків вимагалася згода батьків. Окрім цього, інтерв'юери підписали заяву про нерозголошення, яка гарантує збереження конфіденційності даних.

2.5. ОБРОБКА І АГРЕГАЦІЯ ДАНИХ

Дані в проекті GATS збиралися за допомогою планшетів Samsung. Дослідницький інститут РТІ надав технічну підтримку в програмуванні анкет, налаштуванні планшетів, управлінні пристроями та агрегуванні даних.

Координацію процесу збору даних у проекті GATS виконували представники технічного персоналу центрального офісу КМІС. Польові інтерв'юери щоденно експортували файли даних зі своїх планшетів. В особливих випадках (наприклад, якщо польовий інтерв'юер працював у віддаленому районі) дані експортувалися не щодня, а рідше. Після експорту даних файли надходили до центрального банку даних КМІС.

Координатор даних отримував та обробляв файли даних, передані інтерв'юерами. Координатор проекту GATS переглядав і перевіряв дані після їх отримання для раннього виявлення проблем у файлах даних та швидкого реагування на них.

Координатор даних регулярно проглядав і відстежував передані файли та готував щотижневий звіт про стан проекту із зазначенням кількості завершених і незавершених інтерв'ю у кожного інтерв'юера. Для створення звіту з цією інформацією використовували програмне забезпечення GSS (General Survey System). Під час обробки GSS сортував файли формату *sdf* (standard database format) у вибраних папках за датою експорту. Після забезпечення повноти файлів *sdf* координатор даних об'єднував та агрегував усі файли в один файл *sdf*, використовуючи модуль агрегації програми GSS. Агреговані дані експортувались у формат SPSS для подальшого оцінювання та перевірки якості даних.

2.6. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Для кожного респондента, з яким було проведено повне інтерв'ю, були розраховані ваги вибірки з дотриманням стандартного протоколу, описаного в Інструкції GATS зі зважування вибірки. Процес зважування вибірки детально описаний у Додатку В. Розрахунок вагових коефіцієнтів та стандартної похибки здійснювали за допомогою програм SPSS (версія 23), SAS (версія 9.3) та SUDAAN (версія 11.0). Для точного обрахунку похибки вибірки використовували модуль для складних вибірок. Обробку й аналіз даних проводили з лютого по вересень 2017 року. Дані цього опитування порівнювали з даними опитування GATS–Україна 2010. Для узгодженості тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, були вилучені з даних опитування 2010 року й тому виключені з порівняльного аналізу в цьому звіті.

2.7. ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИБІРКИ ТА ГЕНЕРАЛЬНОЇ СУКУПНОСТІ

У ході дослідження GATS–Україна 2017 було обстежено 8 717 домогосподарств із 14 800 відібраних та заповнено 8 298 індивідуальних анкет. Основна причина того, чому інтерв'ю домогосподарства не відбулося, – це відмова домогосподарства від участі (14,1%). Окрім того, у 12,2% випадків не вдалося застати вдома респондента, який відповідає критеріям опитування домогосподарства, у 10,2% випадків помешкання виявилися незайнятими та ще у 2,5% адреси не були місцем проживання домогосподарства. Частка домогос-

подарств, які відповіли, склала 60,8% у міській місцевості та 75,5% – у сільській; загалом 67,5%. Частки респондентів, які відповіли, схожі для міської та сільської місцевості (відповідно 96,1% та 94,8%), загалом – 95,5%. Загальна частка тих, хто відповів, розрахована як добуток частки домогосподарств та респондентів, які відповіли, і становить 64,4%. Деталі можна знайти в *Таблиці 2.1 Додатка D*.

Опитані 8 298 респондентів репрезентують приблизно 36,1 млн дорослих віком 15 років і старших, які проживають в Україні, за винятком областей, не включених до опитування. Оскільки зважені дані були зіставлені зі статистичними даними щодо населення станом на 1 січня 2016 року [15] через пост-стратифікацію за регіоном, типом місцевості, статтю та віковою групою, зважений розподіл за цими чотирма показниками відображає фактичний розподіл населення. Детальна інформація наведена в *Таблиці 2.2 Додатка D*.

Що стосується порівняння даних, зібраних у 2010 та 2017 роках (див. *Таблицю 2.3 Додатка D*), обидва масиви даних були зважені щодо населення України станом на 2016 рік. Однак варто зазначити, що за сім років відбулися певні зміни. Порівняно з першою хвилею GATS наймолодша вікова група (віком від 15 до 24 років) стала меншою, а група осіб віком 25–44 роки стала більшою. Розподіл населення між міським і сільським типом місцевості також змістився в бік міста (65,4% у 2010 році та 69,4% у 2017 році). З точки зору рівня освіти, групи населення із середньою або меншою за середню освітою зменшились, а тих, хто має середню спеціальну або вищу освіту, стало більше. Водночас частка студентів у новій зваженій вибірці менша порівняно з 2010 роком. Частка осіб, які перебувають у шлюбі або живуть з партнером, також зменшилась. Ці зміни в структурі населення можуть впливати на зміни показників, пов'язаних з уживанням тютюну, і їх необхідно враховувати.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕДІСТОРІЯ ПОЛІТИКИ КОНТРОЛЮ НАД ТЮТЮНОМ В УКРАЇНІ

У цьому розділі описано ситуацію із вживанням тютюну та контролем над тютюном в Україні до 2017 року. Для зручності інформацію подано відповідно до напрямів MPOWER.

3.1. М – МОНІТОРИНГ СПОЖИВАННЯ ТЮТЮНУ ТА ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ

За підтримки міжнародних організацій в Україні було проведено низку опитувань серед дорослих і молоді по всій країні, а саме: Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (Global Adults Tobacco Survey, GATS) у 2010 році; Глобальне опитування молоді щодо тютюну (Global Youth Tobacco Survey, GYTS) у 1999, 2005 та 2011 роках; опитування «Поведінка дітей шкільного віку в питаннях здоров'я» (Health Behavior in School-aged Children, HBSC) у 2002, 2006, 2010 та 2014 роках; Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин (European School

Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) у 1995, 1999, 2003, 2007, 2011 та 2015 роках. Державна служба статистики України та інші дослідницькі інститути також щороку проводять свої опитування. Усі ці дослідження дали змогу зібрати інформацію про споживання тютюну і пов'язані з ним знання, ставлення й уявлення.

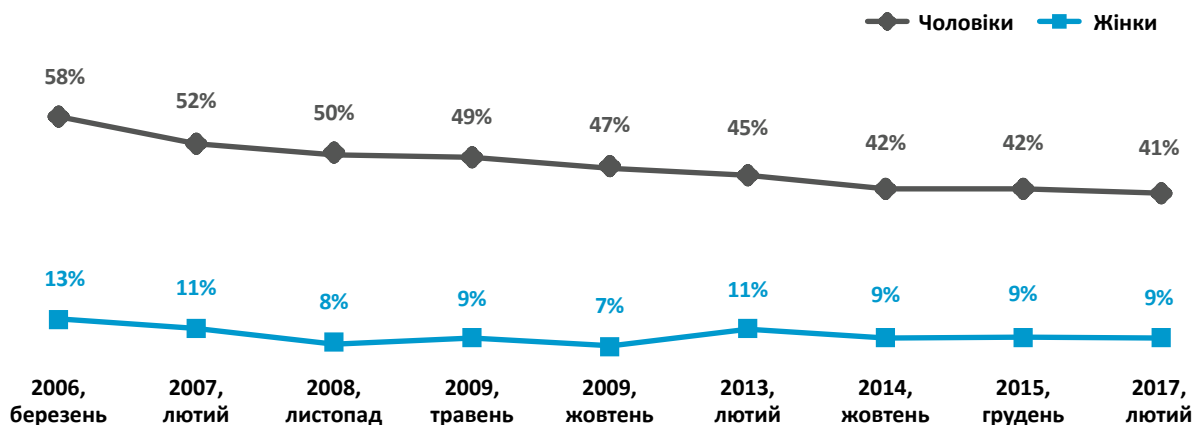
Тютюновий тягар в Україні: поширеність споживання тютюну серед дорослих

Відповідно до звіту ВООЗ про тютюнову епідемію [1], у 2015 році Україна посідала 21 місце у світі за поширенням куріння серед людей віком від 15 років, порівняно з 4 місцем у 2006 році. Це суттєвий прогрес, підтверджений кількома національно-репрезентативними опитуваннями, проведеними в Україні.

Кілька репрезентативних для України досліджень, проведених КМІС, виявили зменшення поширеності куріння серед українського населення як у цілому, так і в різних статевих і вікових групах² [16] (Діаграма 3.1).

² До вибірок 2015 та 2017 року не було включено тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

ДІАГРАМА 3.1: Частка щоденних курців серед чоловіків та жінок (18+) в Україні, 2006–2017 роки

Перше опитування GATS в Україні у 2010 році виявило, що на той час загальна поширеність куріння становила 28,3%, а щоденного – 25,0% (45,1% серед чоловіків і 8,4% серед жінок) [17]. За результатами опитування, проведеного КМІС у лютому 2017 року, серед осіб віком від 18 років щоденні курці становили 23,7% (41,2% серед чоловіків та 9,0% серед жінок). Для порівняння: у 2006 році поширеність щоденного куріння в Україні становила близько 31% серед дорослих віком від 18 років. Тенденції серед чоловіків і жінок різні. Серед чоловіків частка курців була дуже великою (у 2005 році 62% курили щоденно) та поступово зменшувалася в результаті впровадження заходів з контролю над тютюном. Серед українських жінок частка курців у 2005 році була меншою (16% курили щодня), а у 2006–2008 роках стрімко скоротилася до близько 9% після реалізації перших заходів з контролю над тютюном. Відтоді поширеність куріння серед жінок майже не змінилася. Можливо, тому, що для невеликих відсотків статистично важче виявити зміни. Однак цьому питанню слід приділити більше уваги, аби забезпечити позитивний вплив контролю над тютюном як на чоловіків, так і на жінок.

Державна служба статистики України включила до щорічного панельного дослідження запитання про пов'язану з курінням поведінку всіх членів домогосподарства віком від 12 років. За його результатами також видно зменшення поширеності щоденного куріння з 25,6% у 2008 році до 19,3% у 2016 році [18, 19].

Кількість курців стала скорочуватися після прийняття першого ґрунтового закону у сфері контролю над тютюном у 2005 році та ратифікації РКБТ ВООЗ у 2006 році. Найсуттєвіше зменшення поширеності куріння спостерігалось між 2008 і 2010 роками, коли завдяки збігу глобальної рецесії та ефективної політики оподаткування тютюнових виробів останні стали значно менш доступними. Цьому сприяли й різні заходи з контролю над тютюном, серед яких політика звільнення громадських і робочих місць від тютюнового диму, ухвалена в кілька етапів заборона реклами тютюну й упровадження попереджень про шкоду для здоров'я на пачках тютюнових виробів, прийняті у 2007 та 2012 роках.

У період між 2013 і 2017 роками зменшення поширеності щоденного куріння було незначним (з 26,2% до 23,7%). Це можна пояснити тим, що контроль за до-

триманням антитютюнових законів був недостатнім, тютюнова індустрія використовувала прогалини в законодавстві, а наприкінці 2015 року знизилися ціни на сигарети. Між 2013 та 2017 роками поширеність куріння більш помітно скоротилася (на 28%) серед людей віком 18–30 років [20]. Це може означати, що менше молоді почало курити в цей період порівняно з попередніми роками.

Виробництво, продаж і споживання тютюну

На початку дев'яностих років виникли привабливі умови для того, щоб транснаціональні тютюнові корпорації зайшли на український ринок. На сьогодні 4 великі міжнародні корпорації – Philip Morris International, Japan Tobacco International, British American Tobacco та Imperial Tobacco – контролюють близько 97% тютюнового ринку в Україні. Решта тютюнової продукції виробляється на маленьких фабриках або імпортується. Згідно з останніми доступними даними, в Україні тютюн

вирощується в незначній кількості, займає не більше 120 гектарів і дає близько 50 тонн (що покриває до 0,1% попиту) [5].

Сигарети промислового виробництва – найпопулярніший вид тютюнових виробів в Україні. За результатами GATS в Україні 2010 року сигарети промислового виробництва вживають майже 99% дорослих курців, які дедалі більшу перевагу надають сигаретам із фільтром порівняно із сигаретами без фільтра. Так, у дев'яностих роках минулого століття сигарети без фільтра становили понад 50% усього спожитого тютюну, а наприкінці двотисячних їхня частка скоротилася до менш ніж 10% [7].

У дев'яностих роках продавалося близько 60–70 мільярдів сигарет промислового виробництва щороку, і ця кількість зросла до 125 мільярдів у 2008 році. До 2016 року річний продаж фабричних сигарет скоротився до 76 мільярдів штук. Це падіння супроводжувалося зменшенням числа курців у даний період: з 10,1 мільйона до 6,75³ мільйона [18] (Діаграма 3.2). Обсяг ринку сигарет було сформовано не тільки їх споживанням в Україні,

³ У 2016 році без урахування тимчасово окупованих територій Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

ДІАГРАМА 3.2: Обсяги продажу сигарет та кількість курців, 2008-2016 роки

а й контрабандою з України до країн ЄС, яка дещо зменшилась у 2008–2012 роках, оскільки з новою податковою політикою українські сигарети подорожчали [4]. Проте контрабанда з України знову зросла у 2014–2016 роках з падінням курсу національної валюти.

Вживання інших видів тютюнових виробів для куріння (таких як самокрутки, сигари й сигарилі, трубки та кальяни) не дуже поширене в Україні. За результатами GATS 2010 року, в Україні менш ніж 2% курців споживали будь-який із них. Однак кальяни (з тютюном і без нього) стали популярнішими, особливо серед молоді віком до 25 років. Наприклад, опитування 2017 року виявило, що за останні 12 місяців 9,0% чоловіків і 7,8% жінок віком від 18 років курили кальян [20]. Через слабкий контроль за дотриманням закону деякі бари, кафе та ресторани пропонують кальяни своїм відвідувачам.

Електронні сигарети також набувають популярності. В Україні продаж електронних сигарет і картриджів до них не врегульовано законом. Вони доступні багатьом людям завдяки відносно низьким цінам та відсутності вікових обмежень на продаж. Згідно з результатами опитування, 7,5% чоловіків і 6,8% жінок курили електронні сигарети протягом останнього року [20]. Серед курців поширена хибна думка про те, що перехід на електронні сигарети може допомогти відмовитися від куріння.

Поширеність куріння серед молоді

Тютюнова промисловість інвестує значні ресурси та вдається до спеціальних тактичних прийомів, націлюючись на молодих людей як потенційних споживачів сигарет.

Україна брала участь у трьох міжнародних опитуваннях, які, серед іншого, мали на меті дослідити поведінку молоді, пов'язану з курінням: GYTS, HBSC та ESPAD.

GYTS фокусується на молоді віком 13–15 років. В Україні його проводили в 1999, 2005 та 2011 роках [21]. Із результатів видно, що загальна поширеність куріння зменшилась на 30% серед хлопців

і дівчат (з 24,0% у 2005 році до 16,6% у 2011 році), а поширеність щоденного куріння стала вдвічі меншою (скоротилася з 8,6% до 4,4%).

Опитування HBSC проводиться серед школярів з різних вікових груп (від 11 до 16 років) і ставить за мету простежити за деякими аспектами здоров'я та поведінки дітей. В Україні його проводили у 2002, 2006, 2010 та 2014 роках. Згідно з останніми результатами HBSC, 30,0% школярів віком 11–17 років (36,0% хлопців і 25,0% дівчат) курили хоча б раз, а 7,3% (10,1% хлопців і 4,8% дівчат) – щодня. Подібно до тенденцій серед дорослого населення з 2010 до 2014 року частка щоденних курців серед молоді зменшилась (з 11,0% до 7,3%) [22].

ESPAD покликано зібрати інформацію про вживання психоактивних речовин (у тому числі тютюну) школярами та студентами віком 15–17 років. В Україні його проводили вже шість разів: у 1995, 1999, 2003, 2007, 2011 та 2015 роках. За результатами ESPAD, відсоток підлітків, які курили хоч раз за останні 30 днів, значно зменшився з 1995 до 2015 року: з 50,6% до 25,7% серед хлопців і з 27,6% до 13,2% серед дівчат [23]. Традиційно курців було більше серед хлопців, порівняно з дівчатами, та серед дітей старшого віку. У 2015 році куріння було поширеним серед 18,1% хлопців та 6,7% дівчат.

У 2015 році до опитування ESPAD вперше було включено запитання про кальяни й електронні сигарети. Результати показали, що 38,8% підлітків віком 15–17 років пробували кальян, 19,4% – електронні сигарети, а за останні 30 днів 11,3% підлітків курили кальян і 5,5% – електронні сигарети [23].

Поширеність вживання тютюну серед працівників сфери охорони здоров'я та студентів медичних навчальних закладів

Ті, хто працює у сфері охорони здоров'я, мають доносити до людей ідею здорового способу життя, у тому

числі радити й допомагати відмовитися від куріння. Натомість досить значний відсоток медичних працівників самі є споживачами тютюну.

Пілотне дослідження Глобально-го опитування студентів сфери охорони здоров'я (Global Health Professions Student Survey, GHPSS) провели в Україні у 2009 році серед студентів третього курсу Київського медичного університету [24]. Було виявлено, що 62,5% студентів були курцями, а найчастіше починали курити у віці 11–15 років. Про куріння в університеті протягом останнього року повідомили 31,6% курців. Про те, що протягом останнього тижня зазнавали впливу тютюнового диму вдома, повідомили 60,5% студентів, в інших місцях – 73,3%.

За результатами ще одного опитування, проведеного у 2009 році, щоденно курили 22,3% лікарів первинної ланки, що лише трохи менше за загальний показник усього населення (27,0%) [5]. Куріння було більш поширене серед лікарів чоловічої статі, ніж жіночої. Судячи з того, в якому віці в середньому люди починають курити, більшість працівників сфери охорони здоров'я почали курити у студентські роки в медичних навчальних закладах.

3.2. Р – ЗАХИСТ ЛЮДЕЙ ВІД ТЮТЮНОВОГО ДИМУ

Закон № 2899, прийнятий у 2005 році, містить ключові положення щодо захисту людей від тютюнового диму. У 2009 та 2012 роках були затверджені зміни до цього закону, які заборонили курити у визначених громадських місцях і всередині приміщень (винятком є робочі місця, готелі, гуртожитки, залізничні вокзали й аеропорти, де курити дозволено у спеціально відведених місцях).

Загальнонаціональне опитування щодо вживання тютюну, проведене у 2005 році [25], дало можливість з'ясувати, що 53%

населення наражалися на вплив тютюнового диму щонайменше раз на день. Дві третини некурців (65%) і три чверті колишніх курців (74%) зазнавали впливу тютюнового диму принаймні кілька разів на тиждень.

За результатами GATS 2010 року в Україні, частка людей, які зазнавали впливу тютюнового диму щоденно або майже щодня, скоротилася з 53% у 2005 році до 32% у 2010 році, а частка людей, які рідко або ніколи не зазнавали впливу тютюнового диму, зросла з 26% у 2005 році до 47% у 2010 році. У 2010 році 23% дорослих людей віком від 15 років повідомили про те, що наражаються на вплив тютюнового диму вдома щонайменше раз на місяць. Однак з 2010 року ситуація майже не змінилася, про що свідчать результати репрезентативного опитування 2013 року, – 22% опитаних поскаржилися, що наражаються на тютюновий дим у себе вдома принаймні щомісяця.

Зміни в законодавстві вплинули насамперед на куріння поза домом, тобто на робочих та у громадських місцях. Наприклад, у 2010 році в цілому 32% людей, які працюють у приміщеннях не в себе вдома, протягом останніх 30 днів зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці; а в 2013 році про це повідомили 17% респондентів, які працюють у приміщеннях [26]. У громадських місцях люди зазнають впливу тютюнового диму різною мірою залежно від місця. У 2010 році відвідувачі медичних закладів найменше наражалися на тютюновий дим (6,3%). В інших місцях частка тих, хто наражався на вторинний тютюновий дим, була більшою: 10,1% у державних установах, 16,5% у громадському транспорті, 24,2% в університетах і 62,1% в кафе та ресторанах. У 2013 році відсоток тих, кому довелося дихати чужим тютюновим димом у кафе та ресторанах, уже був значно нижчим (28%) [26], що може бути логічно пов'язано з прийняттям закону про заборону куріння в цих місцях у 2012 році.

3.3. O – НАДАННЯ ДОПОМОГИ В ПРИПИНЕННІ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

В Україні бракує якісних сервісів з надання допомоги у припиненні куріння. Хоча у вересні 2012 року Наказом № 746 МОЗ ухвалило рекомендації для медичних працівників [27], ще й досі небагато лікарів запитують у своїх пацієнтів, чи ті курять, і не всі вони мають достатньо часу або навичок, щоб проконсультувати їх щодо припинення куріння.

З аналізу опитувань 2005 [28] та 2010 [29] років видно, що медики радили відмовитися від куріння переважно курцям старшого віку і найімовірніше тим, хто страждав від пов'язаних із курінням хвороб. Опитування курців 2016 року [30] виявило, що 70% чоловіків і 61% жінок, які вже робили спроби припинити курити, робили це без жодної допомоги. Водночас майже 70% курців заявили про своє бажання відмовитися від куріння, а 77% визнали необхідність створення професійних сервісів з надання допомоги у припиненні куріння.

3.4. W – ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО НЕБЕЗПЕКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТЮТЮНОМ

Попередження про шкоду, яку завдає здоров'ю вживання тютюнових виробів, для курців і широкого загалу – одна з ключових вимог РКБТ ВООЗ. Відповідно до українського законодавства (Закону № 2899, який діє з 2005 року, та змінами до нього, внесеними у 2012 році) тютюнові компанії мають розміщувати текстові та графічні застереження про шкоду для здоров'я щонайменше на 50% поверхні упаковки тютюнових виробів. Тютюновим компаніям також заборонено розміщувати на пачках неправдиві або оманливі характеристики сигарет, як-то «м'які», «легкі» чи «надлегкі». У травні ж 2015 року у Верховній Раді було зареєстровано законопроект № 2820 про впровадження біль-

ших (не менш ніж на 65% площі поверхні) графічних попереджень про ризики для здоров'я з обох боків тютюнової пачки.

Медіа-кампанії проти куріння проводяться несистематично. Зазвичай вони мають адвокаційний характер, тобто висвітлюють нагальні питання запропонованих законопроектів перед їхнім голосуванням у Верховній Раді.

3.5. E – КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАБОРОНУ РЕКЛАМИ, СПОНСОРСТВА ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПРОДАЖУ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

Закон № 3778 (зміни до Закону № 2899 та Закону про рекламу), ухвалений у 2012 році, заборонив усі види реклами (крім реклами в Інтернеті), спонсорство та стимулювання продажу тютюнових виробів. Однак через прогалини в законодавстві тютюнові виробники знайшли спосіб рекламувати свою продукцію в місцях продажу. Проведене наприкінці 2015 року [31] опитування показало, що 37,2% респондентів, які відвідували місця продажу тютюнової продукції протягом останніх 30 днів, спостерігали рекламу тютюнових виробів. Три чверті респондентів (75,7%) вважають, що яскраві кольори та підсвітка, якими виділяють пачки тютюнових виробів у точках продажу, спонукають молодь починати курити.

Також через слабкий контроль за дотриманням законів траплялися випадки спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів. Однак усі ці питання має розв'язати нещодавно зареєстрований проект закону № 4030а. Ухвалення цього законопроекту дасть змогу посилити заходи з контролю над тютюном. Крім того, у проекті закону № 2820 (також зареєстрований у Верховній Раді) запропоновано усунути суперечності між різними законами

стосовно рекламування тютюнової продукції в Інтернеті та заборонити таку рекламу відповідно до Директиви ЄС 2003/33.

Однією з тактик виробників тютюну є стимулювання продажу тонких або ароматизованих сигарет. Маркетинг цих сигарет спрямований передусім на жінок і молодь. У проведеному в 2017 році опитуванні, репрезентативному для всієї країни, було з'ясовано, що 23% курців (39% жінок і 18% чоловіків) курили ароматизовані сигарети протягом останніх 12 місяців [20]. Таких курців ще більше серед жінок молодшої вікової групи: 76% жінок, не старших за 30 років, хоч раз курили такі сигарети, а 24% повідомили, що роблять це регулярно. У проекті закону № 2820 запропоновано заборонити ароматизовані сигарети в Україні відповідно до Директиви ЄС 2014/40.

3.6. R – ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКІВ НА ТЮТЮНОВІ ВИРОБИ

Ефективне оподаткування тютюну знижує його доступність і зменшує споживання та поширеність куріння. З досвіду України й інших держав видно, що завдяки оподаткуванню тютюнових виробів у тих, хто курить, з'являється стимул відмовитися від куріння, а в інших не виникає бажання починати, до того ж ці податки дають суттєві надходження до державного бюджету. Зрештою ці фактори приводять до зниження рівня захворюваності та смертності через вживання тютюну.

Історія оподаткування тютюну в Україні має різні періоди. У 2000–2007 роках податки були низькими, що провокувало більше споживання та контрабандне вивезення сигарет із країни. Проте із середини 2008 року політика оподаткування тютюну в Україні посилилася. Ставки акцизних податків було неодноразово підвищено. У період між 2008 і 2010 роками середній акциз на пачку сигарет збільшився у 6 разів [4]. Із цими заходами оподаткування пов'язують скорочення поширеності

куріння, особливо у групах населення з меншими статками [32], та зростання надходжень до держбюджету.

У 2011–2013 роках темпи підвищення податків на тютюн уповільнилися (зростання було лише на 45% за більш ніж 3 роки). Однак у 2014 році ставки акцизних податків на тютюн збільшували тричі, сумарно на 40%. Того ж року Верховна Рада ухвалила закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи». Цим законом з 1 січня 2015 року акциз на сигарети без фільтра було збільшено до рівня акцизу на сигарети з фільтром, а роздрібні продавці тютюнових виробів були зобов'язані сплачувати додатковий акциз у розмірі 5% від ціни товару [13]. У 2015–2016 роках акцизний податок на тютюнові вироби збільшувався на 40% щороку.

Послідовний підхід до підвищення акцизних податків на тютюн дав хороші результати. За 2007–2016 роки надходження до держбюджету суттєво зросли: з 2,5 мільярдів до 33,2 мільярдів гривень (*Діаграма 3.2*). На жаль, в Україні не врегульовано принципи цільового призначення коштів, тож ці гроші не можуть бути спрямовані безпосередньо на охорону здоров'я та просування здорового способу життя.

У 2016 році Світовий банк і українські експерти розробили для України кілька сценаріїв податкових заходів [33]. Вони базуються на стратегії підвищення податків на тютюн щороку, поки Україна не досягне рівня ЄС, тобто 90 євро на тисячу сигарет.

Таким чином, Україна досягла значного успіху в контролі над тютюном. Проте для подальшого прогресу в боротьбі з тютюновою епідемією необхідно приймати нові ефективні закони й забезпечити виконання чинного законодавства. Одне з найскладніших завдань у подальшій роботі – протистояти лобі тютюнової індустрії. Також варто приділити більше уваги моніторингу та контролю за виконанням законів і здійсненню покарання за їх порушення. У наступних розділах цього звіту наведено інформацію про те, як описані тут заходи відбилися у змінах показників, пов'язаних з тютюном, на рівні всього населення країни.

РОЗДІЛ 4. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

У цьому розділі представлено результати GATS 2017 року щодо поширеності вживання тютюну в Україні та пов'язаної з тютюном поведінки, в тому числі у процесі припинення куріння. Загалом тютюнові вироби можна поділити на два види: для куріння та бездимні. В Україні тютюнові вироби для куріння включають сигарети (промислового виробництва та самокрутки), сигари й сигарили, трубки, кальяни з тютюном та інші види тютюну, який курять. Оскільки переважна більшість тютюнових виробів, які споживають жителі України, – це вироби для куріння, в цьому розділі основна увага приділена саме курильному тютюну, насамперед сигаретам. Інформацію про електронні сигарети також включено до цього розділу.

4.1. ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

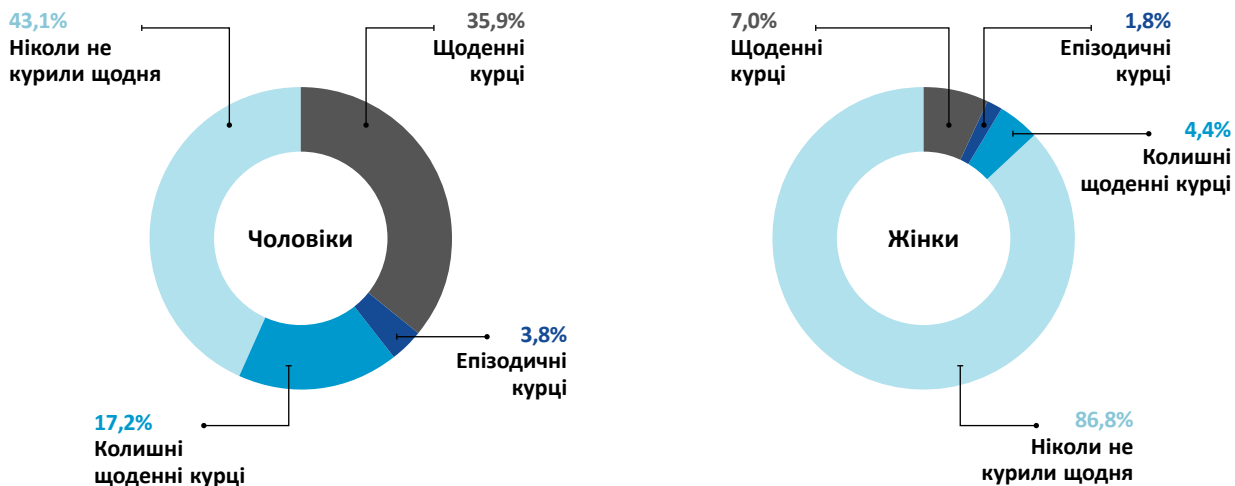
У 2017 році в Україні 23,0% дорослих осіб (віком 15 років та старших) вживали тютюнові вироби – як для куріння, так і бездимні. Переважна більшість респондентів (99,3%) вживали курильні тютюнові вироби, а 0,7% – бездимний тютюн або обидва види (курильний і бездимний). Такий розподіл зберігається серед респондентів з різним рівнем освіти та з різних регіонів. Докладніше дивіться в *Таблиці 4.1 Додатка D*.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. У 2017 році 22,8% жителів України курили (щоденно або епізодично) тютюнові вироби, що на 19% менше, ніж було в 2010 р. (28,3%). Поширеність щоденного куріння зменшилася з 25,0% у 2010 році до 20,1% у 2017 році. А рівень припинення куріння (тобто відсоток колишніх курців серед тих, хто будь-коли курило щоденно) збільшився з 26,2% у 2010 році до 32,4% у 2017 році.
2. У 2017 році середня кількість сигарет, викурених протягом дня, становила 17,1 (18,2 серед чоловіків і 12,6 серед жінок, які курять щодня) – без значущих змін порівняно з 2010 роком.
3. Понад дві третини (69,2%) щоденних курців викурюють першу сигарету протягом 30 хвилин після пробудження. Кожен п'ятий курець (21,3%) курить першу сигарету в перші п'ять хвилин після того, як прокинувся.
4. У віковій групі 18–34 роки 60,4% дорослих курців почали курити щодня ще до того, як їм виповнилося 18 років. Хоча молоді чоловіки досі починають курити раніше за молодих жінок, помітне скорочення частки нових курців, насамперед серед чоловіків і осіб молодшого віку (до 18 років).
5. Близько 2% дорослих курять кальян з тютюном або без, а 1,7% дорослих людей є теперішніми споживачами електронних сигарет. Найбільшою частка споживачів цих виробів є серед чоловіків і жінок віком 15–24 роки та серед жителів міст.

ДІАГРАМА 4.1: Розподіл дорослих за деталізованим статусом щодо куріння та статтю, GATS–Україна, 2017 рік

За даними 2017 року 22,8% дорослого населення України курять тютюн. У країні 8,2 мільйона теперішніх курців: 6,5 мільйона чоловіків і 1,7 мільйона жінок. Поширеність куріння серед чоловіків вчетверо більша, ніж серед жінок (39,7% проти 8,8%).

Щодня курить 20,1% дорослих. Серед чоловіків щоденне куріння значно поширеніше, ніж серед жінок (35,9%, або 5,9 мільйона, чоловіків порівняно з 7,0%, або 1,4 мільйона, жінок). Частка щоденних курців серед усіх теперішніх курців становить 90,4% для чоловіків та 79,3% для жінок. Серед чоловіків щоденне куріння найбільш поширене у вікових групах 25–44 роки (46,4%) та 45–64 роки (38,3%); також більше курців серед людей із неповною та повною середньою освітою (загалом понад 42%) порівняно з тими, хто не закінчив школу або ж продовжив навчання після школи (загалом до 28%). Частка щоденних курців більша серед дорослих чоловіків із сільської місцевості (40,7%) порівняно з жителями міст (33,7%) та у Східному регіоні (40,9%) порівняно з іншими регіонами (менше 36%).

Серед жінок поширеність щоденного куріння найвища для вікової групи 25–44 роки (11,8%) порівняно з іншими віковими групами (менше 7%). Частка щоденних курців вища серед мешканок міст (8,2%), ніж серед жительок сільської місцевості (4,2%).

За рівнем освіти найменш поширене куріння серед жінок з нижчою за середню освітою (2,1%) порівняно з більш освіченими (понад 6%). Такий несподіваний на перший погляд розподіл найімовірніше пояснюється віком і місцем проживання: жінки з нижчою за середню освітою – переважно старшого віку й живуть у сільській місцевості, вони рідко бувають курцями. За географічними регіонами найменше жінок курять щодня в Західному регіоні (2,6%) порівняно з іншими регіонами (всюди понад 7%). Детальна інформація про поширеність щоденного куріння подана в *Таблиці 4.2 Додатка D*.

Серед дорослих жителів України 2,7% курять епізодично: 3,8% чоловіків (вони становлять 9,5% усіх теперішніх курців чоловічої статі) та 1,8% жінок (20,5% усіх теперішніх курців жіночої статі).

Некурці становлять 77,2% населення, що дорівнює майже 28 мільйонам дорослих (близько 10 мільйонів чоловіків і 18 мільйонів жінок); 10,2% раніше курили щоденно, а 5,2% – епізодично. Відсоток колишніх щоденних курців вищий серед чоловіків порівняно з жінками (17,2% і 4,4% відповідно).

У цілому 61,8% дорослих ніколи не курили тютюн (36,7% чоловіків і 82,6% жінок), а це приблизно 22,3 мільйона дорослих (6 мільйонів чоловіків і 16,3 мільйона

жінок). Деталі розподілу дорослих за статусом щодо куріння подані на *Діаграмі 4.1* та в *Таблицях 4.3–4.4 Додатка D*.

Незначний відсоток дорослих (0,2%) повідомили про вживання бездимного тютюну. Майже всі вони чоловіки та споживають бездимний тютюн епізодично (див. *Таблиці 4.5 і 4.6 Додатка D*).

4.2. ВЖИВАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ ДЛЯ КУРІННЯ

Таблиці 4.7 і 4.8 Додатка D містять дані про відсотковий та кількісний розподіл дорослих курців за видами тютюнових виробів, які вони вживають. Більшість теперішніх курців (98,9%) курять сигарети промислового виробництва. Споживання інших тютюнових виробів для куріння серед дорослих в Україні вкрай низьке: 1,2% курять самокрутки; 0,2% повідомляють про куріння трубок, 0,4% – сигар і сигарил, 0,7% – кальянів з тютюном (1,4% курили кальян без тютюну).

Про використання самокруток повідомили 2,5% чоловіків (це приблизно 400 000 осіб); частка жінок, які курять самокрутки, набагато менша (нижча за 0,1%). У сільській місцевості чоловіки більше схильні курити самокрутки (5,0%) порівняно з жителями міст (1,4%).

Серед дорослих 1,3% чоловіків і 0,3% жінок повідомили про те, що вони курили кальян із тютюном. Серед представників обох статей люди віком 15–24 роки більш схильні курити кальян із вмістом тютюну, ніж старші люди.

У *Таблиці 4.9 Додатка D* наведено відсотки дорослих, які повідомили про вживання тютюну, куріння сигарет або інших тютюнових виробів, а також споживання бездимного тютюну.

4.3. ЩОДЕННЕ СПОЖИВАННЯ СИГАРЕТ

Дані про середню кількість сигарет та відсотковий розподіл щоденних курців за кількістю сигарет, які вони викурюють за

день, представлено в *Таблиці 4.10 Додатка D*. У 2017 році щоденні курці споживали в середньому 17,1 сигарет на день: чоловіки – 18,2, жінки – 12,6 сигарет. Серед щоденних курців чоловічої статі 93,8% зазначили, що в середньому викурюють не менше 10 сигарет на день, а 62,6% споживають 20 і більше сигарет. Серед жінок, які є щоденними курцями, 72,6% сказали, що викурюють не менше 10 сигарет на день, а 25,3% – 20 сигарет і більше.

4.4. ВІК ПОЧАТКУ ЩОДЕННОГО КУРІННЯ

Вік, у якому люди починають курити щодня, розраховувався лише для щоденних курців віком 18–34 роки. Середній вік початку куріння становить 16,8 років (16,5 для чоловіків і 17,7 для жінок). До 15-річного віку щоденними курцями стали 5,8% респондентів; до 17 років – 16,2%, до 19 років – 27,6%, а до 21 року – 31,4%. Ці показники значно вищі для чоловіків порівняно з жінками. До досягнення 21 року 46,7% чоловіків і 16,7% жінок почали курити щодня. Хоча в молодшій віковій групі (18–26 років) курити починали не так рано, як у групі віком 27–34 роки, ця різниця ще не є статистично значущою. Якщо порівнювати макрорегіони України, найраніше починали курити жителі Південного регіону, найпізніше – Західного, і ця різниця є статистично значущою для всіх вікових точок від 17 до 21 року. Більше інформації – в *Таблиці 4.11 Додатка D*.

4.5. ПРИПИНЕННЯ КУРІННЯ

Серед тих, хто коли-небудь курив щодня, близько третини (32,4%) змогли відмовитися від куріння. Цей показник називають рівнем припинення куріння, і він вищий серед курців старшого віку (70,7% у старших за 65 років) порівняно з молодими (20,2% для вікової групи 15–24 роки). Серед жінок частка тих, хто успішно припинив курити, вища серед жителям міст

(39,5%), ніж сіл (19,4%). Цікаво, що серед чоловіків частка тих, хто припинив курити, вища в групах з найнижчим та найвищим рівнем освіти. Серед тих, чия освіта нижча за середню, успішно припинили курити 48,9%; серед тих, хто здобув вищу освіту, – 39,7%; а серед осіб з неповною або повною середньою освітою таких лише 30%. Подібна тенденція простежується і серед жінок.

Частка колишніх курців, які не курять уже понад 6 місяців (період, після якого ймовірність не почати курити знову значно вища), становить 29,3%. Детальну інформацію наведено в *Таблицях 4.12 і 4.13 Додатка D*.

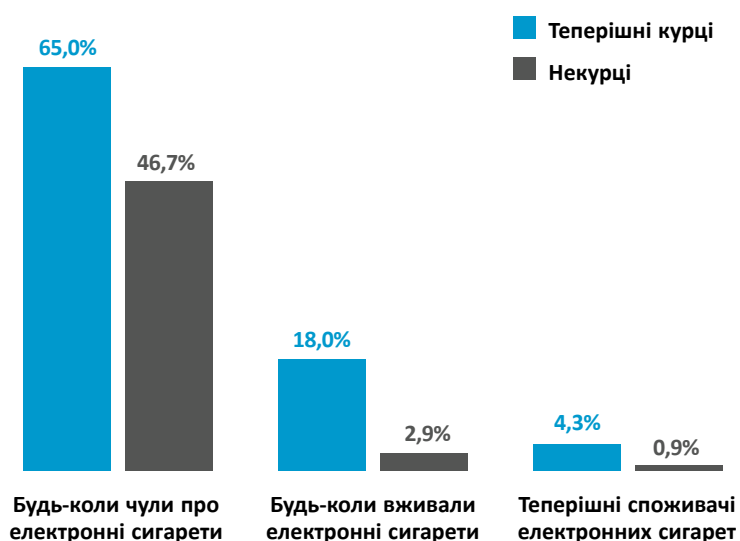
Одним із важливих індикаторів припинення куріння є період утримання від куріння, бо зриви та повернення до куріння є частою проблемою. У цьому опитуванні з'ясувалося, що в цілому 32,8% колишніх щоденних курців відмовилися від куріння протягом останніх п'яти років і 48,3% – протягом десяти та більше років тому (*Таблиця 4.14 Додатка D*). Частка тих, хто припинив курити за останні п'ять років, була вищою серед жінок (43,8%) порівняно з чоловіками (29,3%) та зменшувалася з віком – від

51,1% серед людей 25–44 років до 12,5% серед людей 65 років і старших. Також частка тих, хто припинив курити, менша серед людей з освітою нижчою за середню (менше 10%) порівняно з тими, в кого середня та вища освіта (понад 29%). Щодо колишніх курців, які відмовилися від куріння десять і більше років тому, частка тих, хто досяг успіху, вища серед людей віком 65 років і старших (71,5%) та з рівнем освіти нижчим за середню (74,6%).

4.6. ЧАС ВІД ПРОБУДЖЕННЯ ДО ЗАКУРЮВАННЯ ПЕРШОЇ СИГАРЕТИ

Час від пробудження до закурювання першої сигарети свідчить про рівень тютюнової залежності. Загалом 69,2% щоденних курців (72,8% чоловіків і 53,5% жінок) сказали, що викурюють першу сигарету протягом перших 30 хвилин після пробудження, тобто є залежними від нікотину (21,3% – у перші 5 хвилин і 47,9% – протягом 6–30 хвилин). Серед курців віком 25 років і молодших 54,3% закурюють протягом 30 хвилин після пробудження, а в решті вікових груп таких більше 65%. Детальнішу інформацію наведено в *Таблиці 4.15 Додатка D*.

ДІАГРАМА 4.2: Обізнаність про електронні сигарети та їх споживання за статусом щодо куріння, GATS–Україна, 2017 рік

4.7. ЕЛЕКТРОННІ СИГАРЕТИ

Електронні сигарети з'явилися на ринку не так давно, однак набирають популярності в багатьох країнах, особливо серед молоді. У GATS 2017 року також досліджувалося питання вживання електронних сигарет. Результати опитування показали, що більше половини дорослих знають про існування електронних сигарет (58% чоловіків і 45% жінок), 6,4% дорослих (10,2% чоловіків і 3,1% жінок) уже спробували їх, а 1,7% (2,5% чоловіків і 1,0% жінок) є теперішніми споживачами електронних сигарет. Куріння електронних сигарет більш поширене серед людей віком 15–24 роки (4,2%) та 25–44 роки

(2,4%) порівняно зі старшими віковими групами (в усіх менше за 0,5%). Теперішні курці сигарет промислового виробництва з більшою ймовірністю пробували курити або курять електронні сигарети. Серед теперішніх курців 18,0% пробували електронні сигарети та 4,3% є теперішніми споживачами; серед некурців таких 2,9% та 0,9% відповідно (Діаграма 4.2).

Деталі наведено в Таблиці 4.16 Додатка D.

4.8. ЗМІНИ МІЖ 2010 ТА 2017 РОКАМИ

Між 2010 та 2017 роками загальна поширеність куріння значуще зменшилася – з 28,3% до 22,8%, відносне скорочення – 19,3%. Значно менше почали курити чоловіки – частка тих, хто курить, зменшилася з 49,6% у 2010 році до 39,7% у 2017 році, відносне скорочення – 20,0%. Поширеність куріння серед жінок зменшилася з 10,5% до 8,8%, хоча ці зміни не є статистично значущими.

Значуще зменшилася поширеність щоденного куріння: з 25,0% у 2010 році до 20,1% у 2017 році, відносне скорочення – 19,8%. Зокрема, серед чоловіків поширеність щоденного куріння скоротилася з 45,1% в 2010 році до 35,9% в 2017 році з відносним зниженням 20,0%. Серед жінок статистично значущих змін не відбулося (Діаграма 4.3).

Середня кількість викурених за день сигарет практично не змінилася між 2010 та 2017 роками ані серед чоловіків, ані серед жінок. Однак варто зауважити, що щоденне споживання сигарет значуще збільшилося серед курців віком 15–24 роки: з 13,7 у 2010 році до 16,3 у 2017 році, хоча в інших вікових групах значущих змін не відбулося. У 2010 році 56,3% щоденних курців чоловічої статі повідомляли, що викурювали не менше 20 сигарет на день, а в 2017 році таких було 62,6%.

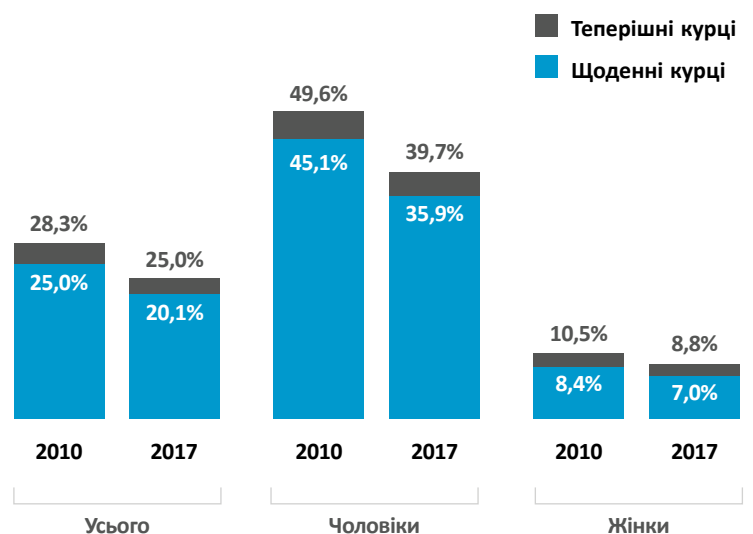
Також у 2017 році частка молодих людей, які повідомили про початок щоденного куріння, була меншою порівняно з 2010 роком. Значущі зміни спостерігалися щодо

початку куріння до 19 років (за даними дослідження 2010 року, до цього віку почали курити щодня 33,9% молодих людей, а в 2017 році – лише 27,6%); у віці до 21 року почали курити щодня 41,6% у 2010 році і лише 31,4% у 2017 році. Зміни більш значущі серед чоловіків порівняно з жінками. У 2010 та 2017 роках 49,4% та 42,2% чоловіків відповідно стали щоденними курцями у віці до 19 років, а до 21 року – 59,4% та 46,7% відповідно. Зміни серед молодших учасників опитування були більшими й досягли статистичної значущості вже до 17 років. Однак через те, що групи респондентів у розподілі за регіонами були менш численними, зміни між опитуваннями стали статистично значущими лише від 21 року, оскільки ці результати оцінювалися в більшій групі, ніж 19- та 17-річні.

Частка колишніх щоденних курців не збільшилася значуще. Водночас рівень припинення куріння зріс із 26,2% у 2010 році до 32,4% у 2017 році з відотною зміною 23,7%.

Деталі порівняння результатів опитувань 2010 та 2017 років подано в Таблицях 4.17–4.22 Додатка D.

ДІАГРАМА 4.3: Поширеність теперішнього та щоденного куріння тютюну за статтю, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

РОЗДІЛ 5. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ВПЛИВУ ВТОРИННОГО ТЮТЮНОВОГО ДИМУ

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. У 2017 році майже кожна сьома людина з-поміж тих, хто працює у приміщенні або як у приміщенні, так і на відкритому повітрі, перебувала під впливом тютюнового диму на робочому місці.
2. Загалом 13,0% усіх дорослих людей зазнавали впливу тютюнового диму вдома у 2017 році.
3. Серед некурців 7,3% зазнавали впливу тютюнового диму вдома та 10,5% – на робочому місці.
4. У цілому між 2010 та 2017 роками частка тих, хто зазнавав впливу тютюнового диму на робочому місці, зменшилася більш ніж удвічі як серед курців (з 31,9% в 2010 році до 14,3% в 2017 році), так і серед некурців (з 24,6% в 2010 році до 10,5% в 2017 році).
5. За сім років значно зменшилася частка тих, хто наражався на вплив тютюнового диму вдома, як серед усього населення, так і серед некурців. Якщо у 2010 році впливу тютюнового диму вдома зазнавали 22,9% дорослих загалом та 14,2% некурців, то в 2017 році ці показники становили 13,0% та 7,3% відповідно.
6. Відвідувачі барів і нічних клубів (43,4%), а також ресторанів і кафе (24,0%) з більшою ймовірністю зазнавали впливу тютюнового диму в приміщенні. З усіх громадських місць найрідше на вплив тютюнового диму наражались відвідувачі медичних закладів (3,7%). Про наявність тютюнового диму в усіх зазначених вище місцях чоловіки повідомляли частіше, ніж жінки.

Вторинний тютюновий дим – це дим від куріння тютюну іншими людьми. Він видихається курцями або виділяється з тютюнових виробів, які горять. Цей дим містить ті самі шкідливі речовини, які вдихають курці, та становить небезпеку для здоров'я людей навколо – як курців, так і некурців.

Люди можуть наражатися на вплив тютюнового диму в будь-якому місці, де хтось курить, у тому числі вдома, на робочому місці й у громадських місцях, таких як кафе, бари, ресторани, нічні клуби, громадський транспорт, державні установи, медичні заклади, університети тощо. У цьому розділі наведено результати опитування щодо перебування під впливом тютюнового диму у 2017 році, а також порівняно з результатами GATS 2010 року.

5.1. ТЮТЮНОВИЙ ДИМ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

В опитуванні вимірювали поширеність перебування під впливом тютюнового диму протягом останніх 30 днів серед дорослих, які працюють поза межами своїх

домівок і зазвичай усередині приміщення або як у приміщенні, так і надворі. Загалом на вторинний тютюновий дим на роботі наражалися 14,3%, або 2 мільйони, дорослих, які працюють, та 10,5%, або 1,1 мільйона, серед тих, хто самі не курять.

Майже втричі більше чоловіків (20,8%, або 1,5 мільйона) перебували під впливом тютюнового диму на робочому місці порівняно з жінками (7,4%, або 0,5 мільйона). Серед некурців удвічі більше чоловіків (15,8%) зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці порівняно з жінками (6,9%). Докладніше дивіться в *Таблиці 5.1 Додатка D*.

Із тих, хто працює у приміщенні або на відкритому повітрі, але із ділянками, які знаходяться у закритому приміщенні, 62,0% сказали, що в них на роботі заборонено курити будь-де в приміщенні, близько третини – що курити дозволено у спеціально відведених місцях усередині приміщень, 3,3% зазначили, що курити можна скрізь, а 3,4% вказали на відсутність будь-яких правил стосовно куріння. Подальші деталі можна знайти в *Таблиці 5.2 Додатка D*.

5.2. ЗМІНИ МІЖ 2010 І 2017 РОКАМИ

Порівняно з результатами 2010 року у 2017 році частка людей, які зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці, зменшилася більш ніж удвічі: з 31,9% у 2010 році до 14,3% у 2017 році. Подібні зміни спостерігалися й серед некурців (з 24,6% у 2010 році до 10,5% у 2017 році), як видно з *Таблиці 5.3 Додатка D*. Серед жінок цей показник знизився ще більше (з 22,0% у 2010 році до 7,4% у 2017 році з відносним скороченням 66,2%), ніж у чоловіків (з 41,9% у 2010 до 20,8% у 2017 з відносним скороченням 50,3%).

Зменшення частки тих, хто зазнавав впливу тютюнового диму на робочому місці, спостерігається в усіх демографічних групах (за віком, рівнем освіти, місцем прожи-

вання, статусом щодо куріння й регіоном), і всюди воно є статистично значущим (з відносним зниженням понад 40%). Однак найсуттєвіше зменшення спостерігається серед некурців віком від 65 років (з 24,6% у 2010 році до 4,9% у 2017 році з відносним зниженням 80,1%) і некурців зі Східного регіону (з 45,8% у 2010 році до 11,1% у 2017 році з відносним зниженням 85,3%).

Значуще скоротилася частка робочих місць, де дозволено курити скрізь (з 6,9% у 2010 році до 3,3% у 2017 році). Водночас відсоток місць, де куріння у приміщенні повністю заборонене, збільшився з 44,9% у 2010 році до 62,0% у 2017 році (*Діаграма 5.1*). Деталі наведено в *Таблиці 5.2 Додатка D*.

5.3. ТЮТЮНОВИЙ ДИМ ВДОМА

З усіх респондентів 78,2% сказали, що в них удома куріння повністю заборонене. Цей відсоток вищий серед некурців (81,7%) та жінок (84,8%). А курці й чоловіки, навпаки, частіше називали інші варіанти домашніх правил стосовно куріння: «курити дозволено» (6,2%), «курити не дозволено, але бувають винятки» (11,7%) або «немає жодних правил щодо куріння вдома» (4,0%). Більше інформації наведено у *Таблиці 5.4 Додатка D*.

Приблизно один із семи дорослих (13,0%, або 4,6 мільйона) зазнає впливу тютюнового диму вдома щонайменше раз на місяць. Два мільйони з них самі не курять, тобто 7,3% некурців наражаються на вплив тютюнового диму в своїх домівках.

Загалом 32,7% теперішніх курців повідомили, що в них удома курять принаймні раз на місяць. Цей відсоток вищий серед жінок (39,7%), хоча різниця з чоловіками не є статистично значущою. Курці старшого віку частіше говорили, що в них удома курять.

Загалом ризик бути під впливом тютюнового диму вдома вищий для чоловіків (15,9%, або 2,6 мільйона) порівняно з жін-

ками (10,6%, або 2 мільйони), хоча серед некурців впливу тютюнового диму вдома зазнають більше жінки (7,8%, або 1,4 мільйона), ніж чоловіки (6,3%, або 619 тисяч).

Порівняно з дорослими, яким 65 років або більше (7,4%), молодші люди з більшою ймовірністю наражалися на вплив тютюнового диму вдома (щонайменше 13% з усіх молодших за 65 років). Люди із середньою освітою й вище також частіше зазнавали цього впливу (всі понад 11%) порівняно з тими, хто середньої освіти не здобув (8,6%). Більше деталей подано у Таблиці 5.5 Додатка D.

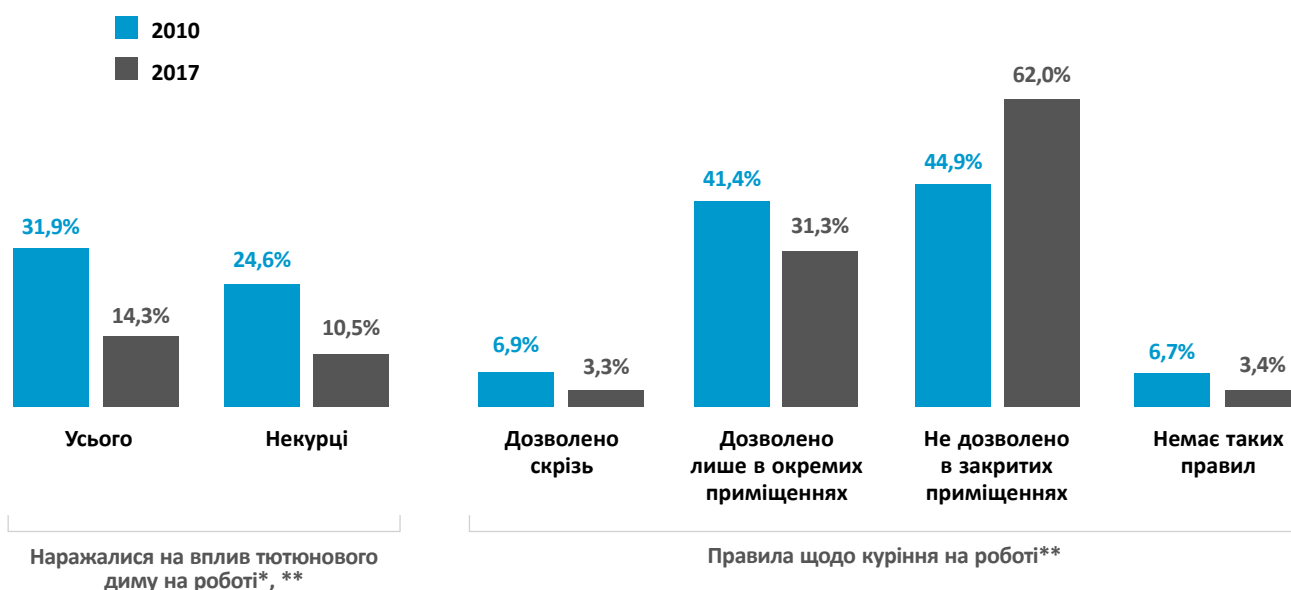
5.4. ЗМІНИ МІЖ 2010 ТА 2017 РОКАМИ

Між 2010 і 2017 роками відбулося значне зниження частки тих, хто зазнавав впливу тютюнового диму вдома як серед населення в цілому, так і серед некурців зо-

крема (див. Таблицю 5.6 Додатка D). Так, частка пасивних курців загалом зменшилася з 22,9% у 2010 році до 13,0% у 2017 році з відносним зниженням 43,2%, а серед некурців – з 14,2% у 2010 році до 7,3% у 2017 році з відносним зниженням 48,8%. Ці зміни суттєвіші серед жінок (21,4% у 2010 році та 10,6% у 2017 році з відносним зниженням 50,5%) порівняно з чоловіками (24,7% у 2010 році та 15,9% у 2017 році з відносним зниженням 35,5%). Серед некурців на 53,9% менше жінок зазнавали впливу тютюнового диму вдома (17,0% у 2010 році та 7,8% у 2017 році) та на 24,4% менше чоловіків (8,3% у 2010 році та 6,3% у 2017 році).

Майже в усіх демографічних групах (за віком, освітою, місцем проживання й регіоном) як серед усього населення загалом, так і серед некурців, спостерігалось значуще зменшення частки тих, хто наражався на вплив тютюнового диму вдома (відносне зниження на 30–60%). Виняток

ДІАГРАМА 5.1: Перебування під впливом тютюнового диму та правила щодо куріння на роботі, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

* За останні 30 днів.

** Серед тих, хто працює поза домом і зазвичай працює у приміщенні або як у приміщенні, так і на відкритому повітрі

становили чоловіки-некурці, для яких зміни між 2010 та 2017 роками не були статистично значущими.

Частка респондентів, у помешканнях яких дозволяється курити, зменшилася із 7,7% у 2010 році до 6,2% у 2017 році (див. Таблицю 5.4 Додатка D). Відсоток тих, хто відповідав «курити не дозволено, але бувають винятки», також зменшився з 22,0% у 2010 році до 11,7% у 2017 році. Водночас частка тих, у кого вдома зовсім не дозволено курити, зросла з 65,8% до 78,2% між 2010 і 2017 роками, і ці зміни є статистично значущими в усіх демографічних групах (Діаграма 5.2).

5.5. ТЮТЮНОВИЙ ДИМ У ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

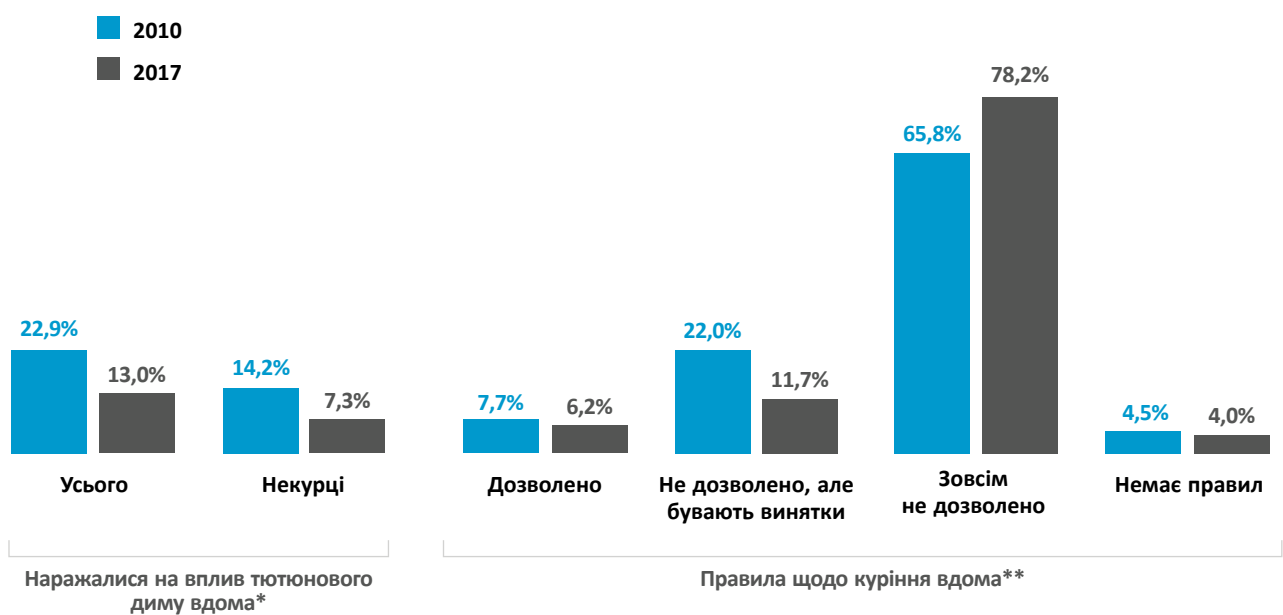
У ході дослідження також вимірювали, яка частка людей, що відвідували різні громадські місця, в тому числі

державні установи, медичні заклади, ресторани й кафе, бари та нічні клуби, університети, а також користувалися громадським транспортом протягом останніх 30 днів перед опитуванням, бачили, як хтось там курив, або спостерігали тютюновий дим.

З-поміж перелічених місць найменший відсоток відвідувачів спостерігали тютюновий дим у медичних закладах (3,7% опитаних сказали, що бачили там курців, недопалки або відчували запах тютюнового диму), на другому місці – державні установи (4,9%), на третьому – громадський транспорт (8,5%). Найбільший відсоток респондентів наражалися на тютюновий дим у барах і нічних клубах (43,4%), а також у ресторанах / кафе (24,0%) та університетах (18,3%).

Чоловіки частіше зазнавали впливу тютюнового диму під час відвідування цих громадських місць, ніж жінки. Значущих

ДІАГРАМА 5.2: Перебування під впливом тютюнового диму та правила щодо куріння вдома, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

* Дорослі, котрі повідомили, що хто-небудь курить у їхньому домі принаймні щомісяця

відмінностей між населенням у цілому та некурцями виявлено не було (Таблиця 5.7 Додатка D).

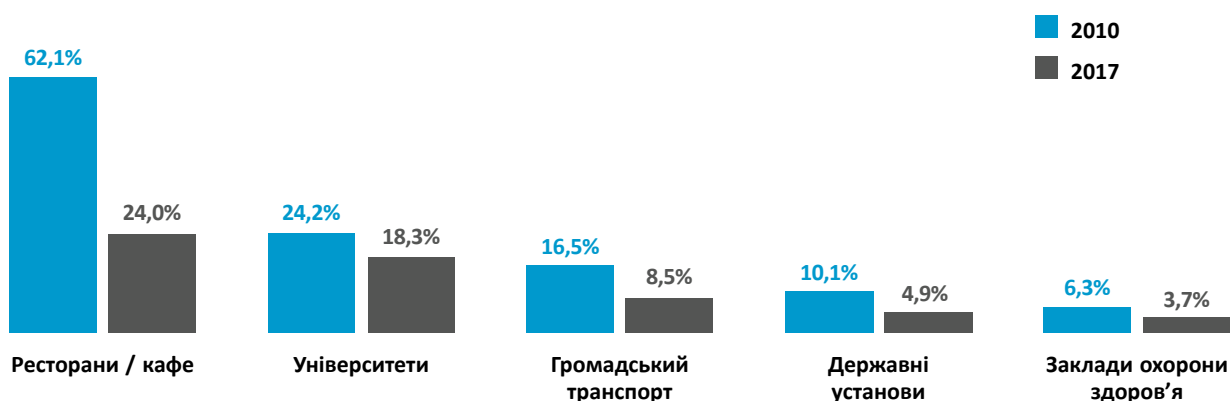
5.6. ЗМІНИ МІЖ 2010 І 2017 РОКАМИ

Частка дорослих, які зазнавали впливу тютюнового диму протягом останніх 30 днів, значуще зменшилася майже для всіх громадських місць, які були включені в

дослідження. Найсуттєвіше зниження спостерігалося в ресторанах і кафе (з 62,1% у 2010 році до 24,0% у 2017 році з відносним зниженням 61,3%), а найменше – в університетах (з 24,2% у 2010 році до 18,3% у 2017 році з відносним зниженням 24,4%) (Діаграма 5.3).

Детальнішу інформацію про порівняння результатів GATS 2010 та 2017 років щодо перебування під впливом тютюнового диму в громадських місцях можна знайти в Таблиці 5.8 Додатка D.

ДІАГРАМА 5.3: Перебування під впливом тютюнового диму в різних громадських місцях*, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

* Серед тих, хто відвідував ці місця протягом останніх 30 днів

РОЗДІЛ 6. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ПРИПИНЕННЯ КУРІННЯ

Один зі способів знизити шкідливий вплив тютюну на здоров'я – допомогти курцям якнайшвидше відмовитися від куріння. Міжнародний досвід доводить, що рівень припинення куріння (розраховується як відсоток колишніх курців серед тих, хто будь-коли кутив) вищий, коли є професійні програми та спеціалізовані сервіси для допомоги курцям. Сьогодні сервіси з надання допомоги у припиненні куріння недостатньо розвинені в Україні та неспроможні задовольнити потреби курців. З 2016 року Міністерство охорони здоров'я України за підтримки міжнародних організацій реалізує кілька проектів для поліпшення надання таких послуг у закладах первинної медичної допомоги. Окрім того, було створено національну гарячу лінію для тих, хто хоче відмовитися від куріння. Запитання про припинення куріння були включені до GATS 2017 року, щоб оцінити ситуацію та реальні потреби у припиненні куріння.

У цьому розділі ми розглянемо питання припинення куріння та пов'язаної з цим поведінки на основі даних, отриманих у GATS 2017 року, а також порівняно з результатами GATS 2010 року.

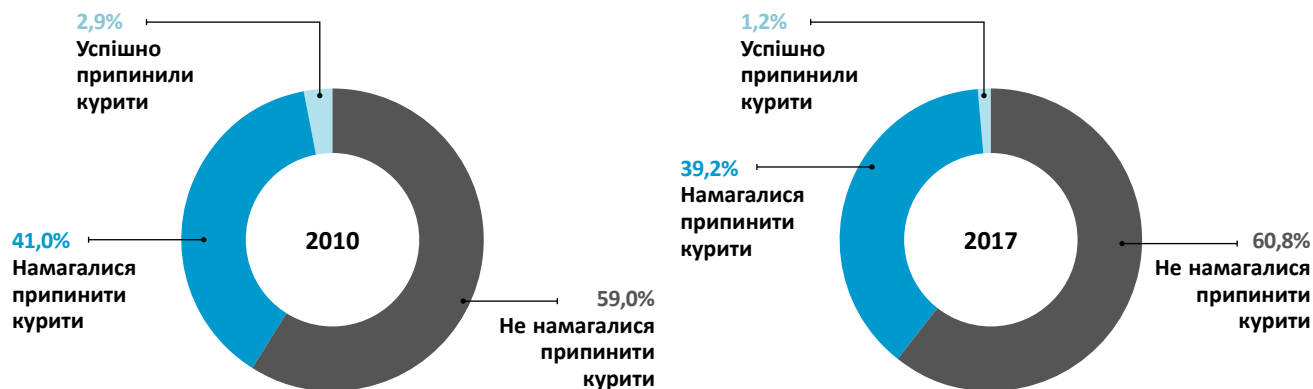
6.1. НАМІРИ ПРИПИНІТИ КУРИТИ

Майже дві третини (62,5%) теперішніх курців сигарет – або 5,1 мільйона – заявили, що хочуть припинити курити. Загалом 6,7% респондентів сказали, що планують відмо-

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. У 2017 році дві третини (62,5%) теперішніх курців сигарет стверджували, що хочуть припинити курити, та лише 6,7% сказали, що планують відмовитися від куріння вже наступного місяця.
2. Майже двоє з п'яти курців (39,2%) – теперішніх і колишніх, які відмовилися від куріння протягом останніх 12 місяців, – робили спроби припинити курити протягом останнього року, що значуще не відрізняється від даних 2010 року (41,0%).
3. Лише 1,2% з тих, хто намагався припинити курити протягом останніх 12 місяців, вдалося утриматися від куріння понад 6 місяців. Цей показник зменшився порівняно з 2010 роком (2,9%).
4. Серед теперішніх курців і тих, хто припинив курити впродовж останнього року, 22,5% повідомили, що відвідували лікаря протягом останніх 12 місяців. Лише в 49,2% з них лікар запитав, чи вони курять, і 39,4% отримали пораду припинити курити. Ці показники практично не змінилися з 2010 року.
5. З тих курців, які робили спроби припинити курити протягом останніх 12 місяців, 6,2% використовували нікотинозамісну терапію, 5,3% – інтернет-сайти та спеціалізовані розсилки електронною поштою, 3,2% обрали немедикаментозну терапію, 2,3% вживали безнікотинні препарати, 2,1% скористалися консультаціями фахівців, а 72,2% намагалися припинити курити без жодної допомоги.

ДІАГРАМА 6.1: Курці, які робили спробу припинити курити* й успішно припинили курити** за останні 12 місяців, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

* Серед теперішніх курців і колишніх курців, які утримуються від куріння менше 12 місяців.

** Серед теперішніх курців, які намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, та колишніх курців, які утримуються від куріння менше 12 місяців. Успішне припинення куріння – утримання від куріння понад шість місяців

витися від куріння вже наступного місяця. Частка курців, які бажають припинити курити, більша серед молоді порівняно з людьми старшого віку. Детальнішу інформацію можна знайти у *Таблиці 6.1 Додатка D*.

6.2. СПРОБИ ВІДМОВИТИСЯ ВІД КУРІННЯ

У цілому 32,8% колишніх щоденних курців припинили курити протягом останніх п'яти років (43,8% жінок і 29,3% чоловіків); для порівняння, десять і більше років тому припинили курити 48,3% щоденних курців (*Таблиця 4.14 Додатка D*).

Загалом 39,2% курців (теперішніх і колишніх) робили спробу відмовитися від куріння протягом останніх 12 місяців. Курці з освітою нижчою за середню рідше намагалися припинити курити, ніж курці з вищою освітою. Серед жінок частка тих, хто робив спробу відмовитися від куріння, була вищою (46,5%), ніж серед чоловіків (37,2%).

Однак лише 1,2% з усіх курців (2,8% жінок та 0,7% чоловіків), які намагалися припинити, утрималися від куріння щонайменше шість місяців. Курцям з неповною вищою та вищою освітою це вдавалося краще (2,9%), ніж людям з нижчим рівнем освіти (до 1%). Докладніше – в *Таблиці 6.2 Додатка D*.

6.3. ДОПОМОГА У ПРИПИНЕННІ КУРІННЯ

Менше чверті курців (22,5%) повідомили про те, що відвідували лікаря протягом останніх 12 місяців. До медиків зверталася більша частка жінок-курців, ніж чоловіків, та жителів міст, ніж сіл. Менше, ніж у половини (49,2%) курців, які звернулися до медичних закладів, лікар запитав, чи вони курять. Лише 39,4% таких відвідувачів отримали пораду припинити курити. Лікарі частіше запитували про статус куріння й радили припинити курити своїм пацієнтам, котрим 45 років або більше, ніж молодшим; а також у Західному регіоні порівняно з іншими.

У міській і сільській місцевості частки курців, яким рекомендували припинити курити, майже однакові. Більше подробиць наведено в *Таблиці 6.2 Додатка D*.

Курці, які робили спроби відмовитися від куріння протягом останніх 12 місяців, використовували для цього такі методи: нікотинозамісну терапію (6,2%), інтернет-сайти та спеціалізовані розсилки електронною поштою (5,3%), немедикаментозну терапію (3,2%), безнікотинові препарати (2,3%), консультації фахівців (2,1%), психотерапевтичні методи (0,9%), голковколювання (0,3%), а ще 3,5% вдалися до інших засобів.

Загалом 72,2% курців (73,2% чоловіків і 69,3% жінок) не отримували жодної допомоги у припиненні куріння. Деталі наведено в *Таблиці 6.3 Додатка D*.

6.4. ЗМІНИ МІЖ 2010 ТА 2017 РОКАМИ

Опитування виявило, що частка курців, які робили спроби припинити курити протягом останніх 12 місяців, значуще не

змінилася з 2010 до 2017 року (41,0% і 39,2% відповідно). Було помічено значуще зменшення кількості спроб відмовитися від куріння серед дорослих вікової групи 15–24 роки (54,7% в 2010 році та 42,0% в 2017), серед курців, які живуть у сільській місцевості (45,0% у 2010 році та 38,7% у 2017 році), а також серед курців у Західному регіоні (48,5% у 2010 році та 40,1% у 2017 році). Відсоток курців, які спромоглися утриматися від куріння понад шість місяців, також зменшився з 2,9% в 2010 році до 1,2% в 2017 році (*Діаграма 6.1*). Таке скорочення простежується в чоловіків, але не в жінок; воно також помітне серед курців вікових груп 25–44 та 45–64 роки.

Відсотки тих, у кого лікар запитував про статус щодо куріння, та тих, хто отримав пораду припинити курити, значуще не змінилися як у цілому, так і в розрізі демографічних підгруп (*Діаграма 6.2*).

Більше інформації наведено у *Таблицях 6.4–6.5 Додатка D*.

ДІАГРАМА 6.2: Курці*, у котрих медичний працівник запитував про статус щодо куріння, та ті, хто отримав пораду медичного працівника припинити курити, за віковими групами, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

* Серед теперішніх курців та колишніх курців, які утримуються від куріння менше 12 місяців та які відвідували медичних працівників протягом останніх 12 місяців

РОЗДІЛ 7. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ЕКОНОМІЧНИХ АСПЕКТІВ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. Між 2010 і 2017 роками рівень споживання сигарет в Україні зменшився загалом на 28%.
2. За період з 2010 року цінова доступність сигарет знизилася на 30%, що вимірюється як відношення ціни сигаретної пачки до ВВП на душу населення.
3. У 2017 році більшість курців повідомили, що купували сигарети з легальних джерел. Однак майже 3% курців купували сигарети у вуличних продавців, які продають сигарети незаконно; такі ж показники були і в 2010 році.
4. Близько 2,6% сигаретних пачок, які продемонстрували українські курці інтерв'юерам під час опитування 2017 року, були неукраїнського походження і могли потрапити в Україну нелегально.
5. Більшість курців курять звичайні сигарети з фільтром. Споживання тонких сигарет із фільтром зросло з 10,0% у 2010 році до 12,2% у 2017 році. Частка ж курців, які курять сигарети без фільтра, зменшилася з 8,6% у 2010 році до 4,5% у 2017 році.

Одним із найефективніших способів зниження рівня споживання тютюну є підвищення ціни на нього через підняття акцизних податків. Для того, аби зменшити поширеність куріння, з 2008 року в Україні вже кілька разів піднімали податки на тютюн.

У цьому розділі розглянуто економічні аспекти споживання сигарет промислового виробництва теперішніми курцями. На основі даних, отриманих у процесі опитування, було оцінено обсяг споживання сигарет і ціну за пачку, щомісячні витрати на сигарети, місця купівлі сигарет, види сигарет, які купують, та обсяг нелегального продажу тютюнових виробів.

7.1. ЦІНИ НА СИГАРЕТИ

У 2017 році в Україні за пачку з 20 сигарет промислового виробництва в середньому платили 17,50 гривень. Між демографічними підгрупами майже не було

відмінностей, окрім того, що молодші курці (віком до 45 років) в середньому курять дорожчі сигарети, ніж курці старшого віку. Також курці з вищим рівнем освіти говорили, що купують дорожчі сигарети. Вартість 100 пачок сигарет промислового виробництва становить лише 3,3% ВВП (2016 року) на душу населення в Україні. Детальніша інформація наведена в *Таблиці 7.1 Додатка D*.

7.2. ВИТРАТИ НА СИГАРЕТИ

У 2017 році середньомісячні витрати курця на сигарети промислового виробництва в Україні становили 450,90 гривень. Значно більше на сигарети витрачали чоловіки (485,70 гривень), ніж жінки (272,40 гривень), а також курці віком від 25 до 65 років порівняно з курцями молодшої і старшої вікових груп (див. *Таблицю 7.2 Додатка D*).

7.3. СПОЖИВАННЯ СИГАРЕТ

У 2017 році в Україні налічувалося приблизно 7,25 млн щоденних курців (*Таблиця 4.4 Додатка D*). Кожен з них викурював у середньому по 17,1 сигарети промислового виробництва на день. Якщо помножити кількість курців на середню кількість сигарет на день та на 365 днів, отримаємо, що орієнтовна кількість спожитих сигарет у 2017 році становила 45,2 мільярда штук. Ця кількість менша порівняно з 2010 роком, коли орієнтовно було спожито 63 мільярди сигарет. Оскільки оціночна кількість спожитих сигарет зазвичай буває заниженою, реальне споживання сигарет у кожному з обох років може бути більшим, однак ступінь недооцінювання скоріш за все буде однаковим, тому можна вважати, що протягом семи років рівень споживання сигарет відносно зменшився на 28%.

7.4. МАРКИ СИГАРЕТ

П'ять марок сигарет, які найчастіше купували теперішні курці сигарет промислового виробництва у 2017 році, – це Прилуки, Rothmans, Прима, Bond і Winston. Понад 10% курців сказали, що останнього разу придбали одну з перших чотирьох марок. Прилуки та Прима набагато популярніші серед чоловіків, а Winston користується більшою популярністю в жінок. Rothmans популярніший серед тих, кому до 45 років, а Приму частіше купують курці віком 45 років і старші. Прилуки, Прима і Bond популярніші серед курців із сільської місцевості, а Winston – серед курців із міст. Більше деталей можна дізнатися з *Таблиці 7.3 Додатка D*.

7.5. МІСЦЕ ПОКУПКИ

Загалом більшість (73,3%) курців, які курять сигарети промислового виробництва, востаннє купували сигарети в магазині, 22,2% – в кіоску.

Приблизно 3% становить частка курців, які востаннє купували сигарети у вуличних продавців, що є прикладом незаконної торгівлі. Було виявлено різницю в місцях купівлі сигарет для жителів сільської та міської місцевостей: про кіоски та вуличних продавців частіше згадували курці в містах, а в сільській місцевості курці з більшою ймовірністю купували сигарети в магазинах і з інших джерел (див. *Таблицю 7.4 Додатка D*).

7.6. ТИПИ СИГАРЕТ

Серед курців сигарет промислового виробництва 4,5% сказали, що востаннє купували сигарети без фільтра. Більшість курців придбали сигарети з фільтром: 83,4% взяли звичайні, а 12,1% – тонкі сигарети з фільтром. Курці віком 65 років і старші з більшою ймовірністю (15,8%) споживали сигарети без фільтра, ніж представники інших вікових груп (до 8% у всіх групах). Також курці без середньої освіти значно більш схильні курити сигарети без фільтра,

ніж курці з вищим рівнем освіти, але набагато менш схильні до того, щоб купувати тонкі сигарети із фільтром.

Порівняно з чоловіками (6,1%) жінки набагато частіше (35,1%) курять тонкі сигарети з фільтром. Однак в обох статтях відсоток курців, які останнього разу купували тонкі сигарети з фільтром, зростає з рівнем освіти. У Південному регіоні порівняно з іншими більший відсоток чоловіків курили тонкі сигарети з фільтром. Серед жінок мешканок міст більша частка тих, хто курить тонкі сигарети з фільтром, ніж серед жінок у сільській місцевості, а в чоловіків такі розбіжності значно менші. Деталі наведено в *Таблиці 7.5 Додатка D*.

7.7. НЕЛЕГАЛЬНІ СИГАРЕТИ

Під час проведення опитування інтерв'юери просили респондентів показати сигаретні пачки, аби з'ясувати ймовірність їх незаконного ввезення (конт-

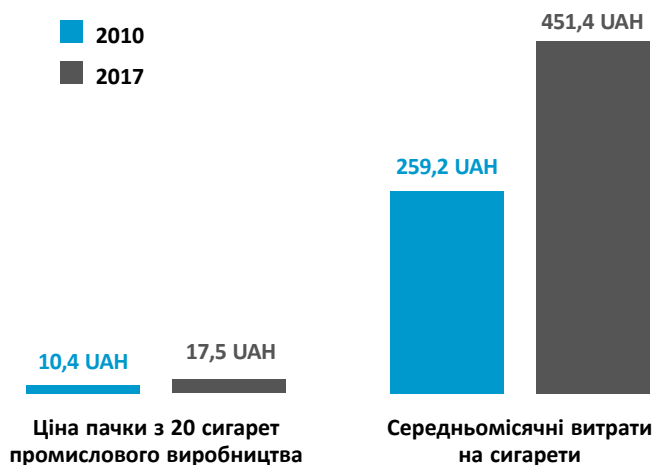
рабанди) в Україну. Серед сигаретних пачок, продемонстрованих теперішніми курцями промислових сигарет, 97,3% мали попереджувальні написи українською мовою, 0,9% – російською, 0,8% – румунською (молдовською), 0,2% – іншими мовами, а ще 0,7% були взагалі без попереджень. Це свідчить про можливу наявність в Україні невеликої кількості нелегальних сигарет. Помітної різниці між чоловіками й жінками, а також курцями, які мешкають у міській та сільській місцевостях, не було. Однак усі сигаретні пачки, показані курцями віком 18–24 роки, мали попередження українською мовою, тоді як невелика частина (2,9%) сигаретних пачок, продемонстрованих курцями віком від 25 років і старшими, або мали попередження іншою мовою, або не мали жодного. Більше деталей наведено в *Таблиці 7.6 Додатка D*.

7.8. ЗМІНИ МІЖ 2010 І 2017 РОКАМИ

Для того, щоб мати можливість порівняти дані опитувань 2010 та 2017 років, ціни та місячні витрати курців на сигарети промислового виробництва, отримані у 2010 році, було скориговано з урахуванням інфляції. У результаті можна побачити, що з 2010 до 2017 року значно зросли як ціни на сигарети, так і середньомісячні витрати курців. У 2010 році середня скоригована ціна пачки сигарет становила 10,40 грн, а у 2017 році – 17,50 грн, відносне зростання сягає 68,4%. Так само зросли середньомісячні витрати на сигарети – з 259,20 грн до 450,90 грн, відносне зростання становить 74,0% (*Діаграма 7.1*).

Вартість 100 пачок сигарет промислового виробництва як частка ВВП на одну особу зросла з 2,3% у 2010 році до 3,3% у 2017 році. Подробиці наведено в *Таблицях 7.1 і 7.2 Додатка D*.

ДІАГРАМА 7.1: Середні (медіанні) значення ціни пачки сигарет та місячних витрат на сигарети*, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

* Ціна у гривнях, скоригована станом на 2016 рік

РОЗДІЛ 8. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

Для тютюнових компаній засоби масової інформації є потужним інструментом просування їхньої продукції та збільшення продажу. Водночас ЗМІ необхідні прибічникам контролю над тютюном для популяризації здорового способу життя та формування суспільства, вільного від тютюну.

У цьому розділі подані результати GATS 2017 року, у тому числі, порівняно з результатами GATS 2010 року, які стосуються антитютюнових інформаційних кампаній, а також реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів. Окрім того, представлена інформація про графічні попередження на пачках сигарет.

8.1. ІНФОРМАЦІЯ, СПРЯМОВАНА ПРОТИ КУРІННЯ СИГАРЕТ

Протягом останніх 30 днів 52,7% дорослих віком 15 років і старші помічали інформацію, яка попереджає про небезпеку куріння або спонукає припинити курити. Основними джерелами антитютюнової інформації були телебачення (37,3%), плакати в медичних закладах (19,7%) та рекламні щити (16,3%). Трохи менша частка дорослих спостерігала таку інформа-

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. У 2017 році 52,7% дорослих людей в Україні помічали антитютюнову інформацію в різних місцях протягом останніх 30 днів перед опитуванням. Це значуще менше, ніж у 2010 році (66,8%). У 2017 році ймовірність побачити антитютюнову інформацію була найвищою на телебаченні – про перегляд такої інформації повідомили 37,3% дорослих.
2. Серед теперішніх курців сигарет промислового виробництва 92,2% помічали попередження про шкідливість куріння на сигаретних пачках протягом останніх 30 днів, а більше половини з них (54,0%) замислювалися про те, щоб припинити курити, через ці попереджувальні написи й малюнки. Обидва показники дещо зменшилися з 2010 року.
3. Загалом 25,0% дорослих помічали маркетинг сигарет (рекламу, спонсорство або стимулювання продажу) протягом останніх 30 днів у різних місцях. Це майже вдвічі менше, ніж у 2010 році. Теперішні курці та молодь віком 15–24 роки з більшою ймовірністю помічали маркетинг сигарет, ніж некурці та люди старшого віку.
4. Магазины, де продають сигарети, – це місце, в якому найбільше дорослих спостерігали рекламу тютюну. Однак ця частка помітно зменшилася протягом семи останніх років (з 20,9% у 2010 році до 13,7% у 2017 році). Молодь віком до 25 років частіше помічала рекламу тютюну.

цію в Інтернеті (15,9%), журналах і газетах (15,8%), громадському транспорті (14,0%) й на плакатах у навчальних закладах (10,0%), як видно з *Діаграми 8.1*.

Жінки зі значно більшою ймовірністю (22,6%) помічали інформацію про шкоду куріння сигарет на плакатах у медичних закладах, ніж чоловіки (16,3%). Порівняно з курцями віком від 25 років люди віком 15–24 роки з більшою ймовірністю помічали таку інформацію на плакатах у навчальних закладах та в Інтернеті.

Загалом розміщену в Інтернеті інформацію проти куріння помічали 38,3% дорослих віком 15–24 роки порівняно з 12,9% старших людей. Детальнішу інформацію наведено у *Таблиці 8.1 Додатка D*.

8.2. МЕДИЧНІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НА ПАЧКАХ СИГАРЕТ

Серед теперішніх курців сигарет промислового виробництва 92,2% помічали на сигаретних пачках попередження про шкідливість куріння для здоров'я протягом останніх 30 днів (*Таблиця 8.2 Додатка D*). Суттєвих відмінностей за статтю, місцем проживання та регіонами виявлено не було. Однак частка курців, які помічали попередження на сигаретних пачках, значно менша серед людей віком від 65 років (77,9%) порівняно з рештою вікових груп (у всіх понад 90%).

У цілому 54,0% теперішніх курців задумувалися над тим, щоб припинити курити, через попередження на сигаретних пачках. Ця частка значно більша серед курців у Південному регіоні (67,1%) порівняно з Центральним (43,9%) і Східним (51,4%). Курці віком 65 років та старші менш схильні до думок про припинення куріння через побачені застереження на пачках (41,9%) порівняно з іншими віковими групами (понад 50% в усіх), хоча ця різниця не є статистично значущою. Жінки частіше замислювалися над тим, щоб припинити курити, завдяки попередженням на пачках, ніж чоловіки, а курці із сільської місцевості – більше, ніж з міської.

Попередження на сигаретних пачках розподіляються нерівномірно. Найчастіше трапляються такі попередження, як «Куріння викликає залежність від тютюну. Не починайте курити!» (15,2%), «Куріння викликає рак легенів» (12,5%) та «Відмова від куріння значно зменшує ризик небезпечних серцевих захворювань і захворювань легенів» (12,0%). Найрідше можна побачити по-

ДІАГРАМА 8.1: Джерела, в яких респонденти помічали антитютюнову інформацію*, за статусом щодо куріння опитаних, GATS–Україна, 2017 рік

* Протягом останніх 30 днів

передження «Куріння знижує здатність жінок народжувати дітей» (6,0%). Подобиці наведено в Таблиці 8.3 Додатка D.

8.3. МАРКЕТИНГ СИГАРЕТ

Загалом 25,0% дорослих помічали маркетинг сигарет (рекламу, спонсорство або стимулювання продажу) у різних місцях упродовж останніх 30 днів. Молодь віком 15–24 роки (35,4%) з більшою ймовірністю помічала маркетинг сигарет, ніж люди віком від 25 років (23,6%). Теперішні курці (30,3%) бачили маркетинг сигарет частіше, ніж некурці (23,4%).

Найбільша частка дорослих спостерігала рекламу сигарет у магазинах, де їх продають (13,7%), на телебаченні (6,2%), на вкладкишах у пачках сигарет (5,8%), рекламних щитах (4,2%) та в Інтернеті (4,0%). Менша частка людей помічала рекламу сигарет на плакатах, у газетах і журналах, у громадському транспорті чи на зупинках / станціях, на радіо та в кінотеатрах (всі до 4%). Більше деталей показано на Діаграмі 8.2.

Молодь віком 15–24 роки значно частіше зауважувала рекламу сигарет у магазинах протягом останніх 30 днів (20,6%) порівняно з дорослими віком 25 років та старшими (12,8%).

Загалом лише 0,6% дорослих помітили на спортивних заходах спонсорство, пов'язане з торговими марками сигарет або тютюновими компаніями. Спортивні заходи з тютюновим спонсорством частіше спостерігали молоді люди віком 15–24 роки (1,6%) порівняно з особами старшого віку (0,5%), а також чоловіки порівняно з жінками.

Стимулювання продажу сигарет найчастіше реалізується через зображення назви або логотипу марки сигарет на одязі чи інших товарах (1,9%). Інші способи просування сигарет, які спостерігали учасники опитування, включали подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови купівлі сигарет (1,4%), безкоштовну роздачу зразків сигарет (1,2%) та конкурси з призами для покупців сигарет (1,2%).

ДІАГРАМА 8.2: Джерела, в яких респонденти помічали рекламу сигарет*, за статусом щодо куріння опитаних, GATS–Україна, 2017 рік

* Протягом останніх 30 днів

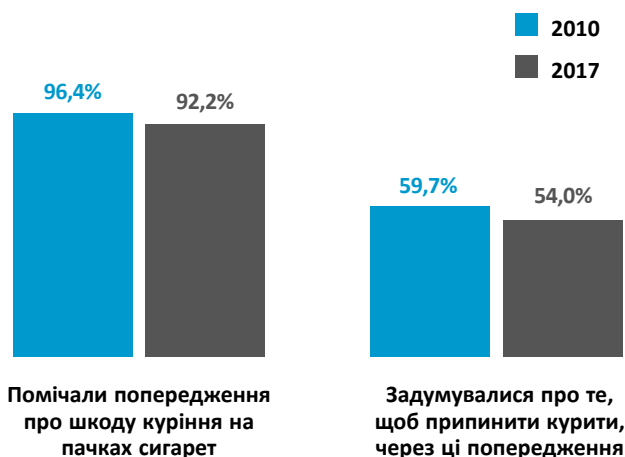
Чоловіки й молодь віком 15–24 роки частіше помічали стимулювання продажу сигарет, ніж жінки та респонденти віком від 25 років. Подальші подобиці дивіться в Таблицях 8.4–8.6 Додатка D.

8.4. ЗМІНИ МІЖ 2010 І 2017 РОКАМИ

Частка дорослих віком від 15 років, які помічали інформацію, спрямовану проти куріння сигарет протягом останніх

ДІАГРАМА 8.3: Відсотки курців, котрі помічали попередження про шкоду куріння на пачках сигарет протягом останніх 30 днів, та тих, хто задумувався про те, щоб припинити курити, через ці попередження, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

на радіо (14,3% у 2010 році та 8,1% у 2017 році, відносно зменшення 43,2%), на рекламних щитах (24,9% у 2010 році та 16,3% у 2017 році, відносно зменшення 34,5%) і по телебаченню (46,3% у 2010 році та 37,3% у 2017 році, відносно зменшення 19,5%).

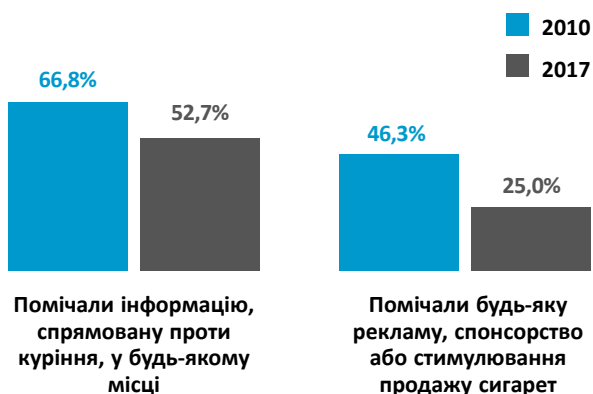
Якщо порівнювати дані 2010 та 2017 років, частки теперішніх курців, які помічали попередження про шкоду для здоров'я на сигаретних пачках протягом останніх 30 днів, та тих, хто замислювався над тим, щоб кинути курити, через ці попереджувальні написи, зменшилися не набагато, але значуще: з 96,4% в 2010 році до 92,2% у 2017 році та з 59,7% у 2010 році до 54,0% у 2017 році відповідно (Діаграма 8.3).

З 2010 року частка дорослих, які помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет протягом останніх 30 днів, стала майже вдвічі меншою (скоротилася з 46,3% до 25,0% з відносним зменшенням 46,0%). Зміни відбулися як серед теперішніх курців (відносно зменшення 49,7%), так і серед некурців (відносно зменшення 42,6%).

Між 2010 і 2017 роками відсоток дорослих, які помічали рекламу сигарет у магазинах, де їх продають, скоротився з 20,9% до 13,7% (з відносним зменшенням 34,5%). Суттєвіше скорочення відбулося серед теперішніх курців (з 27,7% до 15,2% з відносним зменшенням 45,1%) порівняно з некурцями (з 18,3% до 13,3% з відносним зменшенням 27,3%). Зміни помітніші серед чоловіків (з 23,8% до 14,3% з відносним зменшенням 40,0%), ніж серед жінок (з 18,5% до 13,2% з відносним зменшенням 28,5%), а також серед жителів міст (з 24,9% до 14,6% з відносним зменшенням 41,4%) порівняно з мешканцями сільської місцевості (з 13,5% до 11,8% з відносним зменшенням 13,1%).

Деталі порівняння результатів опитувань 2010 та 2017 років подано на Діаграмі 8.4 й у Таблицях 8.7–8.9 Додатка D.

ДІАГРАМА 8.4: Відсотки дорослих, котрі помічали анти- або протютюнову інформацію протягом останніх 30 днів, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

30 днів, значуще скоротилася: з 66,8% до 52,7% (відносно зменшення 21,1%). У 2017 році дорослі значно рідше помічали антитютюнову інформацію в газетах і журналах (27,9% у 2010 році та 15,8% у 2017 році, відносно зменшення 43,4%),

РОЗДІЛ 9. РЕЗУЛЬТАТИ ЩОДО ЗНАНЬ, СТАВЛЕННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ

Тютюновий дим містить понад 7000 хімічних речовин, багато з яких є канцерогенними. Куріння тютюну є одним з основних факторів ризику виникнення цілої низки хвороб, що призводять до передчасної смерті та хронічних недуг: раку, захворювань легень, серцево-судинних хвороб тощо. Як курці, так і некурці часто не до кінця усвідомлюють, якої шкоди завдає куріння та вторинний тютюновий дим, а також того, що сьогодні куріння вже не є соціальною нормою. Дуже важливо підвищувати обізнаність людей про шкоду куріння та здобути громадську підтримку політики контролю над тютюном.

У цьому розділі наведено результати GATS 2017 року, у тому числі порівняно з результатами GATS 2010 року, щодо переконань і знань людей про шкоду куріння, вживання бездимного тютюну та кальяну, а також вдихання вторинного тютюнового диму. Також описано ставлення людей до спеціально оформлених сигаретних пачок у точках продажу і підвищення податків на тютюн.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1. У 2017 році 92,7% дорослих були переконані, що куріння призводить до серйозних хвороб, а 85,5% знали, що вдихання вторинного тютюнового диму призводить до серйозних захворювань. Між 2010 і 2017 роками частка тих, хто згоден, що куріння може призвести до інсульту, інфаркту та раку легень, значуще збільшилася (із 74,3% у 2010 році до 82,6% у 2017 році).
2. У 2017 році один з десяти дорослих (11,5%) вважав, що деякі види сигарет шкодять менше, ніж інші. Цей відсоток значуще скоротився порівняно з 2010 роком, коли він становив 16,2%.
3. Лише 53,7% вірять, що куріння кальяну з тютюном спричиняє серйозні хвороби.
4. Теперішні курці сигарет промислового виробництва переважно відреагували б на суттєве підвищення цін на тютюн так: почали б курити менше (25,8%), відмовилися б від куріння (21,0%) або продовжили б курити, як і раніше (19,8%).
5. Майже три чверті (72%) дорослих сприймають підсвічені, збільшені або спеціально оформлені сигаретні пачки у місцях продажу як рекламу сигарет.
6. Майже 83% дорослих в Україні підтримують повну заборону куріння у приміщеннях на робочих та в громадських місцях; 81,3% переконані, що куріння має бути заборонене в ресторанах і кафе.

9.1. ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ КУРІННЯ НА ЗДОРОВ'Я

Загалом 92,7% дорослих в Україні вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, а саме до раку легень (94,5%), до інфаркту (86,7%), інсульту (86,1%) та гострих респіраторних захворювань (51,7%), але 36,5% помилково вважають, що хвороба Паркінсона також пов'язана з курінням тютюну (Таблиця 9.1–9.3 Додатка D). Серед дорослих 83,9% знають, що куріння спричиняє бронхіт, 80,3% обізнані про зв'язок між курінням і туберкульозом та лише семеро з десяти (70,9%) свідомі того, що куріння може призвести до виразки шлунка, а менше ніж шестеро з десяти (59,9%) знають, що куріння може стати причиною імпотенції. Порівняно з некурцями теперішні курці систематично демонстрували гіршу обізнаність щодо шкідливих наслідків куріння у вигляді хвороб, перелічених в опитуванні.

Більш ніж половина дорослих (53,7%) вважає, що вживання кальяну з тютюном може спричинити серйозні хвороби. Дехто (8,7%) вірить, що курити кальян з тютюном безпечніше, ніж сигарети (Таблиця 9.4 Додатка D). Приблизно один з десяти дорослих вважає, що деякі види сигарет шкодять менше, ніж інші. Ця думка більш поширена серед теперішніх курців (18,7%) порівняно з некурцями (9,3%). Більше деталей наведено в Таблиці 9.5 Додатка D.

Загалом 85,5% дорослих вважають, що вдихання вторинного тютюнового диму призводить до серйозних захворювань (Таблиця 9.6 Додатка D). Обізнаність про небезпеку тютюнового диму вища серед людей з рівнем освіти не нижчим за середній (в усіх понад 80%) порівняно з тими, хто середньої освіти не має (76,2%). Теперішні курці рідше казали, що вторинний дим може спричинити серйозні захворювання.

9.2. ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКІВ І ЦІН НА ТЮТЮН

Більше половини некурців (56,8%) та 14,7% теперішніх курців підтримують підвищення податків на тютюнові вироби (Таблиця 9.7 Додатка D).

Як зазначили 21,0% теперішніх курців сигарет промислового виробництва, якщо ціни на тютюнові вироби значно зростуть, вони найімовірніше відмовляться від куріння, а 25,8% – що куритимуть менше. Відмінності за віком, регіоном, місцем проживання та рівнем освіти були незначними. Жінки більше схиляються до того, щоб припинити курити (27,8%), порівняно з чоловіками (19,3%), а чоловіки більше (15,6%) за жінок (8,4%) схиляються до того, щоб перейти на дешевші тютюнові вироби в разі значного підвищення цін на них. Курці, які мешкають у сільській місцевості, з меншою ймовірністю відповідали, що продовжать курити, як раніше (14,8%), порівняно з курцями-міськими жителями (22,0%). Більше деталей наведено в Таблиці 9.8 Додатка D.

9.3. СПРИЙНЯТТЯ РЕКЛАМИ В ТОЧКАХ ПРОДАЖУ

У цілому 72,0% дорослих сприймають підсвічені, збільшені або спеціально оформлені сигаретні пачки в точках продажу як рекламу сигарет (Таблиця 9.9 Додатка D). Некурці (73,8%) значно частіше за теперішніх курців (65,8%) сприймають такі пачки як рекламу. Значущих відмінностей між чоловіками й жінками або міськими та сільськими жителями знайдено не було. Однак тих, хто сприймає таке оформлення сигаретних пачок як рекламу, більше серед людей молодших вікових груп (понад 73%), а також із вищим рівнем освіти (понад 65%) порівняно з людьми, яким 65 років або більше (58,9%), а також без середньої освіти (41,6%). Ці тенденції однаково простежуються як серед теперішніх курців, так і серед некурців.

9.4. ПОВНА ЗАБОРОНА КУРІННЯ В ПРИМІЩЕННЯХ НА РОБОЧИХ І В ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

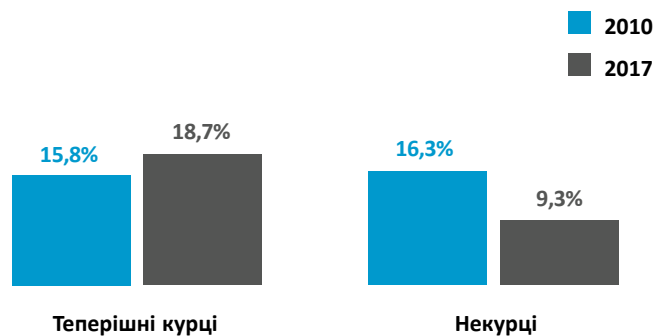
Загалом 83,2% дорослих в Україні підтримують повну заборону куріння в закритих приміщеннях на робочих та в громадських місцях (65,8% теперішніх курців і 88,3% некурців – див. *Таблицю 9.10 Додатка D*); 81,3% респондентів (77,2% чоловіків і 84,7% жінок) вважають, що куріння має бути заборонене в ресторанах і кафе (*Таблиця 9.11 Додатка D*).

9.5. ЗМІНИ МІЖ 2010 І 2017 РОКАМИ

З 2010 року відбулося невелике, але значуще збільшення частки дорослих, котрі вважають, що куріння може призвести до таких захворювань, як інсульт, інфаркт і рак легень. Цей відсоток збільшився із 74,3% у 2010 році до 82,6% у 2017 році з відносним збільшенням на 11,2% (*Таблиця 9.12 Додатка D*). Таких людей побільшало серед теперішніх курців і некурців, чоловіків і жінок у всіх вікових групах, крім дорослих з рівнем освіти, вищим за середній. Суттєвіші зміни було виявлено серед чоловіків (відносно збільшення на 13,9%) порівняно з жінками (відносно збільшення на 9,1%) та серед сільських жителів (відносно збільшення на 17,7%) порівняно з мешканцями міст (відносно збільшення на 8,1%).

Загалом частка дорослих, які вважають, що вторинний тютюновий дим призводить до серйозних захворювань у некурців, не змінилася між 2010 і 2017 роками. Однак відсоток таких людей значуще знизився серед тих, кому 15–24 роки (з 87,9% у 2010 році до 82,8% у 2017 році), та серед людей з освітою, вищою за середню (з 90,9% у 2010 році до 87,6% у 2017 році). Більше подробиць наведено в *Таблиці 9.13 Додатка D*.

ДІАГРАМА 9.1: Дорослі, які вважають, що деякі види сигарет можуть бути менш шкідливими за інші, за статусом щодо куріння, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

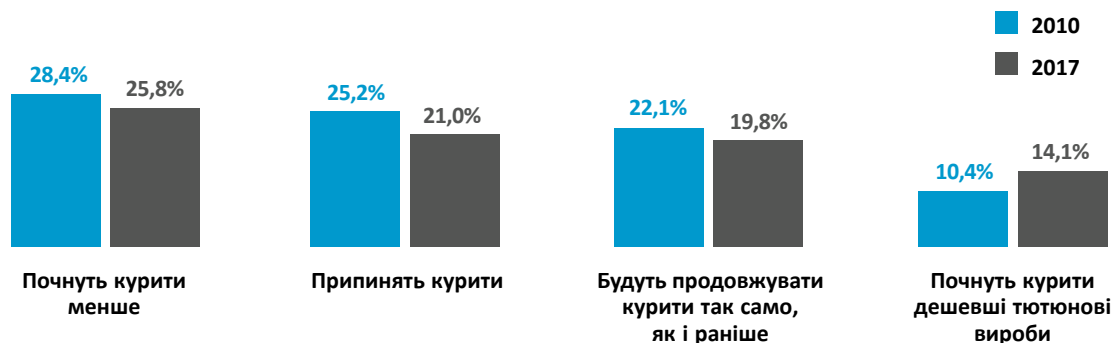

Загальна частка дорослих, які вірять, що певні види сигарет можуть бути менш шкідливими, ніж інші, значуще зменшилася з 16,2% у 2010 році до 11,5% у 2017 році. Це справедливо для майже всіх демографічних груп (*Таблиця 9.14 Додатка D*). Єдиний виняток – це теперішні курці, серед яких значущих змін не відбулося. Цей відсоток зменшився серед некурців – з 16,3% у 2010 році до 9,3% у 2017 році з відносним зменшенням на 42,7% (*Діаграма 9.1*), а також серед дорослих віком 15–24 роки – на 41,5% (*Таблиця 9.14 Додатка D*).

За результатами аналізу відповідей на запитання щодо очікуваної поведінки курців у разі значного підвищення цін на тютюн було виявлено, що частка курців, які радше перейдуть на дешевші тютюнові вироби, значуще збільшилася – з 10,4% у 2010 році до 14,1% у 2017 році, а частка курців, які швидше припинять курити, значуще зменшилася – з 25,2% у 2010 році до 21,0% у 2017 році (див. *Таблицю 9.15 Додатка D* і *Діаграму 9.2*).

З-поміж усіх вікових груп найбільше скоротилася частка тих, хто готовий припинити курити, серед курців віком 15–24 роки – з 34,3% у 2010 році до 21,4% у 2017 році зі значним відносним зменшенням на 37,6%.

ДІАГРАМА 9.2: Імовірна поведінка* в разі, якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте, GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

* Серед теперішніх курців сигарет промислового виробництва

РОЗДІЛ 10. ОБГОВОРЕННЯ

Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) – потужний інструмент нагляду за розвитком тютюнової епідемії, створений, щоб допомогти країнам оцінити ситуацію зі споживанням тютюну та посилити заходи з контролю над тютюном. В Україні GATS – одне з найбільш надійних і повних джерел інформації про споживання тютюну дорослим населенням віком 15 років та старшими. Оскільки в GATS застосована стандартизована методологія, результати опитування, проведеного в Україні, можна порівнювати з результатами, отриманими в інших країнах. Це допомагає визначити досягнення та наявні проблеми у сфері контролю над тютюном, а також пріоритетні напрями для подальшої роботи.

Україна досягла значних успіхів у захисті населення від тютюнового диму завдяки впровадженню положень Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну (РКБТ ВООЗ), а також комплексу заходів MPOWER. Основні результати проведеного опитування представлені в розділах 4–9 звіту. У цьому розділі ми аналізуємо отримані дані з точки зору їх порівняння з іншими даними, отриманими в Україні й у світі, а також зосередимося на тому, які групи населення виявилися найбільш вразливими з точки зору тютюнової загрози. Це допоможе правильно розставити пріоритети під час планування подальшої політики з контролю над тютюном.

Дослідження GATS 2017 року було крос-секційним, з цього випливають відомі обмеження, притаманні цьому дизайну. Однак, оскільки це вже друга хвиля GATS, є можливість порівняти результати двох опитувань, що дає змогу простежити певну динаміку й краще зрозуміти успіхи та невдачі в контролі над тютюном в Україні. Цей звіт побудовано на основі описативного й двовимірного аналізу отрима-

них даних. Нижченаведене обговорення структуроване за заходами MPOWER. Також сформульовано додаткові питання, відповіді на які можна отримати завдяки глибокому аналізу зібраних даних.

10.1. М – МОНІТОРИНГ СПОЖИВАННЯ ТЮТЮНУ ТА ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ

У цьому звіті викладено результати GATS 2017 року та зміни, які відбулися з 2010 року в поширеності різних видів пов'язаної з тютюном поведінки, в тому числі споживання сигарет та інших засобів доставки нікотину.

Поширеність споживання тютюну

З 2010 по 2017 рік загальна поширеність куріння в Україні (щоденного та епізодичного) скоротилася на 19%, а рівень споживання сигарет знизився на 28%. Це стало можливими завдяки заходам з контролю над тютюном, запровадженим в Україні протягом останніх років, і є стимулом для подальшого впровадження положень РКБТ ВООЗ.

Поширеність куріння найбільше знизилася в групах респондентів молодшого віку. У групах же середнього віку та серед старших людей (особливо мешканців сільської місцевості) поширеність куріння майже не змінилася.

Найсуттєвіше зменшення – на 10 відсоткових пунктів, або відносно зниження на 37%, – зафіксовано в наймолодшій групі населення віком 15–24 роки. Дані інших опитувань також підтверджують цю зміну [20, 34]. Відтак можна припустити, що основним результатом реалізації заходів з контролю над тютюном в Україні стало запобігання

початку куріння серед молоді [33, 35]. Позитивних змін було досягнуто попри те, що тютюнова промисловість і далі проводить активну маркетингову діяльність, спрямовану на дітей і молодь [36, 37].

Подібна тенденція, за якої заходи з контролю над тютюном мають найбільший вплив на молодих людей порівняно зі старшими віковими групами, характерна не лише для України. Наприклад, дослідження, проведене в Нью-Йорку у 2002 році, також свідчить про більш вагоме зменшення поширеності куріння серед молоді (52%) порівняно з дорослими старшого віку (28%) [38].

Зниження поширеності куріння в Україні протягом 2010–2017 років є продовженням позитивної тенденції, що спостерігалася з 2005 року, коли загальна поширеність куріння серед дорослого населення України становила 41%: 67% серед чоловіків і 20% серед жінок [39]. Однак зниження поширеності куріння серед жінок стало повільнішим, ніж раніше і ніж серед чоловіків. Але у тому, що поширеність куріння серед жінок не зростає і навіть потроху зменшується, є перевага України та її відмінність від інших країн, де поширеність куріння серед жінок продовжує зростати навіть після того, як вона почала зменшуватися серед чоловіків [40–42].

Відповідно до результатів GATS 2017 року, в Україні поширеність куріння серед чоловіків приблизно вчетверо вища, ніж серед жінок [5, 16, 17, 39, 43, 44]. Подібна тенденція характерна для більшості країн і частково може бути пояснена гендерними відмінностями у сприйнятті соціальних норм і ставленням до жінок, які курять, у культурах цих країн [40, 45].

Дослідження, проведені в Україні та інших країнах, свідчать про наявність певних демографічних груп (групи підвищеного ризику), в яких споживають більше тютюну та рідше припиняють курити [46, 47]. При плануванні заходів з контролю над тютюном потреби цих груп, особливо в питаннях припинення куріння, мають бути враховані [48].

Порівняння результатів GATS 2010 та 2017 років свідчить про те, що збільшився відсоток курців із вищою ніотиною залежністю, тобто тих, які викурюють першу

сигарету протягом перших 30 хвилин після пробудження. Так могло статися внаслідок того, що менш залежні курці легше припиняють курити, і їхня частка в масі всіх курців зменшується. Проте цю гіпотезу «ускладнення залежності» важко підтвердити, і вона все ще обговорюється в академічній літературі [49, 50].

Тютюн і засоби доставки нікотину

Сигарети промислового виробництва залишаються найпоширенішим тютюновим виробом в Україні. Незначний відсоток споживачів тютюну вживає самокрутки, трубки, сигари, сигарили або бездимні тютюнові вироби. Тож наразі такі вироби не є пріоритетною проблемою у сфері громадського здоров'я.

З-поміж сигарет промислового виробництва більшість курців вживає сигарети з фільтром. Курці молодшого віку, з вищим рівнем освіти та мешканці міст частіше курять тонкі сигарети. З 2010 року збільшилася частка чоловіків, які курять тонкі сигарети, з 1,3% у 2010 році до 6,1% у 2017 році. Серед жінок ця частка зменшилася з 42,6% у 2010 році до 35,1% у 2017 році. Кілька досліджень [51] вказують на те, що тонкі сигарети помилково сприймають як менш шкідливі, частково завдяки маркетингу тютюнової індустрії [52]. Споживання та тенденції щодо просування тонких сигарет в Україні потребують додаткового детального оцінювання та проведення спеціальних кампаній у засобах масової інформації.

Споживання сигарет без фільтра в Україні зменшується вже багато років поспіль. У дев'яностих роках сигарети без фільтра становили понад 50% у структурі загального споживання тютюну; наприкінці двотисячних років їхня частка стала меншою за 10% [7]. У 2010 році сигарети без фільтра купували 8,6% курців [17], а в 2017 році їхня частка зменшилася до 5,4%. Сигарети без фільтра частіше курять чоловіки старшого віку, з нижчим рівнем освіти, мешканці сіл.

Куріння кальянів лишилося приблизно на такому ж рівні, як і у 2010 році – близько 2% дорослих вказали, що курять кальян. Однак в анкеті основну увагу було приділено щоденному та щотижневому вживанню, тому помітити зміни в епізо-

дичному курінні кальяну виявилось досить складно. У деяких групах, наприклад, серед 15–24-річних та міських жителів, частка тих, хто курить кальян, вища. Результати останнього Європейського опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотичних речовин (ESPAD), проведеного в Україні у 2015 році, показують, що 11,3% молодих людей віком 15–17 років курили кальян протягом останніх 30 днів [23]. Насторожує те, що лише трохи більше половини респондентів GATS (55,5%) віком 15–24 роки знають, що куріння кальяну з тютюном спричиняє серйозні захворювання. Хоча українське законодавство забороняє куріння кальянів у громадських місцях так само, як і куріння сигарет, його дотримання незадовільне й має бути посилене.

До GATS 2017 року вперше було включено питання щодо електронних сигарет. Про те, що вони хоч раз курили електронні сигарети, повідомили 6,4% дорослих, а 1,7% підтвердили, що є теперішніми споживачами електронних сигарет. Подібні результати було отримано в ході опитування, проведеного на початку 2017 року, яке показало, що протягом останніх 30 днів електронні сигарети курили 1,9% курців чоловічої статі та 2,9% жінок [20]. Опитування ESPAD виявило, що 5,5% молодих людей віком 15–17 років курили електронні сигарети протягом останніх 30 днів [23]. На сьогодні найбільшим є відсоток споживачів електронних сигарет серед молодих і більш освічених людей, і варто очікувати, що він надалі зростатиме, якщо не впровадити відповідні запобіжні заходи. Питання регулювання продажу та маркетингу електронних сигарет має бути пріоритетним, оскільки міжнародні дослідження свідчать, що для підлітків, які курять електронні сигарети, ймовірність закурити звичайні сигарети в шість разів вища [53]. Серед теперішніх курців 18,0% хоч раз користувалися електронними сигаретами, а 4,3% є постійними курцями. Схожі результати було отримано в іншому опитуванні, проведеному в Україні в 2016 році [30]: виявилось, що серед курців, які хочуть відмовитися від куріння, 12% чоловіків і 17% жінок використовували для цього електронні сигарети. Однак досі немає доказів щодо ефективності електронних сигарет як засобу для припинення куріння [54].

Питання для подальшого аналізу

Для більш обґрунтованого планування заходів із контролю над тютюном в Україні потрібно передбачити подальший аналіз даних з метою зрозуміти, як змінювалися в часі розподіли і незалежних змінних (реалізованих заходів з контролю над тютюном), і залежних показників, у тому числі щодо споживання тютюну. Важливо оцінити динаміку змін загалом та для різних груп населення зокрема. Це допоможе визначити, які підходи та інструменти впливу для зниження поширеності куріння були найбільш ефективними.

Приклади питань для подальшого аналізу:

- Чи існують маркетингові заходи або інші характеристики середовища, які притаманні демографічним групам з найвищим рівнем поширеності куріння / споживання тютюну або з несприятливою динамікою цих показників?
- Яка частка молодих людей у різних вікових когортах почала курити щоденно до настання певного віку?
- Серед яких демографічних груп відбулося найбільше скорочення споживання тонких сигарет між 2010 і 2017 роками?

10.2. Р – ЗАХИСТ ЛЮДЕЙ ВІД ТЮТЮНОВОГО ДИМУ

Опитування GATS 2017 року дало змогу оцінити рівень перебування під впливом вторинного тютюнового диму людей на робочих місцях, у громадських місцях та вдома, а також зміни, які відбулися з 2010 року. Отримані результати ілюструють ефективність законодавства, прийнятого в 2006 році та доповненого в 2009 та 2012 роках.

Робочі місця

Між 2010 і 2017 роками частка людей, які наражалися на вплив тютюнового диму на робочих місцях, значно зменшилася: серед усього населення з 31,9% до 14,3%,

а серед некурців з 25,6% до 10,5%. У той же час збільшилася частка робочих місць, відповідно до правил яких курити у приміщенні заборонено. Зменшення частки робочих місць, на яких працівники перебувають під впливом тютюнового диму, сталося внаслідок послідовного прийняття законів, які вимагають звільнення робочих і громадських місць від тютюнового диму. Такий зв'язок раніше відслідковувався і в інших країнах – наприклад, у Фінляндії [55].

Серед тих, хто працює у приміщенні або і в приміщенні, і за межами приміщень, відсоток дорослих, які наражались на тютюновий дим на робочому місці, зменшився в усіх демографічних групах, однак з певними відмінностями між ними. Наприклад, до 20% чоловіків із сільської місцевості та з нижчим рівнем освіти повідомили про те, що наражаються на вплив вторинного тютюнового диму на робочому місці. Відтак варто посилити контроль за виконанням положень закону про заборону куріння на робочих місцях, де воно досі дозволене.

В інших країнах так само найбільше наражаються на вплив тютюнового диму на робочих місцях чоловіки [56-58], мігранти й люди з нижчим рівнем освіти [59]. Особливо страждають від тютюнового диму люди з нижчим рівнем освіти [60] та доходів [58], а також ті, в кого на роботі немає політики щодо заборони куріння [61, 62]. Імовірність перебування під впливом вторинного тютюнового диму знижується суттєвіше при повній забороні куріння, ніж при частковій [63].

Громадські місця

Відповідно до результатів дослідження частка тих, хто наражався на дію тютюнового диму в громадських місцях, зменшилася приблизно вдвічі серед усіх демографічних груп. Найсуттєвіше скорочення спостерігається серед відвідувачів ресторанів та кафе: у 2010 році 62,1% відвідувачів спостерігали, як хтось курить, а в 2017 році лише 24,0% стали свідками куріння в ресторанах. Серед усіх перелічених у опитувальнику місць найчастіше спостерігали куріння відвідувачі барів і нічних клубів (43,4%). Хоча законом Укра-

їни заборонено курити в кафе, барах і ресторанах, а 80% дорослих це підтримує, частка тих, хто зауважив куріння в цих місцях, лишається завеликою. Щоб зменшити відсоток громадських місць, де досі курять, необхідно ретельніше контролювати виконання законодавства.

Світовий досвід показує, що після прийняття законів, які забороняють курити в громадських місцях, зміни відбуваються за типовою схемою: найкраще законодавство виконується у закладах культури, державних установах і закладах торгівлі (відвідувачі цих закладів найрідше зазнають впливу тютюнового диму), і гірше – в ресторанах, барах, нічних клубах і парках розваг [63, 64].

Домівки

З 2010 до 2017 року зменшилася частка людей, які повідомляли про те, що в них вдома хтось курить щонайменше раз на місяць. Зміни відбулися як серед некурців (з 14,2% у 2010 році до 7,3% у 2017 році), так і серед курців (із 45,2% у 2010 році до 32,7% у 2017 році). Відповідно до результатів GATS 2017 року в Україні заборона куріння в громадських місцях не призвела до зростання частки тих, хто зазнає впливу тютюнового диму вдома, що свідчить на користь запровадження такої заборони.

Серед курців відсоток тих, хто зазнає впливу вторинного тютюнового диму вдома, найсуттєвіше зменшився серед молоді, жінок і міських жителів.

Як і в інших країнах, вплив тютюнового диму вдома вищий у групах з нижчим соціально-економічним статусом [57, 58, 60, 61]. Частка жінок, які зазнають впливу тютюнового диму вдома, більша, ніж чоловіків. Така тенденція простежується як серед курців, так і серед некурців, і не тільки в Україні [57-59]. Міжнародні дослідження свідчать про те, що жінки, які живуть із партнером, частіше зазнають впливу вторинного тютюнового диму вдома [58, 59], хоча в Україні це питання не досліджували.

Попри те, що відсоток домогосподарств, де немає правил щодо куріння вдома, лишається на рівні 4%, значно зменшилася частка домогосподарств, де курити дозволено (з 29,7% в 2010 році до 17,9% в 2017 році), а частка домогосподарств, де курити заборонено, зросла

з 65,8% до 78,2% за ці роки. Традиційно, суттєвіші зміни зафіксовано серед жінок, людей молодшого віку та міських жителів, хоча значуще скорочення спостерігається в усіх демографічних групах.

В Україні найбільше підтримують звільнення робочих та громадських місць від тютюнового диму та отримують переваги від нього насамперед люди молодшого віку, з вищим рівнем освіти, жінки та міські жителі. Це ті самі групи, які найімовірніше припинили б або не починали курити після впровадження заходів з контролю над тютюном. Чоловіки, мешканці сіл, люди з нижчим рівнем освіти та люди старшого віку приймають зміни з певною затримкою.

Схоже, що прийняття комплексного законодавства щодо звільнення від тютюнового диму запустило цілий каскад змін. Упровадження певних обмежень щодо куріння на робочих і в громадських місцях у 2006 році [11] привело до зменшення частки людей, які постійно наражаються на вплив вторинного тютюнового диму, з 53% у 2005 році [39] до 32% у 2010 році [17]. У результаті того, що у 2012 році було прийнято додаткові зміни до законодавства, зменшилася частка тих, хто наражається на тютюновий дим на робочих і в громадських місцях, проте не вдома, як видно з даних початку 2013 року [26]. Однак результати досліджень, проведених після чотирьох років дії політики звільнення від тютюнового диму, свідчать про масштабні зміни в усіх місцях, включно з домівками.

З досвіду інших країн, після впровадження заборони куріння у громадських місцях спостерігається істотніше зменшення частки тих, хто зазнає впливу тютюнового диму на робочому місці порівняно з домом [65]. Також частка дітей, які зазнають впливу тютюнового диму вдома, зменшується в родинях з вищим соціально-економічним статусом та збільшується в родинях з нижчим соціально-економічним статусом [66, 67]. Такі зміни відбулися, коли люди з переважно нижчих соціально-економічних верств почали частіше курити вдома, адже на робочих і в громадських місцях курити було заборонено. Окрім того, було виявлено зв'язок між рівнем освіти та впливом тютюнового диму

вдома: респонденти з вищим рівнем освіти рідше зазнавали впливу тютюнового диму [68]. Хоча GATS не збирає такої інформації, варто дослідити характеристики соціально-демографічних груп, які зазнають впливу тютюнового диму вдома. Також варто зауважити, що в деяких країнах заборона куріння на робочих і в громадських місцях не привела до зниження впливу тютюнового диму вдома [63] або ці зміни були нетривалими [57].

Питання для подальшого аналізу

- Які демографічні групи найбільшою мірою зазнають впливу вторинного тютюнового диму на робочих і в громадських місцях, а також вдома?
- Як відрізняються частки тих, хто зазнає впливу тютюнового диму на робочому місці, залежно від правил щодо куріння, які там діють, і як ситуація змінюється з часом?
- Як політика заборони куріння на робочому місці й у громадських місцях впливає на рівень перебування під впливом тютюнового диму вдома і які є відмінності залежно від статусу респондентів щодо куріння?
- Якими є характеристики людей (курців і некурців) та домогосподарств, де курити заборонено?

10.3. О – НАДАННЯ ДОПОМОГИ У ПРИПИНЕННІ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

В Україні потреба й попит на допомогу в припиненні куріння величезні. Понад 60% курців зацікавлені в тому, щоб відмовитися від тютюну, а близько 40% намагалися це зробити протягом останніх 12 місяців перед опитуванням. Однак лише 1,2% курців, які спробували припинити курити, змогли утриматися від цього понад 6 місяців.

Більшість курців (73,2% чоловіків і 69,3% жінок) намагалися відмовитися від куріння без жодної допомоги. Ці дані

подібні до тих, що були отримані в телефонному опитуванні щодо припинення куріння, проведеному в Україні в 2016 році. Відповідно до цього опитування 70% чоловіків і 61% жінок, які вже намагалися припинити курити, робили це без сторонньої підтримки [30]. Як і в GATS, у телефонному опитуванні з'ясувалося, що частка тих, хто скористався нікотинозамісною терапією, доволі мала (до 7%), що може свідчити про брак інформації про цей ефективний метод відмови від куріння [69] або цінову недоступність медикаментів.

Роль служб охорони здоров'я у припиненні куріння поки що залишається невеликою. Лише один із п'яти курців (22,5%) був на прийомі в лікаря протягом останніх 12 місяців перед опитуванням, і лише половину з них запитали про куріння (49,2%), а ще меншій кількості порадили припинити (39,4%). Традиційно частка осіб, кого запитали і кому порадили, була більшою в групах старшого віку. Серед тих, хто нещодавно намагався відмовитися від куріння, лише близько 2% сказали, що зверталися за професійною консультацією / порадою. За даними телефонного опитування 2016 року, близько третини курців хотіли б отримати особисту консультацію щодо відмови від куріння [30]. Ці результати у поєднанні з доказовими даними про наявність позитивного зв'язку між отриманням поради від медичного працівника та спробами припинити курити [70] вказують на потребу підвищувати компетентність працівників охорони здоров'я, особливо на рівні первинної медичної допомоги.

Питання для подальшого аналізу

- Як тривалість утримання від куріння в тих, хто нещодавно припинив курити, пов'язана з тим, які засоби відмови від куріння вони використовували?
- Чи є зв'язок між нещодавніми спробами припинити курити та конкретними заходами з контролю над тютюном, знаннями учасників опитування про вплив тютюну на здоров'я?

10.4. W – ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО НЕБЕЗПЕКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТЮТЮНОМ

Більшість курців помічали попередження про шкоду для здоров'я (медичні попередження) на сигаретних пачках і більше половини з них задумувалися про припинення куріння через такі попередження. Це узгоджується з результатами багатьох досліджень про роль попереджувальних написів і малюнків на пачках тютюнових виробів у мотивуванні курців до відмови від куріння [71-74].

Ефективність медичних попереджень з часом зменшується [75]. В Україні спостерігається невелике, але значуще зниження уваги до попереджень на пачках сигарет порівняно з результатами GATS 2010 року, особливо серед курців старшого віку. Це може означати, що курці звикають до наявних попереджень, які не змінювалися з 2012 року. Тому дуже важливо, щоб питання оновлення та регулярної ротації медичних попереджень на сигаретних пачках було врегульовано на законодавчому рівні.

Інше питання щодо медичних попереджень про те, чи курці, які їх помічають, відрізняються за рівнем готовності припинити курити та досвідом таких спроб. Проведений раніше аналіз зібраних в Україні даних показав, що курці, які змогли згадати, які саме попередження друкують на сигаретних пачках, були більше зацікавлені у припиненні куріння й уже щось для цього робили [76]. Такі самі результати дають різні міжнародні дослідження [77]. Тому в процесі розроблення й запровадження медичних попереджень на пачках сигарет треба враховувати різні фактори, у тому числі, рівень обізнаності цільової аудиторії щодо шкоди від вживання тютюнових виробів [78].

Рівень знань населення України про шкоду від тютюну є досить різним. Порівняння даних, зібраних у 2005 [39], 2010 [17] та 2017 роках, говорить про те, що завдяки медичним попередженням, запровадженим у 2006 році, практично все населення (включно з курцями) знає про такі проблеми, спричинені курінням, як нікотинова залежність (кількість по-

інформованих збільшилася із 40% у 2005 році до 96% у 2010 році) та рак легень (кількість поінформованих збільшилася з 91% у 2010 році до 97% у 2017 році). Повільнішими темпами зростала обізнаність населення про інші хвороби, спричинені курінням: серцево-судинні захворювання (47% у 2005 році, 79% у 2010 році та 87% у 2017 році); бронхіт (78% у 2010 році, 84% у 2017 році); інсульт (78% у 2010 році, 86% у 2017 році); туберкульоз (76% у 2010 році, 80% у 2017 році), виразка шлунка (67% у 2010 році, 71% у 2017 році); імпотенція (11% у 2005 році, 55% у 2010 році та 60% у 2017 році); респіраторні захворювання (40% у 2010 році та 52% у 2017 році). Разом з тим зростає частка дорослих, які вважають, що куріння спричиняє хворобу Паркінсона (9% у 2005 році, 21% у 2010 році та 37% у 2017 році), тоді як ризик розвитку цієї хвороби в курців нижчий, хоча пояснень цьому поки що не знайдено [79]. Переконавання, що куріння призводить до хвороби Паркінсона, може бути пов'язане із загальним розумінням того, що від куріння погіршується стан здоров'я.

Обізнаність про шкоду від куріння кальяну також зростає з 31% у 2010 році до 54% у 2017 році. Однак досі цей відсоток недостатній, особливо якщо зважити на те, що кальяни набирають популярності насамперед серед молоді. Тому варто подумати про цільові науково обґрунтовані інформаційні кампанії щодо куріння кальянів.

Ще один показник, який може свідчити про ефективність антитютюнових інформаційних кампаній, – це рівень обізнаності населення стосовно того, чи можуть одні тютюнові вироби бути менш шкідливими за інші [80]. Частка українських некурців, які вважали, що певні види сигарет є менш шкідливими за інші, становила 16,6% у 2010 році та зменшилася до 9,3% у 2017 році (відносно зниження на 35–50% у різних демографічних групах). Однак серед курців – особливо жінок, людей старшого віку та мешканців міст – ці відсотки не змінилися або навіть трохи зросли. Це вказує на необхідність заборонити маркетинг тютюну та впровадити цільові інформаційні кампанії, щоб захистити тих, хто перебуває в зоні ризику через хибні уявлення про споживання тютюну.

Обізнаність про шкідливий вплив вторинного тютюнового диму зростає з 33% у 2005 році до 86% у 2010 році, проте до 2017 року не змінилася в більшості демографічних груп. Турбує невелике, але значуще зниження рівня обізнаності в молодших вікових групах. За даними досліджень, чим краща обізнаність, тим менша ймовірність потрапити під вплив вторинного диму, особливо серед жінок [56]. Це знову свідчить про необхідність ефективних інформаційних кампаній, спрямованих на людей, для яких ризик наразитися на тютюновий дим найвищий. Оскільки медичні попередження на сигаретних пачках впливають як на курців, так і на некурців [81], можна сказати, що це дешевий спосіб підвищувати обізнаність населення щодо шкідливості куріння, який варто застосовувати й удосконалювати.

Результати GATS 2017 року свідчать про те, що частка людей, які спостерігали інформацію про шкоду куріння на плакатах у медичних та освітніх закладах, не змінилася з 2010 року. Водночас викликає занепокоєння зменшення частки тих, хто спостерігав антитютюнову інформацію в газетах і журналах, на телебаченні та рекламних щитах, а також чув по радіо. Це ще один аргумент на користь того, що необхідно розробляти інформаційні кампанії, які ґрунтувалися б на доказових даних, у тому числі, враховували б теорію зміни поведінки, а також принципи соціального маркетингу та контрмаркетингу [82].

Питання для подальшого аналізу

- Чи відрізняються курці, які помічають попередження на пачках сигарет і замислюються над припиненням куріння, за рівнем готовності до припинення куріння та досвідом таких спроб?
- Які риси властиві курцям, схильним ігнорувати попередження на пачках сигарет?
- Якими є характеристики курців, котрі вірять, ніби деякі сигарети шкодять менше за інші? Які сигарети вони курять?

10.5. Е – КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАБОРОНУ РЕКЛАМИ, СПОНСОРСТВА ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПРОДАЖУ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

Відповідно до емпіричних даних, повна заборона реклами відіграла важливу роль у зменшенні споживання тютюнових виробів у розвинених країнах, а часткові обмеження й заборони не були ефективними [83]. Загалом частка дорослих людей, які зазнавали впливу тютюнового маркетингу, в Україні зменшилася із 41% в 2010 році до 22% у 2017 році. Тож з моменту прийняття закону про заборону реклами тютюну у 2012 році відбувся помітний прогрес. Між 2010 та 2017 роками суттєво знизилася частка дорослих, які спостерігали рекламу тютюнових виробів у різних ЗМІ: на телебаченні (з 10% до 6%), рекламних щитах (з 15% до 4%), плакатах (з 12% до 4%), у газетах і журналах (з 11% до 3%), на вкладах у пачках сигарет (з 15% до 6%). Однак не відбулося значущих змін у ситуації з маркетингом сигарет на радіо (2%), у кінотеатрах (0,4–0,6%) та Інтернеті (4–5%).

Той факт, що попри повну заборону реклами тютюну вона все ще має місце, викликає занепокоєння й означає, що потрібно посилити контроль за дотриманням законів. Подібні проблеми з виконанням законів про заборону реклами тютюну мали місце і в інших країнах, особливо в країнах з низьким рівнем доходів [84].

Значно зменшилася наявність реклами тютюну в магазинах (з 21% у 2010 році до 14% у 2017 році). Хоча в Україні заборонено рекламувати тютюнові вироби, виробники та продавці тютюну використовують прогалини в законодавстві. Наприклад, тютюнова індустрія відреагувала на цю заборону, винайшовши нові види маркетингу – такі як викладки сигарет у точках продажу [85]. В опитуванні 2017 року велика частка респондентів (понад 65% курців і 74% некурців) зазначила, що

вони сприймають збільшені та підсвічені пачки сигарет у точках продажу як рекламу, а міжнародний досвід свідчить про те, що реклама в точках продажу стимулює до того, щоб купити сигарети [86]. Тому потрібно якнайшвидше врегулювати ці прогалини в законодавстві, у тому числі заборонивши стимулювання продажу сигарет у точках продажу.

Частка тих, хто помічав спонсорство тютюнових виробів, менша за 1% та є вищою серед чоловіків і людей молодшого віку. Такі випадки траплялися переважно на спортивних заходах, пов'язаних із марками сигарет або компаніями-виробниками. Водночас загалом близько 5% дорослих спостерігали акції, де роздавали безкоштовні зразки сигарет, бачили речі / одяг із назвою або логотипом торгової марки, знижки на тютюнову продукцію тощо. Це відбувається через недостатній контроль за дотриманням законів і також має бути врегульовано.

Питання для подальшого аналізу

- Чи пов'язана ймовірність спостерігати рекламу тютюну з проживанням на певних географічних територіях?
- Які риси вирізняють людей, котрі помічають рекламу тютюну?
- Чи є відмінності в поведінці щодо споживання тютюну серед курців, які помічають рекламу сигарет у точках продажу?

10.6. R – ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКІВ І ЦІН НА ТЮТЮНОВІ ВИРОБИ

Податки та ціни на тютюн

В Україні ціни й витрати на тютюнові вироби зросли, що зробило сигарети менш доступними. У 2008–2010 роках акцизи на тютюн було збільшено вшестеро; у 2014–2016 роках вони щороку зростали на 40%. Завдяки ефективній податковій політиці в Україні номінальний акцизний збір з пачки (20 сигарет) у середньому зріс з 2,74 грн у 2010 році до 8,62 грн у 2016 році. Збільшення акцизного збору

із сигарет без фільтра до рівня сигарет із фільтром, здійснене в січні 2015 року, привело до подальшого скорочення споживання сигарет без фільтра та зменшило доступність усіх сигарет. Відтоді різниця в ціні на сигарети різних видів і марок зменшилася, а з нею й ризик переходу на дешевші марки та види сигарет.

Згідно з відповідями на запитання про гіпотетичну реакцію на різке підвищення цін на тютюн частка курців, які мають намір перейти на дешевші сигарети, значуще зросла (з 10,4% у 2010 році до 14,1% у 2017 році), а відсоток курців, які мають намір припинити курити, значуще зменшився (з 25,2% у 2010 році до 21,0% у 2017 році). Можливо, завдяки чинній політиці оподаткування тютюнових виробів, курці, чутливі до зростання цін на сигарети, вже припинили курити. Судячи з історій куріння учасників GATS у трьох сусідніх східноєвропейських країнах (Російській Федерації, Польщі та Україні) у пост-перехідний період дев'яностих і двотисячних років, підвищення податків на сигарети на 10% у період спостереження привело до зростання ймовірності припинення куріння в цих країнах на 1,6–2,3% [87].

Питання для подальшого аналізу

- Як різні соціально-демографічні групи курців реагують на підвищення цін на тютюн: припиняють курити, починають курити менше чи переходять на дешевші марки?
- Як розподілені сигарети різних цінових категорій на українському ринку?
- Яка цінова еластичність попиту на тютюн у різних демографічних групах?
- Як гіпотетично відреагують різні соціально-економічні групи на різке підвищення цін на сигарети? Як змінилася ця ситуація за останнє десятиліття в контексті запровадження заходів із контролю над тютюном?

Незаконна торгівля тютюновими виробами

Незаконна торгівля є найбільш поширеним аргументом тютюнової індустрії проти підвищення податків на тютюн, а

одночасно із підвищенням податків потрібно вживати заходів для боротьби з нелегальною торгівлею тютюновими виробами. Тому в ході GATS було оцінено два показники.

Перший з них стосується торгівлі сигаретами «з рук». Хоча в Україні вуличним продавцям заборонено продавати сигарети, близько 3% респондентів купували сигарети саме в них під час своєї останньої покупки. Це такий самий відсоток, як і у 2010 році, тобто контроль за дотриманням закону не поліпшився. Вуличні продавці доволі часто продають сигарети поштучно [88], завдяки чому молодим людям легше їх купити та почати курити.

Другий показник стосувався мови, якою написані медичні попередження на пачках сигарет. Судячи з частки сигаретних пачок з попередженнями про шкоду для здоров'я не українською мовою (2,6% у 2017 році та 1,6% у 2010 році) та приблизного рівня споживання тютюну, можна припустити, що на українському ринку близько мільярда штук нелегальних сигарет.

Обсяг сигарет, що продаються в Україні, набагато перевищує споживання, а це значить, що мільярди українських сигарет викурюють курці в інших країнах. Схоже, що вивозиться з України більше українських сигарет, ніж ввозиться з інших країн. Тож моніторинг ситуації з нелегальною торгівлею в Україні надзвичайно важливий для здійснення контролю над тютюном і в Україні, і за її межами. Варто негайно вжити ефективних заходів для боротьби з нелегальною торгівлею, відповідно до положень Протоколу про ліквідацію незаконної торгівлі тютюновими виробами [89].

Питання для подальшого аналізу

- Яка поведінка щодо споживання тютюну притаманна курцям, котрі купують сигарети у вуличних продавців?
- Яка поведінка щодо споживання тютюну притаманна курцям, котрі показали сигаретні пачки з неукраїнськими попереджувальними написами про шкоду для здоров'я?

РОЗДІЛ 11. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Результати GATS підтверджують ефективність заходів з контролю над тютюном, які було впроваджено в Україні з 2005 року. Зокрема, завдяки реалізації цих заходів суттєво скоротилася поширеність куріння та підвищилася обізнаність населення щодо шкоди від вживання тютюну. Однак роботу у сфері контролю над тютюном потрібно продовжувати, і GATS надає інформацію, яка допоможе робити це ефективно. Деякі демографічні групи досі залишаються в зоні ризику і є особливо вразливими до маркетингу тютюну та іншого негативного впливу. Варто визначити ці групи, ретельно продумати заходи для того, щоб знизити їхній ризик, пов'язаний з тютюном, та реалізувати такі заходи.

Найбільш значні зміни між опитуваннями GATS 2010 та 2017 років було виявлено серед людей молодшого віку та з вищим рівнем освіти. Зокрема, ці зміни стосуються як зниження ймовірності, що люди з цих груп почнуть курити, так і вищої ймовірності, що в їхніх помешканнях буде заборонено курити. Якщо підтримувати й посилювати заходи з контролю над тютюном, ця тенденція може поширитися на все населення, проте потрібно приділити додаткову увагу подоланню нерівностей між різними групами населення. Успішні заходи з контролю над тютюном (наприклад, політика бездимного простору (заборона куріння) на робочих і в громадських місцях) можуть привести до виникнення нових соціальних норм і спричинити цілий каскад змін, у тому числі поширення нововведень у місцях, ситуація в яких не підлягає законодавчому регулюванню (наприклад, домогосподарства).

Оскільки контроль над тютюном – це безперервний процес протидії діяльності тютюнової індустрії в її намаганні залучати нових споживачів тютюнових виробів, подальший успіх можливий за умови постійного та своєчасного моніторингу й аналізу ситуації з фокусом на окремі групи населення та певні дії з боку індустрії. Після всебічного аналізу

наявної інформації необхідно невідкладно впроваджувати обґрунтовані заходи.

Щоб прогрес у запровадженні комплексних заходів у сфері контролю над тютюном був помітним, Україна має посилити виконання всіх положень РКБТ ВООЗ, а не лише комплексу MPOWER, на якому ми зосередили увагу в цьому звіті.

1. М – Моніторинг споживання тютюну та профілактичних заходів

GATS – потужний інструмент моніторингу основних показників контролю над тютюном, однак є потреба в додаткових, менших і частіших, опитуваннях для доповнення даних GATS. Опитування, проведені раз на два роки за вибраними показниками GATS, дали б змогу отримувати вчасну інформацію з ключових питань. Ці додаткові дослідження мають фінансуватися урядом України, а їхні результати мають бути включені до регулярних національних звітів з контролю над тютюном.

Схоже, що реалізовані заходи з контролю над тютюном в Україні ефективно утримують молодь від того, щоб починати курити, проте необхідні подальші дослідження, аби визначити сучасні тенденції щодо кількості нових і колишніх курців.

Хоча в Україні поширеність інших форм споживання тютюну (включно з бездимним тютюном, кальянами й електронними сигаретами) залишається невисокою, потрібні цілеспрямовані дослідження, щоб з'ясувати особливості їх використання та розробити необхідні заходи для запобігання їхньому розповсюдженню та зростанню рівня споживання.

2. Р – Захист людей від тютюнового диму

Виконання закону про звільнення приміщень від тютюнового диму, тобто заборону куріння в громадських місцях, потребує підтримки з боку держави.

Варто внести зміни до законодавства про заборону куріння в громадських місцях, щоб ліквідувати наявні прогалини й забезпечити ефективний захист від впливу тютюнового диму в усіх робочих приміщеннях та інших громадських місцях без винятків.

Вільні від тютюнового диму робочі, громадські місця й домівки мають стати темою медійних кампаній.

Робочі місця, де все ще дозволено курити, потребують особливої уваги, в тому числі проведення кампаній з підвищення обізнаності, мобілізації громад та пропаганди в засобах масової інформації.

Цільові навчальні кампанії мають підкреслювати право кожної людини на простір без диму та пропонувати ефективні інструменти для захисту цього права.

3. O – Надання допомоги у припиненні вживання тютюну

Є нагальна потреба розвивати послуги з надання допомоги у припиненні куріння та зробити їх доступними, в тому числі фінансово, для всіх курців.

Слід покращити знання та навички медичних працівників первинної ланки (лікарів, медичних сестер, акушерок та інших) щодо надання підтримки тим, хто хоче припинити курити. Варто організувати спеціальні заклади, де курці зможуть отримати допомогу у відмові від куріння й забезпечити ефективну систему скерувань до цих закладів (включно з гарячою лінією для курців, спеціалізованими закладами та іншими послугами) як на національному, так і місцевому рівнях.

До цього слід додати інформаційні кампанії, зокрема такі, що включають медичні попередження на пачках сигарет, аби заохочувати людей скористатися наявними сервісами з відмови від куріння.

4. W – Попередження про небезпеки, пов'язані з тютюном

Потрібно запровадити нові та більшого розміру графічні попередження про шкоду для здоров'я на пачках сигарет, а також регулярно їх оновлювати.

Варто запровадити просту упаковку, аби сигаретні пачки не приваблювали своїм дизайном.

Кампанії з формування обізнаності щодо шкідливого впливу тютюну мають враховувати (1) виявлені прогалини у зна-

ннях населення, (2) групи підвищеного ризику, на які слід спрямувати основні зусилля, та (3) наявні доказові методи, зокрема такі, що базовані на теоріях про зміну поведінки. У цих кампаніях варто висвітлювати ризики, пов'язані з усіма тютюновими виробами, включно з електронними сигаретами та кальянами.

Щоб ці кампанії охопили достатньо велику частину населення, державна влада й органи місцевого самоврядування мають забезпечити їх належне фінансування.

5. E – Контроль за дотриманням законодавства про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів

Необхідно забезпечити належний контроль за виконанням законодавства щодо заборони маркетингу тютюнових виробів в усіх засобах масової інформації та на всіх рівнях – від загальнонаціонального до місцевого.

Така заборона має бути поширена й на рекламу сигарет у точках продажу – таку, як збільшені та спеціально підсвічені пачки сигарет, використання спеціальних рекламних постерів і боксів тощо.

6. R – Підвищення податків на тютюнові вироби

Політика обґрунтованого підвищення податків на тютюнові вироби, що приводить до зростання ціни виробу для споживача, має бути посилена в Україні. Зокрема варто регулярно підвищувати акцизні ставки, щоб і надалі зменшувати доступність тютюну.

Необхідно розглянути механізми скерування частини доходів, які отримує державний бюджет від акцизів на тютюнові вироби, на потреби громадського здоров'я та контролю над тютюном. Це може принести додаткові економічні вигоди за рахунок зменшення витрат на медичну допомогу та підвищення продуктивності населення завдяки подальшому покращенню здоров'я громадян.

Оскільки нелегальна торгівля тютюновими виробами знижує ефективність заходів, пов'язаних із підвищенням податків і цін та спланованих для посилення контролю над тютюном, в Україні треба впровадити Протокол про ліквідацію незаконної торгівлі тютюновими виробами РКБТ ВООЗ.

ЛІТЕРАТУРА

1. World Health Organization. WHO report on the global tobacco epidemic, 2015: Raising taxes on tobacco2015.
2. World Health Organization. WHO Framework convention on tobacco control. Geneva: World Health Organization; 2003.
3. Frieden TR, Bloomberg MR. How to prevent 100 million deaths from tobacco. *Lancet*. 2007;369(9574):1758-61.
4. Krasovsky KS. The story of Ukraine: World Health Organization 2013.
5. Красовський КС, Андреева ТІ, Григоренко АА, Поліщук МЄ, Скіпальський АП, Стойка ОО. Контроль над тютюном в Україні. Другий Національний звіт: К.: МОЗ України, ДУ «Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України»; 2014 [<http://www.moz.gov.ua/docfiles/Zvit-tutun-control2.pdf>].
6. IMF. GDP per capita, current prices 2017 [<http://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD>].
7. Красовський КС, Андреева ТІ, Григоренко АА, Бутильська НА. Оцінка динаміки поширеності тютюнокуріння в Україні. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2009(2):91–9.
8. Peto R, Lopez AD, Pan H, Boreham J, Thun M. Mortality from smoking in developed countries 1950–2000 Oxford: Oxford University Clinical Trial Service Unit; 2015 [<http://gas.ctsu.ox.ac.uk/tobacco/>].
9. Ross HZ, Shariff S, Gilmore A. Economics of tobacco taxation in Ukraine 2009 [www.tobaccocontrol.org.ua/uploads/resource/file/40/58ea5cc8a8947.pdf].
10. Goodchild M, Nargis N, Tursan d'Espaignet E. Global economic cost of smoking-attributable diseases. *Tobacco Control*. 2017.
11. Закон України 22.09.2005 № 2899-IV «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення». *Офіційний вісник України від 02 11 2005*. 2005(42):51, стаття 2642, код акту 34098/2005.
12. Кабінет Міністрів України. Постанова, Програма, Паспорт, Заходи від 03.09.2009 № 940. Про затвердження Державної цільової соціальної програми зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення на період до 2012 року, (2009).
13. Красовський КС. Аналіз політики щодо тютюнових акцизів в Україні у 2013–2016 роках з точки зору охорони здоров'я. *Економіка і право охорони здоров'я*. 2016(2):100-7.
14. Центральна Виборча Комісія України. Офіційний веб-сервер 2014 [<http://www.cvk.gov.ua/>].
15. Державна служба статистики України. Розподіл постійного населення України за статтю та віком. Україна: Держстат України; 2016.
16. Андреева ТІ, Красовський КС, Харченко НМ. Кореляти та нещодавні зміни поширеності куріння серед дорослих в Україні. *Східноєвропейський журнал громадського здоров'я*. 2009(1):50-7.

17. Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS). Звіт за результатами дослідження, Україна, 2010 / Тетяна Андрєєва, Вікторія Захожа, Наталія Король, Костянтин Красовський, Вероніка Лі, Джульєт Лі, Чарльз Уоррен, Наталя Харченко. Київ 2010. 176 р.
18. Державна служба статистики України. Самооцінка населенням стану здоров'я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги. Україна; 2016.
19. Красовський КС. Тенденції поширеності куріння серед різних груп населення України у 2008–2015 роках. Україна: Здоров'я нації. 2016(4):47-54.
20. Київський Міжнародний Інститут Соціології. Поширеність куріння серед молоді зменшилась на 28% – КМІС. Прес-реліз 20 березня 2017 року. 2017 [<http://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=692&t=7&page=1>].
21. Centers for Disease Control and Prevention. Ukraine GYTS 2011 Factsheet (Ages 13–15) 2011 [<https://ncdd.cdc.gov/GTSSDataSurveyResources/Ancillary/DataReports.aspx?CAID=1>].
22. Балакірева ОМ, Бондар ТВ, Павлова ДМ. Показники та соціальний контекст формування здоров'я підлітків: моногр. К: ЮНІСЕФ, Український інститут соціальних досліджень ім. О. Яременка. 2014; 156.
23. Балакірева ОМ, Бондар ТВ, Приймак ЮЮ, Павлова ДМ, Василенко ОВ, Сакович ОТ, та ін. Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD)). Київ; 2015.
24. Gruzieva O, Korol N. GHPSS pilot study report. Ukraine 2009. 2009.
25. Андрєєва Т.І., Красовський К.С. Нараженість населення України на дію навколишнього тютюнового диму та потенціал заходів щодо заборони куріння на робочих та в громадських місцях. Україна: Здоров'я нації. 2007(№3-4):191-7.
26. Регіональний Центр громадянського представництва «Життя». «Дякую, що не курите»: результати опитування засвідчили високий рівень підтримки бездимного закону. Прес-реліз 4 квітня 2013 року. 2013 [http://center-life.org/index.php?option=com_content&task=view&id=518&Itemid=32].
27. Григоренко АА, Красовський КС. Методичні рекомендації для медичних працівників закладів охорони здоров'я з надання лікувально-профілактичної допомоги особам, які бажають позбутися залежності від тютюну. Київ: МОЗ; 2012 [http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120926_746.html].
28. Андрєєва ТІ. Кому лікарі в Україні рекомендують припинити куріння? Результати опитування населення 2005 року. Грані. 2011(1 (75)):131-6.
29. Андрєєва ТІ. Допомога українським курцям в припиненні куріння, за даними опитування 2010 року. Соціальна психологія. 2010(6(44)):149-56.
30. Andreeva TI, Petrenko T, Krasovsky KS. Results of the telephone survey on quitting smoking in Ukraine 2016. [https://figshare.com/articles/Results_of_the_telephone_survey_on_quitting_smoking_in_Ukraine/5173057].
31. Київський Міжнародний Інститут Соціології. Результати опитування КМІС щодо тютюнокуріння в Україні в 2015 році у порівнянні з 2013-2014 роками. 2015 [<http://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=587&page=12>].
32. Krasovsky KS. Sharp changes in tobacco products affordability and the dynamics of smoking prevalence in various social and income groups in Ukraine in 2008-2012. Tob Induc Dis. 2013;11(1):21.

33. Webber L, Andreeva T, Sotomayor R, Jaccard A, Retat L, Marquez P. Modeling the Long-Term Health and Cost Impacts of Reducing Smoking Prevalence through Tobacco Taxation in Ukraine: World Bank Group; 2017 [<http://documents.worldbank.org/curated/en/417831489985759573/pdf/113601-WP-R4-TT-Ukraine-20170312-PUBLIC.pdf>].
34. Київський Міжнародний Інститут Соціології. Поширеність щоденного тютюнокуріння в Україні надалі зменшується. Прес-реліз 21 січня 2010 року. 2010 [<http://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=300&t=7&page=7>].
35. Andreeva TI, Krasovsky KS. Simulation modeling of the tobacco epidemic in Ukraine in 2005-2010. European Conference Tobacco or Health Abstract book March 28-30, 2011; Amsterdam, the Netherlands 2011. p. 245.
36. Weiger C, Grant A, Cohen J. Tobacco Product display, advertising and promotion around schools. Technical report on tobacco marketing at the point-of-sale in Kyiv, Ukraine. Institute for Global Tobacco Control, Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health; 2016.
37. Яворський П, Вахітова Г, Недільченко Б. Дослідження економіки та особливостей маркетингу тютюнових виробів у тимчасових спорудах міста Києва: Київська Школа Економіки; 2017 [<https://www.slideshare.net/KyivSchoolofEconomics/ss-72853291>].
38. Kilgore EA, Mandel-Ricci J, Johns M, Coady MH, Perl SB, Goodman A, et al. Making it harder to smoke and easier to quit: the effect of 10 years of tobacco control in New York City. *Am J Public Health*. 2014;104(6):e5-8.
39. The International Centre for Policy Studies. Tobacco in Ukraine: national survey of knowledge, attitudes and behavior. A survey of Ukrainian population. Kiev: The International Centre for Policy Studies; 2005. 84 p. p.
40. Thun M, Peto R, Boreham J, Lopez AD. Stages of the cigarette epidemic on entering its second century. *Tob Control*. 2012;21(2):96-101.
41. Lopez AD, Collishaw NE, Piha T. A descriptive model of the cigarette epidemic in developed countries. *Tob Control*. 1994;3(3):242-7.
42. Amos A, Greaves L, Nichter M, Bloch M. Women and tobacco: a call for including gender in tobacco control research, policy and practice. *Tob Control*. 2012;21(2):236-43.
43. Gilmore AB, McKee M, Telishevska M, Rose R. Epidemiology of smoking in Ukraine, 2000. *Preventive medicine*. 2001;33(5):453-61.
44. Andreeva TI, Krasovsky KS. Changes in smoking prevalence in Ukraine in 2001-5. *Tob Control*. 2007;16(3):202-6.
45. Андреева Т. Труднощі відмови від куріння: вплив гендерних стереотипів. *Соціальна психологія*. 2011(3(47)):98-108.
46. Movsisyan NK, Sochor O, Kralikova E, Cifkova R, Ross H, Lopez-Jimenez F. Current and past smoking patterns in a Central European urban population: a cross-sectional study in a high-burden country. *BMC Public Health*. 2016;16:571.
47. Cosh S, Hawkins K, Skaczkowski G, Copley D, Bowden J. Tobacco use among urban Aboriginal Australian young people: a qualitative study of reasons for smoking, barriers to cessation and motivators for smoking cessation. *Australian journal of primary health*. 2015;21(3):334-41.
48. Dawson AP, Cargo M, Stewart H, Chong A, Daniel M. Aboriginal health workers experience multilevel barriers to quitting smoking: a qualitative study. *International journal for equity in health*. 2012;11:27.

49. Fernandez E, Lugo A, Clancy L, Matsuo K, La Vecchia C, Gallus S. Smoking dependence in 18 European countries: Hard to maintain the hardening hypothesis. *Preventive medicine*. 2015;81:314-9.
50. Hughes JR. The hardening hypothesis: is the ability to quit decreasing due to increasing nicotine dependence? A review and commentary. *Drug and alcohol dependence*. 2011;117(2-3):111-7.
51. Boyd TC, Boyd CJ, Greenlee TB. A means to an end: slim hopes and cigarette advertising. *Health promotion practice*. 2003;4(3):266-77.
52. Mutti S, Hammond D, Borland R, Cummings MK, O'Connor RJ, Fong GT. Beyond light and mild: cigarette brand descriptors and perceptions of risk in the International Tobacco Control (ITC) Four Country Survey. *Addiction (Abingdon, England)*. 2011;106(6):1166-75.
53. Barrington-Trimis JL, Urman R, Berhane K, Unger JB, Cruz TB, Pentz MA, et al. E-cigarettes and future cigarette use. *Pediatrics*. 2016;138(1):e20160379.
54. El Dib R, Suzumura EA, Akl EA, Gomaa H, Agarwal A, Chang Y, et al. Electronic nicotine delivery systems and/or electronic non-nicotine delivery systems for tobacco smoking cessation or reduction: a systematic review and meta-analysis. *BMJ open*. 2017;7(2):e012680.
55. Heloma A, Helakorpi S, Honkonen J, Danielsson P, Uutela A. Exposure to secondhand smoke in Finnish workplaces and compliance with national smoke-free workplace legislation. *Scand J Public Health*. 2011;39(7):723-9.
56. Hughes SC, Corcos IA, Hofstetter CR, Hovell MF, Seo DC, Irvin VL, et al. Secondhand smoke exposure among nonsmoking adults in Seoul, Korea. *Asian Pacific journal of cancer prevention : APJCP*. 2008;9(2):247-52.
57. Tsai YW, Chang LC, Sung HY, Hu TW, Chiou ST. The impact of smoke-free legislation on reducing exposure to secondhand smoke: differences across gender and socioeconomic groups. *Tob Control*. 2015;24(1):62-9.
58. Bonevski B, Paul C, Jones A, Bisquera A, Regan T. Smoky homes: gender, socioeconomic and housing disparities in second hand tobacco smoke (SHS) exposure in a large population-based Australian cohort. *Preventive medicine*. 2014;60:95-101.
59. Fischer F, Kraemer A. Factors associated with secondhand smoke exposure in different settings: Results from the German Health Update (GEDA) 2012. *BMC Public Health*. 2016;16:327.
60. Nazar GP, Lee JT, Arora M, Millett C. Socioeconomic Inequalities in Secondhand Smoke Exposure at Home and at Work in 15 Low- and Middle-Income Countries. *Nicotine Tob Res*. 2016;18(5):1230-9.
61. Homa DM, Neff LJ, King BA, Caraballo RS, Bunnell RE, Babb SD, et al. Vital signs: disparities in nonsmokers' exposure to secondhand smoke—United States, 1999-2012. *MMWR Morbidity and mortality weekly report*. 2015;64(4):103-8.
62. King BA, Homa DM, Dube SR, Babb SD. Exposure to secondhand smoke and attitudes toward smoke-free workplaces among employed U.S. adults: findings from the National Adult Tobacco Survey. *Nicotine Tob Res*. 2014;16(10):1307-18.
63. Ye X, Yao Z, Gao Y, Xu Y, Xu Y, Zhu Z, et al. Second-hand smoke exposure in different types of venues: before and after the implementation of smoke-free legislation in Guangzhou, China. *BMJ open*. 2014;4(2):e004273.

64. Schoretsaniti S, Filippidis FT, Vardavas CI, Tzavara C, Dimitrakaki C, Behrakis P, et al. Prevalence and determinants of SHS exposure in public and private areas after the 2010 smoke-free legislation in Greece. *International journal of environmental health research*. 2014;24(5):401-11.
65. Manzanares-Laya S, Lopez MJ, Sanchez-Martinez F, Fernandez E, Nebot M. [Impact of the 28/2005 Spanish smoking law on second-hand smoke exposure in Barcelona]. *Gac Sanit*. 2011;25(6):495-500.
66. Akhtar PC, Currie DB, Currie CE, Haw SJ. Changes in child exposure to environmental tobacco smoke (CHETS) study after implementation of smoke-free legislation in Scotland: national cross sectional survey. *Bmj*. 2007;335(7619):545.
67. Moore GF, Holliday JC, Moore LA. Socioeconomic patterning in changes in child exposure to secondhand smoke after implementation of smoke-free legislation in Wales. *Nicotine Tob Res*. 2011;13(10):903-10.
68. King BA, Mirza SA, Babb SD. A cross-country comparison of secondhand smoke exposure among adults: findings from the Global Adult Tobacco Survey (GATS). *Tob Control*. 2013;22(4):e5.
69. Wang D, Connock M, Barton P, Fry-Smith A, Aveyard P, Moore D. 'Cut down to quit' with nicotine replacement therapies in smoking cessation: a systematic review of effectiveness and economic analysis. *Health Technol Assess*. 2008;12(2):iii-iv, ix-xi, 1-135.
70. Zhao L, Song Y, Xiao L, Palipudi K, Asma S. Factors influencing quit attempts among male daily smokers in China. *Preventive medicine*. 2015;81:361-6.
71. Borland R, Wilson N, Fong GT, Hammond D, Cummings KM, Yong HH, et al. Impact of graphic and text warnings on cigarette packs: findings from four countries over five years. *Tob Control*. 2009;18(5):358-64.
72. Brewer NT, Hall MG, Noar SM, Parada H, Stein-Seroussi A, Bach LE, et al. Effect of Pictorial Cigarette Pack Warnings on Changes in Smoking Behavior: A Randomized Clinical Trial. *JAMA internal medicine*. 2016;176(7):905-12.
73. Azagba S, Sharaf MF. The effect of graphic cigarette warning labels on smoking behavior: evidence from the Canadian experience. *Nicotine Tob Res*. 2013;15(3):708-17.
74. Borland R, Yong HH, Wilson N, Fong GT, Hammond D, Cummings KM, et al. How reactions to cigarette packet health warnings influence quitting: findings from the ITC Four-Country survey. *Addiction (Abingdon, England)*. 2009;104(4):669-75.
75. Hitchman SC, Driezen P, Logel C, Hammond D, Fong GT. Changes in Effectiveness of Cigarette Health Warnings Over Time in Canada and the United States, 2002–2011. *Nicotine Tob Res*. 2014;16(5):536-43.
76. Andreeva TI, Krasovsky KS. Recall of tobacco pack health warnings by the population in Ukraine and its association with the perceived tobacco health hazard. *Int J Public Health*. 2011;56(3):253-62.
77. Bittencourt L, Person SD, Cruz RC, Scarinci IC. Pictorial health warnings on cigarette packs and the impact on women. *Revista de saude publica*. 2013;47(6):1123-9.
78. Mays D, Turner MM, Zhao X, Evans WD, Luta G, Tercyak KP. Framing Pictorial Cigarette Warning Labels to Motivate Young Smokers to Quit. *Nicotine Tob Res*. 2015;17(7):769-75.
79. Derkinderen P, Shannon KM, Brundin P. Gut feelings about smoking and coffee in Parkinson's disease. *Movement disorders : official journal of the Movement Disorder Society*. 2014;29(8):976-9.

80. O'Connor RJ, McNeill A, Borland R, Hammond D, King B, Boudreau C, et al. Smokers' beliefs about the relative safety of other tobacco products: findings from the ITC collaboration. *Nicotine Tob Res.* 2007;9(10):1033-42.
81. Андреева ТІ, Красовський КС. Ефективність інформування населення про небезпеки тютюнокуріння через попередження на пачках. *Наукові записки Соціологічні науки.* 2010(109):72–7.
82. Grier S, Bryant CA. Social marketing in public health. *Annu Rev Public Health.* 2005;26:319-39.
83. Blecher E. The impact of tobacco advertising bans on consumption in developing countries. *J Health Econ.* 2008;27(4):930-42.
84. Hiilamo H, Glantz S. FCTC followed by accelerated implementation of tobacco advertising bans. *Tob Control.* 2017;26(4):428-33.
85. Brown A, Boudreau C, Moodie C, Fong GT, Li GY, McNeill A, et al. Support for removal of point-of-purchase tobacco advertising and displays: findings from the International Tobacco Control (ITC) Canada survey. *Tob Control.* 2012;21(6):555-9.
86. Li L, Borland R, Fong GT, Thrasher JF, Hammond D, Cummings KM. Impact of point-of-sale tobacco display bans: findings from the International Tobacco Control Four Country Survey. *Health Educ Res.* 2013;28(5):898-910.
87. Ross H, Kostova D, Stoklosa M, Leon M. The impact of cigarette excise taxes on smoking cessation rates from 1994 to 2010 in Poland, Russia, and Ukraine. *Nicotine Tob Res.* 2014;16 Suppl 1:S37-43.
88. D'Angelo D, Ahluwalia IB, Pun E, Yin S, Palipudi K, Mbulo L. Current Cigarette Smoking, Access, and Purchases from Retail Outlets Among Students Aged 13-15 Years – Global Youth Tobacco Survey, 45 Countries, 2013 and 2014. *MMWR Morbidity and mortality weekly report.* 2016;65(34):898-901.
89. World Health Organization. Protocol to eliminate illicit trade in tobacco products. 2013.

ДОДАТОК А: ОПИТУВАЛЬНИК

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ
ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ
ТЮТЮНУ (GATS)

АНКЕТА ДЛЯ УКРАЇНИ

06 вересня 2016 року

ІДЕНТИФІКАЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР АНКЕТИ _____

СТАТЬ: ЧОЛОВІЧА ЖІНОЧА

ОБЛАСТЬ/МІСТО _____

м. Київ	2
Київська	3
Вінницька	4
Волинська	5
Дніпропетровська	6
Донецька	7
Житомирська	8
Закарпатська	9
Запорізька	10
Івано-Франківська	11
Кіровоградська	12
Луганська	13
Львівська	14
Миколаївська	15
Одеська	16
Полтавська	17
Рівненська	18
Сумська	19
Тернопільська	20
Харківська	21
Херсонська	22
Хмельницька	23
Черкаська	24
Чернівецька	25
Чернігівська	26

РАЙОН _____

НАЗВА НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ _____

МІСЬКА/СІЛЬСЬКА МІСЦЕВІСТЬ _____

ТИП/РОЗМІР НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

<i>Місто від 1 млн. і більше людей. . . . .</i>	<i>1</i>
<i>Місто від 100 до 999 тисяч людей . . . . .</i>	<i>2</i>
<i>Місто від 50 до 99 тисяч людей. . . . .</i>	<i>3</i>
<i>Місто від 20 до 49 тисяч людей. . . . .</i>	<i>4</i>
<i>Місто менше 20 тисяч людей . . . . .</i>	<i>5</i>
<i>Селище міського типу . . . . .</i>	<i>6</i>
<i>Село . . . . .</i>	<i>7</i>

АДРЕСА: ВУЛИЦЯ _____

ОБЛІКОВИЙ СЕКТОР _____

ДОМОГОСПОДАРСТВО № _____

СЕГМЕНТ № _____

КОДУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ

Кодування проміжних результатів опитування домогосподарства

- 102: Заповнена тільки частина анкети для опитування домогосподарства, не змогли завершити анкету домогосподарства
- 103: Анкета для опитування домогосподарства не заповнена, не змогли визначити респондента, який відповідає критеріям опитування
- 104: Домогосподарство відмовилося відповідати
- 105: Нежитловий/незайнятий/зруйнований будинок чи квартира
- 106: Обрана адреса не є місцем проживання домогосподарства
- 108: Інші причини незаповнення анкети домогосподарством
- 109: Нікого немає вдома

Кодування остаточних результатів опитування домогосподарства

- 200: Анкета для опитування домогосподарства заповнена, один респондент вибраний
- 201: Анкета для опитування домогосподарства заповнена, респондент не вибраний
- 202: Заповнена тільки частина анкети для опитування домогосподарства, не змогли завершити анкету домогосподарства
- 203: Анкета для опитування домогосподарства не заповнена, не змогли визначити респондента, який відповідає критеріям опитування
- 204: Домогосподарство відмовилося відповідати
- 205: Нежитловий/незайнятий/зруйнований будинок чи квартира
- 206: Обрана адреса не є місцем проживання домогосподарства
- 207: Респондент не здатний відповідати на питання
- 208: Інші причини незаповнення анкети домогосподарством
- 209: Нікого немає вдома

Кодування проміжних результатів опитування по індивідуальній анкеті

- 302: Заповнена тільки частина індивідуальної анкети
- 303: Вибраний респондент був пізніше визначений як такий, що не відповідає критеріям опитування
- 304: Вибраний респондент відмовився відповідати
- 307: Вибраний респондент не здатний відповідати на питання
- 308: Інші причини, чому індивідуальна анкета не була заповнена
- 309: Вибраного респондента немає вдома

Кодування остаточних результатів опитування по індивідуальній анкеті

- 400: Індивідуальна анкета заповнена повністю
- 401: Не відповідає критеріям опитування індивідуальної анкети
- 403: Вибраний респондент був пізніше визначений як такий, що не відповідає критеріям опитування
- 404: Вибраний респондент відмовився відповідати
- 407: Вибраний респондент не здатний відповідати на питання
- 408: Інші причини, чому індивідуальна анкета не була заповнена
- 409: Вибраного респондента немає вдома

АНКЕТА ДОМОГОСПОДАРСТВА

ВСТУП: РЕСПОНДЕНТУ ОПИТУВАННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВА ПОВИННО БУТИ 18 РОКІВ АБО БІЛЬШЕ, І ВИ ПОВИННІ БУТИ ВПЕВНЕНІ, ЩО ВІН/ВОНА МОЖЕ НАДАТИ ТОЧНУ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ВСІХ ЧЛЕНІВ ДАНОГО ДОМОГОСПОДАРСТВА.

ЯКЩО ПОТРІБНО, ПЕРЕВІРТЕ ВІК РЕСПОНДЕНТА, ЯКОГО ВИ ЗБИРАЄТЕСЯ ОПИТУВАТИ В ДОМОГОСПОДАРСТВІ, ЩОБ ПЕРЕКОНАТИСЯ, ЩО ЙОМУ/ЇЙ ВЖЕ ВИПОВНИЛОСЬ 18 РОКІВ АБО БІЛЬШЕ

РЕСПОНДЕНТУ, ЯКИЙ ВІДПОВІДАЄ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ ДОМОГОСПОДАРСТВА, МОЖЕ НЕ БУТИ 18 РОКІВ, ЛИШЕ ЯКЩО У ДОМОГОСПОДАРСТВІ НЕМАЄ ЧЛЕНІВ ВІКОМ 18 РОКІВ І СТАРШЕ

ПРИВІТАЙТЕСЬ З РЕСПОНДЕНТОМ, НЕ АКЦЕНТУЮЧИ МОВИ ПРИВІТАННЯ, ЩОБ З'ЯСУВАТИ, ЯКОЮ МОВОЮ РЕСПОНДЕНТУ ЗРУЧНІШЕ З ВАМИ РОЗМОВЛЯТИ:

Добрий д[е]нь (в[е]ч[і]р)

ЯКЩО НА ПРИВІТАННЯ РЕСПОНДЕНТ ВІДПОВІДАЄ:

...українською, ЗАПИТАЙТЕ:	...по-русски, СПРОСИТЕ:
Скажіть, будь ласка, Вам легше розмовляти українською мовою, или, может быть, Вам легче разговаривать на русском языке?	Скажите, пожалуйста, Вам легче разговаривать на русском языке, чи, можливо, Вам легше розмовляти українською мовою?
українською ...1	ВІДМІТЬТЕ ОТРИМАНУ ВІДПОВІДЬ І ПРОВІДЬТЕ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ
на русском ...2	ВОЗЬМИТЕ РУССКИЙ ОПРОСНИК, ОТМЕТЬТЕ ТАМ ЭТОТ ОТВЕТ И ПРОВЕДИТЕ ИНТЕРВЬЮ НА РУССКОМ
однаково, не має значення	все равно, не имеет значения
А якою з цих двох мов Ви розмовляєте більше – українською чи російською?	А на каком из этих двух языков Вы разговариваете больше – на русском или на украинском?
українською ...3 важко сказати, мабуть	ВІДМІТЬТЕ ОТРИМАНУ ВІДПОВІДЬ І ПРОВІДЬТЕ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
однаково ...4	
на русском ...5 трудно сказать, наверное	ВОЗЬМИТЕ РУССКИЙ ОПРОСНИК, ОТМЕТЬТЕ ТАМ ЭТОТ ОТВЕТ И ПРОВЕДИТЕ ИНТЕРВЬЮ НА РУССКОМ
одинаково ...6	

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ВСТУП 1: В Україні за підтримки Міністерства охорони здоров'я Київським міжнародним інститутом соціології проводиться важливе опитування стосовно вживання дорослими людьми тютюнових виробів, і Ваше домогосподарство було відібране для участі в опитуванні. Усі адреси обиралися за принципом наукової вибірки, тому для успішного проведення опитування дуже важливо, щоб кожне обране домогосподарство взяло участь в ньому. Уся зібрана інформація буде суворо конфіденційною. У мене є декілька запитань, за допомогою яких ми хочемо визначити, хто з Вашої сім'ї повинен відповідати на запитання анкети.

НН1. Перш за все, я хочу поставити декілька запитань про Ваше домогосподарство. Скільки всього осіб проживає тут у Вашому домогосподарстві?
ВКЛЮЧАЙТЕ ВСІХ, ХТО ВВАЖАЄ ЦЕ ДОМОГОСПОДАРСТВО СВОЇМ ЗВИЧАЙНИМ МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ

ОСІБ

НН2. Скільки членів Вашого домогосподарства віком 15 років або старше?

ОСІБ

НН4. Зараз я хочу отримати від Вас деяку інформацію лише про цих осіб віком 15 років і старше, які проживають у Вашому домогосподарстві. Перелічіть, будь ласка, усіх їх по старшинству, від найстарших до наймолодших.

НН4а. Як звать цю людину? _____

НН4б. Скільки йому/їй років?
ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ НЕ ЗНАЄ, СПРОБУЙТЕ ОЦІНИТИ

**[ЯКЩО НАЗВАНИЙ ВІК ВІД 15 ДО 17 РОКІВ,
ЗАПИТАЙТЕ ПРО ДАТУ НАРОДЖЕННЯ]**

НН4с. В якому місяці народилася ця людина?

- 01 – СІЧЕНЬ 1
- 02 – ЛЮТИЙ 2
- 03 – БЕРЕЗЕНЬ 3
- 04 – КВІТЕНЬ 4
- 05 – ТРАВЕНЬ 5
- 06 – ЧЕРВЕНЬ 6
- 07 – ЛИПЕНЬ 7
- 08 – СЕРПЕНЬ 8
- 09 – ВЕРЕСЕНЬ 9
- 10 – ЖОВТЕНЬ 10
- 11 – ЛИСТОПАД 11
- 12 – ГРУДЕНЬ 12
- НЕ ЗНАЮ 77
- ВІДМОВА 99

НН4сYEAR. В якому році народилася ця людина?

[ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВВЕДІТЬ 7777
ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ 9999]

НН4d. Це чоловік чи жінка?

ЧОЛОВІК..... 1

ЖІНКА..... 2

НН4е. Чи курить ця людина зараз сигарети, сигари, трубку або кальян?

ТАК 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ..... 7

ВІДМОВА 9

**[ПОВТОРІТЬ ЗАПИТАННЯ НН4а – НН4е ЩОДО КОЖНОЇ
ЛЮДИНИ, ВКАЗАНОЇ В НН2]**

НН5. [ІМ'Я ВІДІБРАНОЇ ДЛЯ ОПИТУВАННЯ ОСОБИ:

{ВСТАВИТИ ІМ'Я ВІДІБРАНОГО ЧЛЕНА Д/Г }

ЯКЩО ВІДІБРАНИЙ РЕСПОНДЕНТ ДОСЯЖНИЙ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ АНКЕТИ.

ЯКЩО ВІДІБРАНИЙ РЕСПОНДЕНТ НЕДОСЯЖНИЙ, ПРИЗНАЧТЕ ЗУСТРІЧ ТА ЗАПИШІТЬ ДЕТАЛІ В КОМЕНТАРЯХ.

ІНДИВІДУАЛЬНА АНКЕТА

ІНДВСТУП. [ЯКЩО ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ІНТЕРВ'Ю БУВ ВІДБІРАНИЙ ТОЙ САМИЙ РЕСПОНДЕНТ, ХТО ВІДПОВІДАВ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ ДОМОГОСПОДАРСТВА, ПРОДОВЖУЙТЕ ІНТЕРВ'Ю ТІЄЮ Ж МОВОЮ. ЯКЩО ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ІНТЕРВ'Ю БУВ ВІДБІРАНИЙ НЕ РЕСПОНДЕНТ АНКЕТИ ДОМОГОСПОДАРСТВА, ПОВТОРІТЬ ПРОЦЕДУРУ ВИБОРУ МОВИ, ЯКОЮ РЕСПОНДЕНТУ ЗРУЧНІШЕ З ВАМИ РОЗМОВЛЯТИ]

РЕСПОНДЕНТ АНКЕТИ Д/Г . . . . . 1 → **ПЕРЕХІД ДО ЗГОДА1**

НЕ РЕСПОНДЕНТ АНКЕТИ Д/Г . . . . . 2 → **ПЕРЕХІД ДО ІНДВСТУПА**

ІНДВСТУПА. [ПРИВІТАЙТЕСЬ З РЕСПОНДЕНТОМ, НЕ АКЦЕНТУЮЧИ МОВИ ПРИВІТАННЯ, ЩОБ З'ЯСУВАТИ, ЯКОЮ МОВОЮ РЕСПОНДЕНТУ ЗРУЧНІШЕ З ВАМИ РОЗМОВЛЯТИ.]

Добрий д[е]нь (в[е]ч[і]р)

ЯКЩО НА ПРИВІТАННЯ РЕСПОНДЕНТ ВІДПОВІДАЄ:

...українською, ЗАПИТАЙТЕ:	...по-руськи, СПРОСИТЕ:
Скажіть, будь ласка, Вам легше розмовляти українською мовою, или, может быть, Вам легче разговаривать на русском языке?	Скажите, пожалуйста, Вам легче разговаривать на русском языке, чи, можливо, Вам легше розмовляти українською мовою?
українською ...1	на русском ...2
<p>ВІДМІТЬТЕ ОТРИМАНУ ВІДПОВІДЬ І ПРОВІДЬТЕ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ</p> <p>ВОЗЬМИТЕ РУССКИЙ ОПРОСНИК, ОТМЕТЬТЕ ТАМ ЭТОТ ОТВЕТ И ПРОВЕДИТЕ ИНТЕРВЬЮ НА РУССКОМ</p>	
однаково, не має значення	все равно, не имеет значения
<p>А якою з цих двох мов Ви розмовляєте більше – українською чи російською?</p>	<p>А на каком из этих двух языков Вы разговариваете больше – на русском или на украинском?</p>
українською ...3 важко сказати, мабуть	на русском ...5 трудно сказать, наверное
однаково ...4	одинаково ...6
<p>ВІДМІТЬТЕ ОТРИМАНУ ВІДПОВІДЬ І ПРОВІДЬТЕ ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ</p> <p>ВОЗЬМИТЕ РУССКИЙ ОПРОСНИК, ОТМЕТЬТЕ ТАМ ЭТОТ ОТВЕТ И ПРОВЕДИТЕ ИНТЕРВЬЮ НА РУССКОМ</p>	

ЗГОДА1. ВИБЕРІТЬ ВНИЗУ ВІДПОВІДНУ ВІКОВУ КАТЕГОРІЮ. ЗА ПОТРЕБИ, ПЕРЕВІРТЕ ВІК ВІДІБРАНОВОГО РЕСПОНДЕНТА НА ЕКРАНІ «CASE INFO» В МЕНЮ TOOLS.

15-17 . . . . . 1 [\[ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА2\]](#)

18 РОКІВ І БІЛЬШЕ. . . . . 2 [\[ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА5\]](#)

НЕЗАЛЕЖНИЙ НЕПОВНОЛІТНІЙ (15-17) . . 3 [\[ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА5\]](#)

ЗГОДА2. Перш ніж розпочати інтерв'ю, я повинен (-на) дістати згоду когось з батьків або опікуна [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] та самого [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА].

ЯКЩО ПРИСУТНІ ВІДІБРАНИЙ РЕСПОНДЕНТ І ХТОСЬ ІЗ БАТЬКІВ/ОПІКУН, ПРОДОВЖУЙТЕ ІНТЕРВ'Ю.

ЯКЩО НІХТО З БАТЬКІВ/ОПІКУНІВ НЕ ПРИСУТНІЙ, ПРИПИНІТЬ ІНТЕРВ'Ю І ПРИЗНАЧТЕ ЙОГО НА ІНШИЙ ЧАС.

ЯКЩО НЕПОВНОЛІТНІЙ РЕСПОНДЕНТ НЕ ПРИСУТНІЙ, ПРОДОВЖУЙТЕ ОДЕРЖАННЯ ЗГОДИ ВІД ОДНОГО З БАТЬКІВ.

ЗГОДА3. ЗАЧИТАЙТЕ НАСТУПНУ ІНФОРМАЦІЮ КОМУСЬ З БАТЬКІВ / ОПІКУНУ ТА ВІДІБРАНОВОМУ РЕСПОНДЕНТОВІ (ЯКЩО ВІН ПРИСУТНІЙ):

Я працюю для Київського міжнародного інституту соціології. Наш інститут проводить дослідження про вживання тютюну в Україні. Цю інформацію Міністерство охорони здоров'я буде використовувати з метою охорони громадського здоров'я.

Ваше домашнє господарство і [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] були обрані методом випадкового відбору. Відповіді [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] дуже важливі для нас і всього суспільства, тому що ці відповіді будуть представляти думки багатьох інших людей.

Інтерв'ю буде тривати приблизно 30 хвилин. Участь [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] у цьому дослідженні повністю добровільна. Вся інформація, яку надасть [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА], буде суворо конфіденційною, й [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] неможливо буде ідентифікувати за його/її відповідями. Особиста інформація не буде розголошуватися будь-кому, навіть іншим членам родини, включаючи Вас. [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] може припинити участь у дослідженні в будь-який момент, а також може відмовитися відповідати на будь-яке запитання.

Ми залишимо Вам усю необхідну контактну інформацію. Якщо у Вас виникнуть запитання про це дослідження, Ви можете звернутися до нашої організації за вказаними телефонами.

Якщо Ви погоджуєтесь на участь [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] у цьому дослідженні, ми проведемо з ним/нею особисте інтерв'ю.

ЗАПИТАЙТЕ КОГОСЬ З БАТЬКІВ/ОПІКУНА: Ви даєте згоду на участь [ІМ'Я РЕСПОНДЕНТА] в опитуванні?

ТАК. . . . . 1 [\[ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА4\]](#)

НІ . . . . . 2 [\[ЗАКІНЧИТЬ ІНТЕРВ'Ю\]](#)

ЗГОДА4. ЧИ ПРИСУТНІЙ ЗАРАЗ НЕПОВНОЛІТНІЙ РЕСПОНДЕНТ?

ПРИСУТНІЙ. . . . . 1 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА6]
ВІДСУТНІЙ . . . . . 2 [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗГОДА5]

ЗГОДА5. ЯКЩО НЕПОВНОЛІТНІЙ РЕСПОНДЕНТ НЕ ПРИСУТНІЙ, ПРИПИНІТЬ ІНТЕРВ'Ю І ПРИЗНАЧТЕ ЙОГО НА ІНШИЙ ЧАС.

ПРОЧИТАЙТЕ ВІДІБРАНОМУ РЕСПОНДЕНТОВІ:

Я працюю для Київського міжнародного інституту соціології. Наш інститут проводить дослідження про вживання тютюну в Україні. Цю інформацію Міністерство охорони здоров'я буде використовувати з метою охорони громадського здоров'я.

Ваше домогосподарство й Ви були обрані методом випадкового відбору. Ваші відповіді дуже важливі для нас і всього суспільства, тому що ці відповіді будуть представляти думки багатьох інших людей.

Інтерв'ю буде тривати приблизно 30 хвилин. Ваша участь у цьому дослідженні повністю добровільна. Вся інформація, що Ви надасте, буде суворо конфіденційною, й Вас неможливо буде ідентифікувати за Вашими відповідями. Особиста інформація не буде розголошуватися будь-кому, навіть іншим членам родини. Ви може припинити участь у дослідженні в будь-який час, а також можете відмовитися відповідати на будь-яке запитання.

{ДОДАЙТЕ, ЯКЩО ЗГОДА1=2: Якщо Ви курите сигарети, Вас попросять показати пачку сигарет, якщо вона у Вас є і Ви погодитеся це зробити}

Ми залишимо Вам усю необхідну контактну інформацію. Якщо у Вас є запитання про це дослідження, Ви можете звернутися до нашої організації за вказаними телефонами.

{ДОДАЙТЕ, ЯКЩО ЗГОДА4=2: Один з Ваших батьків/опікун дав нам дозвіл на Вашу участь у цьому дослідженні}

Якщо Ви згодні брати участь, ми проведемо з Вами особисте інтерв'ю.

ЗГОДА6. ЗАПИТАЙТЕ ВІДІБРАНОВОГО РЕСПОНДЕНТА: Ви даєте згоду на участь?

ТАК. . . . . 1 [ПОЧИНАЙТЕ ІНТЕРВ'Ю]
НІ . . . . . 2 [ЗАКІНЧІТЬ ІНТЕРВ'Ю]

РОЗДІЛ А. ОСНОВНІ ЗАГАЛЬНІ ДАНІ

A00. ВСТУПНА ІНФОРМАЦІЯ: Перш за все, я хочу поставити Вам декілька загальних запитань.

A01. ВКАЖІТЬ СТАТЬ РЕСПОНДЕНТА. ЯКЩО НЕОБХІДНО, ЗАПИТАЙТЕ.

ЧОЛОВІК. 1

ЖІНКА. 2

A02a. В якому місяці Ви народилися?

01 – СІЧЕНЬ 1

02 – ЛЮТИЙ. 2

03 – БЕРЕЗЕНЬ. 3

04 – КВІТЕНЬ 4

05 – ТРАВЕНЬ. 5

06 – ЧЕРВЕНЬ. 6

07 – ЛИПЕНЬ 7

08 – СЕРПЕНЬ. 8

09 – ВЕРЕСЕНЬ. 9

10 – ЖОВТЕНЬ 10

11 – ЛИСТОПАД. 11

12 – ГРУДЕНЬ. 12

НЕ ЗНАЮ 77

ВІДМОВА 99

A02б. В якому році Ви народилися?

РІК: [ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВВЕДІТЬ 7777. ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ 9999]

ІНСТР.: ЯКЩО МІСЯЦЬ=77/99 АБО РІК=7777/9999 У ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ A02, ЗАПИТУЙТЕ A03. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ A04.

A03. Скільки Вам років?

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ НЕ ЗНАЄ ТОЧНО, ДІЗНАЙТЕСЯ ПРИБЛИЗНИЙ ВІК І ЗАПИШІТЬ ВІДПОВІДЬ

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ НАЗВАТИ ВІК, ЗАВЕРШІТЬ ІНТЕРВ'Ю, ОСКІЛЬКИ МИ НЕ МОЖЕМО ПРОДОВЖУВАТИ, НЕ ЗНАЮЧИ ВІКУ]

РОКІВ

A03a. Чи є відповідь приблизною?

ТАК 1

НІ 2

НЕ ЗНАЮ. 7

A04. Яка у Вас освіта?

ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ВИБЕРІТЬ ТІЛЬКИ ОДНУ КАТЕГОРІЮ

- ЖОДНОЇ ОФІЦІЙНОЇ ОСВІТИ . . . . . 1 **ПЕРЕХОДЬТЕ ДО A05**
- ПОЧАТКОВА ЗАГАЛЬНА ОСВІТА
(ПОЧАТКОВА ШКОЛА) 2
- НЕЗАКІНЧЕНА БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ
(МЕНШЕ 9 КЛАСІВ ШКОЛИ) 3
- БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ
(ЗАКІНЧЕНА 9-РІЧНА ШКОЛА) 4
- ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ (11 КЛАСІВ ШКОЛИ) . . 5
- СЕРЕДНЯ СПЕЦІАЛЬНА, ВКЛЮЧАЮЧИ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ 6
- ВИЩА ОСВІТА 7
- ВЧЕНИЙ СТУПІНЬ 8
- НЕ ЗНАЮ 77
- ВІДМОВА . . . . . 99 **ПЕРЕХОДЬТЕ ДО A05**

AA04a. Скільки всього років Ви навчалися в офіційній системі освіти?

[ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВВЕДІТЬ 77,
ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ 99]

[ДОПУСТИМИ ЗНАЧЕННЯ: 1–40, 77, 99]

A05. Яким було Ваше основне заняття за останні 12 місяців:

- 1) працюєте в державному секторі,
- 2) працюєте у недержавному секторі,
- 3) самозайняті, підприємець або роботодавець,
- 4) студент / учень,
- 5) зайняті домашнім господарством,
- 6) пенсіонер,
- 7) безробітний, здатний працювати, чи
- 8) безробітний, не здатний працювати?

ВІДНЕСІТЬ ВЛАСНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ДО КАТЕГОРІЇ САМОЗАЙНЯТИЙ

- 1 – ПРАЦЮЮ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ 1
- 2 – ПРАЦЮЮ У НЕДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ 2
- 3 – САМОЗАЙНЯТИЙ (-А), ПІДПРИЄМЕЦЬ АБО РОБОТОДАВЕЦЬ . . . 3
- 4 – СТУДЕНТ / УЧЕНЬ 4
- 5 – ЗАЙНЯТИЙ (-А) ДОМАШНІМ ГОСПОДАРСТВОМ 5
- 6 – ПЕНСІОНЕР 6
- 7 – БЕЗРОБІТНИЙ, ЗДАТНИЙ ПРАЦЮВАТИ 7
- 8 – БЕЗРОБІТНИЙ, НЕ ЗДАТНИЙ ПРАЦЮВАТИ 8
- НЕ ЗНАЮ 77
- ВІДМОВА 99

A06. Наступні декілька запитань стосуються окремих речей, які можуть бути у Вашому домогосподарстві. Такі запитання ставляться усім учасникам дослідження в усіх країнах і будуть використовуватись для порівняння. Ви можете не відповідати на будь-яке з цих запитань, якщо вважатимете за необхідне. Скажіть, будь ласка, чи є у Вашому домашньому господарстві або в кого-небудь із членів домогосподарства таке:

	ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ	ВІДМОВА
	▼	▼	▼	▼
a. Електрика?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
b. Туалет із системою змиву?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
c. Стаціонарний телефон?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
d. Мобільний телефон?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
e. Телевізор?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
f. Радіоприймач?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
g. Холодильник?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
h. Автомобіль?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
i. Мопед/скутер/мотоцикл?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
j. Пральна машина?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
k. Комп'ютер (стаціонарний, ноутбук або планшет)	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
l. Доступ до Інтернету?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9

AA07. Яке з наступних тверджень Вам найбільше підходить:

- 1) нам не вистачає грошей навіть на їжу й речі першої необхідності,
- 2) вистачає лише на харчування й речі першої необхідності,
- 3) живемо в достатку, але деякі дорогі покупки собі не можемо дозволити (квартира, автомобіль),
- 4) ми вже придбали квартиру і машину, але не можемо дозволити собі більш дорогі придбання, чи
- 5) ми можемо дозволити собі все, що хочемо?

- 1 – НАМ НЕ ВИСТАЧАЄ ГРОШЕЙ НАВІТЬ НА ЇЖУ
Й РЕЧІ ПЕРШОЇ НЕОБХІДНОСТІ .....
- 1
- 2 – ВИСТАЧАЄ ЛИШЕ НА ХАРЧУВАННЯ
Й РЕЧІ ПЕРШОЇ НЕОБХІДНОСТІ .....
- 2
- 3 – ЖИВЕМО В ДОСТАТКУ, АЛЕ НЕ МОЖЕМО СОБІ
ДОЗВОЛИТИ БІЛЬШОГО. ....
- 3
- 4 – МИ ВЖЕ ПРИДБАЛИ КВАРТИРУ І МАШИНУ .....
- 4
- 5 – МОЖЕМО ДОЗВОЛИТИ СОБІ ВСЕ, ЩО ХОЧЕМО .....
- 5
- НЕ ЗНАЮ/ВАЖКО СКАЗАТИ .....
- 7
- ВІДМОВА .....
- 9

A08. Скільки кімнат у Вашому домогосподарстві використовуються для того, щоб там спати?

[ЯКЩО НЕ ЗНАЄ, ВВЕДІТЬ 77
ЯК ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ 99]

[ДОПУСТИМІ ЗНАЧЕННЯ: 0–20, 77, 99]

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

AA10. Як часто Ви відвідували релігійні служби за останні 12 місяців?

- ЩОДНЯ 1
ЩОТИЖНЯ 2
ЩОМІСЯЦЯ 3
КІЛЬКА РАЗІВ НА РІК 4
НІКОЛИ 5
НЕ ЗНАЮ 7
ВІДМОВА 9

A11. Ваш сімейний стан? Ви

- 1) одружений/заміжня,
- 2) живеє разом, але не одружені,
- 3) живеє окремо,
- 4) розлучені,
- 5) вдова/вдівець чи
- 6) ніколи не були одружені?

- 1 – ОДРУЖЕНИЙ/ЗАМІЖНЯ 1
2 – ЖИВЕМО РАЗОМ, АЛЕ НЕ ОДРУЖЕНІ 2
3 – ЖИВЕМО ОКРЕМО 3
4 – РОЗЛУЧЕНИЙ/РОЗЛУЧЕНА 4
5 – ВДОВА/ВДІВЕЦЬ 5
6 – НІКОЛИ НЕ БУВ(-ЛА) ОДРУЖЕНИЙ(-А) 6
ВІДМОВА 9

РОЗДІЛ В. ТЮТЮНОКУРІННЯ

В00. Я хочу поставити Вам декілька запитань про куріння тютюну, включно із сигаретами, сигарами, курильними трубками та кальяном з тютюном.

Будь ласка, не згадуйте поки що про електронні сигарети або не курильний тютюн.

В01. Ви зараз курите тютюн щодня, не кожного дня чи зовсім не курите?

ЩОДНЯ . . . . . 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В04

НЕ КОЖНОГО ДНЯ . . 2

ЗОВСІМ НІ . . . . . 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В03

НЕ ЗНАЮ . . . . . 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WР

ВІДМОВА . . . . . 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WР

В02. Чи курили Ви щодня в минулому?

ТАК . . . . . 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В08

НІ . . . . . 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ВВ3а

НЕ ЗНАЮ . . . . . 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ВВ3а

ВІДМОВА . . . . . 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ВВ3а

В03. У минулому Ви курили тютюн щодня, не кожного дня чи зовсім не курили?

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ У МИНУЛОМУ КУРИВ І «ЩОДНЯ», І «НЕ КОЖНОГО ДНЯ», ВІДМІТЬТЕ «ЩОДНЯ» І ДАЛІ РУХАЙТЕСЯ ЗА СХЕМОЮ ПИТАНЬ ДЛЯ ЩОДЕННОГО КУРІННЯ

ЩОДНЯ . . . . . 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В11

НЕ КОЖНОГО ДНЯ . . 2

ЗОВСІМ НІ 3

НЕ ЗНАЮ 7

ВІДМОВА 9

ВВ03а. {ЯКЩО В03=3: Ви вже сказали, що ніколи не курили. І все ж,}

{ЯКЩО В02=2 АБО В03=2: Ви вже сказали, що ніколи не курили щодня. І все ж,}

Якщо підрахувати всі сигарети, які Ви викурили протягом всього життя, це буде більше, ніж 100 сигарет або 5 пачок?

ТАК 1

НІ 2

НЕ ЗНАЮ 7

ВІДМОВА 9

ІНСТР:

- ЯКЩО В02=2 АБО 7, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В10
- ЯКЩО В03=2, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В13
- ЯКЩО В03=3 АБО 7, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WР

[ЩОДЕННІ КУРЦІ]

В04. Скільки Вам було років, коли Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ ЯКЩО НЕ ЗНАЄ АБО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

ІНСТР: ЯКЩО В04 = 99, ЗАПИТАЙТЕ В05. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ В06.

В05. Скільки років тому Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

В06. Яку кількість тютюнових виробів в середньому Ви викурюєте зараз за день? Також скажіть мені, якщо Ви курите цей тютюновий виріб, але не кожного дня.

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО КУРИВ ПЕВНИЙ ВИД ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ, АЛЕ НЕ ЩОДНЯ, ВІДМІТЬТЕ «888»

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ ПРО КІЛЬКІСТЬ У ПАЧКАХ АБО УПАКОВКАХ, СПРОБУЙТЕ З'ЯСУВАТИ, СКІЛЬКИ ШТУК ЗНАХОДИТЬСЯ В КОЖНІЙ, І ПІДРАХУЙТЕ ЗАГАЛЬНУ КІЛЬКІСТЬ

а. Сигарети промислового виробництва, скільки штук?			ЗА ДЕНЬ
а1. [Якщо В06а=888] В середньому, скільки сигарет промислового виробництва Ви викурюєте за тиждень?			ЗА ТИЖДЕНЬ
б. Саморобні сигарети (самокрутки), скільки штук?			ЗА ДЕНЬ
б1. [Якщо В06б=888] В середньому, скільки саморобних сигарет (самокруток) Ви викурюєте за тиждень?			ЗА ТИЖДЕНЬ
д. Курильні трубки (скільки штук)?			ЗА ДЕНЬ
д1. [Якщо В06д=888] В середньому, скільки курильних трубок Ви викурюєте за тиждень?			ЗА ТИЖДЕНЬ
е. Сигари будь-якого типу або сигарилли (скільки штук)?			ЗА ДЕНЬ
е1. [Якщо В06е=888] В середньому, скільки сигар будь-якого типу або сигарил Ви викурюєте за тиждень?			ЗА ТИЖДЕНЬ
ф. Кальян з тютюном, скільки разів?			ЗА ДЕНЬ
ф1. [Якщо В06ф=888] В середньому, скільки разів в тиждень Ви курите кальян з тютюном?			ЗА ТИЖДЕНЬ
г. Інше? (Вкажіть тип: _____)			ЗА ДЕНЬ
г1. [Якщо В06г=888] В середньому, скільки [НАЗВІТЬ ПРОДУКТ] Ви викурюєте за тиждень?			ЗА ТИЖДЕНЬ

В07. Як швидко Ви зазвичай закурюєте після того, як прокидаєтесь? Могли б Ви сказати, що це відбувається...

- протягом 5 хвилин, ... 1
- від 6 до 30 хвилин, ... 2
- від 31 до 60 хвилин, або 3
- більш, ніж через 60 хвилин? . . . 4
- ВІДМОВА 9

ІНСТР.: ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WP

[ТІ, ЩО КУРЯТЬ НЕ КОЖНОГО ДНЯ]

В08. Скільки Вам було років, коли Ви вперше почали курити тютюн щодня?

РОКІВ ЯКЩО НЕ ЗНАЄ АБО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

ІНСТР: ЯКЩО В08 = 99, ПОСТАВТЕ ЗАПИТАННЯ В09.
ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ В10.

В09. Скільки років тому Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

В10. Яку кількість тютюнових виробів в середньому Ви викурюєте зараз протягом тижня:

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО КУРИВ ПЕВНИЙ ВИД ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ ЗА ОСТАННІ 30 ДНІВ, АЛЕ РІДШЕ, НІЖ ОДИН РАЗ ЗА ТИЖДЕНЬ, ВІДМІТЬТЕ «888»

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ ПРО КІЛЬКІСТЬ У ПАЧКАХ АБО УПАКОВКАХ, СПРОБУЙТЕ З'ЯСУВАТИ, СКІЛЬКИ ШТУК ЗНАХОДИТЬСЯ В КОЖНІЙ, І ПІДРАХУЙТЕ ЗАГАЛЬНУ КІЛЬКІСТЬ

а. Сигарети промислового виробництва, скільки штук?				ЗА ТИЖДЕНЬ
б. Саморобні сигарети (самокрутки), скільки штук?				ЗА ТИЖДЕНЬ
д. Курильні трубки (скільки штук)?				ЗА ТИЖДЕНЬ
е. Сигари будь-якого типу або сигарили (скільки штук)?				ЗА ТИЖДЕНЬ
ф. Кальян з тютюном, скільки разів?				ЗА ТИЖДЕНЬ
г. Інше?				ЗА ТИЖДЕНЬ

➔ Вкажіть тип: _____

ІНСТР.: ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WP

[КОЛИШНІ КУРЦІ]

В11. Скільки Вам було років, коли Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ ЯКЩО НЕ ЗНАЄ АБО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

ІНСТР: ЯКЩО В11 = 99, ЗАПИТАЙТЕ В12. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ В13а.

В12. Скільки років тому Ви вперше почали курити щодня?

РОКІВ ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ 99

В13а. Як давно Ви припинили курити?

НАС ЦІКАВИТЬ ТІЛЬКИ КОЛИ РЕСПОНДЕНТ ПРИПИНИВ КУРИТИ РЕГУЛЯРНО – НЕ ВРАХОВУЙТЕ РІДКІ ВИПАДКИ КУРІННЯ

ЗАПИШІТЬ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ НА ЦЬОМУ ЕКРАНІ, А КІЛЬКІСТЬ НА НАСТУПНОМУ

- РОКІВ 1
- МІСЯЦІВ 2
- ТИЖНІВ. 3
- ДНІВ 4
- МЕНШЕ, НІЖ 1 ДЕНЬ ..... 5 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В14
- НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WP
- ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WP

В13б. [ЗАПИШІТЬ КІЛЬКІСТЬ (РОКІВ/МІСЯЦІВ/ТИЖНІВ/ДНІВ)]

ІНСТР.: ЯКЩО В13 < 1 РОКУ (< 12 МІСЯЦІВ), ТОДІ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ЗАПИТАННЯ В14. В ІНШИХ ВИПАДКАХ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ WP.

В14. Чи зверталися Ви до лікаря або до іншого професійного медпрацівника протягом останніх 12 місяців?

- ТАК 1
- НІ. .... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В18
- ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО В18

В15. Скільки разів Ви зверталися до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців? Могли б Ви сказати, що це було 1 або 2 рази, від 3 до 5 разів чи 6 і більше разів?

- 1 АБО 2 РАЗИ 1
- ВІД 3 ДО 5 РАЗІВ 2
- 6 АБО БІЛЬШЕ РАЗІВ. 3
- ВІДМОВА 9

B16. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи запитували Вас про те, чи курите Ви?

- ТАК 1
 НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО B18
 ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО B18

B17. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи радили Вам припинити курити?

- ТАК 1
 НІ 2
 ВІДМОВА 9

B18. Ви використовували за останні 12 місяців який-небудь із перерахованих методів, щоб припинити курити:

	ТАК	НІ	ВІДМОВА
	▼	▼	▼
a. Консультації лікаря, включаючи фахівців із припинення куріння	☐ 1	☐ 2	☐ 9
b. Нікотинозаміщувальна терапія, наприклад, пластир або жувальна гумка?	☐ 1	☐ 2	☐ 9
c. Інші лікарські засоби?	☐ 1	☐ 2	☐ 9

→ [ЯКЩО B18c=1] c1. [ВКАЖІТЬ]: _____

f. Голковколювання?	☐ 1	☐ 2	☐ 9
g. Психотерапевтична допомога, наприклад, гіпноз, кодування?	☐ 1	☐ 2	☐ 9
e. Немедикаментозна терапія, наприклад, дієтичні добавки, фізичні вправи, трав'яні збори тощо?	☐ 1	☐ 2	☐ 9
h. Інтернет сайти або спеціалізовані розсилки?	☐ 1	☐ 2	☐ 9
i. Намагались припинити без будь-якої допомоги? ..	☐ 1	☐ 2	☐ 9
j. Що-небудь ще? Вкажіть: _____	☐ 1	☐ 2	☐ 9

→ j1. Будь ласка, назвіть, що Ви використовували, щоб припинити курити:

_____

РОЗДІЛ WP. КАЛЬЯН

WPвступ. Зараз я хочу поставити Вам декілька запитань про куріння кальяну, як з тютюном, так і без нього.

ІНСТР.: ПЕРЕВІРТЕ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ V06F/V10F ПРО КІЛЬКІСТЬ СЕАНСІВ КУРІННЯ КАЛЬЯНУ В ДЕНЬ/ЗА ТИЖДЕНЬ

- ЯКЩО V01=1 ТА V06f>0 ТА <888 (ЩОДЕННІ КУРЦІ КАЛЬЯНУ ЗАРАЗ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP2
- ЯКЩО V01=1 ТА V06f=888 (КУРЯТЬ КАЛЬЯН РІДШЕ, НІЖ ЩОДНЯ, ЗАРАЗ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP2
- ЯКЩО V01=1 ТА V06f=0 (ЗАРАЗ ЩОДЕННІ КУРЦІ, АЛЕ НЕ КАЛЬЯНУ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP0

- ЯКЩО V01=2 ТА V10f>0 ТА <888 (КУРЯТЬ КАЛЬЯН РІДШЕ, НІЖ ЩОДНЯ, ЗАРАЗ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP2
- ЯКЩО V01=2 ТА V10f =888 (КУРЯТЬ КАЛЬЯН РІДШЕ, НІЖ ЩОТИЖНЯ, ЗАРАЗ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP2
- ЯКЩО V01=2 ТА V10f=0 (ЗАРАЗ КУРЯТЬ РІДШЕ, НІЖ ЩОДЕННО, АЛЕ НЕ КАЛЬЯН), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP0

- ЯКЩО V01=3 ТА V03=3 (НІКОЛИ НЕ КУРИЛИ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP0
- ЯКЩО V01=3 ТА V03=1 АБО 2 (КОЛИШНІ КУРЦІ), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP0

WP0. Ви зараз курите кальян щодня, не кожного дня чи зовсім не курите?

- ЩОДНЯ 1
- НЕ КОЖНОГО ДНЯ..... 2
- ЗОВСІМ НІ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ ЕС
- ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ ЕС

WP1. Коли Ви курите кальян, він містить тютюн завжди, у більшості випадків, іноді чи ніколи?

- ЗАВЖДИ ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP3
- У БІЛЬШОСТІ ВИПАДКІВ... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP3
- ІНОДІ ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP3
- НІКОЛИ ..... 4 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ ЕС
- НЕ ЗНАЮ /НЕ ВПЕВНЕНИЙ... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ ЕС
- ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ ЕС

WP2. Ви раніше сказали, що зараз курите кальян з тютюном. Чи курите Ви також кальян без тютюну?

ТАК..... 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ /НЕ ВПЕВНЕНИЙ. . 7

ВІДМОВА 9

WP3. Скільки Вам було років, коли Ви вперше спробували курити кальян з тютюном?

ЯКЩО НЕ ЗНАЄ АБО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

ІНСТР: ЯКЩО WP3= 99, ЗАПИТАЙТЕ WP4. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP5

WP4. Скільки років тому Ви вперше спробували курити кальян з тютюном?

ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

WP5. Коли Ви курили кальян з тютюном востаннє, як довго Ви брали участь в сеансі куріння кальяну?

ВКАЖІТЬ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ НА ЦЬОМУ ЕКРАНІ, А КІЛЬКІСТЬ НА НАСТУПНОМУ

ГОДИН..... 1

ХВИЛИН..... 2

НЕ ЗНАЮ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP6

ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО WP6

WP5a. [ВКАЖІТЬ КІЛЬКІСТЬ (ГОДИН/ХВИЛИН)]

WP6. Коли Ви курили кальян з тютюном востаннє, скільки ще осіб курило з Вами одну трубку протягом сеансу куріння?

ЯКЩО НЕ ЗНАЄ АБО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ «99»

РОЗДІЛ ЕС. ЕЛЕКТРОННІ СИГАРЕТИ

ЕС1. Тепер я поставлю декілька запитань про електронні сигарети. До електронних сигарет належить будь-який виріб, який за допомогою батарейок або в інший спосіб виробляє пару, що містить нікотин. Їх можуть називати по-різному, наприклад, електронна трубка, електронний кальян, гаджет тощо. До сьогоднішнього дня чи чули Ви коли-небудь про електронні сигарети?

ТАК 1

НІ..... 2 → [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ С](#)

ВІДМОВА ..... 9 → [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ С](#)

ЕС2. Ви зараз вживаєте електронні сигарети щодня, не кожного дня чи зовсім не вживаєте?

ЩОДНЯ..... 1 → [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ С](#)

НЕ КОЖНОГО ДНЯ.... 2 → [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ С](#)

ЗОВСІМ НІ 3

ВІДМОВА 9

ЕС3. Чи вживали Ви коли-небудь, хоча б раз, електронну сигарету?

ТАК 1

НІ..... 2

ВІДМОВА 9

РОЗДІЛ С. НЕКУРИЛЬНИЙ ТЮТЮН

C00. Наступні запитання стосуються вживання некурильних видів тютюнових виробів, таких як снюс, нюхальний або жувальний тютюн чи насвай. Некурильний тютюн – це той, який не курять, а вдихають через ніс, тримають у роті або жують.

C01. Як часто Ви вживаєте некурильний тютюн зараз: щодня, не кожного дня чи зовсім не вживаєте?

[ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ НЕ ЗНАЄ, ЩО ТАКЕ НЕКУРИЛЬНИЙ ТЮТЮН, ПРОЧИТАЙТЕ ВИЗНАЧЕННЯ З ЕКРАНУ QXQ]

- ЩОДНЯ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО C10
- НЕ КОЖНОГО ДНЯ. ... 2
- ЗОВСІМ НІ ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО C03
- НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ D1
- ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ D1

C02. Чи вживали Ви некурильний тютюн щодня в минулому?

- ТАК ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО C10
- НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО C10
- НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО C10
- ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО C10

C03. У минулому Ви вживали некурильний тютюн щодня, не кожного дня чи зовсім не вживали?

ІНТЕРВ'ЮЕРУ: ЯКЩО В МИНУЛОМУ РЕСПОНДЕНТ ВЖИВАВ НЕКУРИЛЬНИЙ ТЮТЮН І «ЩОДНЯ», І «НЕ КОЖНОГО ДНЯ», ВІДМІТЬТЕ «ЩОДНЯ».

- ЩОДНЯ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ D1
- НЕ КОЖНОГО ДНЯ. ... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ D1
- ЗОВСІМ НІ ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ D1
- НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ D1
- ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ D1

C10. Скільки разів за тиждень в середньому Ви зазвичай вживаєте такі тютюнові вироби:

ЯКЩО РЕСПОНДЕНТ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ВЖИВАВ ПЕВНИЙ ВИД ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ ЗА ОСТАННІ 30 ДНІВ, АЛЕ РІДШЕ, НІЖ ОДИН РАЗ НА ТИЖДЕНЬ, ПОСТАВТЕ ВІДМІТКУ «888»

а. Снюс (тютюн, що розміщується під верхньою губою)?	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 60px; height: 20px;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
б. Нюхальний тютюн (вдихається через ніс)?	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 60px; height: 20px;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
с. Жувальний тютюн?	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 60px; height: 20px;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
д. Насвай?	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 60px; height: 20px;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ
е. Інше?	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 60px; height: 20px;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>				РАЗІВ ЗА ТИЖДЕНЬ

→ Вкажіть тип: _____

РОЗДІЛ D1. ПРИПИНЕННЯ КУРІННЯ ТЮТЮНУ

**ВСТУП: ЯКЩО V01 = 1 АБО 2 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ КУРИТЬ ТЮТЮН),
ПРОДОВЖУЙТЕ ЗАПОВНЕННЯ ЦЬОГО РОЗДІЛУ
ЯКЩО V01 = 3, 7 АБО 9 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ НЕ КУРИТЬ ТЮТЮН),
ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ**

D01. Наступні запитання стосуються будь-яких спроб припинити курити, які Ви здійснювали протягом останніх 12 місяців. Чи намагалися Ви припинити курити протягом останніх 12 місяців?

- ТАК 1
 НІ ..... 2 → **ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D04**
 ВІДМОВА ..... 9 → **ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D04**

D02a. Згадайте Вашу останню спробу припинити курити, як довго Ви тоді не курили?

ВІДМІТЬТЕ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ НА ЦЬОМУ ЕКРАНИ, А КІЛЬКІСТЬ НА НАСТУПНОМУ

- МІСЯЦІ 1
 ТИЖНІ 2
 ДНІ 3
 МЕНШЕ, НІЖ 1 ДЕНЬ ..... 4 → **ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D03**
 НЕ ЗНАЮ ..... 7 → **ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D03**
 ВІДМОВА ..... 9 → **ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D03**

D02b. [ВКАЖІТЬ КІЛЬКІСТЬ (МІСЯЦІВ/ТИЖНІВ/ДНІВ)]

D03. Ви використовували за останні 12 місяців який-небудь із перерахованих методів, щоб припинити курити:

	ТАК	НІ	ВІДМОВА
	▼	▼	▼
a. Консультації лікаря, включаючи фахівців із припинення куріння	☐ 1	☐ 2	☐ 9
b. Нікотинозаміщувальна терапія, наприклад, пластир або жувальна гумка?	☐ 1	☐ 2	☐ 9
c. Інші лікарські засоби?	☐ 1	☐ 2	☐ 9

→ [ЯКЩО D03c=1] c1. [ВКАЖІТЬ]: _____

- f. Голковколювання? ..... 1 ..... 2 9
 g. Психотерапевтична допомога, наприклад, гіпноз, кодування? ..... 1 ..... 2 9
 e. Немедикаментозна терапія, наприклад, дієтичні добавки, фізичні вправи, трав'яні збори тощо? ..... 1 ..... 2 9
 h. Інтернет сайти або спеціалізовані розсилки? ..... 1 ..... 2 9
 i. Намагались припинити без будь-якої допомоги? .. 1 ..... 2 9
 j. Що-небудь ще? Вкажіть: _____ ..... 1 ..... 2 9

→ j1. Будь ласка, назвіть, що Ви використовували, щоб припинити курити:

_____

D04. Чи зверталися Ви до лікаря або до іншого професійного медпрацівника протягом останніх 12 місяців?

ТАК 1

НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D08

ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D08

D05. Скільки разів Ви зверталися до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців? Могли б Ви сказати, що це було 1 або 2 рази, від 3 до 5 разів чи 6 і більше разів?

1 АБО 2 1

ВІД 3 ДО 5 2

6 АБО БІЛЬШЕ 3

ВІДМОВА 9

D06. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи запитували Вас про те, чи курите Ви?

ТАК 1

НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D08

ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО D08

D07. Під час Вашого візиту до лікаря або до іншого медпрацівника протягом останніх 12 місяців чи радили Вам припинити курити тютюн?

ТАК 1

НІ 2

ВІДМОВА 9

D08. Яке з наступних тверджень найкраще відображає Ваші думки з приводу відмови від куріння:

1) я планую припинити курити протягом наступного місяця,

2) я думаю про те, щоб припинити курити протягом наступних 12 місяців,

3) коли-небудь я припиню курити, але не протягом наступних 12 місяців, або

4) я не збираюся припиняти курити?

1 – Я ПЛАНУЮ ПРИПИНІТИ КУРИТИ ПРОТЯГОМ

НАСТУПНОГО МІСЯЦЯ 1

2 – Я ДУМАЮ ПРО ТЕ, ЩОБ ПРИПИНІТИ

КУРИТИ ПРОТЯГОМ НАСТУПНИХ 12 МІСЯЦІВ 2

3 – КОЛИ-НЕБУДЬ Я ПРИПИНЮ КУРИТИ,

АЛЕ НЕ ПРОТЯГОМ НАСТУПНИХ 12 МІСЯЦІВ 3

4 – Я НЕ ЗБИРАЮСЯ ПРИПИНЯТИ КУРИТИ 4

НЕ ЗНАЮ 7

ВІДМОВА 9

РОЗДІЛ Е. ПАСИВНЕ КУРІННЯ

E01. Зараз я хочу поставити Вам декілька запитань про куріння в різних місцях.

Яке з наступних тверджень найкраще описує правила куріння у Вас вдома:

- 1) у Вас вдома дозволяється курити,
- 2) у Вас вдома зазвичай не дозволяється курити, але бувають винятки,
- 3) чи куріння у Вас вдома ніколи не дозволяється? Або ж
- 4) у Вас вдома немає жодних правил щодо куріння?

- 1 – ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ 1
 2 – НЕ ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ, АЛЕ З ВИНЯТКАМИ 2
 3 – НІКОЛИ НЕ ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ ..... 3 ➔ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО EЕ03а
 4 – НЕМАЄ ПРАВИЛ ..... 4 ➔ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E03
 НЕ ЗНАЮ ..... 7 ➔ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E03
 ВІДМОВА ..... 9 ➔ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E03

E02. У Вас вдома курити дозволено в усіх кімнатах?

- ТАК 1
 НІ 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

E03. Як часто хто-небудь курить у Вас вдома? Ви можете сказати, що це трапляється щодня, щотижня, раз на місяць, рідше одного разу на місяць чи ніколи?

- ЩОДНЯ 1
 ЩОТИЖНЯ 2
 ЩОМІСЯЦЯ 3
 РІДШЕ ОДНОГО РАЗУ НА МІСЯЦЬ 4
 НІКОЛИ 5
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

EЕ3а. Як часто Вам доводиться вдихати чужий тютюновий дим: майже ніколи чи рідко, кілька разів на тиждень, майже щодня або регулярно по кілька разів на день?

- МАЙЖЕ НІКОЛИ АБО РІДКО 1
 КІЛЬКА РАЗІВ НА ТИЖДЕНЬ 2
 МАЙЖЕ ЩОДНЯ 3
 РЕГУЛЯРНО ПО КІЛЬКА ГОДИН ЗА ДЕНЬ 4
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

E04. Ви зараз працюєте поза Вашим домом?

- ТАК 1
НІ/Я НЕ ПРАЦЮЮ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E09
ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E09

E05. Ви зазвичай працюєте в приміщенні чи на відкритому повітрі?

- У ПРИМІЩЕННІ ..... 1 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E07
ПОЗА ПРИМІЩЕННЯМ 2
ОДНАКОВОЮ МІРОЮ ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E07
ВІДМОВА 9

E06. Чи є на Вашому місці роботи ділянки, які знаходяться у закритому приміщенні?

- ТАК 1
НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E09
НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E09
ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E09

E07. Яке з наступних тверджень найкраще описує правила щодо куріння в закритих приміщеннях у Вас на роботі:

- 1) курити дозволяється скрізь,
- 2) курити дозволяється тільки в спеціально відведених місцях в приміщенні,
- 3) курити заборонено скрізь в приміщенні чи
- 4) немає такої політики?

- 1 – ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ СКРІЗЬ 1
2 – ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ ТІЛЬКИ У ВІДВЕДЕНИХ МІСЦЯХ В ПРИМІЩЕННІ 2
3 – ЗАБОРОНЕНО СКРІЗЬ В ПРИМІЩЕННІ 3
4 – НЕМАЄ ТАКОЇ ПОЛІТИКИ 4
НЕ ЗНАЮ 7
ВІДМОВА 9

E08. Протягом останніх 30 днів хто-небудь курив у приміщенні, де Ви працюєте?

- ТАК 1
НІ 2
НЕ ЗНАЮ 7
ВІДМОВА 9

E09. Чи відвідували Ви які-небудь державні установи протягом останніх 30 днів?

- ТАК 1
НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E11
НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E11
ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E11

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

E10. Чи курих хто-небудь всередині будівлі тих державних установ, які Ви відвідували протягом останніх 30 днів?

ТАК 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ 7

ВІДМОВА 9

E11. Чи відвідували Ви які-небудь медичні установи протягом останніх 30 днів?

ТАК 1

НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E13

НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E13

ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E13

E12. Чи курих хто-небудь усередині медичних установ, які Ви відвідували протягом останніх 30 днів?

ТАК 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ 7

ВІДМОВА 9

E13. Чи відвідували Ви які-небудь ресторани або кафе протягом останніх 30 днів?

ТАК 1

НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E25

НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E25

ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E25

E14. Чи курих хто-небудь у приміщенні ресторанів або кафе, які Ви відвідували протягом останніх 30 днів?

ТАК 1

НІ..... 2

НЕ ЗНАЮ 7

ВІДМОВА 9

E25. Чи відвідували Ви які-небудь бари або нічні клуби протягом останніх 30 днів?

ТАК 1

НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E15

НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E15

ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E15

E26. Чи курих хто-небудь у приміщенні барів або нічних клубів, які Ви відвідували протягом останніх 30 днів?

- ТАК 1
 НІ 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

E15. Чи користувалися Ви яким-небудь громадським транспортом протягом останніх 30 днів?

- ТАК 1
 НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E17
 НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E17
 ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E17

E16. Чи курих хто-небудь в громадському транспорті, яким Ви користувалися за останні 30 днів?

- ТАК 1
 НІ 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

E17. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може вдихання диму чужих сигарет призвести до серйозних захворювань у некурців?

- ТАК 1
 НІ 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

E18. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може вдихання диму чужих сигарет призвести до таких наслідків:

	ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ	ВІДМОВА
	▼	▼	▼	▼
a. Серцево-судинні захворювання у дорослих?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
b. Хвороби легенів у дітей?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
c. Рак легенів у дорослих?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9

E21. Чи були Ви в якому-небудь вищому навчальному закладі протягом останніх 30 днів?

- ТАК 1
 НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E23
 НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E23
 ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E23

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

E22. Чи куриє хто-небудь у приміщеннях вищого навчального закладу, який Ви відвідали протягом останніх 30 днів?

- ТАК 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

E23. Чи були Ви на чиемусь робочому місці (крім свого) в приватній компанії протягом останніх 30 днів?

- ТАК 1
 НІ..... 2 → [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E29](#)
 НЕ ЗНАЮ ..... 7 → [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E29](#)
 ВІДМОВА ..... 9 → [ПЕРЕХОДЬТЕ ДО E29](#)

E24. Чи куриє хто-небудь всередині будівель, в яких працюють люди, хоч в одній з (цих) приватних компаній, які Ви відвідали протягом останніх 30 днів?

- ТАК 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

E29. Як Ви вважаєте, має бути дозволено чи заборонено куріння в закритих приміщеннях в таких громадських місцях:

	МАЄ БУТИ ДОЗВОЛЕНО	МАЄ БУТИ ЗАБОРОНЕНО	НЕ ЗНАЮ	НЕ ВІДМОВА
	▼	▼	▼	▼
a. В медичних установах?.....	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9
b. На робочому місці?.....	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9
c. В ресторанах або кафе?	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9
d. В барах?.....	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9
e. В громадському транспорті?	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9
f. В школах?	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9
g. В університетах, інститутах, училищах та інших навчальних закладах?.....	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9
h. В храмах, церквах та інших релігійних установах?	☐ 1.....	☐ 2.....	☐ 7...	☐ 9

РОЗДІЛ F. ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ – СИГАРЕТИ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

**ІНСТР.: ЯКЩО В01 = 1 АБО 2 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ КУРИТЬ ЩОДНЯ
АБО НЕ КОЖНОГО ДНЯ)
І [В06а АБО В10а] > 0 І <= 888 (РЕСПОНДЕНТ ЗАРАЗ КУРИТЬ СИГАРЕТИ
ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА)
ТО ПРОДОВЖУЙТЕ СТАВИТИ ПИТАННЯ ЦЬОГО РОЗДІЛУ
ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ**

F01. Наступні декілька запитань стосуються Вашої останньої покупки сигарет для себе.

Скільки сигарет Ви купили для себе під час Вашої останньої покупки?

ВІДМІТЬТЕ ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ НА ЦЬОМУ ЕКРАНІ, А КІЛЬКІСТЬ НА
НАСТУПНОМУ.

- СИГАРЕТ 1
ПАЧОК. 2
БЛОКІВ 3
ІНШЕ (ВКАЖІТЬ) ..... 4 → 01с. [ЧОГО САМЕ]: _____
НІКОЛИ НЕ КУПУВАВ СИГАРЕТ .. 5 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО НАСТУПНОГО РОЗДІЛУ G
ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО F03

F01b. [ВКАЖІТЬ КІЛЬКІСТЬ (СИГАРЕТ/ПАЧОК/БЛОКІВ/ІНШОГО)]

[ЯКЩО F01a=СИГАРЕТИ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО F02]
[ЯКЩО F01a=ПАЧКИ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО F01dPack]
[ЯКЩО F01a=БЛОКИ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО F01dCart]
[ЯКЩО F01a=ІНШЕ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО F01dOther]

F01dPack. У кожній пачці було 10 сигарет, 20 чи інша кількість?

- 10 1
20 2
ІНША КІЛЬКІСТЬ. .... 7 → F01dPackA.
Скільки сигарет було у кожній пачці?
ВІДМОВА 9

[ПЕРЕХОДЬТЕ ДО F02]

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

F01dCart. У кожному блоці було 100 сигарет, 200 чи інша кількість?

100..... 1

200..... 2

ІНША КІЛЬКІСТЬ. . . . 7 → F01dCartA.

Скільки сигарет було у кожному блоці?

ВІДМОВА 9

[ПЕРЕХОДЬТЕ ДО F02]

F01dOther. Скільки сигарет було у кожному {F01c}?

[ЯКЩО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ 999]

F02. Скільки Ви заплатили за цю покупку?

ЯКЩО ВІДПОВІДАЄ НЕ ЗНАЮ АБО ВІДМОВА, ВВЕДІТЬ 999

ГРИВЕНЬ **ДОПУСТИМИ ЗНАЧЕННЯ = 1–500, 999**

F03. Яку марку сигарет Ви купили, коли купували їх для себе останнього разу?

Бонд (BOND) 1

Кемел (CAMEL) 2

Честерфілд (CHESTERFIELD) 3

Гламур (GLAMOUR) 4

Карелія (KARELIA) 5

Кент (KENT) 6

Л&М (L&M) 7

Лакі Страйк (LUCKY STRIKE) 8

Мальборо (MARLBORO) 9

Монте Карло (MONTE CARLO) 10

More (MORE) 11

Некст (NEXT) 12

Парламент (PARLIAMENT) 13

Прилуки 14

Прима . . . . . 15 → F03a

Ронсон (RONSON) 16

Вінстон (WINSTON) 17

Інші сигарети з фільтром . . . . . 18 → F03a. [ВКАЖІТЬ]: _____

Інші сигарети без фільтра . . . . . 19 → F03a. [ВКАЖІТЬ]: _____

ВІДМОВА 99

FF3a. Яку саме марку сигарет Прима Ви купили?

- Прима без фільтра. 1
 Прима люкс. 2
 Прима-оптіма 3
 Прима срібна 4
 Інше . . . . . 5 → F03a. [ВКАЖІТЬ]: _____
 ВІДМОВА 99

F04. Де Ви купували останнього разу для себе сигарети?

- МАГАЗИН 2
 ВУЛИЧНИЙ ПРОДАВЕЦЬ . . . 3
 ЗА КОРДОНОМ 6
 КІОСК 7
 ІНТЕРНЕТ 8
 В ІНШОЇ ЛЮДИНИ. 9
 РЕСТОРАН / БАР 10
 ІНШЕ . . . . . 11 → F04a. [ВКАЖІТЬ]: _____
 НЕ ПАМ'ЯТАЮ 77
 ВІДМОВА 99

F05. Це були сигарети без фільтра, звичайні сигарети з фільтром чи тонкі сигарети з фільтром?

- БЕЗ ФІЛЬТРА. 1
 ЗВИЧАЙНІ З ФІЛЬТРОМ . . . 2
 ТОНКІ З ФІЛЬТРОМ 3
 ВІДМОВА 9

FF06. Якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте (скажімо, вдвічі), то Ви

- 1) будете продовжувати курити так само, як і раніше,
- 2) почнете курити більш дешеві тютюнові вироби,
- 3) почнете курити менше чи
- 4) припините курити?

- 1 – Будете продовжувати курити так само, як і раніше 1
 2 – Почнете курити більш дешеві тютюнові вироби 2
 3 – Почнете курити менше 3
 4 – Припините курити 4
 Не знаю/Важко сказати 7
 ВІДМОВА 9

РОЗДІЛ G. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

G1вступ: Наступні кілька запитань стосуються інформації в ЗМІ й рекламних оголошень, які Ви, можливо, помічали за останні 30 днів.

G01. За останні 30 днів чи помічали Ви інформацію про небезпеку куріння або інформацію, яка б закликала припинити курити, в якому-небудь із таких джерел:

	ТАК		НІ		НЕ ЗНАЮ		ВІДМОВА	
	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
a1. В газетах?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
a2. В журналах?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
b. На телебаченні?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
c. По радіо?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
d. На рекламних щитах?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
aa. В громадському транспорті?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
e. Інформаційні бюлетені в установах охорони здоров'я?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
bb. В освітніх закладах?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
cc. В Інтернеті?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	
f. Де-небудь ще?	☐ 1	.....	☐ 2	.....	☐ 7	.....	☐ 9	

[НЕ ВРАХОВУЙТЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НА ПАЧКАХ СИГАРЕТ]

→ f1. Вкажіть, де саме: _____

G02. За останні 30 днів чи помічали Ви які-небудь попередження про шкідливість куріння для здоров'я (написи або зображення) на пачках сигарет?

ТАК 1

НІ ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО G04

НЕ БАЧИВ НІЯКИХ ПАЧОК СИГАРЕТ ..... 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО G04

ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО G04

G03. [ЗАПИТАЙТЕ В ТОМУ ВИПАДКУ, ЯКЩО V01=1 АБО 2. ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО ПИТАННЯ G04]

За останні 30 днів чи помічали Ви попереджувальні написи або зображення на пачках сигарет, які б змусили Вас задуматись про те, щоб припинити курити?

ТАК 1

НІ 2

НЕ ЗНАЮ 7

ВІДМОВА 9

G04. Протягом останніх 30 днів чи помічали Ви яку-небудь рекламу або оголошення, що сприяють продажу сигарет, в таких місцях:

	ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ	ВІДМОВА
	▼	▼	▼	▼
a. У магазинах, де продаються сигарети?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
b. На телебаченні?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
c. По радіо?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
d. На рекламних щитах?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
e. На плакатах?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
f. У газетах або журналах?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
g. У кінотеатрі?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
h. В Інтернеті?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
i. В або на громадському транспорті або на зупинках/станціях?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
j. На вкладишах у пачках сигарет?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
k. Де-небудь ще?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9

→ k1. Вкажіть, де саме: _____

G05. Протягом останніх 30 днів чи помічали Ви які-небудь спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією?

ТАК 1
 НІ 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

G06. Протягом останніх 30 днів чи стикались Ви з якими-небудь рекламними заходами або акціями, що сприяють продажу сигарет:

	ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ	ВІДМОВА
	▼	▼	▼	▼
a. Безкоштовна роздача зразків сигарет?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
b. Конкурси із призами для покупців сигарет?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
c. Купони на одержання сигарет?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
d. Подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови покупки сигарет?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
e. Одяг або інші товари з назвою або логотипом марки сигарет?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9
f. Реклама сигарет у поштових відправленнях або електронною поштою?	☐ 1	☐ 2	☐ 7	☐ 9

РОЗДІЛ Н. ЗНАННЯ, СТАВЛЕННЯ І СПРИЙНЯТТЯ

Н01. Наступне запитання стосується куріння тютюну. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може куріння призвести до серйозних захворювань?

- ТАК 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

Н02. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може куріння призвести до таких захворювань?

	ТАК	НІ	НЕ ЗНАЮ	ВІДМОВА
	▼	▼	▼	▼
a. Інсульт (закупорка судин головного мозку, яка може призвести до паралічу) ...	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
b. Інфаркт?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
c. Рак легенів?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
d. Рак сечового міхура?.....	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
e. Гостре респіраторне захворювання (ГРЗ)?.....	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
f. Хвороба Паркінсона?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
g. Імпотенція?.....	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
h. Туберкульоз?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
i. Бронхіт?.....	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9
j. Виразка шлунка?	☐ 1....	☐ 2....	☐ 7....	☐ 9

Н02_2. Як Ви вважаєте, чи можуть деякі види сигарет бути менш шкідливими порівняно з іншими, чи всі сигарети однаково шкідливі?

- МОЖУТЬ БУТИ МЕНШ ШКІДЛИВИМИ. ... 1
 ВСІ ОДНАКОВО ШКІДЛИВІ 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

Н02_3. Чи вважаєте Ви, що сигарети викликають звикання?

- ТАК 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

Н03. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може вживання некурильного тютюну призвести до серйозних захворювань?

- ТАК 1
 НІ..... 2
 НЕ ЗНАЮ 7
 ВІДМОВА 9

ННЗ_1. Як Ви вважаєте, виходячи зі своїх знань і переконань, чи може куріння кальяну з тютюном призвести до серйозних захворювань?

- ТАК 1
НІ..... 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО Н04
НЕ ЗНАЮ ..... 7 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО Н04
ВІДМОВА ..... 9 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО Н04

ННЗ_2. Як Ви вважаєте, куріння кальяну з тютюном порівняно з курінням сигарет є більш шкідливим, однаково шкідливим чи менш шкідливим для здоров'я?

- МЕНШ ШКІДЛИВИМ 1
ПРИБЛИЗНО ОДНАКОВО ШКІДЛИВИМ. . . 2
БІЛЬШ ШКІДЛИВИМ 3
НЕ ЗНАЮ 7
ВІДМОВА 9

Н04. Ви за чи проти закону, що повністю забороняє курити в закритих приміщеннях і в громадських місцях, таких як ресторани, бари?

- ЗА 1
ПРОТИ 2
НЕ ЗНАЮ 7
ВІДМОВА 9

Н05. Ви були б за чи проти підвищення податків на тютюнові вироби?

- ЗА 1
ПРОТИ 2
НЕ ЗНАЮ 7
ВІДМОВА 9

НН6_1. Чи вважаєте Ви підсвічені та / або збільшені пачки сигарет, спеціальне оформлення сигаретних пачок в місцях продажу і на вітринах кіосків / магазинів рекламою сигарет?

- ТАК 1
НІ..... 2
НЕ ЗНАЮ 7
ВІДМОВА 9

НН7. Як Ви вважаєте, вдихання чужого тютюнового диму шкідливе чи нешкідливе для Вас?

- ШКІДЛИВЕ 1
НЕСКІДЛИВЕ 2
НЕ ЗНАЮ/ВАЖКО СКАЗАТИ. . . . 7
ВІДМОВА 9

РОЗДІЛ СР. ПАЧКИ СИГАРЕТ

СР0comp. ЯКЩО (ПІДРАХОВАНИЙ ВІК В ПИТАННІ А02 (АБО А03) = 18, ЧИ СТАРШЕ) ТА (В01=1 АБО 2) ТА В06а =1-200 АБО 888) АБО (В10а=1-200 АБО 888), ПРОДОВЖУЙТЕ СТАВИТИ ПИТАННЯ СР1. ЯКЩО ІНШЕ, ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю І00

СР1. Чи є у Вас зараз з собою пачка сигарет? Дозвольте зробити декілька знімків пачки. Ця інформація буде використовуватись виключно в інтересах дослідження і не буде нікому повідомлятися, включаючи членів Вашої сім'ї або будь-які органи влади.

РЕСПОНДЕНТ ЗГОДЕН

ПОКАЗАТИ ПАЧКУ 1

РЕСПОНДЕНТ НЕ МАЄ ПАЧКИ. . . . . 2 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю

РЕСПОНДЕНТ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ

ПОКАЗАТИ ПАЧКУ . . . . . 3 → ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю

СР1А. [ІНТЕРВ'ЮЕР: СФОТОГРАФУЙТЕ ПАЧКУ СИГАРЕТ]

[QUESTION TYPE = PICTURE CAPTURE]

- a. ЛИЦЬОВА СТОРОНА
- b. ЗАДНЯ СТОРОНА
- c. ЛІВА БІЧНА СТОРОНА (ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВМІСТ СМОЛ, НІКОТИНУ)
- d. НИЗ ПАЧКИ (ЦІНА ТА ДАТА ВИРОБНИЦТВА)

СР2. ІНТЕРВ'ЮЕР: ПОДИВІТЬСЯ НА ПАЧКУ СИГАРЕТ І ЗАПИШІТЬ НАСТУПНУ ІНФОРМАЦІЮ.

Попередження про шкоду куріння для здоров'я (з картинкою):

УКР 1 «Куріння викликає рак легенів» 1

УКР 2 «Куріння викликає залежність від тютюну (нікотинову залежність) – не починайте курити!» 2

УКР 3 «Курці помирають рано» 3

УКР 4 «Куріння викликає старіння шкіри» 4

УКР 5 «Куріння знижує здатність жінок народжувати дітей!» 5

УКР 6 «Відмова від куріння значно зменшує ризик небезпечних серцевих захворювань і захворювань легенів» 6

УКР 7 «Куріння руйнує артерії, викликає серцеві напади та інсульт» 7

УКР 8 «Куріння може викликати повільну та болісну смерть» 8

УКР 9 «Куріння під час вагітності завдає шкоди вашій дитині» 9

УКР 10 «Куріння пошкоджує сперму і може призвести до імпотенції» 10

РОСІЙСЬКОЮ 11

РУМУНСЬКОЮ (МОЛДОВСЬКОЮ) 12

ІНШОЮ МОВОЮ . . . . . 13 → СР2а. [ВКАЖІТЬ]: _____

НЕМАЄ ПОПЕРЕДЖЕННЯ 14

CP3. ЗАПИШІТЬ ВМІСТ СМОЛИ

_____ мг

CP4. ЗАПИШІТЬ ВМІСТ НІКОТИНУ

_____ мг

CP5. ЗАПИШІТЬ МАКСИМАЛЬНУ РОЗДРІБНУ ЦІНУ (ВНИЗУ ПАЧКИ)

_____ грн

CP6. ЗАПИШІТЬ ДАТУ ВИРОБНИЦТВА (ВНИЗУ ПАЧКИ)

ЧИСЛО-МІСЯЦЬ-РІК

□□ □□ □□□□

CP7. Відмітьте марку сигарет пачки в списку, наведеному нижче:

- Бонд (BOND) 1
- Кемел (CAMEL) 2
- Честерфілд (CHESTERFIELD) 3
- Гламур (GLAMOUR) 4
- Карелія (KARELIA) 5
- Кент (KENT) 6
- Л&М (L&M) 7
- Лакі Страйк (LUCKY STRIKE) 8
- Мальборо (MARLBORO) 9
- Монте Карло (MONTE CARLO) . . 10
- More (MORE) 11
- Некст (NEXT) 12
- Парламент (PARLIAMENT) 13
- Прилуки 14
- Прима 15
- Ронсон (RONSON) 16
- Вінстон (WINSTON) 17
- Інші сигарети з фільтром 18
- Інші сигарети без фільтра 19
- ВІДМОВА 99

[ЯКЩО CP7 = ПРИМА (15), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО CP7ПРИМА]

[ЯКЩО CP7 = ІНШЕ (18 АБО 19), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО CP7a]

[ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю 100]

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

CP7PРУМА. Яка саме марка сигарет Прима?

- Прима без фільтра 1
- Прима люкс 2
- Прима-оптіма 3
- Прима срібна 4
- Інше. 5
- ВІДМОВА 99

[ЯКЩО CP7PРУМА = ІНШЕ (5), ПЕРЕХОДЬТЕ ДО CP7a]

[ІНАКШЕ ПЕРЕХОДЬТЕ ДО КІНЦЯ ІНТЕРВ'Ю І00]

CP7a. [ВКАЖІТЬ]: _____

ЗАКІНЧЕННЯ ОПИТУВАННЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ АНКЕТОЮ

---

100. Я запитала Вас про все, про що хотіла. Дуже Вам дякую за те, що Ви взяли участь у цьому важливому дослідженні.

102. ЗАПИШІТЬ БУДЬ-ЯКІ ЗАУВАЖЕННЯ СТОСОВНО ІНТЕРВ'Ю:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ДОДАТОК В: ДИЗАЙН ВИБІРКИ

Дослідження GATS–Україна 2017 року було загальнонаціональним опитуванням домогосподарств, репрезентативним для всіх чоловіків та жінок віком 15 років і старших, які не перебувають в інституціональних закладах. Вибірку опитування було сформовано таким чином, щоб отримати дані щодо вживання тютюну й заходів з контролю над тютюном для країни в цілому та які можна було б порівнювати з даними з інших країн. Опитування також дає можливість оцінити важливі показники за статтю, віком та типом місцевості з достатнім рівнем точності.

ЕТАПИ ВІДБОРУ

У дослідженні GATS–Україна 2017 використовувався двоступінчатий, стратифікований, кластерний дизайн вибірки. На першому етапі випадковим чином були відібрані первинні одиниці відбору (ПОВ) з імовірністю, пропорційною їх розміру. Для міської та сільської місцевості первинними одиницями відбору були виборчі дільниці, визначені Центральною виборчою комісією для проведення парламентських виборів 2014 року, і ці ПОВ включали всіх людей, які мають право голосу (громадяни віком 18 років і старші). Усього було відібрано 300 ПОВ у міській місцевості та 300 – у сільській. Тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та окремих районів Донецької й Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень, не були включені до дослідження GATS у 2017 році.

На другому етапі в кожній із ПОВ у найбільших містах (Київ, Дніпро, Львів, Одеса та Харків) випадковим чином обиралося 30 житлових одиниць; в інших міських населених пунктах – 25; у селах – 23 житлові одиниці. Список домогосподарств був створений на основі їх перепису, проведеного в серпні 2016 року в рамках проекту GATS–Україна.

Одна особа в кожному домогосподарстві, яка відповідала критеріям опитування для домогосподарства, надавала інформацію про всіх дорослих у домогосподарстві, які підходили для участі в індивідуальному опитуванні. З цього переліку для індивідуального інтерв'ю випадковим чином обирали одного члена домогосподарства віком 15 років і старшого. Оскільки у статевій структурі населення України жінок більше, ніж чоловіків, чоловіки відбирались з вищою ймовірністю, аніж жінки, з метою досягти однакового обсягу вибірки за статтю. Не дозволялось проводити жодних замінів відібраних респондентів.

ЗВАЖУВАННЯ

Зважування – це метод, який використовують для приведення параметрів вибірки у відповідність до параметрів генеральної сукупності. Відповідно до Інструкції щодо зважування вибірки для проекту GATS використовували триступінчасту процедуру зважування: 1-й етап – розрахунок базових ваг для кожного респондента вибірки; 2-й етап – коригування базових ваг з урахуванням відсутніх відповідей; 3-й етап – пост-стратифікаційне калібрування ваг з метою коригування з урахуванням відомих показників для населення.

Базові ваги

Було розраховано базові вагові коефіцієнти, обернено пропорційні до ймовірності бути відібраними для кожного респондента у вибірці (1-й етап). Розрахунки на цій стадії враховували ймовірність відбору ПОВ, сегментів ПОВ, домогосподарств і респондентів. Базові вагові коефіцієнти розраховувалися з використанням цих імовірностей на основі відбору домогосподарств та індивідуальних респондентів.

Коригування з урахуванням відсутніх відповідей

На другому етапі вагові коефіцієнти були скориговані для компенсації втрат вибірки через недосяжність респондентів. На цьому етапі коригувалися відсутні відповіді на рівні домогосподарств з використанням зважених даних по ПОВ та відсутні відповіді на рівні респондентів із застосуванням зважених даних по 16-и групах, що враховували стать, вік і статус щодо куріння.

Відсоток домогосподарств, які відповіли

Відсоток домогосподарств, які відповіли, був розрахований окремо для кожної ПОВ з урахуванням кодів результатів опитування домогосподарств за такою формулою:

$$\text{Відсоток домогосподарств, які відповіли} = \frac{[1]}{[1]+[2]+[3]+[4]+[5]+[6]}, \text{ де}$$

- 1 – кількість повністю заповнених анкет домогосподарства;
- 2 – кількість випадків, у яких заповнена тільки частина анкети для домогосподарства або коли не змогли відповісти на запитання про склад домогосподарства;
- 3 – кількість випадків, коли анкета для домогосподарства не заповнена чи не вдалося визначити респондента, який відповідає критеріям опитування;
- 4 – кількість домогосподарств, які відмовилися відповідати;
- 5 – кількість випадків, у яких домогосподарство не взяло участі в опитуванні з інших причин;
- 6 – кількість випадків, коли інтерв'юер не зміг застати вдома жодного з членів домогосподарства.

Відповідні коригувальні коефіцієнти для домогосподарств були розраховані так: одиниця, поділена на зважений відсоток домогосподарств, які відповіли, для кожної ПОВ у вибірці. Під час коригування з урахуванням відсотка домогосподарств, які відповіли, було виявлено лише дев'ять ПОВ з коригувальним коефіцієнтом для домогосподарств більшим за 3,0. Для цих 9 ПОВ коригувальний коефіцієнт для домогосподарств

був зменшений до 3,0. Мінімальне значення дорівнює 1,00; медіанне – 1,46. Таблиця В1 містить усі значення коригувальних коефіцієнтів для домогосподарств.

Відсоток респондентів, які відповіли

Відсутні відповіді на рівні респондентів були скориговані з використанням формули розрахунку частки тих, хто відповів, у поєднанні зі змінними для груп, що зважувались. Як і у випадку коригування складової домогосподарств, складову для коригування на рівні респондентів розраховували так: одиниця, поділена на зважений відсоток респондентів, які відповіли, для кожної групи респондентів, яку зважували:

$$\text{Відсоток респондентів, які відповіли} = \frac{[11]}{[11]+[12]+[13]+[14]+[15]+[16]}, \text{ де}$$

- 11 – кількість заповнених повністю індивідуальних анкет;
- 12 – кількість незавершених індивідуальних анкет;
- 13 – кількість випадків, коли вибраний респондент відмовився відповідати;
- 14 – кількість випадків, коли вибраний респондент був нездатний відповідати на запитання;
- 15 – кількість випадків, коли індивідуальна анкета не була заповнена з інших причин;
- 16 – кількість випадків, коли інтерв'юер не зміг застати вдома відібраного члена домогосподарства.

Відповідні коригувальні коефіцієнти для кожної групи респондентів, яку зважували, розраховували так: одиниця, поділена на зважений відсоток респондентів, які відповіли, для кожної групи респондентів, яку зважували. Мінімальне значення дорівнює 1,00, тоді як максимальне – 1,10, а медіанне – 1,06. Таблиця В2 містить усі значення коригувальних коефіцієнтів для респондентів.

ТАБЛИЦЯ В1. Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні домогосподарств

ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г
2010	2,00	3072	1,10	4590	1,43	6133	2,67	7073	1,71
2021	1,88	3081	1,71	4600	1,43	6140	1,31	7081	1,57
2030	2,31	3091	1,15	4611	1,46	6150	1,57	7092	1,40
2040	2,55	3103	1,60	4620	1,33	6160	1,50	7104	1,57
2050	2,73	3110	3,00	4632	1,33	6171	1,53	7110	1,47
2060	2,67	3120	1,33	4640	1,43	6181	1,60	7121	1,60
2071	1,93	3512	1,38	4650	1,25	6192	1,57	7133	1,20
2080	1,67	3523	1,53	4661	1,50	6200	1,57	7141	1,92
2090	1,53	3531	1,53	4671	1,36	6213	1,50	7150	1,50
2100	1,81	3542	1,43	4682	1,47	6220	1,67	7164	1,71
2110	1,73	3550	1,12	5012	1,50	6230	1,64	7172	2,33
2120	2,00	3562	2,20	5021	1,57	6243	1,16	7180	1,50
2130	2,15	3571	1,47	5030	1,57	6252	1,38	7511	1,29
2140	1,80	3582	1,31	5040	1,60	6260	1,60	7521	1,73
2150	1,60	3591	1,06	5050	1,64	6272	1,92	7532	1,19
2160	2,18	3600	1,11	5060	1,44	6280	1,67	7541	1,21
2170	1,73	3613	1,38	5510	1,75	6293	1,28	7552	1,20
2180	1,79	3620	1,46	5520	1,18	6300	1,64	7561	1,06
2190	1,79	3630	1,29	5530	1,40	6313	1,19	8011	1,50
2200	1,53	3640	1,10	5540	1,54	6321	1,82	8022	1,29
2210	1,71	4012	1,62	5550	1,40	6511	1,27	8031	1,57
2220	1,33	4023	1,75	5560	1,33	6520	1,17	8040	1,17
2230	1,67	4030	2,00	5570	1,36	6532	1,54	8052	1,57
2240	3,00	4042	1,50	5580	1,33	6541	1,25	8061	1,90
2251	2,36	4050	1,83	5592	1,36	6552	1,90	8071	1,18
2261	1,56	4061	1,10	5601	1,38	6560	1,17	8081	1,36
2271	1,69	4072	1,54	6010	1,88	6573	1,60	8510	1,00
2280	1,77	4082	1,39	6021	1,58	6580	1,12	8520	1,07
2290	1,93	4092	2,00	6034	3,00	6592	1,18	8530	1,14
2300	1,69	4100	3,00	6040	1,56	6602	1,50	8541	1,14
2310	2,00	4510	1,40	6050	3,00	6611	1,33	8550	1,07
2320	1,86	4521	1,36	6060	2,27	6620	1,25	8560	1,07
3012	1,64	4530	1,36	6070	2,23	7012	1,28	8570	1,07
3020	1,64	4540	1,18	6080	3,00	7023	1,69	8582	1,21
3032	1,71	4550	1,31	6090	2,08	7033	1,44	8590	1,00
3042	1,33	4560	1,29	6102	1,87	7041	1,54	8600	1,14
3050	1,57	4572	1,22	6110	1,43	7053	1,58	8611	1,00
3062	1,90	4580	1,64	6121	1,50	7062	1,16	8621	1,21

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г
9012	1,44	10521	1,67	12071	1,71	14520	1,07	16030	1,88
9021	1,36	10532	1,50	12082	1,85	14530	1,53	16040	2,00
9032	1,47	10540	1,50	12510	1,83	14542	1,06	16050	1,50
9042	1,91	10552	1,58	12520	1,92	14550	1,00	16060	2,07
9051	1,77	10562	1,50	12532	1,75	14560	1,44	16070	1,69
9062	1,67	10570	1,38	12540	1,92	14572	1,22	16080	1,81
9512	1,46	10580	1,42	12551	1,38	14583	1,20	16093	1,67
9522	1,40	10590	1,50	12561	1,58	14591	1,35	16104	2,14
9531	1,33	10603	1,42	12571	1,92	14602	1,06	16113	1,93
9540	1,20	11010	1,35	12580	1,83	14610	1,40	16120	2,14
9553	1,50	11022	2,00	12590	1,54	14620	1,00	16130	1,32
9562	1,11	11030	1,53	12600	1,50	14630	1,36	16142	1,44
9571	1,05	11041	2,00	13011	1,75	14642	1,33	16150	1,56
9580	1,38	11052	1,33	13023	2,00	14651	1,06	16161	1,19
9590	1,21	11061	1,69	13032	1,92	14660	1,22	16172	1,38
9603	1,29	11070	1,62	13040	2,08	14672	1,13	16180	1,47
9610	1,40	11083	1,40	13053	2,08	14681	1,27	16512	1,13
9621	1,46	11510	1,24	13063	1,83	14690	1,06	16520	1,16
9632	1,43	11520	1,11	13510	1,67	14700	1,06	16530	1,17
9640	1,50	11531	1,18	13520	1,50	15012	1,67	16540	1,20
9650	2,71	11541	1,27	13530	1,62	15020	1,75	16550	1,20
9661	1,33	11551	1,05	13543	1,67	15031	1,67	16562	1,24
9672	1,54	11562	1,11	13551	1,67	15043	1,92	16572	1,40
9681	1,54	11572	1,22	13561	1,67	15050	1,92	16581	1,19
10010	1,57	11583	1,25	14010	2,00	15062	1,83	16590	1,36
10020	1,71	11592	1,25	14024	2,00	15070	1,92	16601	1,29
10033	1,50	11601	1,10	14031	1,67	15080	1,75	16612	1,43
10041	1,44	11611	1,05	14041	1,85	15090	1,69	16622	1,57
10050	1,50	11620	1,11	14050	1,41	15101	1,50	16632	1,33
10060	1,60	11631	1,10	14060	1,56	15510	1,38	16642	1,43
10070	1,57	11640	1,24	14070	1,61	15520	1,67	16650	1,50
10080	1,85	11651	1,29	14081	1,23	15531	1,38	16661	1,27
10093	1,57	11661	1,06	14090	1,24	15540	1,58	16671	1,27
10102	1,60	11672	1,11	14102	1,39	15550	1,67	16681	1,33
10110	1,57	11680	1,00	14111	1,19	15562	1,29	17012	1,05
10122	1,54	12014	1,69	14123	1,64	15570	1,33	17021	1,50
10130	1,53	12021	1,69	14132	1,28	15582	1,33	17032	1,43
10143	1,64	12031	1,62	14142	1,31	15590	1,54	17041	1,69
10150	1,71	12040	1,67	14150	2,00	15601	1,21	17051	1,40
10161	1,38	12053	1,79	14161	1,14	16010	2,50	17060	1,35
10512	1,58	12062	1,47	14510	1,00	16020	2,50	17073	1,24

ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г	ПОВ	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні д/г
17080	1,69	19093	1,67	21102	1,50	22572	1,23	24580	1,18
17092	3,00	19101	1,75	21110	1,67	22580	1,17	24590	1,20
17103	1,40	19510	1,80	21120	2,36	22590	1,38	24602	1,27
17510	1,00	19521	1,33	21130	2,50	22601	1,21	24610	1,13
17520	1,45	19530	1,50	21140	2,00	23010	1,53	24620	1,29
17530	1,36	19542	1,31	21150	1,25	23021	1,69	25011	1,38
17541	1,25	19550	1,14	21160	1,50	23032	1,53	25021	2,40
17550	1,12	19561	1,67	21172	1,64	23042	1,71	25030	1,39
17560	1,62	19570	1,00	21182	1,54	23050	1,64	25041	1,83
17570	1,46	19580	1,67	21194	1,53	23063	1,64	25053	1,56
17580	1,20	19591	1,46	21201	1,47	23073	1,50	25062	1,91
17590	1,43	19601	1,25	21213	1,57	23081	1,18	25512	1,00
17600	1,24	20010	1,58	21222	1,41	23510	1,54	25520	1,16
17610	1,27	20020	1,83	21232	1,64	23522	1,43	25532	1,33
17622	1,19	20030	1,67	21241	1,64	23530	1,57	25540	2,25
18013	1,17	20042	1,42	21510	1,36	23540	1,36	25551	1,29
18020	1,41	20050	1,75	21520	1,20	23550	1,40	25562	1,80
18030	1,85	20060	1,50	21532	1,38	23560	1,47	25570	1,44
18040	1,60	20510	1,15	21541	1,38	23570	1,46	25580	1,67
18050	1,71	20520	1,14	21552	1,50	23580	1,62	25593	1,90
18061	1,40	20530	1,21	21560	1,38	23590	1,29	25602	1,53
18510	1,13	20542	1,35	21573	1,36	23600	1,50	25611	1,35
18521	1,82	20552	1,27	21581	1,29	23611	1,62	25622	1,36
18532	1,29	20561	1,21	21590	1,36	23620	1,31	26012	1,24
18542	1,43	20570	1,14	21602	1,50	23631	1,38	26022	1,50
18551	1,36	20582	1,19	21610	1,50	23640	1,40	26030	1,62
18560	1,67	20590	1,27	21620	1,31	24013	1,33	26043	1,29
18570	1,25	20600	1,82	22011	1,20	24020	1,28	26051	1,14
18580	1,62	20611	1,21	22020	1,64	24030	1,20	26061	3,00
18590	1,43	20622	1,40	22031	1,29	24042	2,50	26072	1,44
18601	1,40	20631	1,19	22040	1,64	24052	1,46	26081	1,43
18610	1,18	20640	1,06	22051	1,57	24062	1,43	26510	1,18
18620	1,25	21010	2,33	22062	1,50	24070	1,25	26520	1,31
19011	1,75	21022		22072	1,47	24081	1,38	26530	1,57
19022	1,75	21031	2,55	22082	1,33	24511	1,18	26542	1,29
19032	1,67	21040	1,93	22510	1,33	24521	1,13	26551	1,31
19040	1,77	21050	3,00	22520	1,13	24530	1,21	26561	1,19
19050	2,50	21060	2,00	22530	1,00	24542	1,21	26570	1,29
19060	1,77	21070	1,21	22540	1,33	24551	1,31	26581	1,38
19070	1,14	21080	1,63	22550	1,46	24560	1,21	26590	1,38
19080	1,83	21092	2,07	22561	1,50	24570	1,15	26600	1,38

ТАБЛИЦЯ В2. Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні респондентів

Стать	Вікові групи	Теперішній статус щодо куріння	Коригувальні коефіцієнти з урахуванням відсутніх відповідей на рівні респондентів	
Чоловіки	15–24	курять	1,09	
		не курять	1,08	
	25–44	курять	1,10	
		не курять	1,06	
	45–64	курять	1,09	
		не курять	1,06	
	65+	курять	1,07	
		не курять	1,05	
	Жінки	15–24	курять	1,03
			не курять	1,10
25–44		курять	1,05	
		не курять	1,05	
45–64		курять	1,02	
		не курять	1,05	
65+		курять	1,00	
		не курять	1,02	

Коефіцієнти коригування пост-стратифікаційних ефектів

На останньому етапі зважування (3-й етап) ваги були відкалібровані відповідно до наявних даних для населення. Групи, які використовували для калібрування, визначали за змінними, зв'язок яких з основними характеристиками вживання тютюну добре відомий. Пост-стратифікаційне коригування (r) розраховували за регіоном, місцевістю (міська / сільська), статтю та 4-ма віковими групами, в результаті чого були сформовані 64 коригувальні групи. Деякі вікові групи були об'єднані (якщо розмір групи був меншим за 25) із сусідньою віковою групою задля збільшення їх розміру. Таким чином, остаточно кількість груп для коригування склала 58. Таблиця В3 містить усі значення коефіцієнтів коригування пост-стратифікаційних ефектів.

Остаточні ваги

Остаточне значення ваг, приписаних кожному респонденту, розраховували як добуток базових ваг, коригувальних коефіцієнтів з урахуванням відсутніх відповідей та коефіцієнтів коригування пост-стратифікаційних ефектів. Остаточні ваги завжди використовували для аналізу й розрахунку показників для населення.

ТАБЛИЦЯ В3. Коефіцієнти коригування пост-стратифікаційних ефектів

Регіон	Місцевість	Стать	Коефіцієнти коригування пост-стратифікаційних ефектів			
			вікові групи			
			15–24	25–44	45–64	65+
Західний	міська	чоловіки	1,95	1,52	1,73	0,96
		жінки	2,38	1,45	1,43	0,94
	сільська	чоловіки	1,93	1,51	1,17	1,12
		жінки	1,82	1,63	1,04	1,24
Центральний	міська	чоловіки	1,94	1,56	1,38	1,12
		жінки	2,29	1,52	1,44	1,06
	сільська	чоловіки	2,37	2,01	1,15	1,24
		жінки		1,87	1,18	1,16
Південний	міська	чоловіки	1,67	1,47	1,10	1,01
		жінки	2,00	1,21	1,05	1,06
	сільська	чоловіки		2,03	1,17	1,57
		жінки		1,85	0,97	1,23
Східний	міська	чоловіки	3,25	3,60	2,41	1,73
		жінки		2,78	3,08	1,73
	сільська	чоловіки		2,43	2,18	2,26
		жінки		2,95	1,83	1,58

Вплив варіації ваг вибірки на точність зважування

Варіативність ваг вибірки може збільшувати її похибку в результатах дослідження і, таким чином, призводити до більшої дисперсії та стандартної похибки цих результатів. Конкретніше, мультиплікативне збільшення дисперсії результатів дослідження залежить від того, наскільки варіюють ваги для певного набору спостережень у вибірці, які використано для розрахунку результатів. Чим більше варіюють ваги, тим більше значення $Meff_w$. Бажано, щоб значення $Meff_w$ було меншим за 2,00. Значення $Meff_w$ склало 1,94 загалом та 1,68 окремо для міської та сільської місцевості. Отже, у нашому випадку значення $Meff_w$ виявилось низьким, а тому необхідності в застосуванні таких методів зниження впливу варіативності ваг на результати, як зменшення ваг, не було.

Інші розрахунки

Щоб перевірити, чи відповідає калібрування відомим розподілам населення за регіоном, типом місцевості, статтю та віковими групами, ваги вибірки були підсумовані за цими категоріями. Таблиця В4 показує, що кількість населення збігається із сумою ваг вибірки за регіоном, типом місцевості, статтю та віковими групами.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ В4. Сума остаточних ваг за регіоном, типом місцевості, статтю та віковими групами

Регіон	Місцевість	Стать	Сума ваг				Кількість населення			
			вікові групи				вікові групи			
			15–24	25–44	45–64	65+	15–24	25–44	45–64	65+
Західний	міська	чоловіки	309503	837237	622433	229907	309503	837237	622433	229907
		жінки	305495	863034	787147	423452	305495	863034	787147	423452
	сільська	чоловіки	355158	783981	649148	267404	355158	783981	649148	267404
		жінки	333241	743269	687597	556692	333241	743269	687597	556692
Центральний	міська	чоловіки	479718	1448244	1082478	451885	479718	1448244	1082478	451885
		жінки	461702	1521819	1412579	847318	461702	1521819	1412579	847318
	сільська	чоловіки	236614	568356	530622	270226	236614	568356	530622	270226
		жінки		757395	580520	591294		757395	580520	591294
Південний	міська	чоловіки	358785	1119716	844851	372161	358785	1119716	844851	372161
		жінки	339118	1126569	1120952	751760	339118	1126569	1120952	751760
	сільська	чоловіки		524607	316965	129905		524607	316965	129905
		жінки		493102	357680	260297		493102	357680	260297
Східний	міська	чоловіки	387995	1255109	993778	455714	387995	1255109	993778	455714
		жінки		1616530	1297167	924661		1616530	1297167	924661
	сільська	чоловіки		245681	165766	80152		245681	165766	80152
		жінки		224169	181894	156034		224169	181894	156034

ДОДАТОК С: РОЗРАХУНОК ПОХИБКИ ВИБІРКИ

На показники, розраховані на основі вибіркового дослідження, впливають похибки двох типів: ті, що не пов'язані з вибіркою, та ті, що пов'язані з нею. Похибки, не пов'язані з вибіркою, виникають у результаті помилок, зроблених у процесі збору та обробки даних, таких як неспроможність знайти або провести інтерв'ю в потрібному домогосподарстві, неправильне розуміння запитання чи то інтерв'юером, чи то респондентом, а також помилки введення даних. Хоча протягом упровадження проекту GATS–Україна були докладені значні зусилля, щоб мінімізувати цей тип похибок, їх неможливо уникнути та складно оцінити статистично.

З іншого боку, похибки вибірки можна розрахувати статистично. Вибірка респондентів, побудована для проекту GATS–Україна, – це лише одна з багатьох вибірок, які можна було відібрати з того самого населення, використовуючи той самий дизайн вибірки та очікуваний обсяг. Кожна з цих вибірок показала б результати, дещо відмінні від тих, які показала наша фактична вибірка. Похибки вибірки – це межа варіативності всіх можливих вибірок. Хоча рівень варіативності точно не відомий, його можна оцінити з результатів дослідження.

Похибку вибірки зазвичай вимірюють у термінах *стандартної похибки* для конкретної статистики (середнього, відсотка тощо), яка є коренем квадратним із дисперсії, поділеною на загальну кількість спостережень у одновимірному розподілі. Стандартну похибку використовують для розрахунку довірчих інтервалів, у межах яких, як ми припускаємо, з відомою ймовірністю міститься справжнє значення для генеральної сукупності. Наприклад, для будь-якої заданої статистики, розрахованої на підставі результатів дослідження, у 95% усіх можливих вибірок такого ж обсягу та дизайну значення цієї статистики перебуває в межах плюс–мінус подвоєна стандартна похибка цієї статистики.

Якби вибірка респондентів була сформована як проста випадкова, можна було б використовувати прості формули для розрахунку похибок вибірки. Однак вибірка проекту GATS–Україна є продуктом багатоступінчатого стратифікованого дизайну, і, відповідно, потрібно використовувати складніші формули. Для розрахунку похибок вибірки використовували комп'ютерне програмне забезпечення – SUDAAN (ver. 11.0). Ця процедура використовує метод лінеаризації Тейлора для оцінювання дисперсії результатів дослідження, виміряних як середні або як частки у відсотках.

Метод лінеаризації Тейлора сприймає будь-яке значення відсотка або середнього як відношення $r = y / x$, де y відображає сумарне значення змінної y для вибірки, а x – загальну кількість спостережень у досліджуваній групі або підгрупі. Дисперсія r розраховується з використанням формули, наведеної нижче, де стандартна похибка є коренем квадратним із дисперсії:

$$SE^2(r) = \text{var}(r) = \frac{1}{x^2} \sum_{h=1}^H \left[\frac{m_h(1-f_h)}{m_h-1} \left(\sum_{i=1}^{m_h} z_{hi}^2 - \frac{z_h^2}{m_h} \right) \right],$$

де

$$z_{hi} = y_{hi} - rx_{hi}, \quad \text{and} \quad z_h = y_h - rx_h,$$

де h – страта: 1 – для міської місцевості і 2 – для сільської;

m_h – загальна кількість ПОВ, відібраних у h -й страті;

y_{hi} – сума зважених значень змінної y в i -й ПОВ у h -й страті;

x_{hi} – сума зважених кількостей спостережень у i -й ПОВ у h -й страті;

f_h – частка вибірки в h -й страті, яка настільки мала, що нею можна знехтувати.

Окрім стандартної похибки, процедура розраховує також *дизайн-ефект (DEFF)* для кожного показника, який визначається як відношення стандартної похибки, отриманої з використанням даного дизайну вибірки, до стандартної похибки, яка була б, якби вибірка була простою випадковою. Якщо *дизайн-ефект* дорівнює 1,00, це означає, що дизайн вибірки настільки ж ефективний, як і проста випадкова вибірка; якщо це значення понад 1,00, це означає, що похибка вибірки збільшується через використання складнішого й менш ефективного зі статистичної точки зору дизайну. Процедура також розраховує відносну похибку та довірчі межі для показників.

У проєкті GATS–Україна похибки вибірки були розраховані для окремих змінних, які вважаються пріоритетними. У цьому Додатку наведені результати для країни загалом, за статтю та за типом місцевості. *Таблиця С1* містить перелік показників, тип розрахунку та населення, щодо якого показник розрахований. У *Таблицях С2–С6*, з іншого боку, наведені значення оцінки показника (R), її стандартна похибка (SE), кількість незважених спостережень (n), дизайн-ефект ($DEFF$), відносна стандартна похибка (SE/R), гранична похибка (MOE) та 95%-й довірчий інтервал ($R \pm 1,96SE$) для кожної змінної. Вважається, що дизайн-ефект невизначений, якщо стандартна похибка для простої випадкової вибірки дорівнює нулю (коли показник близький до 0 або 1).

ТАБЛИЦЯ С1. Перелік показників для розрахунку похибки вибірки, GATS–Україна, 2017 рік

Показник	Тип розрахунку	Населення, щодо якого розраховано
Теперішні споживачі тютюну	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Теперішні курці тютюну	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Теперішні курці сигарет	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Теперішні споживачі бездимного тютюну	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Щоденні курці тютюну	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Щоденні курці сигарет	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Колишні щоденні курці тютюну серед усіх дорослих	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Колишні курці тютюну серед тих, хто будь-коли курих тютюн щодня	частка у відсотках	ті, хто коли-небудь курих щодня, віком 15 років і старші
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 5 хвилин після пробудження	частка у відсотках	теперішні щоденні курці віком 15 років і старші
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 6–30 хвилин після пробудження	частка у відсотках	теперішні щоденні курці віком 15 років і старші
Курці, які намагалися відмовитися від куріння впродовж останніх 12 місяців	частка у відсотках	теперішні курці та колишні курці, які утримувалися від куріння менше 12 місяців
Курці, яких медичний працівник запитував про куріння	частка у відсотках	теперішні курці та колишні курці, які утримувалися від куріння менше 12 місяців та котрі відвідували медичного працівника впродовж останніх 12 місяців
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити	частка у відсотках	теперішні курці та колишні курці, які утримувалися від куріння менше 12 місяців та котрі відвідували медичного працівника впродовж останніх 12 місяців
Курці, які використовували нікотинний пластр або гумку для відмови від куріння	частка у відсотках	теперішні курці та колишні курці, які утримувалися від куріння менше 12 місяців
Курці, які скористалися консультацією / порадою щодо припинення куріння	частка у відсотках	теперішні курці та колишні курці, які утримувалися від куріння менше 12 місяців
Курці, які планують відмовитися від куріння, думають про це або хочуть припинити курити	частка у відсотках	теперішні курці
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму вдома протягом останніх 30 днів	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці протягом останніх 30 днів	частка у відсотках	дорослі, котрі працюють всередині приміщень, або як всередині, так і на відкритому повітрі
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в державних установах	частка у відсотках	дорослі, котрі відвідували державні установи протягом останніх 30 днів
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в медичних установах	частка у відсотках	дорослі, котрі відвідували медичні установи протягом останніх 30 днів
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в ресторанах / кафе	частка у відсотках	дорослі, котрі відвідували ресторани / кафе протягом останніх 30 днів
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в громадському транспорті	частка у відсотках	дорослі, котрі користувалися громадським транспортом протягом останніх 30 днів
Курці, які останнього разу купували сигарети в магазині	частка у відсотках	теперішні курці сигарет промислового виробництва
Курці, які останнього разу купували сигарети в кіоску	частка у відсотках	теперішні курці сигарет промислового виробництва
Дорослі, які помічали антитютюнову інформацію на радіо або телебаченні протягом останніх 30 днів	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Курці, які помічали попередження про шкоду від куріння для здоров'я на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	частка у відсотках	теперішні курці
Курці, які задумувалися про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	частка у відсотках	теперішні курці
Дорослі, які помічали будь-яку рекламу або стимулювання продажу сигарет протягом останніх 30 днів	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до серйозних захворювань	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інсультів	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інфарктів	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до раку легень	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Дорослі, які вважають, що вторинний тютюновий дим призводить до серйозних захворювань у некурців	частка у відсотках	дорослі віком 15 років і старші
Кількість викурених за день сигарет	середнє	теперішні щоденні курці сигарет промислового виробництва
Час від припинення куріння (років)	середнє	колишні щоденні курці
Місячні витрати на сигарети промислового виробництва	медіана	теперішні курці сигарет промислового виробництва
Вік початку щоденного куріння	середнє	ті, хто будь-коли курих щодня, віком 18–34 роки

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ С2. Похибки вибірки для загальнонаціональної вибірки, GATS–Україна, 2017 рік

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Теперішні споживачі тютюну	0,230	0,006	8 220	1,885	0,028	0,012	0,218	0,243
Теперішні курці тютюну	0,228	0,006	8 298	1,897	0,028	0,012	0,216	0,240
Теперішні курці сигарет	0,228	0,006	8 298	1,887	0,028	0,012	0,215	0,240
Теперішні споживачі бездимного тютюну	0,002	0,001	8 169	2,781	0,451	0,001	0,000	0,003
Щоденні курці тютюну	0,201	0,006	8 298	1,816	0,030	0,012	0,189	0,212
Щоденні курці сигарет	0,200	0,006	8 298	1,803	0,029	0,012	0,189	0,212
Колишні щоденні курці тютюну серед усіх дорослих	0,102	0,004	8 298	1,673	0,042	0,008	0,094	0,111
Колишні курці тютюну серед тих, хто будь-коли куриє тютюн щодня	0,324	0,011	2 581	1,371	0,033	0,021	0,303	0,345
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 5 хвилин після пробудження	0,213	0,013	1 582	1,559	0,060	0,025	0,187	0,238
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 6–30 хвилин після пробудження	0,479	0,017	1 582	1,755	0,035	0,033	0,447	0,512
Курці, які намагалися відмовитися від куріння впродовж останніх 12 місяців	0,392	0,015	1 857	1,773	0,038	0,030	0,363	0,422
Курці, яких медичний працівник запитував про куріння	0,492	0,034	379	1,761	0,069	0,067	0,425	0,559
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити	0,394	0,032	378	1,632	0,082	0,063	0,331	0,457
Курці, які використовували нікотинний пластр або гумку для відмови від куріння	0,062	0,012	717	1,807	0,195	0,024	0,038	0,086
Курці, які скористалися консультацією / порадою щодо припинення куріння	0,021	0,006	718	1,150	0,276	0,011	0,009	0,032
Курці, які планують відмовитися від куріння, думають про це або хочуть припинити курити	0,625	0,015	1 775	1,755	0,024	0,030	0,595	0,655
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму вдома протягом останніх 30 днів	0,130	0,007	8 236	3,316	0,052	0,013	0,117	0,143
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці протягом останніх 30 днів	0,143	0,010	2 640	2,108	0,069	0,019	0,124	0,163
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в державних установах	0,049	0,006	3 003	2,357	0,124	0,012	0,037	0,061
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в медичних установах	0,037	0,005	2 556	2,108	0,147	0,011	0,026	0,047
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в ресторанах / кафе	0,240	0,019	1 485	2,850	0,078	0,037	0,204	0,277
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в громадському транспорті	0,085	0,008	4 943	3,783	0,091	0,015	0,070	0,100

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Курці, які останнього разу купували сигарети в магазині	0,733	0,019	1 705	3,232	0,026	0,038	0,695	0,770
Курці, які останнього разу купували сигарети в кіоску	0,222	0,018	1 705	3,190	0,081	0,035	0,187	0,257
Дорослі, які помічали антитютюнову інформацію на радіо або телебаченні протягом останніх 30 днів	0,383	0,011	8 283	4,111	0,028	0,021	0,362	0,404
Курці, які помічали попередження про шкоду від куріння для здоров'я на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,922	0,010	1 775	2,718	0,011	0,021	0,902	0,943
Курці, які задумувалися про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,540	0,018	1 766	2,194	0,033	0,034	0,506	0,575
Дорослі, які помічали будь-яку рекламу або стимулювання продажу сигарет протягом останніх 30 днів	0,250	0,009	8 245	3,664	0,037	0,018	0,232	0,268
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до серйозних захворювань	0,927	0,006	8 284	4,300	0,006	0,012	0,915	0,938
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інсультів	0,861	0,007	8 285	3,565	0,008	0,014	0,847	0,875
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інфарктів	0,867	0,008	8 283	4,299	0,009	0,015	0,852	0,882
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до раку легень	0,945	0,005	8 287	3,363	0,005	0,009	0,936	0,954
Дорослі, які вважають, що вторинний тютюновий дим призводить до серйозних захворювань у некурців	0,855	0,007	8 290	3,283	0,008	0,014	0,842	0,869
Кількість сигарет, що викурюються за день	17,1	0,2	1 583	1,4	0,0	0,5	16,7	17,6
Час від припинення куріння (років)	12,3	0,5	886	1,5	0,0	1,0	11,3	13,3
Місячні витрати на сигарети промислового виробництва	451,4	21,9	1 619	2,0	0,0	42,8	408,6	494,3
Вік початку щоденного куріння	16,8	0,2	595	1,6	0,0	0,3	16,5	17,1

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ С3. Похибки вибірки для вибірки чоловіків, GATS–Україна, 2017 рік

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R–1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Теперішні споживачі тютюну	0,401	0,010	3 731	1,473	0,024	0,019	0,382	0,420
Теперішні курці тютюну	0,397	0,010	3 765	1,498	0,025	0,019	0,378	0,416
Теперішні курці сигарет	0,396	0,010	3 765	1,499	0,025	0,019	0,377	0,415
Теперішні споживачі бездимного тютюну	0,004	0,002	3 688	2,799	0,453	0,003	0,000	0,007
Щоденні курці тютюну	0,359	0,010	3 765	1,649	0,028	0,020	0,339	0,378
Щоденні курці сигарет	0,358	0,010	3 765	1,648	0,028	0,020	0,338	0,378
Колишні щоденні курці тютюну серед усіх дорослих	0,172	0,008	3 765	1,604	0,045	0,015	0,157	0,187
Колишні курці тютюну серед тих, хто будь-коли куриє тютюн щодня	0,313	0,012	2 169	1,434	0,038	0,023	0,289	0,336
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 5 хвилин після пробудження	0,233	0,014	1 334	1,540	0,062	0,028	0,205	0,261
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 6–30 хвилин після пробудження	0,495	0,018	1 334	1,743	0,037	0,035	0,460	0,531
Курці, які намагалися відмовитися від куріння впродовж останніх 12 місяців	0,372	0,017	1 523	1,840	0,045	0,033	0,339	0,405
Курці, яких медичний працівник запитував про куріння	0,491	0,041	277	1,847	0,083	0,080	0,410	0,571
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити	0,409	0,037	276	1,598	0,092	0,073	0,335	0,482
Курці, які використовували нікотинний пластр або гумку для відмови від куріння	0,054	0,012	561	1,458	0,214	0,023	0,031	0,077
Курці, які скористалися консультацією / порадою щодо припинення куріння	0,027	0,008	562	1,232	0,281	0,015	0,012	0,042
Курці, які планують відмовитися від куріння, думають про це або хочуть припинити курити	0,600	0,016	1 465	1,650	0,027	0,032	0,567	0,632
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму вдома протягом останніх 30 днів	0,159	0,010	3 722	2,830	0,063	0,020	0,140	0,179
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці протягом останніх 30 днів	0,208	0,015	1 422	1,837	0,070	0,029	0,180	0,237
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в державних установах	0,060	0,010	1 267	2,411	0,173	0,020	0,039	0,080
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в медичних установах	0,057	0,013	849	2,587	0,224	0,025	0,032	0,082
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в ресторанах / кафе	0,262	0,024	856	2,569	0,092	0,047	0,215	0,309
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в громадському транспорті	0,094	0,011	2 247	2,930	0,112	0,021	0,074	0,115

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Курці, які останнього разу купували сигарети в магазині	0,752	0,018	1 405	2,517	0,024	0,036	0,716	0,788
Курці, які останнього разу купували сигарети в кіоску	0,199	0,017	1 405	2,404	0,083	0,032	0,167	0,231
Дорослі, які помічали антитютюнову інформацію на радіо або телебаченні протягом останніх 30 днів	0,371	0,013	3 758	2,728	0,035	0,026	0,346	0,397
Курці, які помічали попередження про шкоду від куріння для здоров'я на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,923	0,010	1 465	2,243	0,011	0,021	0,902	0,943
Курці, які задумувалися про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,528	0,018	1 458	1,898	0,034	0,035	0,493	0,563
Дорослі, які помічали будь-яку рекламу або стимулювання продажу сигарет протягом останніх 30 днів	0,264	0,012	3 741	2,650	0,045	0,023	0,241	0,287
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до серйозних захворювань	0,911	0,007	3 756	2,573	0,008	0,015	0,896	0,926
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інсультів	0,836	0,010	3 755	2,641	0,012	0,019	0,816	0,855
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інфарктів	0,844	0,010	3 754	2,712	0,012	0,019	0,824	0,863
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до раку легень	0,928	0,006	3 757	2,119	0,007	0,012	0,916	0,940
Дорослі, які вважають, що вторинний тютюновий дим призводить до серйозних захворювань у некурців	0,819	0,009	3 760	2,275	0,012	0,019	0,801	0,838
Кількість сигарет, що викурюються за день	18,2	0,3	1 333	1,3	0,0	0,5	17,7	18,7
Час від припинення куріння (років)	13,6	0,6	752	1,6	0,0	1,2	12,5	14,8
Місячні витрати на сигарети промислового виробництва	461,7	9,8	1 340	1,5	0,0	19,1	442,6	480,8
Вік початку щоденного куріння	16,5	0,2	454	1,4	0,0	0,3	16,1	16,8

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ С4. Похибки вибірки для вибірки жінок, GATS–Україна, 2017 рік

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Теперішні споживачі тютюну	0,089	0,007	4 489	2,460	0,075	0,013	0,076	0,102
Теперішні курці тютюну	0,088	0,007	4 533	2,459	0,075	0,013	0,075	0,101
Теперішні курці сигарет	0,088	0,007	4 533	2,448	0,075	0,013	0,075	0,100
Теперішні споживачі бездимного тютюну	0,000	0,000	4 481	.	.	0,000	0,000	0,000
Щоденні курці тютюну	0,070	0,006	4 533	2,431	0,085	0,012	0,058	0,081
Щоденні курці сигарет	0,069	0,006	4 533	2,412	0,084	0,011	0,058	0,081
Колишні щоденні курці тютюну серед усіх дорослих	0,044	0,005	4 533	2,532	0,110	0,010	0,035	0,054
Колишні курці тютюну серед тих, хто будь-коли куриє тютюн щодня	0,366	0,033	412	1,988	0,092	0,066	0,300	0,431
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 5 хвилин після пробудження	0,124	0,024	248	1,295	0,192	0,047	0,077	0,171
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 6–30 хвилин після пробудження	0,411	0,041	248	1,684	0,099	0,080	0,331	0,490
Курці, які намагалися відмовитися від куріння впродовж останніх 12 місяців	0,465	0,039	334	2,030	0,084	0,076	0,388	0,541
Курці, яких медичний працівник запитував про куріння	0,496	0,060	102	1,448	0,121	0,117	0,379	0,613
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити	0,360	0,061	102	1,629	0,170	0,119	0,240	0,479
Курці, які використовували нікотинний пластр або гумку для відмови від куріння	0,086	0,033	156	2,093	0,379	0,064	0,022	0,150
Курці, які скористалися консультацією / порадою щодо припинення куріння	0,002	0,002	156	0,333	1,006	0,004	-0,002	0,006
Курці, які планують відмовитися від куріння, думають про це або хочуть припинити курити	0,720	0,033	310	1,696	0,046	0,065	0,655	0,785
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму вдома протягом останніх 30 днів	0,106	0,008	4 514	2,741	0,072	0,015	0,091	0,121
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці протягом останніх 30 днів	0,074	0,010	1 218	1,606	0,128	0,019	0,056	0,093
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в державних установах	0,041	0,007	1 736	2,241	0,173	0,014	0,027	0,055
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в медичних установах	0,027	0,005	1 707	1,807	0,195	0,010	0,017	0,037
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в ресторанах / кафе	0,215	0,025	629	2,236	0,114	0,048	0,167	0,263
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в громадському транспорті	0,078	0,009	2 696	2,808	0,111	0,017	0,061	0,095

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Курці, які останнього разу купували сигарети в магазині	0,658	0,044	300	2,518	0,066	0,085	0,572	0,743
Курці, які останнього разу купували сигарети в кіоску	0,310	0,044	300	2,658	0,141	0,085	0,224	0,395
Дорослі, які помічали антитютюнову інформацію на радіо або телебаченні протягом останніх 30 днів	0,393	0,013	4 525	3,396	0,034	0,026	0,367	0,419
Курці, які помічали попередження про шкоду від куріння для здоров'я на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,922	0,019	310	1,606	0,021	0,038	0,884	0,960
Курці, які задумувалися про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,587	0,042	308	2,192	0,071	0,082	0,505	0,668
Дорослі, які помічали будь-яку рекламу або стимулювання продажу сигарет протягом останніх 30 днів	0,239	0,011	4 504	2,975	0,046	0,021	0,217	0,260
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до серйозних захворювань	0,940	0,006	4 528	3,080	0,007	0,012	0,928	0,952
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інсультів	0,882	0,008	4 530	2,732	0,009	0,016	0,866	0,897
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інфарктів	0,887	0,009	4 529	3,354	0,010	0,017	0,870	0,904
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до раку легень	0,960	0,005	4 530	3,007	0,005	0,010	0,950	0,970
Дорослі, які вважають, що вторинний тютюновий дим призводить до серйозних захворювань у некурців	0,885	0,008	4 530	2,830	0,009	0,016	0,870	0,901
Кількість сигарет, що викурюються за день	12,6	0,5	250	1,4	0,0	0,9	11,7	13,5
Час від припинення куріння (років)	8,2	0,9	134	1,5	0,1	1,8	6,4	9,9
Місячні витрати на сигарети промислового виробництва	410,9	101,7	279	1,9	0,2	199,3	211,7	610,2
Вік початку щоденного куріння	17,7	0,4	141	1,9	0,0	0,7	17,0	18,4

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ С5. Похибки вибірки для міської вибірки, GATS–Україна, 2017 рік

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Теперішні споживачі тютюну	0,229	0,008	4 106	1,579	0,036	0,016	0,213	0,245
Теперішні курці тютюну	0,227	0,008	4 141	1,593	0,036	0,016	0,211	0,243
Теперішні курці сигарет	0,226	0,008	4 141	1,586	0,036	0,016	0,210	0,243
Теперішні споживачі бездимного тютюну	0,001	0,001	4 087	2,189	0,637	0,002	0,000	0,003
Щоденні курці тютюну	0,196	0,008	4 141	1,562	0,039	0,015	0,181	0,211
Щоденні курці сигарет	0,196	0,008	4 141	1,548	0,039	0,015	0,181	0,211
Колишні щоденні курці тютюну серед усіх дорослих	0,111	0,006	4 141	1,390	0,052	0,011	0,099	0,122
Колишні курці тютюну серед тих, хто будь-коли куриє тютюн щодня	0,345	0,014	1 336	1,167	0,041	0,028	0,318	0,373
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 5 хвилин після пробудження	0,188	0,016	786	1,296	0,084	0,031	0,157	0,219
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 6–30 хвилин після пробудження	0,480	0,021	786	1,446	0,045	0,042	0,438	0,522
Курці, які намагалися відмовитися від куріння впродовж останніх 12 місяців	0,395	0,020	951	1,552	0,050	0,039	0,356	0,433
Курці, яких медичний працівник запитував про куріння	0,485	0,041	231	1,557	0,085	0,081	0,404	0,565
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити	0,392	0,039	231	1,476	0,100	0,077	0,316	0,469
Курці, які використовували нікотинний пластр або гумку для відмови від куріння	0,063	0,015	378	1,527	0,245	0,030	0,033	0,094
Курці, які скористалися консультацією / порадою щодо припинення куріння	0,022	0,008	379	1,018	0,344	0,015	0,007	0,037
Курці, які планують відмовитися від куріння, думають про це або хочуть припинити курити	0,639	0,020	900	1,553	0,031	0,039	0,600	0,678
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму вдома протягом останніх 30 днів	0,136	0,009	4 119	2,843	0,066	0,018	0,119	0,154
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці протягом останніх 30 днів	0,138	0,012	1 698	1,907	0,084	0,023	0,115	0,160
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в державних установах	0,056	0,008	1 591	2,035	0,146	0,016	0,040	0,073
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в медичних установах	0,039	0,007	1 464	1,897	0,178	0,014	0,026	0,053
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в ресторанах / кафе	0,249	0,023	986	2,668	0,090	0,044	0,205	0,293
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в громадському транспорті	0,088	0,010	2 841	3,522	0,113	0,020	0,069	0,108

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Курці, які останнього разу купували сигарети в магазині	0,663	0,026	872	2,669	0,039	0,051	0,612	0,714
Курці, які останнього разу купували сигарети в кіоску	0,293	0,024	872	2,518	0,084	0,048	0,245	0,341
Дорослі, які помічали антитютюнову інформацію на радіо або телебаченні протягом останніх 30 днів	0,372	0,014	4 129	3,458	0,038	0,027	0,345	0,400
Курці, які помічали попередження про шкоду від куріння для здоров'я на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,918	0,014	898	2,429	0,016	0,028	0,891	0,946
Курці, які задумувалися про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,521	0,023	893	1,904	0,044	0,045	0,476	0,567
Дорослі, які помічали будь-яку рекламу або стимулювання продажу сигарет протягом останніх 30 днів	0,259	0,011	4 109	2,777	0,044	0,022	0,237	0,282
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до серйозних захворювань	0,925	0,008	4 131	4,069	0,009	0,016	0,909	0,942
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інсультів	0,856	0,010	4 132	3,099	0,011	0,019	0,837	0,875
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інфарктів	0,865	0,010	4 129	3,844	0,012	0,020	0,845	0,886
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до раку легень	0,946	0,006	4 133	2,963	0,006	0,012	0,934	0,958
Дорослі, які вважають, що вторинний тютюновий дим призводить до серйозних захворювань у некурців	0,851	0,009	4 136	2,885	0,011	0,018	0,833	0,870
Кількість сигарет, що викурюються за день	16,5	0,3	787	1,4	0,0	0,6	15,8	17,1
Час від припинення куріння (років)	12,0	0,6	488	1,3	0,1	1,3	10,8	13,3
Місячні витрати на сигарети промислового виробництва	422,7	11,5	828	1,8	0,0	22,5	400,2	445,2
Вік початку щоденного куріння	16,9	0,2	345	1,5	0,0	0,4	16,5	17,3

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ С6. Похибки вибірки для сільської вибірки, GATS–Україна, 2017 рік

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R–1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Теперішні споживачі тютюну	0,233	0,009	4 114	1,947	0,040	0,018	0,214	0,251
Теперішні курці тютюну	0,231	0,009	4 157	1,939	0,039	0,018	0,213	0,248
Теперішні курці сигарет	0,230	0,009	4 157	1,922	0,039	0,018	0,212	0,248
Теперішні споживачі бездимного тютюну	0,002	0,002	4 082	4,028	0,632	0,003	–0,001	0,006
Щоденні курці тютюну	0,211	0,008	4 157	1,711	0,039	0,016	0,195	0,227
Щоденні курці сигарет	0,210	0,008	4 157	1,717	0,039	0,016	0,194	0,226
Колишні щоденні курці тютюну серед усіх дорослих	0,083	0,005	4 157	1,372	0,060	0,010	0,073	0,093
Колишні курці тютюну серед тих, хто будь-коли куриє тютюн щодня	0,273	0,014	1 245	1,149	0,050	0,027	0,246	0,299
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 5 хвилин після пробудження	0,264	0,021	796	1,805	0,080	0,041	0,223	0,305
Курці, які викурюють першу сигарету протягом 6–30 хвилин після пробудження	0,477	0,025	796	2,016	0,053	0,049	0,427	0,526
Курці, які намагалися відмовитися від куріння впродовж останніх 12 місяців	0,387	0,021	906	1,630	0,053	0,041	0,346	0,427
Курці, яких медичний працівник запитував про куріння	0,517	0,056	148	1,861	0,109	0,110	0,407	0,627
Курці, яким медичний працівник радив припинити курити	0,399	0,049	147	1,488	0,124	0,097	0,302	0,496
Курці, які використовували нікотинний пластр або гумку для відмови від куріння	0,059	0,018	339	2,001	0,306	0,036	0,024	0,095
Курці, які скористалися консультацією / порадою щодо припинення куріння	0,017	0,006	339	0,846	0,383	0,013	0,004	0,029
Курці, які планують відмовитися від куріння, думають про це або хочуть припинити курити	0,593	0,020	875	1,504	0,034	0,040	0,553	0,633
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму вдома протягом останніх 30 днів	0,116	0,008	4 117	2,693	0,071	0,016	0,100	0,132
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму на робочому місці протягом останніх 30 днів	0,163	0,018	942	2,282	0,112	0,036	0,127	0,198
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в державних установах	0,031	0,005	1 412	1,390	0,176	0,011	0,020	0,042
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в медичних установах	0,029	0,006	1 092	1,278	0,199	0,011	0,017	0,040
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в ресторанах / кафе	0,206	0,027	499	2,191	0,130	0,053	0,154	0,259
Дорослі, які зазнавали впливу тютюнового диму в громадському транспорті	0,075	0,007	2 102	1,505	0,094	0,014	0,062	0,089

Показник	Оцінка (R)	Стандартна похибка (SE)	Обсяг вибірки (n)	Дизайн-ефект (DEFF)	Відносна похибка (SE/R)	Гранична похибка (MOE)	Довірчий інтервал	
							нижня межа (R-1,96SE)	верхня межа (R+1,96SE)
Курці, які останнього разу купували сигарети в магазині	0,888	0,015	833	1,941	0,017	0,030	0,858	0,918
Курці, які останнього разу купували сигарети в кіоску	0,064	0,011	833	1,725	0,174	0,022	0,042	0,086
Дорослі, які помічали антитютюнову інформацію на радіо або телебаченні протягом останніх 30 днів	0,407	0,016	4 154	4,304	0,039	0,031	0,376	0,438
Курці, які помічали попередження про шкоду від куріння для здоров'я на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,931	0,012	877	1,828	0,012	0,023	0,909	0,954
Курці, які задумувалися про те, щоб припинити курити, через попередження на пачках сигарет протягом останніх 30 днів	0,582	0,023	873	1,874	0,039	0,045	0,537	0,627
Дорослі, які помічали будь-яку рекламу або стимулювання продажу сигарет протягом останніх 30 днів	0,229	0,015	4 136	5,239	0,065	0,029	0,199	0,258
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до серйозних захворювань	0,929	0,005	4 153	1,712	0,006	0,010	0,919	0,940
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інсультів	0,872	0,009	4 153	2,697	0,010	0,017	0,855	0,888
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до інфарктів	0,872	0,009	4 154	2,936	0,010	0,017	0,855	0,890
Дорослі, які вважають, що куріння тютюну призводить до раку легень	0,943	0,006	4 154	2,821	0,006	0,012	0,932	0,955
Дорослі, які вважають, що вторинний тютюновий дим призводить до серйозних захворювань у некурців	0,865	0,008	4 154	2,433	0,010	0,016	0,849	0,882
Кількість сигарет, що викурюються за день	18,5	0,3	796	1,0	0,0	0,6	17,9	19,1
Час від припинення куріння (років)	13,2	0,8	398	1,4	0,1	1,5	11,7	14,7
Місячні витрати на сигарети промислового виробництва	516,0	66,4	791	3,2	0,1	130,1	385,9	646,1
Вік початку щоденного куріння	16,5	0,2	250	1,3	0,0	0,4	16,1	17,0

ДОДАТОК D: ТАБЛИЦІ

MPOWER: Підсумкові показники

Показник	2010 рік		
	усього	чоловіки	жінки
M: Моніторинг споживання тютюну та профілактичних заходів			
Теперішні споживачі тютюну, %	28,4 (27,2; 29,7)	49,9 (47,8; 52,0)	10,5 (9,2; 12,0)
Теперішні курці тютюну, %	28,3 (27,0; 29,5)	49,6 (47,6; 51,7)	10,5 (9,2; 12,0)
Теперішні щоденні курці тютюну, %	25,0 (23,8; 26,3)	45,1 (43,0; 47,2)	8,4 (7,1; 9,8)
Теперішні курці сигарет, %	28,0 (26,8; 29,2)	49,3 (47,2; 51,4)	10,3 (9,0; 11,7)
Теперішні курці сигарет промислового виробництва, %	27,9 (26,6; 29,1)	49,0 (47,0; 51,1)	10,3 (9,0; 11,7)
Теперішні споживачі бездимного тютюну, %	0,2 (0,1; 0,5)	0,5 (0,2; 1,0)	0,0 (0,0; 0,1)
Середня кількість викурених за день сигарет, штук	16,9 (16,5; 17,4)	18,1 (17,6; 18,6)	11,8 (10,9; 12,8)
Середній вік початку щоденного куріння серед курців 18–34 р., які курять чи раніше курили щодня, років	17,1 (16,9; 17,4)	16,8 (16,5; 17,1)	18,1 (17,5; 18,6)
P: Захист людей від тютюнового диму			
Зазнають впливу тютюнового диму вдома щонайменше раз на місяць, %	22,9 (21,5; 24,4)	24,7 (22,9; 26,7)	21,4 (19,6; 23,4)
Зазнають впливу тютюнового диму на робочому місці**, %	31,9 (29,4; 34,6)	41,9 (38,5; 45,4)	22,0 (18,8; 25,6)
Некурці, які зазнають впливу тютюнового диму вдома чи на робочому місці, %	21,6 (20,0; 23,2)	19,8 (17,1; 22,7)	22,4 (20,5; 24,3)
Зазнають впливу тютюнового диму в громадських місцях серед відвідувачів**:			
державних установ, %	10,1 (8,6; 11,8)	12,9 (10,7; 15,5)	8,0 (6,2; 10,2)
медичних закладів, %	6,3 (5,1; 7,8)	7,9 (5,7; 10,8)	5,5 (4,1; 7,4)
ресторанів / кафе, %	62,1 (58,9; 65,3)	64,3 (60,1; 68,2)	59,5 (53,9; 64,8)
Переконані, що куріння має бути заборонене в ресторанах та кафе, %	70,9 (69,1; 72,7)	65,0 (62,6; 67,3)	75,9 (73,6; 78,1)
O: Надання допомоги у припиненні вживання тютюну			
Намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, %	41,0 (38,3; 43,8)	40,0 (37,1; 43,0)	44,6 (37,9; 51,5)
Отримали пораду припинити курити від медичного працівника, %	33,0 (28,3; 38,1)	33,9 (28,8; 39,5)	30,4 (20,8; 42,0)
Робили спробу відмовитися від куріння за допомогою таких засобів:			
нікотинова гумка чи пластир, %	1,6 (0,9; 2,9)	1,5 (0,8; 2,9)	1,8 (0,5; 6,7)
консультування / поради, %	2,1 (1,2; 3,7)	2,2 (1,2; 4,0)	1,9 (0,5; 7,4)
Зацікавленість у відмові від куріння, %	70,0 (67,3; 72,6)	68,8 (65,8; 71,7)	74,7 (66,6; 81,4)
W: Попередження про небезпеки, пов'язані з тютюном			
Переконані, що тютюнокуріння призводить до серйозних захворювань, %	93,2 (92,3; 93,9)	91,5 (90,1; 92,6)	94,6 (93,5; 95,4)
Переконані, що тютюнокуріння може призвести до таких захворювань:			
інсульт, %	79,0 (77,3; 80,6)	75,5 (73,2; 77,6)	81,9 (79,9; 83,7)
інфаркт, %	80,2 (78,7; 81,6)	76,8 (74,6; 78,9)	83,0 (81,2; 84,6)
рак легень, %	91,2 (90,2; 92,1)	89,7 (88,3; 91,0)	92,5 (91,3; 93,5)
Переконані, що вдихання вторинного тютюнового диму призводить до серйозних захворювань, %	86,2 (85,0; 87,3)	82,3 (80,6; 84,0)	89,4 (88,0; 90,7)
Помічали антитютюнову інформацію в будь-якому місці**, %	66,8 (64,8; 68,7)	66,4 (63,9; 68,8)	67,1 (64,6; 69,5)
Задумувалися про припинення куріння через попередження на пачках сигарет, %	59,7 (56,1; 63,2)	58,5 (54,7; 62,3)	64,2 (56,6; 71,1)
E: Контроль за дотриманням законодавства про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів			
Помічали будь-яку рекламу, спонсорство чи стимулювання продажу сигарет**, %	46,3 (44,2; 48,4)	53,3 (50,7; 55,8)	40,5 (38,1; 43,0)
R: Підвищення податків на тютюнові вироби			
Середні (медіанні) витрати на купівлю сигарет за місяць, грн	259,2 (247,2; 276,9)	280,4 (269,0; 297,7)	183,0 (157,4; 205,3)
Середня (медіанна) ціна пачки з 20 сигарет промислового виробництва, грн	10,4 (10,4; 11,0)	10,3 (10,3; 10,5)	12,5 (11,4; 12,9)

Примітки:

* $p < 0,05$.

** Протягом останніх 30 днів.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали, округлені до десятих (0,1).

Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

Н/Д: немає даних.

усього	2017 рік		Відносна зміна		
	чоловіки	жінки	усього	чоловіки	жінки
23,0 (21,8; 24,3)	40,1 (38,2; 42,0)	8,9 (7,6; 10,3)	- 19,0*	- 19,7*	- 15,8
22,8 (21,6; 24,1)	39,7 (37,8; 41,6)	8,8 (7,6; 10,2)	- 19,3*	- 20,0*	- 16,2
20,1 (18,9; 21,3)	35,9 (33,9; 37,9)	7,0 (5,9; 8,2)	- 19,8*	- 20,5*	- 16,6
22,8 (21,5; 24,0)	39,6 (37,7; 41,6)	8,8 (7,6; 10,1)	- 18,7*	- 19,6*	- 14,8
22,6 (21,3; 23,8)	39,2 (37,3; 41,1)	8,8 (7,6; 10,1)	- 19,1*	- 20,1*	- 14,8
0,2 (0,1; 0,4)	0,4 (0,2; 0,9)	0,0 (0,0; 0,0)	- 27,4	- 25,4	Н/Д
17,1 (16,7; 17,6)	18,2 (17,7; 18,7)	12,6 (11,7; 13,5)	1,0	0,5	6,5
16,8 (16,5; 17,1)	16,5 (16,1; 16,8)	17,7 (17,0; 18,4)	- 1,9	- 2,1	- 1,8
13,0 (11,7; 14,4)	15,9 (14,1; 18,0)	10,6 (9,2; 12,2)	- 43,2*	- 35,5*	- 50,5*
14,3 (12,5; 16,4)	20,8 (18,1; 23,8)	7,4 (5,8; 9,5)	- 55,2*	- 50,3*	- 66,2*
10,4 (9,2; 11,8)	12,1 (10,2; 14,4)	9,5 (8,2; 11,0)	- 51,5*	- 38,7*	- 57,5*
4,9 (3,8; 6,2)	6,0 (4,2; 8,3)	4,1 (2,9; 5,8)	- 51,5*	- 53,9*	- 48,1*
3,7 (2,7; 4,9)	5,7 (3,7; 8,8)	2,7 (1,8; 4,0)	- 41,7*	- 27,5	- 50,9*
24,0 (20,5; 27,9)	26,2 (21,7; 31,2)	21,5 (17,1; 26,7)	- 61,3*	- 59,2*	- 63,9*
81,3 (79,6; 82,9)	77,2 (74,8; 79,5)	84,7 (82,8; 86,3)	14,6*	18,8*	11,5*
39,2 (36,3; 42,2)	37,2 (34,0; 40,6)	46,5 (38,9; 54,1)	- 4,3	- 7,0	4,2
39,4 (33,3; 45,8)	40,9 (33,8; 48,4)	36,0 (25,0; 48,6)	19,4	20,5	18,4
6,2 (4,2; 9,1)	5,4 (3,5; 8,2)	8,6 (4,0; 17,5)	292,9*	259,5	367,4
2,1 (1,2; 3,5)	2,7 (1,5; 4,7)	0,2 (0,0; 1,5)	- 3,8	21,5	- 88,8*
62,5 (59,4; 65,4)	60,0 (56,7; 63,1)	72,0 (65,0; 78,1)	- 10,8*	- 12,9*	- 3,6
92,7 (91,4; 93,8)	91,1 (89,5; 92,5)	94,0 (92,6; 95,1)	- 0,5	- 0,4	- 0,6
86,1 (84,6; 87,4)	83,6 (81,5; 85,4)	88,2 (86,5; 89,6)	9,0*	10,7*	7,7*
86,7 (85,1; 88,2)	84,4 (82,3; 86,2)	88,7 (86,9; 90,3)	8,2*	9,8*	6,9*
94,5 (93,5; 95,4)	92,8 (91,5; 93,9)	96,0 (94,9; 96,9)	3,6*	3,4*	3,8*
85,5 (84,1; 86,9)	81,9 (80,0; 83,7)	88,5 (86,9; 90,0)	- 0,8	- 0,5	- 1,0
52,7 (50,4; 54,9)	51,9 (49,2; 54,5)	53,3 (50,6; 56,0)	- 21,1*	- 21,9*	- 20,5*
54,0 (50,6; 57,5)	52,8 (49,2; 56,3)	58,7 (50,3; 66,5)	- 9,5*	- 9,8*	- 8,6
25,0 (23,3; 26,8)	26,4 (24,1; 28,7)	23,9 (21,8; 26,1)	- 46,0*	- 50,5*	- 41,1*
450,9 (428,0; 456,2)	485,7 (461,6; 501,3)	272,4 (258,6; 302,1)	74,0*	73,2*	48,9*
17,5 (17,3; 17,9)	17,4 (17,2; 17,9)	17,8 (17,0; 18,0)	68,4*	68,3*	42,7*

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 2.1: Кількість та відсотки опитаних домогосподарств і респондентів та частки тих, хто відповів, за типом місцевості (незважені дані) – GATS–Україна, 2017 рік

	Місцевість				Усього	
	міська		сільська		кількість	відсотки
	кількість	відсотки	кількість	відсотки		
Відібрані домогосподарства						
Завершене інтерв'ю (HC)	4 315	54,6	4 402	63,8	8 717	58,9
Незавершене інтерв'ю (HINC)	64	0,8	33	0,5	97	0,7
Немає респондента, який відповідає критеріям опитування (HNS)	65	0,8	67	1,0	132	0,9
Нікого немає вдома (HNN)	1 219	15,4	588	8,5	1 807	12,2
Відмова домогосподарства (HR)	1 387	17,6	705	10,2	2 092	14,1
Нежитловий / незайнятий / зруйнований будинок чи квартири (HUO)	653	8,3	861	12,5	1 514	10,2
Вибрана адреса не є місцем проживання домогосподарства (HAND)	154	1,9	212	3,1	366	2,5
Інше ¹ (HO)	43	0,5	32	0,5	75	0,5
Загальна кількість відібраних домогосподарств	7 900	100,0	6 900	100,0	14 800	100,0
Частка домогосподарств, які відповіли (HRR), %²	60,8%		75,5%		67,5%	
Відібрані особи						
Завершене інтерв'ю (PC)	4 141	96,0	4 157	94,4	8 298	95,2
Незавершене інтерв'ю (PINC)	17	0,4	10	0,2	27	0,3
Вибрана особа пізніше визнана як така, що не підходить для опитування (PNE)	8	0,2	17	0,4	25	0,3
Вибраного респондента немає вдома (PNH)	37	0,9	78	1,8	115	1,3
Відмова (PR)	84	1,9	86	2,0	170	2,0
Респондент не в змозі відповідати на запитання (PI)	22	0,5	49	1,1	71	0,8
Інше ¹ (PO)	6	0,1	5	0,1	11	0,1
Загальна кількість відібраних осіб	4 315	100,0	4 402	100,0	8 717	100,0
Частка респондентів, які відповіли (PRR), %³	96,1%		94,8%		95,5%	
Загальна частка тих, хто відповів (TRR), %⁴	58,5%		71,6%		64,4%	

¹ Інше включає будь-який інший не врахований раніше результат.

² Частка домогосподарств, які відповіли (HRR), розрахована як:

$$\frac{PC * 100}{PC + PINC + PNH + PR + PI + PO}$$

³ Частка респондентів, які відповіли (PRR), розрахована як:

$$\frac{HC * 100}{HC + HINC + HNC + HNN + HR + HO}$$

⁴ Загальна частка тих, хто відповів (TRR), розрахована як: $(HRR \times PRR) / 100$.

Примітки:

- незавершені інтерв'ю домогосподарств (не вдалося встановити склад домогосподарства) розглядали як відсутню відповідь в проекті GATS. Тому такі випадки не включали до чисельника під час обрахунку частки домогосподарств, які відповіли;
- загальна кількість відібраних осіб має дорівнювати кількості завершених інтерв'ю домогосподарств [HC];
- завершені особисті інтерв'ю [PC] включають респондентів, які відповіли принаймні на запитання E01 та які змогли дати відповіді на запитання B01/B02/B03. Респондентів, які не відповідають цим критеріям, розглядали як відсутні відповіді в проекті GATS і тому не включали до чисельника під час обрахунку частки респондентів, які відповіли.

ТАБЛИЦЯ 2.2: Розподіл дорослих віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Зважені		Незважені	
	відсотки (95% ДІ ¹)	кількість дорослих, тис.	кількість дорослих	відсотки
Усього	100,0	36 096,6	8 298	100,0
<i>Стать</i>				
чоловіки	45,4 (43,8; 46,9)	16 374,1	3 765	45,4
жінки	54,6 (53,1; 56,2)	19 722,5	4 533	54,6
<i>Вік (років)</i>				
15-24	11,7 (10,6; 12,8)	4 223,5	537	6,5
25-44	37,3 (35,8; 38,9)	13 472,7	2 348	28,3
45-64	32,2 (30,8; 33,7)	11 631,6	3 021	36,4
65+	18,8 (17,7; 19,9)	6 768,9	2 392	28,8
<i>Місцевість</i>				
міська	69,4 (67,9; 70,8)	25 048,8	4 141	49,9
сільська	30,6 (29,2; 32,1)	11 047,8	4 157	50,1
<i>Освіта^{2,3}</i>				
нижча за середню	6,3 (5,6; 7,0)	1 984,6	812	9,8
середня	22,7 (21,2; 24,2)	7 204,9	2 047	24,7
середня спец. / проф.	41,6 (39,9; 43,4)	13 198,3	3 089	37,2
вища	29,4 (27,6; 31,4)	9 341,1	1 789	21,6
<i>Регіон</i>				
Західний	24,3 (22,9; 25,7)	8 754,7	2 512	30,3
Центральний	31,1 (29,5; 32,8)	11 240,8	2 820	34,0
Південний	22,5 (21,1; 23,9)	8 116,5	1 970	23,7
Східний	22,1 (20,5; 23,8)	7 984,7	996	12,0
<i>Сімейний стан</i>				
одружені, живуть разом	57,9 (56,5; 59,3)	20 643,8	4 065	49,0
не одружені	42,1 (40,7; 43,5)	15 016,5	4 111	49,5
<i>Статус зайнятості</i>				
зайняті в державному секторі	16,8 (15,5; 18,1)	6 006,7	1 198	14,4
зайняті в недержавному секторі	30,7 (29,0; 32,4)	10 984,8	2 062	24,8
студенти	5,3 (4,5; 6,2)	1 892,8	225	2,7
домогосподарки	8,6 (7,6; 9,6)	3 072,8	562	6,8
пенсіонери	29,7 (28,3; 31,0)	10 621,3	3 413	41,1
безробітні	9,0 (8,2; 10,0)	3 232,8	785	9,5

Немає даних щодо такої кількості спостережень: 0 для віку, 0 для статі, 0 для місцевості та 24 для освіти.

¹ 95% довірчий інтервал.

² Освіта: нижча за середню включає «жодної офіційної освіти», «початкова загальна (початкова школа)» та «незакінчена базова загальна середня (менше 9 класів школи)»; середня включає «базова загальна середня (закінчена 9-річна школа)» та «повна загальна середня (11 класів школи)»; середня спеціальна / професійна включає «середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню»; вища включає «вища» та «вчений ступінь».

³ Рівень освіти вказаний лише серед респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 2.3: Розподіл дорослих віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік			
	Зважені		Незважена кількість дорослих	
	відсотки (95% ДІ ¹)			
			кількість дорослих, тис.	
Усього	100,0		34 360,7	7 082
<i>Стать</i>				
чоловіки	45,4	(44,8; 46,0)	15 597,5	3 538
жінки	54,6	(54,0; 55,2)	18 763,2	3 544
<i>Вік (років)</i>				
15-24	18,2	(16,7; 19,8)	6 262,3	752
25-44	34,0	(32,5; 35,6)	11 690,9	2 304
45-64	30,3	(28,9; 31,7)	10 408,1	2 440
65+	17,5	(16,4; 18,5)	5 999,5	1 586
<i>Місцевість</i>				
міська	65,3	(63,6; 67,0)	22 439,2	3 338
сільська	34,7	(33,0; 36,4)	11 921,6	3 744
<i>Освіта^{2,3}</i>				
нижча за середню	11,7	(10,8; 12,7)	3 279,6	927
середня	26,7	(25,3; 28,2)	7 486,1	1 854
середня спец. / проф.	38,3	(36,7; 40,0)	10 730,7	2 306
вища	23,3	(21,8; 24,8)	6 518,1	1 230
<i>Регіон</i>				
Західний	27,2	(25,9; 28,6)	9 360,4	2 041
Центральний	34,8	(33,1; 36,5)	11 951,5	2 536
Південний	25,5	(24,2; 26,8)	8 756,0	1 675
Східний	12,5	(11,4; 13,6)	4 292,9	830
<i>Сімейний стан</i>				
одружені, живуть разом	63,7	(62,0; 65,3)	21 762,2	4 854
не одружені	36,3	(34,7; 38,0)	12 410,6	2 197
<i>Статус зайнятості</i>				
зайняті в державному секторі	17,9	(16,7; 19,2)	6 134,1	1 199
зайняті в недержавному секторі	28,3	(26,8; 29,8)	9 672,0	1 823
студенти	9,4	(8,2; 10,8)	3 227,9	335
домогосподарки	8,2	(7,4; 9,0)	2 795,1	572
пенсіонери	27,7	(26,4; 29,0)	9 480,1	2 416
безробітні	8,5	(7,7; 9,4)	2 914,0	718

¹ 95% довірчий інтервал.

² Освіта: нижча за середню включає «жодної офіційної освіти», «початкова загальна (початкова школа)» та «незакінчена базова загальна середня (менше 9 класів школи)»; середня включає «базова загальна середня (закінчена 9-річна школа)» та «повна загальна середня (11 класів школи)»; середня спеціальна / професійна включає «середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню»; вища включає «вища» та «вчений ступінь».

³ Рівень освіти вказаний лише серед респондентів віком 25 років і старших.

Примітка: дослідження GATS–Україна, 2017 рік не включає тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя й окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження. Для уможливлення проведення порівняльного аналізу дані щодо цих територій були також виключені з дослідження GATS–Україна, 2010.

ТАБЛИЦЯ 2.3 (ПРОДОВЖ.): Розподіл дорослих віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2017 рік			
	Зважені		Незважена кількість дорослих	
	відсотки (95% ДІ ¹)			
Усього			кількість дорослих, тис.	
Усього	100,0		36 096,6	8 298
Стать				
чоловіки	45,4	(43,8; 46,9)	16 374,1	3 765
жінки	54,6	(53,1; 56,2)	19 722,5	4 533
Вік (років)				
15-24	11,7	(10,6; 12,8)	4 223,5	537
25-44	37,3	(35,8; 38,9)	13 472,7	2 348
45-64	32,2	(30,8; 33,7)	11 631,6	3 021
65+	18,8	(17,7; 19,9)	6 768,9	2 392
Місцевість				
міська	69,4	(67,9; 70,8)	25 048,8	4 141
сільська	30,6	(29,2; 32,1)	11 047,8	4 157
Освіта^{2,3}				
нижча за середню	6,3	(5,6; 7,0)	1 984,6	812
середня	22,7	(21,2; 24,2)	7 204,9	2 047
середня спец. / проф.	41,6	(39,9; 43,4)	13 198,3	3 089
вища	29,4	(27,6; 31,4)	9 341,1	1 789
Регіон				
Західний	24,3	(22,9; 25,7)	8 754,7	2 512
Центральний	31,1	(29,5; 32,8)	11 240,8	2 820
Південний	22,5	(21,1; 23,9)	8 116,5	1 970
Східний	22,1	(20,5; 23,8)	7 984,7	996
Сімейний стан				
одружені, живуть разом	57,9	(56,5; 59,3)	20 643,8	4 065
не одружені	42,1	(40,7; 43,5)	15 016,5	4 111
Статус зайнятості				
зайняті в державному секторі	16,8	(15,5; 18,1)	6 006,7	1 198
зайняті в недержавному секторі	30,7	(29,0; 32,4)	10 984,8	2 062
студенти	5,3	(4,5; 6,2)	1 892,8	225
домогосподарки	8,6	(7,6; 9,6)	3 072,8	562
пенсіонери	29,7	(28,3; 31,0)	10 621,3	3 413
безробітні	9,0	(8,2; 10,0)	3 232,8	785

¹ 95% довірчий інтервал.

² Освіта: нижча за середню включає «жодної офіційної освіти», «початкова загальна (початкова школа)» та «незакінчена базова загальна середня (менше 9 класів школи)»; середня включає «базова загальна середня (закінчена 9-річна школа)» та «повна загальна середня (11 класів школи)»; середня спеціальна / професійна включає «середня спеціальна, включаючи професійно-технічну середню»; вища включає «вища» та «вчений ступінь».

³ Рівень освіти вказаний лише серед респондентів віком 25 років і старших.

Примітка: дослідження GATS–Україна, 2017 рік не включає тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя й окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження. Для уможливлення проведення порівняльного аналізу дані щодо цих територій були також виключені з дослідження GATS–Україна, 2010.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.1: Відсотки теперішніх споживачів тютюну віком 15 років і старших та їх розподіл за типом тютюну, який вони споживають, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Теперішні споживачі тютюну ¹		Тип тютюну, який споживають ²					
			лише курильний		лише бездимний		і курильний, і бездимний	
Відсотки (95% ДІ)								
Усього	23,0	(21,8; 24,3)	99,3	(98,2; 99,7)	0,2	(0,0; 1,1)	0,6	(0,3; 1,3)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	19,1	(15,6; 23,3)	96,3	(89,4; 98,8)	1,7	(0,2; 11,0)	2,0	(0,6; 6,5)
25-44	32,6	(30,2; 35,1)	99,3	(97,8; 99,8)	0,0	(0,0; 0,0)	0,7	(0,2; 2,2)
45-64	23,1	(21,1; 25,1)	99,9	(99,6; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,1	(0,0; 0,4)
65+	6,1	(5,1; 7,4)	99,7	(98,1; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,3	(0,0; 1,9)
<i>Місцевість</i>								
міська	22,9	(21,3; 24,6)	99,4	(98,0; 99,8)	0,2	(0,0; 1,6)	0,4	(0,1; 1,0)
сільська	23,3	(21,5; 25,1)	98,9	(96,3; 99,7)	0,0	(0,0; 0,0)	1,1	(0,3; 3,7)
<i>Освіта³</i>								
нижча за середню	9,8	(7,3; 13,1)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	26,7	(24,2; 29,5)	99,9	(99,6; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,1	(0,0; 0,4)
середня спец. / проф.	27,0	(24,8; 29,4)	99,5	(97,2; 99,9)	0,0	(0,0; 0,0)	0,5	(0,1; 2,8)
вища	19,0	(16,8; 21,6)	99,3	(97,3; 99,8)	0,0	(0,0; 0,0)	0,7	(0,2; 2,7)
<i>Регіон</i>								
Західний	20,7	(18,6; 22,9)	98,9	(92,5; 99,8)	0,7	(0,1; 5,1)	0,4	(0,1; 2,6)
Центральний	22,2	(20,3; 24,3)	99,7	(98,9; 99,9)	0,0	(0,0; 0,0)	0,3	(0,1; 1,1)
Південний	26,6	(24,1; 29,2)	99,1	(97,5; 99,7)	0,0	(0,0; 0,0)	0,9	(0,3; 2,5)
Східний	23,1	(19,9; 26,7)	99,1	(94,2; 99,9)	0,0	(0,0; 0,0)	0,9	(0,1; 5,8)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично), або споживачів бездимного тютюну.

² Серед теперішніх споживачів тютюну.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.1 (ПРОДОВЖ.): Відсотки теперішніх споживачів тютюну віком 15 років і старших та їх розподіл за типом тютюну, який вони споживають, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Теперішні споживачі тютюну ¹		Тип тютюну, який споживають ²					
			лише курильний		лише бездимний		і курильний, і бездимний	
Відсотки (95% ДІ)								
Чоловіки	40,1	(38,2; 42,0)	99,1	(97,7; 99,6)	0,2	(0,0; 1,4)	0,7	(0,3; 1,7)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	28,1	(22,8; 34,2)	95,4	(86,9; 98,5)	2,1	(0,3; 13,5)	2,5	(0,7; 8,1)
25-44	50,9	(47,3; 54,5)	99,1	(97,1; 99,8)	0,0	(0,0; 0,0)	0,9	(0,2; 2,9)
45-64	42,0	(38,6; 45,6)	99,9	(99,5; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,1	(0,0; 0,5)
65+	15,9	(12,9; 19,4)	99,7	(97,8; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,3	(0,0; 2,2)
<i>Місцевість</i>								
міська	38,3	(35,9; 40,8)	99,2	(97,3; 99,8)	0,3	(0,0; 2,2)	0,5	(0,2; 1,3)
сільська	43,9	(41,0; 46,9)	98,8	(95,8; 99,6)	0,0	(0,0; 0,0)	1,2	(0,4; 4,2)
<i>Освіта³</i>								
нижча за середню	29,2	(21,6; 38,2)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	49,0	(44,8; 53,2)	99,9	(99,5; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,1	(0,0; 0,5)
середня спец. / проф.	46,7	(43,4; 50,0)	99,4	(96,6; 99,9)	0,0	(0,0; 0,0)	0,6	(0,1; 3,4)
вища	31,2	(27,0; 35,6)	99,0	(96,2; 99,8)	0,0	(0,0; 0,0)	1,0	(0,2; 3,8)
<i>Регіон</i>								
Західний	39,0	(35,5; 42,7)	98,7	(91,6; 99,8)	0,8	(0,1; 5,7)	0,4	(0,1; 2,9)
Центральний	37,7	(34,5; 41,0)	99,7	(98,5; 99,9)	0,0	(0,0; 0,0)	0,3	(0,1; 1,5)
Південний	43,4	(39,6; 47,3)	98,8	(96,7; 99,6)	0,0	(0,0; 0,0)	1,2	(0,4; 3,3)
Східний	41,2	(36,5; 46,0)	98,9	(92,8; 99,8)	0,0	(0,0; 0,0)	1,1	(0,2; 7,2)
Жінки	8,9	(7,6; 10,3)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	8,3	(4,6; 14,4)	–	–	–	–	–	–
25-44	15,1	(12,6; 18,0)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
45-64	7,7	(6,1; 9,7)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
65+	1,2	(0,7; 2,1)	–	–	–	–	–	–
<i>Місцевість</i>								
міська	10,4	(8,7; 12,3)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
сільська	5,3	(4,2; 6,7)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
<i>Освіта³</i>								
нижча за середню	2,8	(1,4; 5,7)	–	–	–	–	–	–
середня	8,8	(6,6; 11,7)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
середня спец. / проф.	9,5	(7,4; 12,1)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
вища	9,7	(7,6; 12,2)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
<i>Регіон</i>								
Західний	4,8	(3,3; 7,0)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
Центральний	9,5	(7,6; 11,7)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
Південний	12,7	(9,9; 16,1)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
Східний	8,5	(5,6; 12,8)	100,0	(100,0; 100,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично), або споживачів бездимного тютюну.

² Серед теперішніх споживачів тютюну.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незважений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.2: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Статус щодо куріння					
	щоденні курці		епізодичні курці ¹		некурці	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	20,1	(18,9; 21,3)	2,7	(2,2; 3,4)	77,2	(75,9; 78,4)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	14,2	(11,3; 17,8)	4,4	(2,7; 7,2)	81,3	(77,2; 84,8)
25-44	28,8	(26,5; 31,2)	3,6	(2,8; 4,8)	67,6	(65,1; 70,0)
45-64	20,9	(19,1; 22,8)	2,0	(1,4; 2,9)	77,1	(75,1; 79,0)
65+	5,0	(4,0; 6,1)	1,1	(0,7; 1,7)	94,0	(92,7; 95,0)
<i>Місцевість</i>						
міська	19,6	(18,2; 21,2)	3,1	(2,4; 3,9)	77,3	(75,7; 78,9)
сільська	21,1	(19,5; 22,8)	2,0	(1,5; 2,6)	76,9	(75,1; 78,7)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	8,9	(6,5; 12,0)	0,9	(0,4; 2,0)	90,3	(87,0; 92,8)
середня	24,2	(21,7; 26,9)	2,2	(1,6; 3,1)	73,5	(70,8; 76,1)
середня спец. / проф.	24,4	(22,2; 26,8)	2,4	(1,7; 3,3)	73,2	(70,9; 75,4)
вища	15,7	(13,7; 17,9)	3,3	(2,3; 4,7)	81,1	(78,6; 83,3)
<i>Регіон</i>						
Західний	17,2	(15,4; 19,3)	3,1	(1,9; 5,0)	79,7	(77,4; 81,7)
Центральний	19,7	(17,9; 21,6)	2,4	(1,8; 3,2)	77,9	(75,8; 79,8)
Південний	23,9	(21,7; 26,2)	2,5	(1,6; 3,9)	73,6	(71,0; 76,1)
Східний	19,9	(16,8; 23,4)	3,0	(1,9; 4,6)	77,1	(73,6; 80,4)

¹ «Епізодично» означає не щоденне споживання.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.2 (ПРОДОВЖ.): Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Статус щодо куріння					
	щоденні курці		епізодичні курці ¹		некурці	
	Відсотки (95% ДІ)					
Чоловіки	35,9	(33,9; 37,9)	3,8	(3,0; 4,9)	60,3	(58,4; 62,2)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	21,6	(16,9; 27,1)	5,8	(3,4; 9,7)	72,6	(66,6; 77,9)
25-44	46,4	(42,8; 50,1)	4,1	(2,9; 5,8)	49,5	(45,8; 53,1)
45-64	38,3	(35,1; 41,6)	3,4	(2,1; 5,5)	58,3	(54,8; 61,7)
65+	14,0	(11,2; 17,3)	1,7	(0,9; 3,2)	84,3	(80,8; 87,2)
<i>Місцевість</i>						
міська	33,7	(31,2; 36,3)	4,2	(3,1; 5,7)	62,1	(59,6; 64,5)
сільська	40,7	(37,9; 43,5)	2,9	(2,1; 4,1)	56,4	(53,5; 59,3)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	27,9	(20,4; 36,8)	1,3	(0,4; 4,2)	70,8	(61,9; 78,4)
середня	45,6	(41,5; 49,8)	2,9	(1,9; 4,3)	51,5	(47,4; 55,6)
середня спец. / проф.	42,5	(39,1; 46,1)	3,9	(2,7; 5,6)	53,6	(50,3; 56,8)
вища	27,2	(23,4; 31,3)	3,7	(2,2; 5,9)	69,2	(64,7; 73,3)
<i>Регіон</i>						
Західний	34,2	(30,8; 37,8)	4,2	(2,5; 7,1)	61,6	(58,0; 65,1)
Центральний	33,8	(30,7; 37,1)	3,8	(2,6; 5,4)	62,4	(59,1; 65,6)
Південний	40,9	(37,3; 44,7)	2,1	(1,3; 3,5)	56,9	(53,0; 60,7)
Східний	35,4	(30,1; 41,1)	5,1	(3,1; 8,4)	59,4	(54,5; 64,2)
Жінки	7,0	(5,9; 8,2)	1,8	(1,3; 2,6)	91,2	(89,8; 92,4)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	5,5	(2,7; 10,6)	2,8	(0,9; 8,2)	91,8	(85,8; 95,4)
25-44	11,8	(9,5; 14,6)	3,2	(2,1; 4,8)	85,0	(82,1; 87,5)
45-64	6,8	(5,3; 8,7)	0,8	(0,5; 1,5)	92,4	(90,4; 94,0)
65+	0,5	(0,2; 1,1)	0,7	(0,3; 1,6)	98,8	(97,9; 99,3)
<i>Місцевість</i>						
міська	8,2	(6,7; 9,9)	2,1	(1,4; 3,1)	89,7	(87,8; 91,3)
сільська	4,2	(3,2; 5,4)	1,1	(0,6; 2,0)	94,7	(93,3; 95,8)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	2,1	(0,9; 4,8)	0,7	(0,2; 2,3)	97,2	(94,4; 98,6)
середня	7,0	(4,9; 9,8)	1,7	(0,9; 3,1)	91,3	(88,4; 93,5)
середня спец. / проф.	8,4	(6,3; 10,9)	1,0	(0,5; 1,9)	90,6	(88,0; 92,7)
вища	6,7	(5,1; 8,8)	2,9	(1,8; 4,9)	90,3	(87,9; 92,4)
<i>Регіон</i>						
Західний	2,6	(1,7; 3,9)	2,2	(1,2; 4,1)	95,2	(93,1; 96,7)
Центральний	8,1	(6,4; 10,3)	1,3	(0,8; 2,1)	90,6	(88,3; 92,5)
Південний	9,8	(7,6; 12,6)	2,8	(1,4; 5,3)	87,4	(84,1; 90,2)
Східний	7,2	(4,5; 11,4)	1,2	(0,4; 3,4)	91,6	(87,3; 94,5)

¹ «Епізодично» означає не щоденне споживання.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.3: Відсотки дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом щодо куріння та статтю – GATS–Україна, 2017 рік

Статус щодо куріння	Усього		Чоловіки		Жінки	
	Відсотки (95% ДІ)					
Теперішні курці¹ тютюну	22,8	(21,6; 24,1)	39,7	(37,8; 41,6)	8,8	(7,6; 10,2)
Щоденні курці	20,1	(18,9; 21,3)	35,9	(33,9; 37,9)	7,0	(5,9; 8,2)
Епізодичні курці	2,7	(2,2; 3,4)	3,8	(3,0; 4,9)	1,8	(1,3; 2,6)
Епізодичні курці, колишні щоденні	1,2	(0,9; 1,7)	1,9	(1,4; 2,6)	0,7	(0,4; 1,2)
Епізодичні курці, ніколи не курили щодня	1,5	(1,1; 1,9)	1,9	(1,4; 2,7)	1,1	(0,7; 1,8)
Некурці	77,2	(75,9; 78,4)	60,3	(58,4; 62,2)	91,2	(89,8; 92,4)
Колішні щоденні курці	10,2	(9,4; 11,1)	17,2	(15,7; 18,8)	4,4	(3,6; 5,5)
Ніколи не курили щодня	67,0	(65,4; 68,5)	43,1	(40,9; 45,4)	86,8	(85,2; 88,2)
Колішні епізодичні курці	5,2	(4,5; 6,0)	6,4	(5,4; 7,6)	4,2	(3,3; 5,3)
Ніколи не курили	61,8	(60,2; 63,4)	36,7	(34,4; 39,1)	82,6	(80,9; 84,2)

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

ТАБЛИЦЯ 4.4: Кількість дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом щодо куріння та статтю – GATS–Україна, 2017 рік

Статус щодо куріння	Усього		Чоловіки		Жінки	
	Кількість, тис.					
Теперішні курці¹ тютюну	8 230,1		6 496,0		1 734,1	
Щоденні курці	7 246,8		5 871,4		1 375,4	
Епізодичні курці	983,3		624,6		358,6	
Епізодичні курці, колишні щоденні	450,9		312,6		138,3	
Епізодичні курці, ніколи не курили щодня	532,4		312,1		220,3	
Некурці	27 866,5		9 878,1		17 988,4	
Колішні щоденні курці	3 687,8		2 815,6		872,1	
Ніколи не курили щодня	24 178,7		7 062,4		17 116,3	
Колішні епізодичні курці	1 869,7		1 050,4		819,3	
Ніколи не курили	22 309,0		6 012,0		16 297,0	

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

ТАБЛИЦЯ 4.5: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, за деталізованим статусом споживання бездимного тютюну та статтю – GATS–Україна, 2017 рік

Статус споживання бездимного тютюну	Усього		Чоловіки		Жінки	
	Відсотки (95% ДІ)					
Теперішні споживачі¹ бездимного тютюну	0,2	(0,1; 0,4)	0,4	(0,2; 0,9)	0,0	(0,0; 0,0)
Щоденні споживачі	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
Епізодичні споживачі	0,2	(0,1; 0,4)	0,4	(0,2; 0,9)	0,0	(0,0; 0,0)
Епізодичні споживачі, колишні щоденні	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
Епізодичні споживачі, ніколи не споживали щодня	0,2	(0,1; 0,4)	0,4	(0,1; 0,9)	0,0	(0,0; 0,0)
Не споживають нині бездимний тютюн	99,8	(99,6; 99,9)	99,6	(99,1; 99,8)	100,0	(100,0; 100,0)
Колішні щоденні споживачі	0,0	(0,0; 0,1)	0,1	(0,0; 0,3)	0,0	(0,0; 0,0)
Ніколи не споживали щодня	99,8	(99,6; 99,9)	99,5	(99,1; 99,8)	100,0	(100,0; 100,0)
Колішні епізодичні споживачі	0,7	(0,5; 1,0)	1,1	(0,7; 1,7)	0,4	(0,2; 0,8)
Ніколи не споживали	99,1	(98,7; 99,4)	98,5	(97,8; 99,0)	99,6	(99,2; 99,8)

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

ТАБЛИЦЯ 4.6: Кількість дорослих віком 15 років і старших, за деталізованим статусом споживання бездимного тютюну та статтю – GATS–Україна, 2017 рік

Статус споживання бездимного тютюну	Усього		Чоловіки		Жінки	
	Кількість, тис.					
Теперішні споживачі¹ бездимного тютюну	59,3		59,3		0,0	
Щоденні споживачі	0,0		0,0		0,0	
Епізодичні споживачі	59,3		59,3		0,0	
Епізодичні споживачі, колишні щоденні	0,7		0,7		0,0	
Епізодичні споживачі, ніколи не споживали щодня	58,6		58,6		0,0	
Не споживають нині бездимний тютюн	35 521,3		16 010,2		19 511,0	
Колішні щоденні споживачі	13,1		13,1		0,0	
Ніколи не споживали щодня	35 508,2		15 997,1		19 511,0	
Колішні епізодичні споживачі	243,4		173,0		70,3	
Ніколи не споживали	35 264,8		15 824,1		19 440,7	

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

ТАБЛИЦЯ 4.7: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-які курильні тютюнові вироби		Будь-які сигарети ²		Тип сигарет		Трубки	Сигари або сигарили	Кальян з тютюном	Кальян без тютюну	Кальян з або без тютюну	Інший курильний тютюн
					промислового виробництва	самокрутки						
<i>Відсотки (95% ДІ)</i>												
Усього	22,8 (21,6; 24,1)	22,8 (21,5; 24,0)	22,6 (21,3; 23,8)	1,2 (0,9; 1,5)	0,2 (0,1; 0,4)	0,4 (0,3; 0,6)	0,7 (0,5; 1,0)	1,4 (1,0; 1,9)	2,1 (1,6; 2,7)	0,0 (0,0; 0,0)		
<i>Вік (років)</i>												
15-24	18,7 (15,2; 22,8)	18,6 (15,1; 22,7)	18,6 (15,1; 22,7)	0,5 (0,2; 1,3)	0,3 (0,0; 2,2)	0,7 (0,2; 2,3)	2,3 (1,3; 4,2)	3,9 (2,2; 6,7)	6,2 (4,2; 9,3)	0,0 (0,0; 0,0)		
25-44	32,4 (30,0; 34,9)	32,4 (30,0; 34,9)	32,3 (29,9; 34,8)	1,3 (0,8; 2,0)	0,1 (0,0; 0,4)	0,5 (0,3; 0,9)	1,0 (0,7; 1,5)	1,5 (1,0; 2,4)	2,6 (1,9; 3,5)	0,0 (0,0; 0,0)		
45-64	22,9 (21,0; 24,9)	22,8 (20,9; 24,8)	22,5 (20,6; 24,5)	1,6 (1,2; 2,0)	0,4 (0,2; 0,8)	0,4 (0,2; 0,9)	0,2 (0,1; 0,5)	0,9 (0,4; 2,0)	1,0 (0,5; 2,2)	0,0 (0,0; 0,0)		
65+	6,0 (5,0; 7,3)	6,0 (5,0; 7,3)	5,8 (4,7; 7,1)	0,7 (0,4; 1,1)	0,0 (0,0; 0,3)	0,0 (0,0; 0,3)	0,0 (0,0; 0,0)	0,3 (0,1; 0,8)	0,3 (0,1; 0,8)	0,0 (0,0; 0,0)		
<i>Місцевість</i>												
міська	22,7 (21,1; 24,3)	22,6 (21,1; 24,3)	22,6 (21,0; 24,3)	0,7 (0,4; 1,0)	0,3 (0,1; 0,5)	0,5 (0,3; 0,8)	0,9 (0,7; 1,3)	1,7 (1,2; 2,5)	2,7 (2,0; 3,5)	0,0 (0,0; 0,0)		
сільська	23,1 (21,3; 24,9)	23,0 (21,3; 24,8)	22,4 (20,7; 24,3)	2,3 (1,9; 2,9)	0,1 (0,1; 0,3)	0,1 (0,1; 0,3)	0,3 (0,1; 0,6)	0,5 (0,3; 0,9)	0,8 (0,5; 1,2)	0,0 (0,0; 0,0)		
<i>Освіта³</i>												
нижча за середню	9,7 (7,2; 13,0)	9,7 (7,2; 13,0)	9,4 (6,9; 12,6)	1,5 (0,9; 2,7)	0,1 (0,0; 0,8)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,7 (0,3; 1,8)	0,7 (0,3; 1,8)	0,0 (0,0; 0,0)		
середня	26,5 (23,9; 29,2)	26,5 (23,9; 29,2)	26,1 (23,6; 28,8)	2,1 (1,5; 2,9)	0,1 (0,0; 0,3)	0,1 (0,0; 0,4)	0,3 (0,1; 0,7)	0,6 (0,2; 1,6)	0,9 (0,4; 1,8)	0,0 (0,0; 0,0)		
середня спец. / проф.	26,8 (24,6; 29,1)	26,8 (24,6; 29,1)	26,5 (24,3; 28,8)	1,4 (1,0; 2,1)	0,3 (0,1; 0,6)	0,4 (0,2; 0,9)	0,4 (0,3; 0,8)	1,0 (0,6; 1,8)	1,5 (0,9; 2,3)	0,0 (0,0; 0,0)		
вища	18,9 (16,7; 21,4)	18,9 (16,6; 21,4)	18,8 (16,5; 21,3)	0,4 (0,2; 0,8)	0,2 (0,1; 0,5)	0,6 (0,3; 1,0)	0,8 (0,5; 1,4)	1,5 (0,8; 2,7)	2,3 (1,5; 3,5)	0,0 (0,0; 0,0)		
<i>Регіон</i>												
Західний	20,3 (18,3; 22,6)	20,3 (18,3; 22,6)	20,2 (18,1; 22,4)	0,8 (0,5; 1,3)	0,1 (0,0; 0,5)	0,5 (0,3; 1,0)	0,7 (0,4; 1,3)	0,9 (0,5; 1,6)	1,6 (1,0; 2,4)	0,0 (0,0; 0,0)		
Центральний	22,1 (20,2; 24,2)	22,1 (20,1; 24,1)	21,6 (19,7; 23,7)	2,0 (1,5; 2,6)	0,2 (0,1; 0,5)	0,4 (0,2; 0,8)	0,6 (0,3; 1,0)	1,7 (0,9; 3,3)	2,3 (1,3; 3,8)	0,0 (0,0; 0,0)		
Південний	26,4 (23,9; 29,0)	26,3 (23,9; 28,9)	26,3 (23,8; 28,9)	1,0 (0,6; 1,5)	0,5 (0,2; 1,0)	0,7 (0,3; 1,5)	1,4 (0,8; 2,3)	1,0 (0,5; 1,9)	2,4 (1,6; 3,5)	0,0 (0,0; 0,0)		
Східний	22,9 (19,6; 26,4)	22,8 (19,6; 26,3)	22,7 (19,5; 26,3)	0,6 (0,2; 2,0)	0,2 (0,0; 1,2)	0,1 (0,0; 0,4)	0,3 (0,1; 1,0)	1,8 (1,0; 3,2)	2,1 (1,2; 3,6)	0,0 (0,0; 0,0)		

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання

² Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.7 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-які курильні тютюнові вироби	Будь-які сигарети ²	Тип сигарет		Трубки	Сигари або сигарили	Кальян з тютюном	Кальян без тютюну	Кальян з або без тютюну	Інший курильний тютюн
			промислового виробництва	самокрутки						
Відсотки (95% ДІ)										
Чоловіки	39,7 (37,8; 41,6)	39,6 (37,7; 41,6)	39,2 (37,3; 41,1)	2,5 (2,0; 3,2)	0,5 (0,3; 0,9)	0,7 (0,5; 1,1)	1,3 (0,9; 1,8)	1,2 (0,8; 2,0)	2,5 (1,8; 3,4)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Вік (років)</i>										
15-24	27,4 (22,1; 33,4)	27,3 (22,0; 33,3)	27,3 (22,0; 33,3)	0,9 (0,4; 2,3)	0,6 (0,1; 4,0)	0,6 (0,2; 2,0)	3,3 (1,8; 6,1)	2,6 (1,0; 6,3)	5,9 (3,5; 10,0)	0,0 (0,0; 0,0)
25-44	50,5 (46,9; 54,2)	50,5 (46,9; 54,2)	50,2 (46,6; 53,9)	2,6 (1,6; 4,0)	0,3 (0,1; 0,8)	0,8 (0,4; 1,5)	1,7 (1,1; 2,6)	1,4 (0,8; 2,6)	3,1 (2,2; 4,5)	0,0 (0,0; 0,0)
45-64	41,7 (38,3; 45,2)	41,6 (38,2; 45,1)	40,9 (37,4; 44,4)	3,4 (2,6; 4,5)	0,9 (0,4; 1,7)	1,0 (0,5; 1,9)	0,4 (0,1; 1,1)	0,9 (0,4; 2,0)	1,3 (0,6; 2,4)	0,0 (0,0; 0,0)
65+	15,7 (12,8; 19,2)	15,7 (12,8; 19,2)	14,9 (12,0; 18,4)	2,1 (1,3; 3,2)	0,1 (0,0; 0,8)	0,1 (0,0; 0,8)	0,0 (0,0; 0,0)	0,1 (0,0; 0,5)	0,1 (0,0; 0,5)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Місцевість</i>										
міська	37,9 (35,5; 40,4)	37,9 (35,4; 40,3)	37,8 (35,3; 40,2)	1,4 (0,9; 2,3)	0,6 (0,3; 1,1)	0,9 (0,6; 1,5)	1,6 (1,1; 2,4)	1,5 (0,9; 2,6)	3,2 (2,3; 4,4)	0,0 (0,0; 0,0)
сільська	43,6 (40,7; 46,5)	43,5 (40,6; 46,5)	42,2 (39,4; 45,2)	5,0 (4,0; 6,3)	0,3 (0,1; 0,6)	0,3 (0,1; 0,7)	0,4 (0,2; 1,1)	0,6 (0,3; 1,2)	1,0 (0,6; 1,7)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Освіта³</i>										
нижча за середню	29,2 (21,6; 38,1)	29,2 (21,6; 38,1)	27,8 (20,3; 36,8)	5,8 (3,3; 10,2)	0,4 (0,1; 3,1)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,7 (0,1; 4,6)	0,7 (0,1; 4,6)	0,0 (0,0; 0,0)
середня	48,5 (44,4; 52,6)	48,5 (44,4; 52,6)	47,7 (43,6; 51,9)	4,7 (3,4; 6,3)	0,2 (0,1; 0,8)	0,2 (0,0; 0,7)	0,7 (0,3; 1,5)	1,0 (0,3; 3,6)	1,6 (0,7; 3,8)	0,0 (0,0; 0,0)
середня спец. / проф.	46,4 (43,2; 49,7)	46,4 (43,2; 49,7)	45,8 (42,5; 49,1)	2,9 (1,9; 4,3)	0,6 (0,3; 1,3)	0,9 (0,4; 1,9)	0,8 (0,4; 1,5)	0,5 (0,2; 1,0)	1,3 (0,8; 2,1)	0,0 (0,0; 0,0)
вища	30,8 (26,7; 35,3)	30,7 (26,6; 35,2)	30,6 (26,5; 35,0)	0,9 (0,4; 1,8)	0,5 (0,2; 1,1)	1,1 (0,6; 2,1)	1,5 (0,8; 2,8)	1,8 (0,8; 4,3)	3,3 (1,9; 5,7)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Регіон</i>										
Західний	38,4 (34,9; 42,0)	38,4 (34,9; 42,0)	38,0 (34,6; 41,6)	1,8 (1,1; 2,9)	0,2 (0,1; 1,1)	1,1 (0,6; 2,2)	1,5 (0,8; 2,8)	0,7 (0,3; 1,5)	2,2 (1,4; 3,5)	0,0 (0,0; 0,0)
Центральний	37,6 (34,4; 40,9)	37,5 (34,3; 40,8)	36,5 (33,3; 39,8)	4,4 (3,3; 5,7)	0,4 (0,1; 1,1)	0,7 (0,3; 1,6)	0,8 (0,4; 1,5)	1,6 (0,7; 3,7)	2,4 (1,3; 4,3)	0,0 (0,0; 0,0)
Південний	43,1 (39,3; 47,0)	43,0 (39,2; 46,9)	42,9 (39,1; 46,8)	2,0 (1,2; 3,2)	1,0 (0,5; 2,1)	1,0 (0,5; 2,3)	2,3 (1,3; 3,9)	0,4 (0,2; 1,0)	2,7 (1,7; 4,4)	0,0 (0,0; 0,0)
Східний	40,6 (35,8; 45,5)	40,6 (35,8; 45,5)	40,4 (35,6; 45,4)	1,4 (0,4; 4,4)	0,4 (0,1; 2,6)	0,0 (0,0; 0,0)	0,6 (0,2; 2,2)	2,1 (0,9; 4,9)	2,7 (1,2; 5,9)	0,0 (0,0; 0,0)

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання

² Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.7 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-які курильні тютюнові вироби	Будь-які сигарети ²	Тип сигарет		Трубки	Сигари або сигарили	Кальян з тютюном	Кальян без тютюну	Кальян з або без тютюну	Інший курильний тютюн
			промислового виробництва	самокрутки						
<i>Відсотки (95% ДІ)</i>										
Жінки	8,8 (7,6; 10,2)	8,8 (7,6; 10,1)	8,8 (7,6; 10,1)	0,0 (0,0; 0,1)	0,0 (0,0; 0,0)	0,2 (0,0; 0,5)	0,3 (0,1; 0,6)	1,5 (1,0; 2,2)	1,7 (1,2; 2,5)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Вік (років)</i>										
15-24	8,2 (4,6; 14,2)	8,2 (4,6; 14,2)	8,2 (4,6; 14,2)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,8 (0,1; 5,8)	1,2 (0,2; 5,2)	5,4 (2,7; 10,6)	6,6 (3,6; 11,9)	0,0 (0,0; 0,0)
25-44	15,0 (12,5; 17,9)	15,0 (12,5; 17,9)	15,0 (12,5; 17,9)	0,1 (0,0; 0,4)	0,0 (0,0; 0,0)	0,2 (0,1; 0,6)	0,4 (0,2; 1,0)	1,6 (0,9; 3,0)	2,1 (1,2; 3,5)	0,0 (0,0; 0,0)
45-64	7,6 (6,0; 9,6)	7,5 (6,0; 9,5)	7,5 (6,0; 9,5)	0,1 (0,0; 0,3)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,1)	0,8 (0,3; 2,3)	0,9 (0,3; 2,3)	0,0 (0,0; 0,0)
65+	1,2 (0,7; 2,1)	1,2 (0,7; 2,1)	1,2 (0,7; 2,1)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,4 (0,2; 1,2)	0,4 (0,2; 1,2)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Місцевість</i>										
міська	10,3 (8,7; 12,2)	10,3 (8,6; 12,1)	10,3 (8,6; 12,1)	0,0 (0,0; 0,2)	0,0 (0,0; 0,0)	0,2 (0,1; 0,7)	0,3 (0,1; 0,8)	1,9 (1,2; 3,0)	2,2 (1,5; 3,3)	0,0 (0,0; 0,0)
сільська	5,3 (4,2; 6,7)	5,3 (4,2; 6,7)	5,3 (4,2; 6,7)	0,1 (0,0; 0,2)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,1 (0,0; 0,6)	0,4 (0,2; 0,9)	0,6 (0,3; 1,1)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Освіта³</i>										
нижча за середню	2,8 (1,4; 5,6)	2,8 (1,4; 5,6)	2,8 (1,4; 5,6)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,8 (0,3; 2,0)	0,8 (0,3; 2,0)	0,0 (0,0; 0,0)
середня	8,7 (6,5; 11,6)	8,7 (6,5; 11,6)	8,7 (6,5; 11,6)	0,0 (0,0; 0,1)	0,0 (0,0; 0,0)	0,1 (0,0; 0,8)	0,0 (0,0; 0,0)	0,2 (0,1; 0,7)	0,2 (0,1; 0,7)	0,0 (0,0; 0,0)
середня спец. / проф.	9,4 (7,3; 12,0)	9,3 (7,2; 11,9)	9,3 (7,2; 11,9)	0,1 (0,0; 0,4)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,1 (0,0; 0,4)	1,5 (0,7; 3,1)	1,6 (0,8; 3,2)	0,0 (0,0; 0,0)
вища	9,7 (7,6; 12,1)	9,7 (7,6; 12,1)	9,7 (7,6; 12,1)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,2 (0,0; 0,7)	0,3 (0,1; 1,0)	1,2 (0,6; 2,4)	1,5 (0,8; 2,8)	0,0 (0,0; 0,0)
<i>Регіон</i>										
Західний	4,8 (3,3; 6,9)	4,8 (3,3; 6,9)	4,8 (3,3; 6,9)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	1,0 (0,4; 2,5)	1,0 (0,4; 2,5)	0,0 (0,0; 0,0)
Центральний	9,4 (7,5; 11,7)	9,4 (7,5; 11,7)	9,4 (7,5; 11,7)	0,0 (0,0; 0,1)	0,0 (0,0; 0,0)	0,1 (0,0; 0,6)	0,4 (0,2; 0,9)	1,7 (0,9; 3,4)	2,1 (1,2; 3,8)	0,0 (0,0; 0,0)
Південний	12,6 (9,8; 15,9)	12,6 (9,8; 15,9)	12,6 (9,8; 15,9)	0,2 (0,1; 0,6)	0,0 (0,0; 0,0)	0,5 (0,1; 2,3)	0,6 (0,2; 2,3)	1,4 (0,6; 3,3)	2,1 (1,0; 4,0)	0,0 (0,0; 0,0)
Східний	8,4 (5,5; 12,7)	8,3 (5,4; 12,5)	8,3 (5,4; 12,5)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,1 (0,0; 0,7)	0,0 (0,0; 0,0)	1,6 (0,7; 3,7)	1,6 (0,7; 3,7)	0,0 (0,0; 0,0)

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання

² Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.8: Кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-які курильні тютюнові вироби	Будь-які сигарети ²	Тип сигарет		Трубки	Сигари або сигарили	Кальян з тютюном	Кальян без тютюну	Кальян з або без тютюну	Інший курильний тютюн
			промислового виробництва	самокрутки						
<i>Кількість, тис.</i>										
Усього	8 230,1	8 216,0	8 141,1	425,0	79,4	150,4	259,2	488,5	747,7	0,0
<i>Вік (років)</i>										
15-24	789,0	786,0	786,0	21,8	13,2	30,3	98,2	162,0	260,2	0,0
25-44	4 369,1	4 369,1	4 350,5	172,8	18,3	67,9	140,8	204,5	345,4	0,0
45-64	2 662,8	2 651,7	2 612,5	183,7	45,4	49,7	20,2	100,5	120,6	0,0
65+	409,2	409,2	392,1	46,8	2,5	2,5	0,0	21,4	21,4	0,0
<i>Місцевість</i>										
міська	5 683,2	5 672,7	5 663,4	165,6	64,0	134,5	230,1	432,0	662,0	0,0
сільська	2 546,8	2 543,2	2 477,6	259,4	15,4	15,9	29,1	56,5	85,6	0,0
<i>Освіта³</i>										
нижча за середню	193,0	193,0	185,9	30,4	2,3	0,0	0,0	14,5	14,5	0,0
середня	1 906,2	1 906,2	1 881,8	150,8	7,9	9,8	21,0	40,2	61,2	0,0
середня спец. / проф.	3 539,6	3 533,6	3 495,4	185,8	36,6	54,7	58,2	135,2	193,3	0,0
вища	1 768,2	1 763,1	1 757,9	36,2	19,3	55,6	76,4	136,6	213,0	0,0
<i>Регіон</i>										
Західний	1 780,9	1 780,9	1 766,0	72,3	9,9	45,6	60,6	76,1	136,7	0,0
Центральний	2 484,9	2 479,8	2 429,1	222,2	18,7	42,2	64,1	188,8	252,9	0,0
Південний	2 139,7	2 136,7	2 133,5	79,9	37,6	58,1	112,9	77,1	190,0	0,0
Східний	1 824,5	1 818,5	1 812,5	50,5	13,2	4,6	21,6	146,4	168,0	0,0

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

² Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.8 (ПРОДОВЖ.): Кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-які курильні тютюнові вироби	Будь-які сигарети ²	Тип сигарет		Трубки	Сигари або сигарили	Кальян з тютюном	Кальян без тютюну	Кальян з або без тютюну	Інший курильний тютюн
			промислового виробництва	самокрутки						
<i>Кількість, тис.</i>										
Чоловіки	6 496,0	6 487,9	6 413,0	416,4	79,4	120,0	207,1	199,0	406,2	0,0
<i>Вік (років)</i>										
15-24	631,1	628,1	628,1	21,8	13,2	14,0	76,1	58,3	134,4	0,0
25-44	3 338,7	3 338,7	3 320,1	169,2	18,3	53,8	111,6	93,2	204,8	0,0
45-64	2 171,8	2 166,7	2 127,5	178,7	45,4	49,7	19,5	46,0	65,5	0,0
65+	354,4	354,4	337,3	46,8	2,5	2,5	0,0	1,5	1,5	0,0
<i>Місцевість</i>										
міська	4 262,5	4 258,0	4 248,7	160,1	64,0	104,1	184,5	169,0	353,6	0,0
сільська	2 233,5	2 229,9	2 164,3	256,3	15,4	15,9	22,6	30,0	52,6	0,0
<i>Освіта³</i>										
нижча за середню	152,2	152,2	145,1	30,4	2,3	0,0	0,0	3,5	3,5	0,0
середня	1 559,0	1 559,0	1 534,6	150,0	7,9	5,3	21,0	31,8	52,8	0,0
середня спец. / проф.	2 883,5	2 883,5	2 845,3	178,0	36,6	54,7	48,4	30,8	79,1	0,0
вища	1 261,1	1 256,0	1 250,8	36,2	19,3	46,0	61,7	74,7	136,4	0,0
<i>Регіон</i>										
Західний	1 557,7	1 557,7	1 542,7	72,3	9,9	45,6	60,6	28,0	88,6	0,0
Центральний	1 905,0	1 899,9	1 849,2	221,4	18,7	36,7	40,1	81,6	121,7	0,0
Південний	1 579,9	1 576,9	1 573,7	72,1	37,6	37,7	84,9	14,7	99,6	0,0
Східний	1 453,5	1 453,5	1 447,4	50,5	13,2	0,0	21,6	74,7	96,3	0,0

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

² Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.8 (ПРОДОВЖ.): Кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-які курильні тютюнові вироби	Будь-які сигарети ²	Тип сигарет		Трубки	Сигари або сигарили	Кальян з тютюном	Кальян без тютюну	Кальян з або без тютюну	Інший курильний тютюн
			промислового виробництва	самокрутки						
<i>Кількість, тис.</i>										
Жінки	1 734,1	1 728,1	1 728,1	8,6	0,0	30,4	52,1	289,4	341,5	0,0
<i>Вік (років)</i>										
15-24	157,9	157,9	157,9	0,0	0,0	16,3	22,2	103,7	125,9	0,0
25-44	1 030,4	1 030,4	1 030,4	3,6	0,0	14,1	29,2	111,3	140,5	0,0
45-64	491,0	485,0	485,0	5,0	0,0	0,0	0,7	54,5	55,1	0,0
65+	54,8	54,8	54,8	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0,0
<i>Місцевість</i>										
міська	1 420,7	1 414,7	1 414,7	5,6	0,0	30,4	45,5	262,9	308,5	0,0
сільська	313,3	313,3	313,3	3,0	0,0	0,0	6,5	26,5	33,0	0,0
<i>Освіта³</i>										
нижча за середню	40,8	40,8	40,8	0,0	0,0	0,0	0,0	11,0	11,0	0,0
середня	347,2	347,2	347,2	0,8	0,0	4,6	0,0	8,4	8,4	0,0
середня спец. / проф.	656,1	650,1	650,1	7,8	0,0	0,0	9,8	104,4	114,2	0,0
вища	507,1	507,1	507,1	0,0	0,0	9,5	14,7	61,9	76,7	0,0
<i>Регіон</i>										
Західний	223,3	223,3	223,3	0,0	0,0	0,0	0,0	48,1	48,1	0,0
Центральний	580,0	580,0	580,0	0,8	0,0	5,5	24,0	107,2	131,2	0,0
Південний	559,8	559,8	559,8	7,8	0,0	20,4	28,1	62,4	90,5	0,0
Східний	371,0	365,0	365,0	0,0	0,0	4,6	0,0	71,7	71,7	0,0

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

² Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.9: Відсотки теперішніх споживачів тютюну віком 15 років і старших за типом тютюну, який вони споживають, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Теперішні споживачі тютюну ¹		Тип тютюну, який споживають					
			сигарети		інші курильні тютюнові вироби ²		бездимний тютюн	
Відсотки (95% ДІ)								
Усього	23,0	(21,8; 24,3)	22,8	(21,5; 24,0)	1,1	(0,9; 1,4)	0,2	(0,1; 0,4)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	19,1	(15,6; 23,3)	18,6	(15,1; 22,7)	2,6	(1,5; 4,7)	0,7	(0,2; 2,0)
25-44	32,6	(30,2; 35,1)	32,4	(30,0; 34,9)	1,4	(1,0; 2,0)	0,2	(0,1; 0,7)
45-64	23,1	(21,1; 25,1)	22,8	(20,9; 24,8)	0,9	(0,5; 1,4)	0,0	(0,0; 0,1)
65+	6,1	(5,1; 7,4)	6,0	(5,0; 7,3)	0,0	(0,0; 0,3)	0,0	(0,0; 0,1)
<i>Місцевість</i>								
міська	22,9	(21,3; 24,6)	22,6	(21,1; 24,3)	1,4	(1,1; 1,8)	0,1	(0,0; 0,5)
сільська	23,3	(21,5; 25,1)	23,0	(21,3; 24,8)	0,5	(0,3; 0,8)	0,2	(0,1; 0,8)
<i>Освіта³</i>								
нижча за середню	9,8	(7,3; 13,1)	9,7	(7,2; 13,0)	0,1	(0,0; 0,8)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	26,7	(24,2; 29,5)	26,5	(23,9; 29,2)	0,5	(0,2; 0,9)	0,0	(0,0; 0,1)
середня спец. / проф.	27,0	(24,8; 29,4)	26,8	(24,6; 29,1)	1,0	(0,6; 1,5)	0,1	(0,0; 0,7)
вища	19,0	(16,8; 21,6)	18,9	(16,6; 21,4)	1,3	(0,9; 2,0)	0,1	(0,0; 0,5)
<i>Регіон</i>								
Західний	20,7	(18,6; 22,9)	20,3	(18,3; 22,6)	1,1	(0,7; 1,7)	0,2	(0,0; 1,6)
Центральний	22,2	(20,3; 24,3)	22,1	(20,1; 24,1)	1,0	(0,6; 1,5)	0,1	(0,0; 0,3)
Південний	26,6	(24,1; 29,2)	26,3	(23,9; 28,9)	2,0	(1,4; 2,9)	0,2	(0,1; 0,7)
Східний	23,1	(19,9; 26,7)	22,8	(19,6; 26,3)	0,5	(0,2; 1,3)	0,2	(0,0; 1,3)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично), або споживачів бездимного тютюну (щоденних та епізодичних).

² Включаючи будь-які інші курильні тютюнові вироби, окрім сигарет промислового виробництва та самокруток.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.9 (ПРОДОВЖ.): Відсотки теперішніх споживачів тютюну віком 15 років і старших за типом тютюну, який вони споживають, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Теперішні споживачі тютюну ¹		Тип тютюну, який споживають					
			сигарети		інші курильні тютюнові вироби ²		бездимний тютюн	
Відсотки (95% ДІ)								
Чоловіки	40,1	(38,2; 42,0)	39,6	(37,7; 41,6)	2,1	(1,6; 2,7)	0,4	(0,2; 0,9)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	28,1	(22,8; 34,2)	27,3	(22,0; 33,3)	3,9	(2,1; 7,0)	1,2	(0,4; 3,8)
25-44	50,9	(47,3; 54,5)	50,5	(46,9; 54,2)	2,3	(1,6; 3,4)	0,4	(0,1; 1,5)
45-64	42,0	(38,6; 45,6)	41,6	(38,2; 45,1)	1,9	(1,2; 3,0)	0,0	(0,0; 0,2)
65+	15,9	(12,9; 19,4)	15,7	(12,8; 19,2)	0,1	(0,0; 0,8)	0,0	(0,0; 0,3)
<i>Місцевість</i>								
міська	38,3	(35,9; 40,8)	37,9	(35,4; 40,3)	2,6	(2,0; 3,5)	0,3	(0,1; 1,0)
сільська	43,9	(41,0; 46,9)	43,5	(40,6; 46,5)	0,9	(0,5; 1,6)	0,5	(0,2; 1,8)
<i>Освіта³</i>								
нижча за середню	29,2	(21,6; 38,2)	29,2	(21,6; 38,1)	0,4	(0,1; 3,1)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	49,0	(44,8; 53,2)	48,5	(44,4; 52,6)	0,9	(0,5; 1,7)	0,1	(0,0; 0,2)
середня спец. / проф.	46,7	(43,4; 50,0)	46,4	(43,2; 49,7)	1,9	(1,2; 3,0)	0,3	(0,1; 1,6)
вища	31,2	(27,0; 35,6)	30,7	(26,6; 35,2)	2,5	(1,6; 3,8)	0,3	(0,1; 1,2)
<i>Регіон</i>								
Західний	39,0	(35,5; 42,7)	38,4	(34,9; 42,0)	2,3	(1,5; 3,7)	0,5	(0,1; 3,4)
Центральний	37,7	(34,5; 41,0)	37,5	(34,3; 40,8)	1,6	(1,0; 2,6)	0,1	(0,0; 0,6)
Південний	43,4	(39,6; 47,3)	43,0	(39,2; 46,9)	3,6	(2,4; 5,4)	0,5	(0,2; 1,5)
Східний	41,2	(36,5; 46,0)	40,6	(35,8; 45,5)	1,0	(0,3; 2,9)	0,5	(0,1; 2,9)
Жінки	8,9	(7,6; 10,3)	8,8	(7,6; 10,1)	0,3	(0,2; 0,7)	0,0	(0,0; 0,0)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	8,3	(4,6; 14,4)	8,2	(4,6; 14,2)	1,2	(0,2; 5,2)	0,0	(0,0; 0,0)
25-44	15,1	(12,6; 18,0)	15,0	(12,5; 17,9)	0,6	(0,3; 1,2)	0,0	(0,0; 0,0)
45-64	7,7	(6,1; 9,7)	7,5	(6,0; 9,5)	0,0	(0,0; 0,1)	0,0	(0,0; 0,0)
65+	1,2	(0,7; 2,1)	1,2	(0,7; 2,1)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
<i>Місцевість</i>								
міська	10,4	(8,7; 12,3)	10,3	(8,6; 12,1)	0,4	(0,2; 0,9)	0,0	(0,0; 0,0)
сільська	5,3	(4,2; 6,7)	5,3	(4,2; 6,7)	0,1	(0,0; 0,6)	0,0	(0,0; 0,0)
<i>Освіта³</i>								
нижча за середню	2,8	(1,4; 5,7)	2,8	(1,4; 5,6)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	8,8	(6,6; 11,7)	8,7	(6,5; 11,6)	0,1	(0,0; 0,8)	0,0	(0,0; 0,0)
середня спец. / проф.	9,5	(7,4; 12,1)	9,3	(7,2; 11,9)	0,1	(0,0; 0,4)	0,0	(0,0; 0,0)
вища	9,7	(7,6; 12,2)	9,7	(7,6; 12,1)	0,5	(0,2; 1,2)	0,0	(0,0; 0,0)
<i>Регіон</i>								
Західний	4,8	(3,3; 7,0)	4,8	(3,3; 6,9)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
Центральний	9,5	(7,6; 11,7)	9,4	(7,5; 11,7)	0,5	(0,2; 1,0)	0,0	(0,0; 0,0)
Південний	12,7	(9,9; 16,1)	12,6	(9,8; 15,9)	0,7	(0,2; 2,3)	0,0	(0,0; 0,0)
Східний	8,5	(5,6; 12,8)	8,3	(5,4; 12,5)	0,1	(0,0; 0,7)	0,0	(0,0; 0,0)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично), або споживачів бездимного тютюну (щоденних та епізодичних).

² Включаючи будь-які інші курильні тютюнові вироби, окрім сигарет промислового виробництва та самокруток.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.10: Середня кількість сигарет і відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викурюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Середня кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук	Кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук				
		<5	5-9	10-14	15-19	≥20
	Середнє (95% ДІ)	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	17,1 (16,7; 17,6)	1,7 (1,1; 2,6)	7,8 (6,1; 9,9)	23,7 (21,0; 26,6)	11,3 (9,4; 13,4)	55,5 (52,2; 58,9)
Вік (років)						
15-24	16,3 (14,5; 18,2)	4,1 (1,5; 10,5)	5,2 (2,3; 11,4)	26,8 (17,1; 39,4)	17,9 (9,7; 30,6)	46,0 (34,3; 58,1)
25-44	17,2 (16,5; 17,9)	1,0 (0,5; 2,0)	6,6 (4,7; 9,3)	23,6 (20,0; 27,6)	12,1 (9,5; 15,4)	56,7 (52,0; 61,2)
45-64	17,4 (16,5; 18,2)	2,2 (1,2; 4,3)	9,6 (6,5; 14,0)	21,8 (17,7; 26,6)	8,7 (6,2; 12,0)	57,6 (52,1; 63,0)
65+	16,0 (14,2; 17,7)	2,2 (0,7; 6,7)	11,8 (6,2; 21,3)	33,1 (24,2; 43,4)	7,9 (4,6; 13,5)	45,0 (35,2; 55,2)
Місцевість						
міська	16,5 (15,8; 17,1)	1,7 (1,0; 3,1)	9,0 (6,6; 12,0)	25,2 (21,6; 29,2)	11,2 (8,9; 13,9)	52,9 (48,4; 57,4)
сільська	18,5 (17,9; 19,1)	1,7 (1,0; 2,9)	5,2 (3,9; 7,0)	20,5 (17,2; 24,2)	11,5 (8,5; 15,4)	61,1 (56,8; 65,2)
Освіта²						
нижча за середню	19,0 (16,0; 22,0)	10,0 (2,9; 29,7)	9,6 (4,2; 20,4)	7,4 (3,1; 16,3)	0,7 (0,1; 4,6)	72,3 (56,5; 84,0)
середня	17,2 (16,4; 18,0)	1,1 (0,5; 2,5)	7,6 (4,7; 12,0)	25,4 (19,7; 32,0)	6,4 (4,0; 10,2)	59,5 (52,8; 65,9)
середня спец. / проф.	17,6 (17,0; 18,2)	1,2 (0,5; 2,6)	6,2 (4,2; 9,0)	21,5 (17,9; 25,7)	12,0 (9,5; 15,2)	59,0 (54,7; 63,2)
вища	16,2 (14,9; 17,4)	1,7 (0,7; 3,9)	11,4 (7,1; 17,9)	27,7 (21,3; 35,3)	13,8 (9,0; 20,5)	45,4 (37,9; 53,1)
Регіон						
Західний	17,2 (16,4; 18,0)	1,3 (0,6; 2,9)	9,2 (6,1; 13,5)	19,8 (15,9; 24,4)	16,4 (12,6; 20,9)	53,3 (47,7; 58,8)
Центральний	17,0 (16,2; 17,8)	2,4 (1,1; 5,1)	7,0 (4,6; 10,4)	25,6 (21,5; 30,2)	11,0 (7,6; 15,7)	54,0 (48,4; 59,5)
Південний	17,7 (16,8; 18,5)	2,4 (1,3; 4,5)	7,2 (5,0; 10,4)	20,2 (16,0; 25,1)	12,1 (8,9; 16,2)	58,1 (52,5; 63,6)
Східний	16,6 (15,3; 17,9)	0,3 (0,0; 2,3)	8,1 (3,8; 16,4)	29,1 (21,0; 38,8)	5,7 (3,0; 10,8)	56,7 (46,7; 66,2)

¹ Серед щоденних курців сигарет як промислового виробництва, так і самокруток.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.10 (ПРОДОВЖ.): Середня кількість сигарет і відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викурюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Середня кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук	Кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук				
		<5	5-9	10-14	15-19	≥20
	Середнє (95% ДІ)	Відсотки (95% ДІ)				
Чоловіки	18,2 (17,7; 18,7)	1,4 (0,8; 2,5)	4,7 (3,4; 6,6)	20,8 (17,9; 24,1)	10,4 (8,6; 12,6)	62,6 (59,0; 66,1)
Вік (років)						
15-24	17,2 (15,1; 19,3)	4,9 (1,8; 12,6)	4,0 (1,5; 10,4)	22,9 (14,0; 35,1)	13,7 (6,5; 26,5)	54,5 (41,7; 66,8)
25-44	18,3 (17,6; 19,1)	0,8 (0,3; 2,0)	3,0 (1,6; 5,4)	20,5 (16,7; 24,9)	12,0 (9,1; 15,7)	63,7 (58,6; 68,6)
45-64	18,5 (17,6; 19,3)	1,6 (0,7; 3,7)	6,8 (4,1; 11,1)	18,8 (14,5; 24,2)	7,5 (5,3; 10,5)	65,3 (59,4; 70,7)
65+	16,6 (14,8; 18,4)	1,5 (0,4; 5,7)	9,5 (4,5; 18,9)	32,6 (23,4; 43,3)	8,5 (4,9; 14,3)	48,0 (37,6; 58,6)
Місцевість						
міська	17,7 (17,0; 18,3)	1,5 (0,7; 3,2)	5,4 (3,4; 8,3)	21,3 (17,3; 25,9)	10,5 (8,1; 13,6)	61,3 (56,1; 66,3)
сільська	19,1 (18,5; 19,8)	1,3 (0,7; 2,3)	3,6 (2,5; 5,1)	19,9 (16,5; 23,9)	10,2 (7,7; 13,4)	65,0 (60,8; 69,0)
Освіта²						
нижча за середню	21,6 (19,2; 23,9)	1,7 (0,2; 11,5)	4,5 (1,6; 12,4)	9,0 (3,8; 19,5)	0,8 (0,1; 5,6)	84,0 (71,9; 91,5)
середня	18,1 (17,3; 19,0)	1,0 (0,4; 2,6)	4,2 (2,5; 6,9)	22,3 (16,6; 29,2)	7,2 (4,4; 11,5)	65,4 (58,3; 71,8)
середня спец. / проф.	18,4 (17,7; 19,1)	1,0 (0,4; 2,7)	4,2 (2,4; 7,2)	19,2 (15,2; 24,0)	11,0 (8,5; 14,1)	64,6 (59,5; 69,3)
вища	17,7 (16,3; 19,0)	1,4 (0,4; 4,6)	7,1 (3,3; 14,4)	23,4 (16,4; 32,3)	13,2 (8,3; 20,3)	54,9 (46,4; 63,2)
Регіон						
Західний	17,7 (16,9; 18,5)	1,2 (0,5; 2,9)	6,5 (3,9; 10,5)	19,5 (15,4; 24,5)	15,8 (12,0; 20,6)	56,9 (51,1; 62,5)
Центральний	18,1 (17,3; 19,0)	2,7 (1,2; 6,2)	3,0 (1,7; 5,3)	23,0 (18,3; 28,4)	10,0 (6,8; 14,6)	61,3 (55,4; 66,9)
Південний	19,2 (18,2; 20,2)	1,3 (0,5; 3,3)	3,4 (1,8; 6,5)	16,8 (12,3; 22,6)	10,1 (7,0; 14,5)	68,3 (61,8; 74,2)
Східний	17,5 (16,1; 18,8)	0,0 (0,0; 0,0)	6,7 (3,0; 14,5)	23,9 (15,4; 35,2)	5,5 (2,6; 11,1)	63,9 (52,4; 74,0)

¹ Серед щоденних курців сигарет як промислового виробництва, так і самокруток.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.10 (ПРОДОВЖ.): Середня кількість сигарет і відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викурюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Середня кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук	Кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук				
		<5	5-9	10-14	15-19	≥20
	Середнє (95% ДІ)	Відсотки (95% ДІ)				
Жінки	12,6 (11,7; 13,5)	3,0 (1,5; 5,9)	20,8 (14,6; 28,6)	36,1 (28,3; 44,7)	14,8 (9,9; 21,6)	25,3 (19,3; 32,4)
Вік (років)						
15-24	--	--	--	--	--	--
25-44	12,8 (11,7; 14,0)	1,8 (0,6; 5,6)	20,5 (13,4; 30,0)	35,1 (24,9; 46,9)	12,6 (7,5; 20,5)	29,9 (21,0; 40,8)
45-64	12,5 (10,6; 14,3)	5,3 (2,0; 13,5)	22,4 (12,1; 37,8)	35,5 (23,8; 49,2)	14,1 (6,4; 28,5)	22,6 (14,6; 33,3)
65+	--	--	--	--	--	--
Місцевість						
міська	12,4 (11,4; 13,5)	2,5 (1,0; 5,8)	21,1 (14,0; 30,5)	38,6 (29,5; 48,5)	13,2 (8,2; 20,6)	24,7 (18,0; 32,9)
сільська	13,3 (11,5; 15,0)	5,2 (1,5; 16,2)	19,3 (11,2; 31,3)	25,1 (14,6; 39,7)	22,2 (10,7; 40,6)	28,1 (16,8; 43,2)
Освіта²						
нижча за середню	--	--	--	--	--	--
середня	12,3 (10,3; 14,2)	1,9 (0,4; 7,8)	25,4 (11,8; 46,2)	41,6 (24,2; 61,4)	2,4 (0,5; 10,4)	28,7 (16,5; 45,0)
середня спец. / проф.	14,0 (12,4; 15,5)	2,1 (0,6; 6,7)	15,3 (8,7; 25,4)	32,1 (20,4; 46,6)	16,7 (9,4; 27,9)	33,8 (23,2; 46,4)
вища	11,4 (9,9; 12,9)	2,3 (0,8; 6,9)	25,3 (13,9; 41,5)	41,3 (27,6; 56,5)	15,6 (6,8; 31,8)	15,4 (8,2; 27,1)
Регіон						
Західний	11,0 (8,9; 13,1)	2,7 (0,4; 17,1)	40,0 (19,7; 64,5)	23,1 (9,5; 46,2)	22,2 (8,7; 46,1)	12,0 (3,9; 31,3)
Центральний	13,0 (11,5; 14,5)	1,1 (0,2; 7,8)	20,7 (12,2; 32,9)	34,5 (22,8; 48,5)	14,6 (7,2; 27,3)	29,1 (18,2; 43,2)
Південний	12,3 (10,9; 13,6)	6,0 (2,5; 13,9)	20,4 (12,7; 31,2)	31,5 (21,5; 43,7)	18,9 (10,8; 30,9)	23,1 (15,3; 33,4)
Східний	12,9 (10,5; 15,4)	1,6 (0,2; 11,4)	13,9 (3,0; 46,1)	50,3 (30,6; 69,9)	6,8 (1,5; 25,5)	27,4 (14,9; 44,8)

¹ Серед щоденних курців сигарет як промислового виробництва, так і самокруток.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«—» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ТАБЛИЦЯ 4.11: Середній вік початку щоденного куріння та відсотки дорослих віком 18–34 роки, котрі почали курити щодня до досягнення певного віку, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Середній вік початку щоденного куріння, років ¹		Вік початку щоденного куріння, років							
			15		17		19		21	
	Середнє (95% ДІ)		Відсотки (95% ДІ)							
Усього	16,8	(16,5; 17,1)	5,8	(4,6; 7,3)	16,2	(14,1; 18,6)	27,6	(25,1; 30,2)	31,4	(28,7; 34,2)
<i>Стать</i>										
чоловіки	16,5	(16,1; 16,8)	10,3	(8,1; 13,1)	25,3	(21,8; 29,2)	42,2	(38,0; 46,5)	46,7	(42,5; 50,9)
жінки	17,7	(17,0; 18,4)	1,4	(0,7; 2,8)	7,5	(5,5; 10,2)	13,6	(10,8; 16,9)	16,7	(13,5; 20,6)
<i>Вік (років)</i>										
18-26	16,3	(15,9; 16,7)	5,7	(3,9; 8,2)	14,7	(11,8; 18,1)	25,9	(22,1; 30,2)	27,7	(23,8; 32,0)
27-34	17,1	(16,7; 17,5)	5,9	(4,4; 7,8)	17,4	(14,7; 20,6)	28,9	(25,7; 32,3)	34,4	(30,7; 38,3)
<i>Місцевість</i>										
міська	16,9	(16,5; 17,3)	5,4	(4,0; 7,3)	15,9	(13,3; 18,8)	27,6	(24,6; 30,9)	31,0	(27,8; 34,4)
сільська	16,5	(16,1; 17,0)	6,8	(4,9; 9,3)	17,0	(13,6; 21,2)	27,4	(23,3; 31,9)	32,3	(27,9; 37,1)
<i>Регіон</i>										
Західний	16,8	(16,3; 17,3)	4,8	(3,2; 7,2)	12,8	(9,8; 16,5)	19,7	(16,1; 23,8)	25,1	(20,8; 30,0)
Центральний	17,0	(16,5; 17,6)	5,0	(3,4; 7,4)	17,2	(13,6; 21,5)	29,4	(25,2; 34,1)	32,6	(28,1; 37,4)
Південний	16,5	(16,0; 16,9)	7,9	(5,3; 11,8)	21,3	(16,7; 26,8)	34,3	(29,3; 39,7)	37,9	(32,6; 43,4)
Східний	16,9	(16,0; 17,9)	5,8	(2,9; 11,4)	13,1	(8,3; 20,2)	27,0	(20,5; 34,5)	30,0	(23,1; 38,0)

¹ Серед респондентів віком 18–34 роки, котрі будь-коли курили щодня.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.12: Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Колишні щоденні курці ¹				Колишні курці ¹ серед тих, хто будь-коли курив ³	
	серед усіх дорослих		серед тих, хто будь-коли курив щодня ²			
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	10,2	(9,4; 11,1)	32,4	(30,3; 34,5)	40,3	(38,1; 42,5)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	3,8	(2,3; 6,1)	20,2	(12,9; 30,1)	35,7	(27,3; 45,0)
25-44	9,5	(8,0; 11,2)	23,7	(20,4; 27,4)	33,4	(30,0; 37,0)
45-64	11,4	(10,0; 13,0)	34,3	(30,6; 38,1)	41,2	(37,5; 45,0)
65+	13,5	(11,6; 15,7)	70,7	(64,7; 76,1)	72,2	(66,8; 77,0)
<i>Місцевість</i>						
міська	11,1	(10,0; 12,2)	34,5	(31,8; 37,4)	42,7	(39,9; 45,5)
сільська	8,3	(7,4; 9,4)	27,3	(24,7; 30,0)	34,2	(31,2; 37,3)
<i>Освіта⁴</i>						
нижча за середню	7,7	(5,7; 10,2)	45,0	(34,5; 55,9)	47,6	(37,4; 58,0)
середня	11,1	(9,2; 13,2)	30,3	(25,7; 35,3)	36,0	(31,7; 40,6)
середня спец. / проф.	10,8	(9,4; 12,3)	29,4	(26,0; 33,0)	37,0	(33,5; 40,6)
вища	12,4	(10,6; 14,5)	42,0	(37,1; 47,0)	49,8	(45,0; 54,6)
<i>Регіон</i>						
Західний	8,3	(7,0; 9,7)	30,8	(27,0; 35,0)	38,9	(34,8; 43,2)
Центральний	12,6	(11,1; 14,3)	37,6	(34,0; 41,4)	46,0	(42,3; 49,7)
Південний	10,4	(8,7; 12,3)	29,5	(25,5; 33,8)	36,4	(31,9; 41,1)
Східний	8,8	(6,9; 11,0)	29,2	(24,4; 34,5)	37,2	(32,2; 42,5)

¹ Теперішні некурці.

² Також відоме як рівень припинення щоденного куріння.

³ Також відоме як рівень припинення куріння.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.12 (ПРОДОВЖ.): Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Колишні щоденні курці ¹				Колишні курці ¹ серед тих, хто будь-коли курив ³	
	серед усіх дорослих		серед тих, хто будь-коли курив щодня ²			
	Відсотки (95% ДІ)					
Чоловіки	17,2	(15,7; 18,8)	31,3	(29,0; 33,7)	37,3	(35,0; 39,7)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	4,2	(2,3; 7,7)	15,6	(8,9; 25,9)	28,8	(20,7; 38,4)
25-44	12,0	(9,9; 14,4)	19,7	(16,4; 23,5)	27,0	(23,3; 31,1)
45-64	20,6	(17,8; 23,6)	33,9	(29,9; 38,1)	39,1	(35,2; 43,2)
65+	37,9	(33,2; 42,8)	71,7	(65,5; 77,1)	73,4	(67,8; 78,3)
<i>Місцевість</i>						
міська	17,5	(15,5; 19,6)	32,8	(29,8; 36,1)	39,2	(36,2; 42,4)
сільська	16,6	(14,7; 18,7)	28,2	(25,4; 31,2)	33,3	(30,1; 36,5)
<i>Освіта⁴</i>						
нижча за середню	27,7	(21,0; 35,6)	48,9	(37,7; 60,3)	52,3	(41,3; 63,1)
середня	19,8	(16,3; 23,8)	29,5	(24,7; 34,8)	32,9	(28,4; 37,7)
середня спец. / проф.	18,7	(16,4; 21,2)	29,3	(25,9; 32,9)	35,1	(31,7; 38,8)
вища	18,9	(15,7; 22,7)	39,7	(33,6; 46,3)	46,8	(40,6; 53,1)
<i>Регіон</i>						
Західний	15,4	(13,2; 17,9)	30,1	(26,4; 34,1)	36,0	(32,1; 40,0)
Центральний	20,6	(17,8; 23,7)	36,5	(32,3; 41,0)	41,7	(37,4; 46,1)
Південний	16,1	(13,7; 18,9)	27,5	(23,6; 31,8)	33,8	(29,4; 38,4)
Східний	15,5	(11,8; 20,1)	28,9	(23,0; 35,7)	36,2	(30,4; 42,4)
Жінки	4,4	(3,6; 5,5)	36,6	(30,3; 43,3)	49,4	(43,4; 55,3)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	3,3	(1,4; 7,3)	–	–	53,7	(33,3; 72,9)
25-44	7,2	(5,3; 9,7)	35,1	(27,0; 44,2)	48,1	(41,0; 55,3)
45-64	4,0	(2,8; 5,7)	35,9	(26,4; 46,7)	48,9	(39,2; 58,6)
65+	1,3	(0,6; 2,8)	59,6	(35,2; 80,0)	60,6	(40,4; 77,7)
<i>Місцевість</i>						
міська	5,8	(4,6; 7,3)	39,5	(32,3; 47,2)	51,1	(44,2; 57,9)
сільська	1,1	(0,7; 1,9)	19,4	(12,3; 29,2)	40,0	(31,8; 48,9)
<i>Освіта⁴</i>						
нижча за середню	0,5	(0,1; 2,3)	–	–	–	–
середня	4,0	(2,3; 6,9)	34,0	(21,1; 49,7)	47,1	(35,4; 59,1)
середня спец. / проф.	3,7	(2,3; 5,8)	29,7	(19,6; 42,3)	44,0	(34,0; 54,4)
вища	7,3	(5,4; 9,7)	47,4	(37,8; 57,3)	56,0	(47,6; 64,1)
<i>Регіон</i>						
Західний	2,2	(1,4; 3,3)	35,9	(24,1; 49,7)	53,8	(41,8; 65,4)
Центральний	6,1	(4,4; 8,5)	41,1	(31,1; 51,8)	56,5	(47,7; 64,9)
Південний	5,6	(4,0; 7,9)	35,3	(26,7; 45,0)	42,8	(33,4; 52,8)
Східний	3,3	(1,6; 6,5)	30,1	(14,4; 52,5)	41,1	(23,9; 60,8)

¹ Теперішні некурці.

² Також відоме як рівень припинення щоденного куріння.

³ Також відоме як рівень припинення куріння.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незважений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.13: Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших, котрі не курять понад 6 місяців, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Колишні щоденні курці ¹				Колишні курці ¹ серед тих, хто будь-коли кури ³	
	серед усіх дорослих		серед тих, хто будь-коли кури ²			
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	9,2	(8,5; 10,1)	29,3	(27,3; 31,4)	36,0	(33,9; 38,0)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	2,3	(1,2; 4,3)	12,2	(6,8; 20,9)	24,2	(17,1; 33,0)
25-44	8,1	(6,8; 9,8)	20,3	(17,1; 23,8)	28,6	(25,4; 32,1)
45-64	11,0	(9,6; 12,6)	32,9	(29,4; 36,7)	39,7	(36,0; 43,4)
65+	12,8	(11,0; 14,7)	66,7	(60,5; 72,3)	67,2	(61,5; 72,3)
<i>Місцевість</i>						
міська	9,9	(8,9; 11,0)	31,0	(28,5; 33,7)	37,9	(35,3; 40,5)
сільська	7,7	(6,8; 8,7)	25,2	(22,6; 27,9)	31,0	(28,2; 34,0)
<i>Освіта⁴</i>						
нижча за середню	7,7	(5,7; 10,2)	45,0	(34,5; 55,9)	47,6	(37,4; 58,0)
середня	10,4	(8,6; 12,5)	28,5	(24,1; 33,4)	33,6	(29,4; 38,2)
середня спец. / проф.	9,6	(8,3; 11,1)	26,3	(23,1; 29,9)	33,1	(29,7; 36,6)
вища	11,4	(9,7; 13,3)	38,5	(33,8; 43,5)	45,1	(40,7; 49,6)
<i>Регіон</i>						
Західний	7,3	(6,1; 8,6)	27,0	(23,4; 30,9)	33,8	(30,0; 37,8)
Центральний	12,1	(10,6; 13,7)	36,1	(32,4; 39,9)	42,7	(39,2; 46,4)
Південний	9,0	(7,6; 10,7)	25,7	(22,1; 29,6)	31,7	(27,8; 35,9)
Східний	7,6	(5,9; 9,7)	25,2	(20,7; 30,3)	32,3	(27,7; 37,3)

¹ Теперішні некурці, котрі не курять понад 6 місяців.

² Також відоме як рівень припинення щоденного куріння.

³ Також відоме як рівень припинення куріння.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.13 (ПРОДОВЖ.): Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших, котрі не курять понад 6 місяців, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Колишні щоденні курці ¹				Колишні курці ¹ серед тих, хто будь-коли курив ³	
	серед усіх дорослих		серед тих, хто будь-коли курив щодня ²			
	Відсотки (95% ДІ)					
Чоловіки	15,6	(14,2; 17,0)	28,3	(26,2; 30,5)	33,0	(31,0; 35,1)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	2,6	(1,2; 5,8)	9,6	(4,5; 19,3)	18,8	(12,4; 27,3)
25-44	10,0	(8,1; 12,2)	16,4	(13,5; 19,9)	22,4	(19,1; 25,9)
45-64	19,7	(17,0; 22,7)	32,4	(28,5; 36,5)	37,3	(33,4; 41,3)
65+	35,6	(31,3; 40,1)	67,3	(61,0; 73,0)	67,8	(61,9; 73,3)
<i>Місцевість</i>						
міська	15,6	(13,8; 17,6)	29,3	(26,5; 32,3)	34,3	(31,7; 37,1)
сільська	15,5	(13,6; 17,5)	26,3	(23,5; 29,3)	30,3	(27,5; 33,4)
<i>Освіта⁴</i>						
нижча за середню	27,7	(21,0; 35,6)	48,9	(37,7; 60,3)	52,3	(41,3; 63,1)
середня	18,8	(15,4; 22,7)	28,1	(23,5; 33,2)	31,2	(26,8; 35,9)
середня спец. / проф.	16,7	(14,5; 19,1)	26,1	(22,9; 29,6)	31,2	(28,0; 34,7)
вища	17,2	(14,1; 20,8)	36,0	(30,0; 42,4)	41,0	(35,5; 46,7)
<i>Регіон</i>						
Західний	13,6	(11,5; 16,0)	26,6	(23,1; 30,3)	31,2	(27,7; 35,0)
Центральний	19,8	(17,1; 22,9)	35,2	(31,1; 39,6)	38,5	(34,8; 42,3)
Південний	14,2	(11,9; 16,8)	24,2	(20,8; 28,1)	29,1	(25,4; 33,0)
Східний	13,2	(9,9; 17,2)	24,5	(19,3; 30,5)	31,3	(26,4; 36,8)
Жінки	4,0	(3,2; 5,0)	33,0	(26,8; 39,8)	44,8	(38,8; 50,8)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	1,9	(0,7; 5,4)	–	–	38,3	(20,5; 59,9)
25-44	6,4	(4,5; 8,8)	31,2	(23,3; 40,3)	43,0	(36,0; 50,3)
45-64	3,9	(2,7; 5,7)	35,3	(25,8; 46,2)	48,4	(38,7; 58,3)
65+	1,3	(0,6; 2,8)	59,6	(35,2; 80,0)	60,6	(40,4; 77,7)
<i>Місцевість</i>						
міська	5,3	(4,2; 6,7)	35,9	(28,9; 43,7)	46,4	(39,6; 53,4)
сільська	0,9	(0,6; 1,6)	15,8	(9,9; 24,2)	35,4	(27,5; 44,2)
<i>Освіта⁴</i>						
нижча за середню	0,5	(0,1; 2,3)	–	–	–	–
середня	3,6	(2,0; 6,4)	30,5	(18,1; 46,4)	42,5	(31,0; 54,8)
середня спец. / проф.	3,4	(2,1; 5,3)	27,2	(17,8; 39,2)	40,2	(30,5; 50,8)
вища	6,9	(5,0; 9,3)	44,7	(35,0; 54,9)	53,6	(45,1; 61,8)
<i>Регіон</i>						
Західний	1,8	(1,1; 3,0)	30,1	(19,1; 44,0)	46,5	(34,4; 59,1)
Центральний	5,8	(4,1; 8,0)	38,8	(29,0; 49,5)	53,1	(44,5; 61,6)
Південний	4,8	(3,3; 6,9)	30,0	(21,9; 39,5)	38,2	(28,9; 48,4)
Східний	3,0	(1,4; 6,4)	28,0	(12,6; 51,2)	35,9	(19,3; 56,9)

¹ Теперішні некурці, котрі не курять понад 6 місяців.

² Також відоме як рівень припинення щоденного куріння.

³ Також відоме як рівень припинення куріння.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незважений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.14: Відсотковий розподіл колишніх щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що минув від припинення куріння, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Час, що минув від припинення куріння, років ¹							
	<1		від 1 до 5		від 5 до 10		≥10	
	Відсотки (95% ДІ)							
Усього	9,6	(7,0; 12,9)	23,2	(19,3; 27,6)	18,9	(15,8; 22,5)	48,3	(43,9; 52,8)
<i>Стать</i>								
чоловіки	8,8	(6,0; 12,8)	20,5	(16,8; 24,6)	18,7	(15,4; 22,5)	52,0	(47,3; 56,6)
жінки	11,9	(6,9; 19,9)	31,9	(22,1; 43,7)	19,6	(12,8; 28,8)	36,6	(27,1; 47,2)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	–	–	–	–	–	–	–	–
25-44	15,2	(10,2; 22,1)	35,9	(27,5; 45,2)	19,7	(13,8; 27,4)	29,2	(21,3; 38,4)
45-64	3,8	(2,1; 6,8)	18,4	(13,3; 24,8)	21,6	(16,8; 27,4)	56,2	(49,2; 63,0)
65+	5,6	(1,9; 15,5)	6,9	(4,1; 11,5)	16,0	(10,6; 23,3)	71,5	(63,9; 78,0)
<i>Місцевість</i>								
міська	9,7	(6,6; 14,0)	23,7	(18,7; 29,4)	19,0	(15,2; 23,5)	47,6	(42,0; 53,2)
сільська	9,1	(5,6; 14,4)	21,7	(17,4; 26,9)	18,7	(14,5; 23,7)	50,5	(44,5; 56,5)
<i>Освіта²</i>								
нижча за середню	1,8	(0,3; 12,0)	7,4	(1,8; 25,5)	16,2	(6,6; 34,5)	74,6	(56,8; 86,8)
середня	5,7	(3,0; 10,5)	24,0	(15,5; 35,2)	16,9	(11,4; 24,4)	53,4	(43,4; 63,1)
середня спец. / проф.	9,7	(5,9; 15,6)	19,5	(14,8; 25,2)	20,7	(16,2; 26,0)	50,1	(43,7; 56,5)
вища	9,5	(5,1; 17,2)	24,8	(18,2; 32,7)	20,2	(14,3; 27,6)	45,5	(37,5; 53,9)
<i>Регіон</i>								
Західний	10,5	(5,4; 19,5)	25,5	(18,8; 33,8)	22,7	(17,1; 29,5)	41,3	(34,8; 48,1)
Центральний	5,3	(2,9; 9,4)	23,5	(17,4; 31,0)	21,4	(16,2; 27,7)	49,8	(43,4; 56,2)
Південний	14,3	(8,8; 22,3)	26,2	(18,4; 35,8)	15,5	(10,9; 21,6)	44,0	(35,0; 53,4)
Східний	11,8	(5,4; 24,0)	16,3	(8,2; 29,8)	14,1	(7,4; 25,2)	57,8	(43,7; 70,8)

¹ Серед колишніх щоденних курців (теперішніх некурців).

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ТАБЛИЦЯ 4.15: Відсотковий розподіл щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що минає від пробудження до закурювання першої сигарети, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Час від пробудження до закурювання першої сигарети							
	≤5 хвилин		6–30 хвилин		31–60 хвилин		>60 хвилин	
Відсотки (95% ДІ)								
Усього	21,3	(18,8; 23,9)	47,9	(44,7; 51,2)	18,7	(16,4; 21,2)	12,1	(9,8; 14,9)
Стать								
чоловіки	23,3	(20,6; 26,2)	49,5	(46,0; 53,1)	18,1	(15,7; 20,8)	9,0	(7,1; 11,5)
жінки	12,4	(8,4; 17,9)	41,1	(33,4; 49,2)	21,1	(15,9; 27,5)	25,4	(18,5; 33,9)
Вік (років)								
15-24	7,3	(3,4; 14,7)	47,0	(34,9; 59,4)	28,4	(18,6; 40,8)	17,4	(9,8; 29,0)
25-44	21,8	(18,4; 25,7)	47,8	(43,2; 52,4)	17,1	(14,1; 20,6)	13,3	(9,8; 17,9)
45-64	23,0	(19,0; 27,5)	49,5	(44,0; 55,0)	18,9	(14,9; 23,8)	8,5	(6,4; 11,4)
65+	27,3	(18,8; 37,7)	39,6	(29,7; 50,4)	18,4	(12,1; 27,0)	14,8	(8,1; 25,3)
Місцевість								
міська	18,8	(15,9; 22,1)	48,0	(43,9; 52,3)	18,7	(15,8; 22,0)	14,4	(11,3; 18,3)
сільська	26,4	(22,5; 30,7)	47,7	(42,7; 52,6)	18,7	(15,5; 22,4)	7,3	(5,3; 9,9)
Освіта¹								
нижча за середню	28,9	(17,7; 43,3)	48,1	(32,2; 64,3)	14,0	(5,6; 30,9)	9,0	(3,7; 20,3)
середня	26,6	(21,5; 32,4)	47,7	(41,2; 54,2)	16,3	(12,5; 21,1)	9,3	(6,1; 14,1)
середня спец. / проф.	23,9	(20,2; 28,0)	46,5	(41,7; 51,4)	17,6	(14,2; 21,7)	12,0	(8,3; 17,2)
вища	14,0	(9,7; 19,7)	52,5	(45,9; 59,0)	19,6	(14,8; 25,5)	13,9	(9,6; 19,8)
Регіон								
Західний	23,9	(19,2; 29,4)	43,2	(38,2; 48,4)	20,8	(16,5; 25,7)	12,1	(8,6; 16,7)
Центральний	23,5	(19,4; 28,1)	50,7	(44,8; 56,7)	16,1	(12,4; 20,7)	9,7	(7,0; 13,3)
Південний	24,2	(19,8; 29,2)	38,4	(32,7; 44,5)	22,7	(18,4; 27,8)	14,7	(11,0; 19,3)
Східний	12,0	(7,6; 18,5)	60,2	(51,4; 68,4)	15,4	(10,7; 21,6)	12,4	(6,0; 23,8)

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.16: Обізнаність про електронні сигарети та їх споживання серед дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-коли чули про електронні сигарети ¹		Будь-коли вживали електронні сигарети ¹		Теперішні споживачі електронних сигарет ^{1,2}	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	50,9	(48,5; 53,3)	6,4	(5,6; 7,2)	1,7	(1,3; 2,1)
<i>Стать</i>						
чоловіки	58,0	(55,1; 60,9)	10,2	(8,8; 11,8)	2,5	(1,8; 3,4)
жінки	45,0	(42,3; 47,7)	3,1	(2,5; 4,0)	1,0	(0,6; 1,5)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	62,6	(57,5; 67,5)	14,3	(11,2; 18,0)	4,2	(2,7; 6,5)
25-44	61,5	(58,1; 64,9)	9,8	(8,3; 11,6)	2,4	(1,7; 3,3)
45-64	50,5	(47,2; 53,7)	2,9	(2,2; 3,8)	0,7	(0,4; 1,2)
65+	23,0	(20,3; 26,1)	0,5	(0,2; 1,2)	0,3	(0,1; 0,8)
<i>Місцевість</i>						
міська	55,9	(52,8; 59,0)	7,3	(6,2; 8,5)	1,9	(1,4; 2,5)
сільська	39,6	(36,5; 42,7)	4,3	(3,5; 5,3)	1,2	(0,8; 1,8)
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	10,8	(8,1; 14,3)	0,4	(0,1; 1,1)	0,1	(0,0; 0,4)
середня	38,8	(35,4; 42,3)	4,3	(3,0; 6,1)	0,8	(0,5; 1,5)
середня спец. / проф.	52,0	(48,8; 55,1)	5,2	(4,3; 6,3)	1,3	(0,8; 1,9)
вища	61,6	(57,1; 65,8)	7,3	(5,8; 9,2)	2,1	(1,3; 3,4)
<i>Регіон</i>						
Західний	34,0	(29,4; 38,9)	3,6	(2,6; 5,0)	1,0	(0,5; 1,8)
Центральний	52,4	(48,5; 56,2)	8,1	(6,7; 9,8)	2,0	(1,4; 2,8)
Південний	58,3	(53,1; 63,3)	7,5	(5,9; 9,6)	1,9	(1,2; 3,0)
Східний	59,9	(54,5; 65,0)	5,7	(4,1; 7,8)	1,8	(1,0; 3,2)

¹ Серед усіх дорослих.

² Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 4.16 (ПРОДОВЖ.): Обізнаність про електронні сигарети та їх споживання серед дорослих віком 15 років і старших за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Будь-коли чули про електронні сигарети		Будь-коли вживали електронні сигарети		Теперішні споживачі електронних сигарет ¹	
	Відсотки (95% ДІ)					
Теперішні курці	65,0	(61,5; 68,4)	18,0	(15,5; 20,9)	4,3	(3,2; 5,8)
<i>Стать</i>						
чоловіки	62,4	(58,6; 66,1)	17,7	(15,0; 20,7)	4,3	(3,1; 6,1)
жінки	74,7	(67,5; 80,8)	19,4	(14,1; 26,1)	4,1	(2,4; 6,9)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	74,7	(64,0; 83,1)	40,3	(30,1; 51,3)	14,5	(8,7; 23,2)
25-44	67,1	(62,2; 71,7)	20,4	(16,5; 25,0)	4,2	(2,7; 6,6)
45-64	62,4	(57,2; 67,3)	9,5	(7,0; 12,9)	1,8	(1,0; 3,5)
65+	41,0	(31,2; 51,6)	4,9	(1,7; 13,4)	1,2	(0,2; 5,6)
<i>Місцевість</i>						
міська	69,7	(65,2; 73,9)	20,6	(17,2; 24,5)	4,9	(3,4; 6,9)
сільська	54,5	(49,4; 59,5)	12,4	(9,8; 15,6)	2,9	(1,7; 5,0)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	46,6	(32,2; 61,5)	4,2	(1,5; 11,4)	0,6	(0,1; 4,3)
середня	56,0	(50,0; 61,9)	14,8	(10,3; 20,8)	2,2	(1,0; 4,4)
середня спец. / проф.	65,7	(61,0; 70,1)	13,6	(10,8; 16,9)	2,5	(1,6; 3,9)
вища	71,0	(64,0; 77,1)	22,2	(16,5; 29,1)	6,1	(3,1; 11,6)
<i>Регіон</i>						
Західний	45,2	(37,8; 52,8)	10,3	(7,4; 14,1)	2,5	(1,4; 4,6)
Центральний	67,8	(61,9; 73,1)	22,4	(17,7; 28,0)	5,4	(3,4; 8,4)
Південний	72,2	(65,7; 78,0)	19,8	(15,2; 25,2)	5,2	(3,3; 8,2)
Східний	72,2	(64,0; 79,1)	17,6	(11,6; 25,8)	3,4	(1,2; 9,1)
Некурці	46,7	(44,2; 49,3)	2,9	(2,3; 3,6)	0,9	(0,6; 1,3)
<i>Стать</i>						
чоловіки	55,2	(51,7; 58,6)	5,3	(4,1; 6,9)	1,3	(0,7; 2,2)
жінки	42,1	(39,4; 44,8)	1,6	(1,1; 2,2)	0,7	(0,4; 1,2)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	59,8	(54,1; 65,3)	8,3	(5,6; 12,1)	1,9	(0,9; 4,0)
25-44	58,9	(54,9; 62,8)	4,7	(3,6; 6,1)	1,5	(0,9; 2,5)
45-64	47,0	(43,5; 50,4)	0,9	(0,6; 1,5)	0,4	(0,2; 1,0)
65+	21,9	(19,0; 25,0)	0,3	(0,1; 0,9)	0,2	(0,1; 0,9)
<i>Місцевість</i>						
міська	51,8	(48,5; 55,1)	3,4	(2,6; 4,3)	1,0	(0,6; 1,6)
сільська	35,1	(32,0; 38,4)	1,9	(1,2; 2,9)	0,7	(0,3; 1,3)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	6,9	(4,7; 10,1)	0,0	(0,0; 0,0)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	32,6	(28,9; 36,6)	0,5	(0,2; 1,2)	0,4	(0,1; 1,1)
середня спец. / проф.	46,9	(43,4; 50,5)	2,2	(1,5; 3,0)	0,8	(0,4; 1,6)
вища	59,4	(54,7; 63,9)	3,8	(2,7; 5,5)	1,2	(0,6; 2,3)
<i>Регіон</i>						
Західний	31,1	(26,4; 36,3)	2,0	(1,1; 3,4)	0,6	(0,2; 1,7)
Центральний	48,0	(44,0; 52,1)	4,0	(3,0; 5,3)	1,0	(0,6; 1,7)
Південний	53,3	(47,6; 58,9)	3,1	(1,9; 5,0)	0,7	(0,3; 1,7)
Східний	56,2	(50,5; 61,8)	2,2	(1,2; 3,8)	1,3	(0,6; 2,7)

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.17: Відсотки дорослих віком 15 років і старших за деталізованим статусом щодо куріння та статтю – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Статус щодо куріння	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна
	Відсотки (95% ДІ)				Відсотки
Усього					
теперішні курці ¹	28,3	(27,0; 29,5)	22,8	(21,6; 24,1)	- 19,3*
щоденні курці	25,0	(23,8; 26,3)	20,1	(18,9; 21,3)	- 19,8*
епізодичні курці	3,2	(2,7; 3,8)	2,7	(2,2; 3,4)	- 15,1
Чоловіки					
теперішні курці ¹	49,6	(47,6; 51,7)	39,7	(37,8; 41,6)	- 20,0*
щоденні курці	45,1	(43,0; 47,2)	35,9	(33,9; 37,9)	- 20,5*
епізодичні курці	4,5	(3,6; 5,7)	3,8	(3,0; 4,9)	- 15,6
Жінки					
теперішні курці ¹	10,5	(9,2; 12,0)	8,8	(7,6; 10,2)	- 16,2
щоденні курці	8,4	(7,1; 9,8)	7,0	(5,9; 8,2)	- 16,6
епізодичні курці	2,1	(1,5; 2,9)	1,8	(1,3; 2,6)	- 14,3

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.18: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік			2017 рік			Відносна зміна		
	будь-які курильні тютюнові вироби	будь-які сигарети ²	інший курильний тютюн ³	будь-які курильні тютюнові вироби	будь-які сигарети ²	інший курильний тютюн ³	будь-які курильні тютюнові вироби	будь-які сигарети ²	інший курильний тютюн ³
Відсотки (95% ДІ)									
Усього	28,3 (27,0; 29,5)	28,0 (26,8; 29,2)	2,4 (1,9; 3,0)	22,8 (21,6; 24,1)	22,8 (21,5; 24,0)	1,1 (0,9; 1,4)	- 19,3*	- 18,7*	- 53,4*
<i>Стать</i>									
чоловіки	49,6 (47,6; 51,7)	49,3 (47,2; 51,4)	3,8 (2,9; 4,9)	39,7 (37,8; 41,6)	39,6 (37,7; 41,6)	2,1 (1,6; 2,7)	- 20,0*	- 19,6*	- 44,9*
жінки	10,5 (9,2; 12,0)	10,3 (9,0; 11,7)	1,3 (0,9; 2,0)	8,8 (7,6; 10,2)	8,8 (7,6; 10,1)	0,3 (0,2; 0,7)	- 16,2	- 14,8	- 74,1*
<i>Вік (років)</i>									
15-24	29,7 (26,0; 33,8)	29,0 (25,2; 33,0)	6,3 (4,4; 8,9)	18,7 (15,2; 22,8)	18,6 (15,1; 22,7)	2,6 (1,5; 4,7)	- 37,2*	- 35,8*	- 57,9*
25-44	38,9 (36,5; 41,3)	38,7 (36,3; 41,1)	3,2 (2,4; 4,2)	32,4 (30,0; 34,9)	32,4 (30,0; 34,9)	1,4 (1,0; 2,0)	- 16,6*	- 16,2*	- 54,9*
45-64	26,6 (24,5; 28,9)	26,5 (24,3; 28,7)	0,6 (0,3; 1,1)	22,9 (21,0; 24,9)	22,8 (20,9; 24,8)	0,9 (0,5; 1,4)	- 14,1*	- 13,8*	43,1
65+	8,8 (7,5; 10,3)	8,8 (7,5; 10,3)	0,1 (0,0; 0,6)	6,0 (5,0; 7,3)	6,0 (5,0; 7,3)	0,0 (0,0; 0,3)	- 31,3*	- 31,3*	- 59,1
<i>Місцевість</i>									
міська	29,9 (28,2; 31,7)	29,5 (27,8; 31,3)	3,0 (2,3; 3,9)	22,7 (21,1; 24,3)	22,6 (21,1; 24,3)	1,4 (1,1; 1,8)	- 24,2*	- 23,3*	- 53,2*
сільська	25,1 (23,6; 26,6)	25,1 (23,6; 26,6)	1,3 (0,8; 2,0)	23,1 (21,3; 24,9)	23,0 (21,3; 24,8)	0,5 (0,3; 0,8)	- 8,2	- 8,3	- 62,7*
<i>Освіта⁴</i>									
нижча за середню	11,6 (9,4; 14,2)	11,6 (9,4; 14,2)	0,1 (0,0; 0,4)	9,7 (7,2; 13,0)	9,7 (7,2; 13,0)	0,1 (0,0; 0,8)	- 15,8	- 15,8	126,0
середня	31,2 (28,8; 33,6)	31,2 (28,8; 33,6)	0,5 (0,3; 1,1)	26,5 (23,9; 29,2)	26,5 (23,9; 29,2)	0,5 (0,2; 0,9)	- 15,1*	- 15,1*	- 12,4
середня спец. / проф.	32,5 (30,2; 34,8)	32,5 (30,2; 34,8)	1,9 (1,3; 2,8)	26,8 (24,6; 29,1)	26,8 (24,6; 29,1)	1,0 (0,6; 1,5)	- 17,5*	- 17,5*	- 49,1*
вища	24,9 (21,9; 28,1)	24,3 (21,4; 27,6)	2,9 (2,0; 4,3)	18,9 (16,7; 21,4)	18,9 (16,6; 21,4)	1,3 (0,9; 2,0)	- 24,0*	- 22,5*	- 54,6*
<i>Регіон</i>									
Західний	25,3 (23,2; 27,5)	25,2 (23,1; 27,4)	1,6 (1,0; 2,6)	20,3 (18,3; 22,6)	20,3 (18,3; 22,6)	1,1 (0,7; 1,7)	- 19,6*	- 19,2*	- 34,9
Центральний	27,0 (24,7; 29,4)	26,6 (24,4; 29,0)	2,3 (1,5; 3,4)	22,1 (20,2; 24,2)	22,1 (20,1; 24,1)	1,0 (0,6; 1,5)	- 18,1*	- 17,2*	- 56,6*
Південний	32,5 (30,1; 35,1)	32,1 (29,7; 34,7)	3,6 (2,4; 5,3)	26,4 (23,9; 29,0)	26,3 (23,9; 28,9)	2,0 (1,4; 2,9)	- 18,9*	- 18,1*	- 43,7*
Східний	29,5 (26,8; 32,2)	29,5 (26,8; 32,2)	2,2 (1,2; 4,0)	22,9 (19,6; 26,4)	22,8 (19,6; 26,3)	0,5 (0,2; 1,3)	- 22,4*	- 22,7*	- 77,6*

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

² Включаючи сигарети промислового виробництва та самокрутки.

³ Включаючи трубки, сигари / сигарилли, кальян та інше.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.18 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі є теперішніми курцями¹ різних тютюнових виробів, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна	
	тип сигарет		тип сигарет		тип сигарет	
	промислового виробництва	самокрутки	промислового виробництва	самокрутки	промислового виробництва	самокрутки
	Відсотки (95% ДІ)				Відсотки	
Усього	27,9 (26,6; 29,1)	1,2 (1,0; 1,5)	22,6 (21,3; 23,8)	1,2 (0,9; 1,5)	- 19,1*	- 3,9
<i>Стать</i>						
чоловіки	49,0 (47,0; 51,1)	2,5 (2,0; 3,2)	39,2 (37,3; 41,1)	2,5 (2,0; 3,2)	- 20,1*	0,7
жінки	10,3 (9,0; 11,7)	0,1 (0,0; 0,4)	8,8 (7,6; 10,1)	0,0 (0,0; 0,1)	- 14,8	- 69,7*
<i>Вік (років)</i>						
15-24	29,0 (25,2; 33,0)	0,2 (0,0; 1,2)	18,6 (15,1; 22,7)	0,5 (0,2; 1,3)	- 35,8*	141,6
25-44	38,7 (36,3; 41,1)	1,1 (0,8; 1,7)	32,3 (29,9; 34,8)	1,3 (0,8; 2,0)	- 16,5*	12,4
45-64	26,3 (24,2; 28,5)	2,0 (1,4; 2,7)	22,5 (20,6; 24,5)	1,6 (1,2; 2,0)	- 14,5*	- 19,5
65+	8,4 (7,1; 9,9)	1,2 (0,8; 1,8)	5,8 (4,7; 7,1)	0,7 (0,4; 1,1)	- 31,1*	- 40,7*
<i>Місцевість</i>						
міська	29,5 (27,8; 31,2)	0,8 (0,5; 1,1)	22,6 (21,0; 24,3)	0,7 (0,4; 1,0)	- 23,3*	- 15,1
сільська	24,8 (23,3; 26,3)	2,1 (1,6; 2,7)	22,4 (20,7; 24,3)	2,3 (1,9; 2,9)	- 9,6*	13,7
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	10,8 (8,6; 13,4)	2,2 (1,4; 3,6)	9,4 (6,9; 12,6)	1,5 (0,9; 2,7)	- 13,1	- 31,6
середня	31,0 (28,6; 33,5)	2,2 (1,6; 3,0)	26,1 (23,6; 28,8)	2,1 (1,5; 2,9)	- 15,8*	- 5,5
середня спец. / проф.	32,4 (30,1; 34,7)	1,2 (0,8; 1,8)	26,5 (24,3; 28,8)	1,4 (1,0; 2,1)	- 18,2*	19,1
вища	24,3 (21,4; 27,6)	0,6 (0,3; 1,4)	18,8 (16,5; 21,3)	0,4 (0,2; 0,8)	- 22,7*	- 38,9
<i>Регіон</i>						
Західний	25,1 (23,0; 27,4)	0,9 (0,6; 1,5)	20,2 (18,1; 22,4)	0,8 (0,5; 1,3)	- 19,8*	- 10,2
Центральний	26,3 (24,0; 28,7)	1,9 (1,4; 2,5)	21,6 (19,7; 23,7)	2,0 (1,5; 2,6)	- 17,9*	5,5
Південний	32,1 (29,7; 34,7)	1,2 (0,7; 2,0)	26,3 (23,8; 28,9)	1,0 (0,6; 1,5)	- 18,2*	- 16,6
Східний	29,5 (26,8; 32,2)	0,2 (0,0; 0,6)	22,7 (19,5; 26,3)	0,6 (0,2; 2,0)	- 22,9*	260,2

¹ Теперішнє споживання включає як щоденне, так і епізодичне споживання.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.19: Середня кількість сигарет та відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викаркуюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Середня кількість сигарет, викаркують за день ¹ , штук								
	усього			чоловіки			жінки		
	2010 рік	2017 рік	відносна зміна	2010 рік	2017 рік	відносна зміна	2010 рік	2017 рік	відносна зміна
	Середнє (95% ДІ)		Середнє	Середнє (95% ДІ)		Середнє	Середнє (95% ДІ)		Середнє
Усього	16,9 (16,5; 17,4)	17,1 (16,7; 17,6)	1,0	18,1 (17,6; 18,6)	18,2 (17,7; 18,7)	0,5	11,8 (10,9; 12,8)	12,6 (11,7; 13,5)	6,5
Вік (років)									
15-24	13,7 (12,7; 14,7)	16,3 (14,5; 18,2)	19,1*	14,5 (13,4; 15,6)	17,2 (15,1; 19,3)	18,7*	11,4 (8,9; 13,8)	– –	–
25-44	17,1 (16,4; 17,9)	17,2 (16,5; 17,9)	0,2	18,5 (17,7; 19,3)	18,3 (17,6; 19,1)	– 1,1	11,7 (10,7; 12,8)	12,8 (11,7; 14,0)	9,5
45-64	18,5 (17,6; 19,4)	17,4 (16,5; 18,2)	– 6,1	19,5 (18,6; 20,4)	18,5 (17,6; 19,3)	– 5,5	12,5 (10,6; 14,4)	12,5 (10,6; 14,3)	– 0,2
65+	17,1 (15,5; 18,8)	16,0 (14,2; 17,7)	– 6,8	17,1 (15,5; 18,8)	16,6 (14,8; 18,4)	– 3,3	– –	– –	–
Місцевість									
міська	16,4 (15,8; 17,1)	16,5 (15,8; 17,1)	0,1	17,8 (17,0; 18,5)	17,7 (17,0; 18,3)	– 0,7	11,9 (10,9; 13,0)	12,4 (11,4; 13,5)	4,2
сільська	18,0 (17,4; 18,7)	18,5 (17,9; 19,1)	2,7	18,6 (18,0; 19,3)	19,1 (18,5; 19,8)	2,6	11,1 (9,4; 12,8)	13,3 (11,5; 15,0)	19,3
Освіта²									
нижча за середню	20,9 (18,2; 23,7)	19,0 (16,0; 22,0)	– 9,4	21,1 (18,3; 23,8)	21,6 (19,2; 23,9)	2,4	– –	– –	–
середня	18,8 (17,9; 19,7)	17,2 (16,4; 18,0)	– 8,4*	19,6 (18,7; 20,5)	18,1 (17,3; 19,0)	– 7,6*	12,5 (10,0; 14,9)	12,3 (10,3; 14,2)	– 1,5
середня спец. / проф.	17,7 (16,8; 18,5)	17,6 (17,0; 18,2)	– 0,4	18,6 (17,7; 19,5)	18,4 (17,7; 19,1)	– 1,1	13,3 (11,9; 14,7)	14,0 (12,4; 15,5)	4,9
вища	14,9 (13,8; 16,1)	16,2 (14,9; 17,4)	8,1	16,9 (15,6; 18,2)	17,7 (16,3; 19,0)	4,8	9,8 (8,3; 11,2)	11,4 (9,9; 12,9)	16,7
Регіон									
Західний	17,1 (16,2; 18,0)	17,2 (16,4; 18,0)	0,5	17,6 (16,7; 18,5)	17,7 (16,9; 18,5)	0,8	12,2 (9,5; 14,8)	11,0 (8,9; 13,1)	– 9,5
Центральний	16,9 (16,1; 17,7)	17,0 (16,2; 17,8)	0,8	17,8 (17,0; 18,7)	18,1 (17,3; 19,0)	1,7	11,7 (9,5; 13,8)	13,0 (11,5; 14,5)	11,4
Південний	16,8 (15,7; 17,8)	17,7 (16,8; 18,5)	5,3	18,5 (17,2; 19,7)	19,2 (18,2; 20,2)	4,0	11,8 (10,6; 13,0)	12,3 (10,9; 13,6)	4,0
Східний	17,3 (16,0; 18,6)	16,6 (15,3; 17,9)	– 4,0	19,0 (17,7; 20,3)	17,5 (16,1; 18,8)	– 8,0	11,9 (9,5; 14,2)	12,9 (10,5; 15,4)	9,0

¹ Серед щоденних курців сигарет. Сигарети включають сигарети промислового виробництва та самокрутки.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.19 (ПРОДОВЖ.): Середня кількість сигарет та відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викурюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук								
	2010 рік			2017 рік			Відносна зміна		
	<10	10-19	20+	<10	10-19	20+	<10	10-19	20+
	Відсотки (95% ДІ)			Відсотки (95% ДІ)			Відсотки		
Усього	11,8 (9,9; 13,9)	37,6 (34,6; 40,7)	50,6 (47,7; 53,6)	9,5 (7,7; 11,6)	35,0 (32,0; 38,0)	55,5 (52,2; 58,9)	- 19,4	- 7,0	9,7*
<i>Вік (років)</i>									
15-24	14,9 (9,6; 22,3)	54,3 (44,8; 63,4)	30,9 (23,6; 39,1)	9,3 (5,0; 16,8)	44,7 (32,8; 57,2)	46,0 (34,3; 58,1)	- 37,5	- 17,6	49,1
25-44	11,2 (8,9; 14,0)	36,4 (32,5; 40,5)	52,4 (48,3; 56,5)	7,6 (5,6; 10,3)	35,7 (31,7; 40,0)	56,7 (52,0; 61,2)	- 31,8*	- 1,8	8,0
45-64	9,4 (6,9; 12,7)	31,7 (27,2; 36,5)	59,0 (53,9; 63,9)	11,9 (8,5; 16,4)	30,5 (25,7; 35,7)	57,6 (52,1; 63,0)	26,3	- 3,6	- 2,2
65+	19,4 (12,8; 28,3)	26,7 (19,6; 35,2)	53,9 (44,5; 63,1)	14,0 (8,0; 23,4)	41,0 (31,4; 51,3)	45,0 (35,2; 55,2)	- 27,8	53,9	- 16,6
<i>Місцевість</i>									
міська	12,7 (10,3; 15,6)	39,7 (35,8; 43,8)	47,5 (43,7; 51,3)	10,7 (8,2; 13,8)	36,4 (32,5; 40,5)	52,9 (48,4; 57,4)	- 16,2	- 8,5	11,4
сільська	9,7 (7,6; 12,2)	32,9 (28,8; 37,4)	57,4 (53,1; 61,6)	6,9 (5,4; 9,0)	32,0 (28,0; 36,3)	61,1 (56,8; 65,2)	- 28,0*	- 2,9	6,4
<i>Освіта²</i>									
нижча за середню	9,3 (4,9; 16,9)	24,2 (16,1; 34,7)	66,5 (55,2; 76,1)	19,7 (9,6; 36,2)	8,0 (3,6; 17,0)	72,3 (56,5; 84,0)	111,2	- 66,8*	8,7
середня	11,6 (8,8; 15,2)	27,4 (23,2; 32,0)	61,0 (56,2; 65,6)	8,7 (5,7; 13,1)	31,8 (25,6; 38,7)	59,5 (52,8; 65,9)	- 25,2	16,2	- 2,4
середня спец. / проф.	8,6 (6,1; 12,0)	36,7 (32,3; 41,3)	54,8 (50,0; 59,5)	7,4 (5,2; 10,3)	33,6 (29,5; 37,9)	59,0 (54,7; 63,2)	- 13,9	- 8,4	7,8
вища	16,5 (12,0; 22,3)	40,4 (32,9; 48,4)	43,1 (35,6; 51,0)	13,1 (8,6; 19,5)	41,5 (33,8; 49,7)	45,4 (37,9; 53,1)	- 20,7	2,8	5,3
<i>Регіон</i>									
Західний	9,4 (6,6; 13,3)	39,6 (34,0; 45,5)	51,0 (45,1; 56,7)	10,5 (7,4; 14,8)	36,2 (30,8; 41,9)	53,3 (47,7; 58,8)	12,0	- 8,7	4,6
Центральний	12,5 (9,5; 16,1)	37,3 (32,3; 42,5)	50,3 (45,4; 55,2)	9,4 (6,6; 13,1)	36,6 (31,8; 41,7)	54,0 (48,4; 59,5)	- 24,8	- 1,7	7,4
Південний	13,7 (10,1; 18,5)	35,6 (29,4; 42,3)	50,7 (44,6; 56,7)	9,6 (7,1; 12,9)	32,2 (27,8; 37,1)	58,1 (52,5; 63,6)	- 29,9	- 9,3	14,7
Східний	10,0 (6,0; 16,1)	39,2 (32,1; 46,7)	50,9 (43,5; 58,2)	8,5 (4,1; 16,7)	34,8 (26,4; 44,3)	56,7 (46,7; 66,2)	- 15,0	- 11,1	11,5

¹ Серед щоденних курців сигарет. Сигарети включають сигарети промислового виробництва та самокрутки.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятись від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.19 (ПРОДОВЖ.): Середня кількість сигарет та відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викаркують за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Кількість сигарет, викаркують за день ¹ , штук								
	2010 рік			2017 рік			відносна зміна		
	<10	10-19	20+	<10	10-19	20+	<10	10-19	20+
	Відсотки (95% ДІ)			Відсотки (95% ДІ)			Відсотки		
Чоловіки	7,9 (6,4; 9,8)	35,8 (32,9; 38,9)	56,3 (53,1; 59,3)	6,2 (4,6; 8,1)	31,2 (27,9; 34,7)	62,6 (59,0; 66,1)	- 22,6	- 12,8*	11,3*
<i>Вік (років)</i>									
15-24	11,2 (6,4; 18,9)	55,2 (46,0; 64,0)	33,6 (25,8; 42,4)	9,0 (4,4; 17,3)	36,5 (25,0; 49,8)	54,5 (41,7; 66,8)	- 20,0	- 33,8*	62,2*
25-44	6,7 (4,9; 9,1)	34,1 (30,1; 38,3)	59,2 (54,8; 63,4)	3,7 (2,2; 6,2)	32,5 (27,9; 37,6)	63,7 (58,6; 68,6)	- 44,3*	- 4,6	7,7
45-64	5,5 (3,7; 8,2)	30,2 (25,7; 35,1)	64,2 (59,2; 69,0)	8,4 (5,4; 12,8)	26,3 (21,5; 31,8)	65,3 (59,4; 70,7)	51,5	- 12,8	1,6
65+	19,4 (12,8; 28,3)	26,7 (19,6; 35,2)	53,9 (44,5; 63,1)	11,0 (5,6; 20,3)	41,0 (31,2; 51,6)	48,0 (37,6; 58,6)	- 43,5*	53,9	- 11,0
<i>Місцевість</i>									
міська	8,5 (6,5; 11,1)	37,5 (33,6; 41,5)	54,0 (49,8; 58,1)	6,9 (4,7; 9,9)	31,8 (27,2; 36,8)	61,3 (56,1; 66,3)	- 19,6	- 15,2	13,6*
сільська	6,9 (5,1; 9,2)	32,7 (28,4; 37,3)	60,4 (55,8; 64,8)	4,9 (3,6; 6,6)	30,2 (26,3; 34,4)	65,0 (60,8; 69,0)	- 29,4	- 7,8	7,6
<i>Освіта²</i>									
нижча за середню	8,8 (4,5; 16,4)	23,8 (15,7; 34,4)	67,4 (56,0; 77,0)	6,2 (2,4; 15,3)	9,8 (4,4; 20,3)	84,0 (71,9; 91,5)	- 29,0	- 59,1*	24,7*
середня	8,4 (6,0; 11,7)	26,0 (22,0; 30,5)	65,5 (60,7; 70,1)	5,2 (3,3; 8,0)	29,5 (23,0; 36,8)	65,4 (58,3; 71,8)	- 38,6*	13,1	- 0,2
середня спец. / проф.	6,6 (4,5; 9,6)	34,1 (29,7; 38,9)	59,3 (54,2; 64,1)	5,2 (3,2; 8,3)	30,2 (25,6; 35,2)	64,6 (59,5; 69,3)	- 21,0	- 11,5	8,9
вища	6,8 (3,9; 11,5)	40,2 (32,0; 48,9)	53,1 (44,2; 61,7)	8,5 (4,4; 15,6)	36,6 (28,3; 45,9)	54,9 (46,4; 63,2)	25,1	- 8,8	3,4
<i>Регіон</i>									
Західний	8,2 (5,7; 11,7)	37,8 (32,6; 43,4)	53,9 (48,4; 59,3)	7,7 (5,0; 11,8)	35,4 (29,9; 41,3)	56,9 (51,1; 62,5)	- 6,5	- 6,4	5,5
Центральний	8,5 (6,1; 11,8)	37,3 (32,3; 42,6)	54,2 (49,1; 59,2)	5,7 (3,5; 9,2)	33,0 (27,6; 38,9)	61,3 (55,4; 66,9)	- 32,6	- 11,6	13,1
Південний	8,3 (5,2; 12,9)	32,3 (26,3; 38,9)	59,4 (52,3; 66,2)	4,7 (2,8; 7,9)	27,0 (21,6; 33,2)	68,3 (61,8; 74,2)	- 42,9*	- 16,5	14,9
Східний	5,1 (2,7; 9,3)	35,1 (28,0; 42,9)	59,8 (51,8; 67,3)	6,7 (3,0; 14,5)	29,4 (20,4; 40,2)	63,9 (52,4; 74,0)	32,6	- 16,4	6,8

¹ Серед щоденних курців сигарет. Сигарети включають сигарети промислового виробництва та самокрутки.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.19 (ПРОДОВЖ.): Середня кількість сигарет та відсотковий розподіл щоденних курців сигарет віком 15 років і старших за кількістю сигарет, які вони викурюють за день, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Кількість сигарет, викурених за день ¹ , штук								
	2010 рік			2017 рік			Відносна зміна		
	<10	10-19	20+	<10	10-19	20+	<10	10-19	20+
	Відсотки (95% ДІ)			Відсотки (95% ДІ)			Відсотки		
Жінки	28,9 (22,5; 36,2)	45,6 (37,3; 54,1)	25,6 (18,9; 33,6)	23,7 (17,4; 31,5)	51,0 (43,3; 58,6)	25,3 (19,3; 32,4)	- 17,8	11,8	- 1,0
Вік (років)									
15-24	26,0 (12,2; 46,9)	51,4 (28,9; 73,3)	22,6 (8,0; 49,4)	--	--	--	--	--	--
25-44	28,6 (20,5; 38,3)	45,2 (35,1; 55,8)	26,2 (19,0; 34,9)	22,3 (14,9; 31,9)	47,8 (37,5; 58,2)	29,9 (21,0; 40,8)	- 22,1	5,6	14,5
45-64	32,4 (21,6; 45,5)	40,2 (27,5; 54,4)	27,3 (16,3; 42,1)	27,8 (16,6; 42,6)	49,6 (36,6; 62,7)	22,6 (14,6; 33,3)	- 14,4	23,3	- 17,3
65+	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Місцевість									
міська	27,0 (20,1; 35,2)	47,3 (37,9; 56,9)	25,7 (18,2; 34,9)	23,5 (16,3; 32,8)	51,8 (43,0; 60,5)	24,7 (18,0; 32,9)	- 12,7	9,4	- 4,0
сільська	39,9 (26,2; 55,5)	35,4 (22,7; 50,5)	24,7 (14,1; 39,4)	24,5 (15,1; 37,4)	47,3 (33,3; 61,8)	28,1 (16,8; 43,2)	- 38,6*	33,7	14,1
Освіта²									
нижча за середню	--	--	--	--	--	--	--	--	--
середня	35,2 (22,5; 50,4)	37,2 (23,7; 53,1)	27,6 (15,1; 45,0)	27,2 (13,3; 47,6)	44,1 (26,4; 63,4)	28,7 (16,5; 45,0)	- 22,6	18,4	3,9
середня спец. / проф.	18,0 (9,5; 31,7)	48,6 (36,2; 61,3)	33,3 (23,1; 45,4)	17,4 (10,3; 27,7)	48,8 (36,7; 61,1)	33,8 (23,2; 46,4)	- 3,7	0,4	1,4
вища	42,7 (29,4; 57,2)	41,0 (26,2; 57,6)	16,3 (8,4; 29,4)	27,6 (16,1; 43,2)	56,9 (41,6; 71,0)	15,4 (8,2; 27,1)	- 35,3	38,9	- 5,3
Регіон									
Західний	21,1 (10,0; 39,1)	58,2 (36,4; 77,1)	20,8 (7,7; 45,3)	42,7 (22,1; 66,2)	45,2 (24,0; 68,4)	12,0 (3,9; 31,3)	102,7	- 22,2	- 42,1
Центральний	33,3 (22,0; 46,9)	37,0 (24,1; 52,1)	29,7 (15,5; 49,4)	21,8 (13,1; 34,0)	49,1 (36,5; 61,7)	29,1 (18,2; 43,2)	- 34,4	32,5	- 2,0
Південний	29,6 (19,8; 41,8)	45,1 (31,2; 59,9)	25,3 (16,3; 36,9)	26,5 (17,8; 37,4)	50,4 (40,1; 60,7)	23,1 (15,3; 33,4)	- 10,6	11,7	- 8,4
Східний	25,2 (11,6; 46,5)	51,9 (35,3; 68,0)	22,9 (12,6; 38,0)	15,6 (3,8; 45,9)	57,1 (37,3; 74,9)	27,4 (14,9; 44,8)	- 38,4	10,0	19,6

¹ Серед щоденних курців сигарет. Сигарети включають сигарети промислового виробництва та самокрутки.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

«—» оцінки не вказані через незначущий розмір групи, менший за 25 респондентів.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.20: Середній вік початку щоденного куріння та відсотковий розподіл дорослих віком 18–34 роки, котрі будь-коли курили щодня, за віком початку щоденного куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Середній вік початку щоденного куріння, років ¹					
	2010 рік		2017 рік		відносна зміна	
	Середнє (95% ДІ)		Середнє (95% ДІ)		Відсотки	
Усього	17,1	(16,9; 17,4)	16,8	(16,5; 17,1)	– 1,9	
<i>Стать</i>						
чоловіки	16,8	(16,5; 17,1)	16,5	(16,1; 16,8)	– 2,1	
жінки	18,1	(17,5; 18,6)	17,7	(17,0; 18,4)	– 1,8	
<i>Місцевість</i>						
міська	17,3	(16,9; 17,6)	16,9	(16,5; 17,3)	– 1,9	
сільська	16,8	(16,4; 17,2)	16,5	(16,1; 17,0)	– 1,7	
<i>Регіон</i>						
Західний	17,3	(16,7; 17,9)	16,8	(16,3; 17,3)	– 2,8	
Центральний	17,1	(16,7; 17,4)	17,0	(16,5; 17,6)	– 0,4	
Південний	16,6	(16,2; 17,0)	16,5	(16,0; 16,9)	– 0,8	
Східний	18,2	(17,2; 19,2)	16,9	(16,0; 17,9)	– 6,9	

ТАБЛИЦЯ 4.20 (ПРОДОВЖ.): Середній вік початку щоденного куріння та відсотковий розподіл дорослих віком 18–34 роки, котрі будь-коли курили щодня, за віком початку щоденного куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Вік початку щоденного куріння, років ¹									
	2010 рік				2017 рік				відносна зміна	
	<15		15-17		<15		15-17		Відсотки (95% ДІ)	
Усього	14,4	(11,7; 17,5)	39,8	(35,5; 44,3)	17,1	(13,8; 21,0)	43,3	(38,5; 48,2)	18,8	8,8
<i>Стать</i>										
чоловіки	16,0	(12,7; 19,9)	41,0	(36,3; 45,9)	20,8	(16,7; 25,5)	44,9	(39,5; 50,4)	29,9	9,4
жінки	9,9	(5,8; 16,5)	36,4	(27,5; 46,4)	7,7	(3,9; 14,5)	39,3	(28,9; 50,8)	– 22,6	8,0
<i>Місцевість</i>										
міська	14,1	(10,8; 18,1)	40,2	(34,7; 45,9)	16,0	(12,0; 21,1)	43,3	(37,3; 49,5)	13,8	7,7
сільська	15,2	(11,4; 20,1)	38,8	(33,1; 44,7)	19,9	(15,0; 25,9)	43,4	(36,4; 50,6)	30,6	11,8
<i>Регіон</i>										
Західний	10,6	(6,5; 16,7)	37,2	(30,6; 44,2)	17,7	(12,1; 25,2)	40,7	(32,5; 49,5)	67,3	9,4
Центральний	11,6	(7,6; 17,2)	42,3	(34,1; 50,8)	13,9	(9,7; 19,6)	48,8	(41,4; 56,2)	20,3	15,5
Південний	21,5	(16,3; 27,8)	40,5	(32,7; 48,8)	20,1	(13,8; 28,2)	45,5	(36,3; 55,1)	– 6,7	12,4
Східний	12,6	(6,8; 22,3)	36,6	(25,5; 49,3)	18,0	(9,1; 32,5)	33,0	(20,9; 47,9)	42,9	– 9,8

¹ Серед респондентів віком 18–34 роки, котрі будь-коли курили щодня.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.20 (ПРОДОВЖ.): Середній вік початку щоденного куріння та відсотковий розподіл дорослих віком 18–34 роки, котрі будь-коли курили щодня, за віком початку щоденного куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Вік початку щоденного куріння, років ¹									
	2010 рік				2017 рік				Відносна зміна	
	18-19		20+		18-19		20+		18-19	20+
	Відсотки (95% ДІ)									
Усього	27,5	(23,8; 31,6)	18,3	(15,3; 21,8)	24,7	(20,5; 29,4)	14,9	(11,5; 19,1)	- 10,3	- 18,5
Стать										
чоловіки	28,1	(24,0; 32,6)	14,9	(11,8; 18,6)	21,5	(17,0; 26,8)	12,9	(9,6; 17,1)	- 23,6*	- 13,5
жінки	25,9	(18,8; 34,6)	27,7	(20,5; 36,4)	32,9	(24,0; 43,3)	20,1	(11,9; 31,8)	26,9	- 27,5
Місцевість										
міська	25,3	(20,7; 30,4)	20,5	(16,5; 25,1)	25,8	(20,5; 31,8)	14,9	(10,7; 20,5)	1,9	- 27,0
сільська	33,5	(28,0; 39,5)	12,5	(9,5; 16,3)	21,9	(16,1; 29,2)	14,8	(10,4; 20,7)	- 34,5*	18,7
Регіон										
Західний	33,4	(26,4; 41,2)	18,8	(13,2; 26,0)	25,8	(18,8; 34,5)	15,7	(10,5; 22,9)	- 22,6	- 16,4
Центральний	31,5	(25,0; 38,9)	14,7	(10,6; 19,9)	20,4	(14,7; 27,6)	16,9	(12,1; 23,1)	- 35,3*	15,2
Південний	23,2	(16,8; 31,2)	14,8	(10,1; 21,1)	24,0	(16,1; 34,2)	10,5	(6,5; 16,3)	3,1	- 29,2
Східний	15,9	(8,1; 28,6)	34,9	(23,1; 48,8)	32,3	(20,5; 46,9)	16,6	(6,5; 36,2)	103,8	- 52,5*

¹ Серед респондентів віком 18–34 роки, котрі будь-коли курили щодня.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.21: Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Колишні щоденні курці ¹ (серед усіх дорослих)					
	2010 рік		2017 рік		відносна зміна	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	9,4	(8,7; 10,1)	10,2	(9,4; 11,1)	9,0	
<i>Стать</i>						
чоловіки	16,7	(15,3; 18,1)	17,2	(15,7; 18,8)	3,2	
жінки	3,3	(2,7; 4,1)	4,4	(3,6; 5,5)	33,4	
<i>Вік (років)</i>						
15-24	5,3	(3,8; 7,3)	3,8	(2,3; 6,1)	- 28,0	
25-44	9,5	(8,2; 10,9)	9,5	(8,0; 11,2)	0,5	
45-64	10,0	(8,8; 11,4)	11,4	(10,0; 13,0)	13,9	
65+	12,3	(10,5; 14,5)	13,5	(11,6; 15,7)	9,8	
<i>Місцевість</i>						
міська	9,2	(8,3; 10,2)	11,1	(10,0; 12,2)	20,2*	
сільська	9,7	(8,7; 10,9)	8,3	(7,4; 9,4)	- 14,3*	
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	10,5	(8,7; 12,8)	7,7	(5,7; 10,2)	- 27,3*	
середня	10,1	(8,7; 11,7)	11,1	(9,2; 13,2)	9,2	
середня спец. / проф.	10,7	(9,3; 12,2)	10,8	(9,4; 12,3)	0,9	
вища	9,8	(8,2; 11,8)	12,4	(10,6; 14,5)	26,3	
<i>Регіон</i>						
Західний	8,0	(6,9; 9,3)	8,3	(7,0; 9,7)	3,3	
Центральний	9,4	(8,3; 10,7)	12,6	(11,1; 14,3)	34,5*	
Південний	10,5	(9,2; 12,0)	10,4	(8,7; 12,3)	- 1,3	
Східний	10,0	(7,7; 12,9)	8,8	(6,9; 11,0)	- 12,1	

¹ Теперішні некурці.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.21 (ПРОДОВЖ.): Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Колишні щоденні курці ¹ (серед тих, хто будь-коли куриє щодня) ²					
	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна	
	Відсотки (95% ДІ)				Відсотки	
Усього	26,2	(24,3; 28,1)	32,4	(30,3; 34,5)	23,7*	
Стать						
чоловіки	26,0	(24,1; 28,1)	31,3	(29,0; 33,7)	20,1*	
жінки	26,8	(22,1; 32,0)	36,6	(30,3; 43,3)	36,4*	
Вік (років)						
15-24	17,1	(12,4; 23,0)	20,2	(12,9; 30,1)	18,3	
25-44	20,6	(18,1; 23,4)	23,7	(20,4; 27,4)	14,8	
45-64	27,8	(24,6; 31,3)	34,3	(30,6; 38,1)	23,0*	
65+	59,4	(53,4; 65,2)	70,7	(64,7; 76,1)	19,0*	
Місцевість						
міська	24,9	(22,5; 27,4)	34,5	(31,8; 37,4)	38,8*	
сільська	28,9	(26,1; 31,8)	27,3	(24,7; 30,0)	- 5,6	
Освіта³						
нижча за середню	48,2	(40,9; 55,7)	45,0	(34,5; 55,9)	- 6,8	
середня	25,2	(22,0; 28,6)	30,3	(25,7; 35,3)	20,5	
середня спец. / проф.	25,8	(22,6; 29,2)	29,4	(26,0; 33,0)	14,0	
вища	29,4	(24,7; 34,7)	42,0	(37,1; 47,0)	42,6*	
Регіон						
Західний	25,4	(22,0; 29,0)	30,8	(27,0; 35,0)	21,5	
Центральний	27,1	(23,7; 30,8)	37,6	(34,0; 41,4)	38,9*	
Південний	25,7	(22,5; 29,2)	29,5	(25,5; 33,8)	14,7	
Східний	26,5	(21,1; 32,6)	29,2	(24,4; 34,5)	10,3	

¹ Теперішні некурці.

² Також відоме як рівень припинення щоденного куріння.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.21 (ПРОДОВЖ.): Відсотки колишніх курців віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Колишні курці ¹ (серед тих, хто будь-коли курив) ²				відносна зміна
	2010 рік		2017 рік		
	Відсотки (95% ДІ)				Відсотки
Усього	34,7	(32,6; 36,8)	40,3	(38,1; 42,5)	16,3*
<i>Стать</i>					
чоловіки	31,7	(29,5; 33,8)	37,3	(35,0; 39,7)	17,9*
жінки	44,3	(39,2; 49,5)	49,4	(43,4; 55,3)	11,5
<i>Вік (років)</i>					
15-24	32,6	(26,6; 39,1)	35,7	(27,3; 45,0)	9,6
25-44	29,5	(26,6; 32,6)	33,4	(30,0; 37,0)	13,4
45-64	34,2	(30,8; 37,8)	41,2	(37,5; 45,0)	20,4*
65+	63,2	(57,8; 68,3)	72,2	(66,8; 77,0)	14,1*
<i>Місцевість</i>					
міська	34,7	(32,1; 37,5)	42,7	(39,9; 45,5)	23,0*
сільська	34,5	(31,8; 37,3)	34,2	(31,2; 37,3)	- 1,0
<i>Освіта³</i>					
нижча за середню	52,7	(45,6; 59,8)	47,6	(37,4; 58,0)	- 9,8
середня	30,2	(26,7; 33,9)	36,0	(31,7; 40,6)	19,3
середня спец. / проф.	33,1	(29,9; 36,4)	37,0	(33,5; 40,6)	11,8
вища	40,1	(35,0; 45,4)	49,8	(45,0; 54,6)	24,3*
<i>Регіон</i>					
Західний	32,8	(29,4; 36,5)	38,9	(34,8; 43,2)	18,5*
Центральний	39,1	(35,2; 43,2)	46,0	(42,3; 49,7)	17,5*
Південний	31,7	(28,3; 35,2)	36,4	(31,9; 41,1)	15,0
Східний	32,1	(26,4; 38,5)	37,2	(32,2; 42,5)	15,9

¹ Теперішні некурці.

² Також відоме як рівень припинення куріння.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 4.22: Відсотковий розподіл щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що минає від пробудження до закурювання першої сигарети, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Час від пробудження до закурювання першої сигарети									
	2010 рік				2017 рік				відносна зміна	
	≤5 хвилин		6–30 хвилин		≤5 хвилин		6–30 хвилин		≤5 хвилин	6–30 хвилин
	Відсотки (95% ДІ)				Відсотки (95% ДІ)				Відсотки	
Усього	22,3	(19,9; 24,9)	37,6	(35,0; 40,4)	21,3	(18,8; 23,9)	47,9	(44,7; 51,2)	- 4,7	27,3*
Стать										
чоловіки	23,5	(20,9; 26,2)	38,8	(35,8; 41,9)	23,3	(20,6; 26,2)	49,5	(46,0; 53,1)	- 0,7	27,5*
жінки	17,1	(10,9; 25,7)	32,3	(25,7; 39,7)	12,4	(8,4; 17,9)	41,1	(33,4; 49,2)	- 27,2	27,1
Вік (років)										
15-24	19,6	(12,7; 28,8)	28,9	(21,7; 37,3)	7,3	(3,4; 14,7)	47,0	(34,9; 59,4)	- 62,8*	62,6*
25-44	20,0	(16,9; 23,5)	40,4	(36,4; 44,4)	21,8	(18,4; 25,7)	47,8	(43,2; 52,4)	8,9	18,3*
45-64	25,8	(21,4; 30,9)	39,4	(34,8; 44,2)	23,0	(19,0; 27,5)	49,5	(44,0; 55,0)	- 11,0	25,8*
65+	31,1	(22,3; 41,5)	32,8	(24,9; 41,8)	27,3	(18,8; 37,7)	39,6	(29,7; 50,4)	- 12,4	20,8
Місцевість										
міська	20,7	(17,6; 24,2)	36,6	(33,1; 40,2)	18,8	(15,9; 22,1)	48,0	(43,9; 52,3)	- 9,2	31,4*
сільська	25,6	(22,4; 29,2)	39,9	(36,1; 43,9)	26,4	(22,5; 30,7)	47,7	(42,7; 52,6)	2,9	19,4*
Освіта¹										
нижча за середню	42,9	(31,1; 55,5)	30,8	(21,1; 42,5)	28,9	(17,7; 43,3)	48,1	(32,2; 64,3)	- 32,7	56,3
середня	29,3	(24,7; 34,3)	38,9	(33,7; 44,2)	26,6	(21,5; 32,4)	47,7	(41,2; 54,2)	- 9,0	22,7
середня спец. / проф.	20,4	(16,8; 24,6)	41,8	(37,4; 46,2)	23,9	(20,2; 28,0)	46,5	(41,7; 51,4)	16,9	11,3
вища	13,2	(8,6; 19,8)	37,9	(31,1; 45,2)	14,0	(9,7; 19,7)	52,5	(45,9; 59,0)	5,8	38,5*
Регіон										
Західний	27,7	(22,6; 33,4)	32,2	(26,8; 38,0)	23,9	(19,2; 29,4)	43,2	(38,2; 48,4)	- 13,6	34,4*
Центральний	22,3	(18,4; 26,7)	36,4	(32,0; 41,0)	23,5	(19,4; 28,1)	50,7	(44,8; 56,7)	5,4	39,4*
Південний	22,5	(18,2; 27,6)	38,8	(34,1; 43,7)	24,2	(19,8; 29,2)	38,4	(32,7; 44,5)	7,2	- 0,9
Східний	11,8	(7,2; 18,7)	48,1	(40,6; 55,6)	12,0	(7,6; 18,5)	60,2	(51,4; 68,4)	1,7	25,3

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 4.22 (ПРОДОВЖ.): Відсотковий розподіл щоденних курців віком 15 років і старших за часом, що минає від пробудження до закурювання першої сигарети, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Час від пробудження до закурювання першої сигарети									
	2010 рік				2017 рік				відносна зміна	
	31–60 хвилин		>60 хвилин		31–60 хвилин		>60 хвилин		31–60 хвилин	>60 хвилин
	Відсотки (95% ДІ)				Відсотки (95% ДІ)				Відсотки	
Усього	23,9	(21,4; 26,6)	16,2	(13,9; 18,7)	18,7	(16,4; 21,2)	12,1	(9,8; 14,9)	- 21,8*	- 25,0*
Стать										
чоловіки	23,4	(20,8; 26,3)	14,3	(12,3; 16,7)	18,1	(15,7; 20,8)	9,0	(7,1; 11,5)	- 22,5*	- 36,8*
жінки	26,3	(19,7; 34,1)	24,4	(18,3; 31,7)	21,1	(15,9; 27,5)	25,4	(18,5; 33,9)	- 19,6	4,2
Вік (років)										
15-24	29,0	(21,3; 38,1)	22,6	(15,9; 31,1)	28,4	(18,6; 40,8)	17,4	(9,8; 29,0)	- 2,0	- 23,1
25-44	22,6	(19,3; 26,2)	17,0	(13,9; 20,7)	17,1	(14,1; 20,6)	13,3	(9,8; 17,9)	- 24,4*	- 21,7
45-64	23,3	(19,1; 28,1)	11,5	(8,9; 14,9)	18,9	(14,9; 23,8)	8,5	(6,4; 11,4)	- 18,7	- 25,9
65+	22,8	(16,1; 31,3)	13,3	(7,8; 21,6)	18,4	(12,1; 27,0)	14,8	(8,1; 25,3)	- 19,4	11,2
Місцевість										
міська	25,7	(22,4; 29,2)	17,0	(14,1; 20,5)	18,7	(15,8; 22,0)	14,4	(11,3; 18,3)	- 27,1*	- 15,3
сільська	20,2	(17,0; 23,8)	14,3	(11,4; 17,8)	18,7	(15,5; 22,4)	7,3	(5,3; 9,9)	- 7,3	- 49,2*
Освіта¹										
нижча за середню	20,2	(12,9; 30,2)	6,2	(2,4; 15,1)	14,0	(5,6; 30,9)	9,0	(3,7; 20,3)	- 30,6	46,8
середня	17,6	(14,0; 21,8)	14,3	(11,2; 18,2)	16,3	(12,5; 21,1)	9,3	(6,1; 14,1)	- 7,0	- 34,8*
середня спец. / проф.	23,5	(19,8; 27,6)	14,4	(11,3; 18,1)	17,6	(14,2; 21,7)	12,0	(8,3; 17,2)	- 24,9*	- 16,2
вища	30,6	(24,3; 37,8)	18,3	(12,9; 25,2)	19,6	(14,8; 25,5)	13,9	(9,6; 19,8)	- 36,0*	- 23,8
Регіон										
Західний	22,5	(17,9; 27,8)	17,7	(13,5; 22,8)	20,8	(16,5; 25,7)	12,1	(8,6; 16,7)	- 7,7	- 31,6*
Центральний	26,6	(22,2; 31,6)	14,7	(11,4; 18,8)	16,1	(12,4; 20,7)	9,7	(7,0; 13,3)	- 39,4*	- 34,1*
Південний	22,5	(18,0; 27,7)	16,2	(12,0; 21,5)	22,7	(18,4; 27,8)	14,7	(11,0; 19,3)	1,1	- 9,3
Східний	23,3	(17,6; 30,1)	16,9	(10,5; 26,0)	15,4	(10,7; 21,6)	12,4	(6,0; 23,8)	- 34,0*	- 26,4

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 5.1: Відсотки та кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму на роботі¹, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Некурці	
	Відсотки (95% ДІ)	Кількість, тис.	Відсотки (95% ДІ)	Кількість, тис.
Усього	14,3 (12,5; 16,4)	2 058,7	10,5 (8,8; 12,6)	1 109,5
<i>Стать</i>				
чоловіки	20,8 (18,1; 23,8)	1 537,7	15,8 (12,8; 19,4)	677,6
жінки	7,4 (5,8; 9,5)	520,9	6,9 (5,2; 9,1)	431,9
<i>Вік (років)</i>				
15-24	17,6 (12,1; 24,9)	221,7	11,1 (6,6; 18,0)	102,1
25-44	14,0 (11,6; 16,7)	1 117,9	10,1 (7,7; 13,1)	568,8
45-64	14,3 (11,7; 17,3)	696,8	11,4 (8,9; 14,4)	428,4
65+	9,7 (3,9; 22,0)	22,3	4,9 (1,1; 19,5)	10,2
<i>Місцевість</i>				
міська	13,8 (11,7; 16,2)	1 551,5	10,2 (8,2; 12,7)	839,7
сільська	16,3 (13,0; 20,1)	507,2	11,7 (8,5; 15,9)	269,8
<i>Освіта²</i>				
нижча за середню	– –		– –	
середня	18,2 (13,9; 23,5)	358,7	11,9 (7,9; 17,6)	148,5
середня спец. / проф.	14,6 (11,9; 17,9)	774,5	11,2 (8,2; 15,0)	418,4
вища	11,7 (9,2; 14,7)	670,4	9,5 (7,0; 12,7)	428,1
<i>Регіон</i>				
Західний	16,9 (13,5; 21,0)	516,7	14,4 (10,6; 19,2)	350,0
Центральний	15,1 (11,8; 19,2)	696,6	12,3 (9,2; 16,2)	414,2
Південний	14,0 (10,5; 18,4)	479,5	8,7 (5,8; 13,0)	204,9
Східний	11,1 (7,6; 15,8)	365,9	5,9 (3,1; 11,1)	140,4

¹ За останні 30 днів. Серед тих респондентів, які працюють поза домом та зазвичай працюють у приміщеннях або як у приміщеннях, так і на відкритому повітрі.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ТАБЛИЦЯ 5.2: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших¹ за правилами щодо куріння в них на роботі та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна	
	дозволено скрізь	дозволено лише в окремих приміщеннях	дозволено скрізь	дозволено лише в окремих приміщеннях	дозволено скрізь	дозволено лише в окремих приміщеннях
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	6,9 (5,8; 8,3)	41,4 (38,7; 44,1)	3,3 (2,6; 4,2)	31,3 (28,6; 34,1)	- 52,6*	- 24,4*
<i>Статус щодо куріння</i>						
теперішні курці	12,1 (9,7; 15,0)	45,5 (41,4; 49,6)	7,9 (5,9; 10,5)	38,5 (34,2; 42,9)	- 34,7*	- 15,5*
некурці	4,1 (3,0; 5,4)	39,1 (36,0; 42,3)	1,5 (1,0; 2,3)	28,5 (25,5; 31,7)	- 63,3*	- 27,1*
<i>Стать</i>						
чоловіки	11,1 (9,2; 13,3)	45,8 (42,6; 49,1)	5,0 (3,9; 6,3)	36,4 (33,0; 39,9)	- 55,1*	- 20,6*
жінки	2,3 (1,5; 3,6)	36,4 (32,8; 40,2)	1,3 (0,6; 2,7)	25,3 (22,0; 28,9)	- 43,0	- 30,5*
<i>Вік (років)</i>						
15-24	11,9 (7,7; 17,8)	37,6 (30,8; 44,9)	3,8 (1,7; 8,3)	35,7 (28,1; 44,0)	- 67,7*	- 5,1
25-44	6,5 (5,1; 8,3)	42,4 (39,1; 45,7)	3,7 (2,7; 5,0)	30,2 (26,9; 33,7)	- 43,7*	- 28,7*
45-64	5,9 (4,3; 8,0)	41,1 (37,1; 45,3)	2,5 (1,7; 3,8)	32,1 (28,4; 36,0)	- 57,2*	- 21,9*
65+	2,0 (0,3; 13,4)	46,6 (30,1; 63,8)	3,8 (1,1; 12,2)	25,1 (13,4; 42,2)	90,2	- 46,1*
<i>Місцевість</i>						
міська	6,4 (5,1; 8,0)	44,4 (41,2; 47,7)	2,5 (1,8; 3,4)	31,4 (28,2; 34,7)	- 61,3*	- 29,4*
сільська	8,7 (6,8; 11,1)	31,5 (27,5; 35,9)	6,1 (4,3; 8,6)	31,0 (26,5; 35,9)	- 30,0*	- 1,6
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	- -	- -	- -	- -	-	-
середня	8,7 (6,4; 11,7)	41,2 (35,8; 46,7)	7,1 (4,6; 10,8)	33,6 (27,4; 40,4)	- 17,7	- 18,4
середня спец. / проф.	7,6 (5,9; 9,8)	42,4 (38,7; 46,3)	3,5 (2,4; 5,1)	32,3 (28,3; 36,6)	- 54,0*	- 23,9*
вища	2,8 (1,7; 4,4)	41,5 (36,8; 46,4)	1,3 (0,7; 2,3)	28,8 (24,9; 33,0)	- 53,5*	- 30,7*
<i>Регіон</i>						
Західний	7,4 (5,1; 10,6)	39,9 (34,5; 45,5)	4,2 (2,7; 6,5)	26,6 (22,2; 31,6)	- 42,3*	- 33,2*
Центральний	6,4 (4,7; 8,5)	39,0 (34,9; 43,3)	2,7 (1,8; 4,1)	31,0 (26,2; 36,3)	- 57,6*	- 20,5*
Південний	7,2 (5,3; 9,9)	43,2 (37,6; 48,9)	3,5 (2,4; 5,3)	36,3 (30,3; 42,7)	- 51,0*	- 16,0
Східний	7,2 (4,2; 12,2)	46,9 (40,3; 53,5)	2,9 (1,4; 6,0)	30,9 (25,4; 36,9)	- 59,5*	- 34,2*

¹ Серед тих респондентів, які працюють поза домом і зазвичай працюють у приміщенні або як у приміщенні, так і на відкритому повітрі.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«-» оцінки не вказані через незважений розмір групи, менший за 25 респондентів.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлено до десятих (0,1).

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 5.2 (ПРОДОВЖ.): Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших¹ за правилами щодо куріння в них на роботі та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна		
	не дозволено в закритих приміщеннях	немає таких правил	не дозволено в закритих приміщеннях	немає таких правил	не дозволено в закритих приміщеннях	немає таких правил	
Відсотки (95% ДІ)				Відсотки			
Усього	44,9 (42,3; 47,6)	6,7 (5,7; 8,0)	62,0 (59,0; 64,9)	3,4 (2,6; 4,5)	38,0*	- 49,1*	
<i>Статус щодо куріння</i>							
теперішні курці	33,4 (29,7; 37,4)	8,9 (7,1; 11,2)	49,4 (44,6; 54,2)	4,2 (2,7; 6,6)	47,7*	- 52,7*	
некурці	51,3 (48,1; 54,5)	5,5 (4,4; 7,0)	66,9 (63,6; 70,0)	3,1 (2,3; 4,3)	30,4*	- 43,4*	
<i>Стать</i>							
чоловіки	33,1 (29,9; 36,5)	9,9 (8,4; 11,8)	53,6 (50,1; 57,1)	5,0 (3,7; 6,8)	61,9*	- 49,6*	
жінки	58,1 (54,4; 61,8)	3,2 (2,2; 4,5)	71,8 (68,1; 75,3)	1,6 (1,0; 2,6)	23,6*	- 49,8*	
<i>Вік (років)</i>							
15-24	42,7 (35,4; 50,3)	7,9 (4,7; 12,9)	56,6 (48,4; 64,5)	3,9 (1,5; 9,8)	32,8*	- 50,9	
25-44	43,8 (40,4; 47,2)	7,3 (5,9; 9,2)	62,6 (59,0; 66,1)	3,5 (2,5; 4,9)	43,1*	- 52,3*	
45-64	47,3 (43,4; 51,4)	5,7 (4,4; 7,3)	62,0 (57,8; 66,1)	3,4 (2,3; 4,9)	31,0*	- 40,7*	
65+	51,4 (34,4; 68,1)	0,0 (0,0; 0,0)	71,0 (54,1; 83,6)	0,0 (0,0; 0,0)	38,3	Н/Д	
<i>Місцевість</i>							
міська	43,1 (40,0; 46,3)	6,1 (4,9; 7,5)	62,9 (59,3; 66,3)	3,3 (2,3; 4,5)	45,9*	- 46,0*	
сільська	50,8 (46,2; 55,3)	8,9 (6,9; 11,5)	58,9 (54,3; 63,3)	4,0 (2,8; 5,7)	15,9*	- 55,3*	
<i>Освіта²</i>							
нижча за середню	- -	- -	- -	- -	- -	- -	
середня	40,7 (35,6; 46,0)	9,4 (6,9; 12,8)	54,7 (47,9; 61,4)	4,6 (2,7; 7,5)	34,3*	- 51,7*	
середня спец. / проф.	43,7 (40,0; 47,6)	6,2 (4,9; 8,0)	59,7 (55,2; 64,1)	4,5 (3,1; 6,4)	36,5*	- 28,0	
вища	50,6 (46,0; 55,1)	5,1 (3,6; 7,3)	68,2 (63,9; 72,1)	1,8 (1,1; 2,9)	34,8*	- 65,6*	
<i>Регіон</i>							
Західний	45,5 (39,8; 51,3)	7,2 (5,4; 9,7)	65,3 (59,9; 70,4)	3,8 (2,3; 6,3)	43,5*	- 47,3*	
Центральний	48,2 (44,1; 52,4)	6,4 (4,7; 8,6)	64,2 (58,8; 69,1)	2,1 (1,3; 3,4)	33,1*	- 66,8*	
Південний	44,2 (38,8; 49,7)	5,4 (3,8; 7,7)	56,1 (49,5; 62,5)	4,1 (2,5; 6,5)	27,1*	- 25,3	
Східний	36,6 (30,2; 43,5)	9,3 (6,3; 13,7)	61,9 (55,4; 68,1)	4,3 (2,4; 7,5)	69,3*	- 54,0*	

¹ Серед тих респондентів, які працюють поза домом і зазвичай працюють у приміщенні або як у приміщенні, так і на відкритому повітрі.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«-» оцінки не вказані через незначущий розмір групи, менший за 25 респондентів.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлено до десятих (0,1).

ТАБЛИЦЯ 5.3: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму на роботі¹, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна	
	усього	некурці	усього	некурці	усього	некурці
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>				<i>Відсотки</i>	
Усього	31,9 (29,4; 34,6)	24,6 (21,8; 27,7)	14,3 (12,5; 16,4)	10,5 (8,8; 12,6)	- 55,2*	- 57,2*
Стать						
чоловіки	41,9 (38,5; 45,4)	32,7 (27,9; 37,9)	20,8 (18,1; 23,8)	15,8 (12,8; 19,4)	- 50,3*	- 51,7*
жінки	22,0 (18,8; 25,6)	20,3 (17,1; 23,8)	7,4 (5,8; 9,5)	6,9 (5,2; 9,1)	- 66,2*	- 65,9*
Вік (років)						
15-24	36,7 (29,4; 44,6)	28,2 (19,7; 38,7)	17,6 (12,1; 24,9)	11,1 (6,6; 18,0)	- 52,1*	- 60,7*
25-44	32,2 (28,8; 35,8)	24,2 (20,5; 28,4)	14,0 (11,6; 16,7)	10,1 (7,7; 13,1)	- 56,7*	- 58,3*
45-64	29,9 (26,1; 33,9)	24,0 (20,2; 28,3)	14,3 (11,7; 17,3)	11,4 (8,9; 14,4)	- 52,2*	- 52,6*
65+	27,8 (16,4; 42,9)	24,6 (13,0; 41,5)	9,7 (3,9; 22,0)	4,9 (1,1; 19,5)	- 65,1*	- 80,1*
Місцевість						
міська	31,9 (28,9; 35,1)	25,0 (21,6; 28,8)	13,8 (11,7; 16,2)	10,2 (8,2; 12,7)	- 56,8*	- 59,1*
сільська	32,0 (28,1; 36,2)	23,5 (19,2; 28,4)	16,3 (13,0; 20,1)	11,7 (8,5; 15,9)	- 49,2*	- 50,2*
Освіта²						
нижча за середню	- -	- -	- -	- -	-	-
середня	35,4 (30,2; 41,0)	29,0 (22,8; 36,2)	18,2 (13,9; 23,5)	11,9 (7,9; 17,6)	- 48,7*	- 58,9*
середня спец. / проф.	33,2 (29,6; 37,0)	24,4 (20,8; 28,5)	14,6 (11,9; 17,9)	11,2 (8,2; 15,0)	- 55,9*	- 54,4*
вища	25,9 (21,9; 30,4)	20,8 (16,6; 25,7)	11,7 (9,2; 14,7)	9,5 (7,0; 12,7)	- 55,0*	- 54,5*
Регіон						
Західний	28,2 (23,0; 34,1)	18,9 (13,9; 25,2)	16,9 (13,5; 21,0)	14,4 (10,6; 19,2)	- 40,0*	- 23,9
Центральний	31,4 (27,3; 35,8)	25,6 (21,1; 30,8)	15,1 (11,8; 19,2)	12,3 (9,2; 16,2)	- 51,7*	- 52,2*
Південний	28,6 (24,6; 33,0)	19,8 (15,5; 24,8)	14,0 (10,5; 18,4)	8,7 (5,8; 13,0)	- 51,2*	- 55,9*
Східний	45,8 (37,8; 54,0)	40,4 (30,8; 50,8)	11,1 (7,6; 15,8)	5,9 (3,1; 11,1)	- 75,7*	- 85,3*

¹ За останні 30 днів. Серед тих респондентів, які працюють поза домом і зазвичай працюють у приміщенні або як у приміщенні, так і на відкритому повітрі.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

«-» оцінки не вказані через незважений розмір групи, менший за 25 респондентів.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 5.4: Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за правилами щодо куріння в них удома та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік				2017 рік				Відносна зміна	
	дозволено		не дозволено, але бувають винятки		дозволено		не дозволено, але бувають винятки		дозволено	не дозволено, але бувають винятки
Відсотки (95% ДІ)										
Усього	7,7	(6,9; 8,7)	22,0	(20,5; 23,4)	6,2	(5,4; 7,0)	11,7	(10,6; 12,9)	- 20,5*	- 46,7*
<i>Статус щодо куріння</i>										
теперішні курці	17,5	(15,3; 19,9)	33,6	(30,7; 36,5)	18,2	(15,8; 20,9)	19,9	(17,5; 22,6)	4,2	- 40,6*
некурці	3,9	(3,3; 4,7)	17,4	(15,9; 19,0)	2,6	(2,1; 3,2)	9,3	(8,2; 10,5)	- 33,7*	- 46,7*
<i>Стать</i>										
чоловіки	8,9	(7,8; 10,1)	23,8	(21,9; 25,8)	7,7	(6,5; 9,1)	13,3	(11,7; 15,0)	- 13,2	- 44,3*
жінки	6,8	(5,7; 8,1)	20,4	(18,7; 22,3)	4,9	(4,0; 5,9)	10,4	(9,1; 11,9)	- 28,4*	- 49,0*
<i>Вік (років)</i>										
15-24	8,3	(6,2; 11,1)	24,8	(21,3; 28,6)	5,2	(3,5; 7,8)	11,0	(8,1; 14,7)	- 36,9*	- 55,7*
25-44	8,9	(7,5; 10,5)	23,9	(21,7; 26,2)	7,0	(5,7; 8,6)	12,8	(11,1; 14,7)	- 21,3*	- 46,5*
45-64	7,6	(6,4; 9,0)	22,2	(20,1; 24,5)	6,8	(5,6; 8,2)	12,8	(11,1; 14,8)	- 11,3	- 42,3*
65+	5,1	(4,1; 6,5)	14,8	(12,6; 17,2)	4,0	(3,0; 5,3)	8,1	(6,7; 9,7)	- 22,2	- 45,3*
<i>Місцевість</i>										
міська	7,9	(6,8; 9,2)	23,5	(21,6; 25,6)	6,5	(5,5; 7,6)	12,0	(10,6; 13,6)	- 18,6*	- 49,1*
сільська	7,4	(6,3; 8,7)	19,0	(17,1; 21,0)	5,5	(4,5; 6,6)	11,1	(9,7; 12,6)	- 26,0*	- 41,6*
<i>Освіта¹</i>										
нижча за середню	6,4	(4,9; 8,5)	15,2	(12,5; 18,3)	5,2	(3,5; 7,8)	7,4	(5,3; 10,3)	- 18,8	- 51,1*
середня	9,8	(8,2; 11,7)	20,4	(18,2; 22,8)	7,5	(6,0; 9,4)	12,5	(10,6; 14,8)	- 23,6*	- 38,7*
середня спец. / проф.	7,7	(6,4; 9,4)	23,9	(21,7; 26,3)	6,3	(5,2; 7,7)	13,1	(11,3; 15,1)	- 17,9	- 45,2*
вища	5,5	(4,1; 7,3)	21,3	(18,5; 24,4)	5,4	(4,2; 7,1)	10,5	(8,5; 12,8)	- 0,1	- 50,8*
<i>Регіон</i>										
Західний	7,6	(6,1; 9,3)	26,2	(23,5; 29,1)	4,5	(3,5; 5,8)	14,0	(11,9; 16,4)	- 40,1*	- 46,5*
Центральний	8,5	(6,9; 10,4)	17,0	(15,0; 19,1)	6,1	(4,8; 7,6)	10,5	(8,9; 12,4)	- 29,1*	- 38,0*
Південний	5,5	(4,2; 7,2)	24,6	(21,3; 28,1)	8,0	(6,3; 10,0)	12,3	(10,7; 14,2)	45,3	- 49,7*
Східний	10,5	(8,2; 13,5)	21,3	(17,6; 25,6)	6,2	(4,5; 8,6)	10,2	(7,4; 14,0)	- 40,9*	- 52,2*

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлено до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 5.4 (ПРОДОВЖ.): Відсотковий розподіл дорослих віком 15 років і старших за правилами щодо куріння в них удома та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна	
	зовсім не дозволено	немає правил	зовсім не дозволено	немає правил	зовсім не дозволено	немає правил
	<i>Відсотки (95% ДІ)</i>				<i>Відсотки</i>	
Усього	65,8 (64,1; 67,5)	4,5 (3,8; 5,3)	78,2 (76,5; 79,7)	4,0 (3,3; 4,8)	18,8*	- 11,5
<i>Статус щодо куріння</i>						
теперішні курці	45,6 (42,8; 48,4)	3,4 (2,4; 4,7)	55,9 (52,4; 59,4)	5,9 (4,5; 7,9)	22,7*	75,3
некурці	73,8 (71,9; 75,6)	4,9 (4,1; 5,9)	84,8 (83,2; 86,2)	3,4 (2,7; 4,2)	14,9*	- 31,1*
<i>Стать</i>						
чоловіки	62,9 (60,7; 65,0)	4,5 (3,6; 5,6)	74,0 (71,7; 76,1)	5,1 (4,1; 6,3)	17,6*	14,1
жінки	68,3 (66,0; 70,4)	4,5 (3,6; 5,6)	81,7 (79,7; 83,5)	3,0 (2,3; 3,9)	19,7*	- 32,7*
<i>Вік (років)</i>						
15-24	61,8 (57,4; 66,1)	5,1 (3,3; 7,9)	79,5 (75,0; 83,3)	4,3 (2,7; 6,8)	28,6*	- 15,9
25-44	63,8 (61,3; 66,2)	3,5 (2,6; 4,7)	76,4 (73,9; 78,8)	3,8 (2,9; 5,1)	19,8*	9,6
45-64	66,0 (63,5; 68,5)	4,1 (3,1; 5,4)	76,4 (74,0; 78,7)	4,0 (3,0; 5,2)	15,7*	- 2,8
65+	73,7 (70,8; 76,4)	6,4 (5,1; 8,1)	83,9 (81,8; 85,8)	4,0 (3,1; 5,1)	13,9*	- 37,6*
<i>Місцевість</i>						
міська	64,5 (62,1; 66,7)	4,1 (3,2; 5,2)	77,6 (75,4; 79,6)	4,0 (3,1; 5,1)	20,4*	- 2,2
сільська	68,4 (66,1; 70,6)	5,3 (4,2; 6,5)	79,5 (77,3; 81,6)	3,9 (3,0; 5,1)	16,3*	- 25,0
<i>Освіта¹</i>						
нижча за середню	71,3 (67,6; 74,8)	7,0 (5,1; 9,6)	81,7 (77,5; 85,2)	5,7 (3,9; 8,1)	14,5*	- 19,1
середня	65,8 (63,2; 68,4)	3,9 (2,9; 5,1)	76,1 (72,9; 79,0)	3,9 (2,7; 5,6)	15,6*	- 0,7
середня спец. / проф.	64,7 (62,0; 67,3)	3,7 (2,9; 4,7)	76,5 (73,8; 79,0)	4,0 (3,1; 5,2)	18,3*	9,5
вища	68,7 (65,4; 71,7)	4,6 (3,1; 6,6)	80,6 (77,8; 83,1)	3,5 (2,4; 5,2)	17,3*	- 23,2
<i>Регіон</i>						
Західний	60,1 (57,1; 63,0)	6,2 (4,8; 7,9)	78,8 (76,0; 81,4)	2,6 (1,8; 3,8)	31,2*	- 57,7*
Центральний	69,8 (67,1; 72,4)	4,7 (3,4; 6,3)	79,8 (76,9; 82,5)	3,6 (2,5; 5,1)	14,3*	- 22,6
Південний	67,2 (63,2; 71,0)	2,7 (1,9; 4,0)	74,8 (71,4; 77,9)	4,9 (3,6; 6,6)	11,3*	78,2
Східний	64,3 (59,0; 69,3)	3,8 (2,0; 7,1)	78,6 (74,2; 82,4)	5,0 (3,3; 7,6)	22,1*	31,1

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлено до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників та може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 5.5: Відсотки та кількість дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в себе вдома¹, за статусом щодо куріння й вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Теперішні курці		Некурці	
	Відсотки (95% ДІ)	Кількість, тис.	Відсотки (95% ДІ)	Кількість, тис.	Відсотки (95% ДІ)	Кількість, тис.
Усього	13,0 (11,7; 14,4)	4 664,9	32,7 (29,3; 36,2)	2 643,1	7,3 (6,2; 8,5)	2 021,8
<i>Стать</i>						
чоловіки	15,9 (14,1; 18,0)	2 580,3	30,8 (27,1; 34,8)	1 961,0	6,3 (4,9; 8,0)	619,3
жінки	10,6 (9,2; 12,2)	2 084,5	39,7 (32,9; 47,0)	682,1	7,8 (6,6; 9,3)	1 402,4
<i>Вік (років)</i>						
15-24	13,2 (10,0; 17,3)	554,2	27,5 (18,8; 38,2)	214,3	9,9 (6,8; 14,4)	339,9
25-44	14,7 (12,7; 16,9)	1 963,1	31,0 (26,5; 35,9)	1 335,1	6,9 (5,3; 8,9)	628,0
45-64	14,3 (12,4; 16,4)	1 648,9	36,4 (31,5; 41,6)	941,6	7,9 (6,2; 10,0)	707,3
65+	7,4 (5,9; 9,2)	498,7	37,5 (28,1; 47,8)	152,1	5,5 (4,1; 7,2)	346,6
<i>Місцевість</i>						
міська	13,6 (12,0; 15,5)	3 396,7	35,0 (30,6; 39,7)	1 957,1	7,5 (6,1; 9,1)	1 439,6
сільська	11,6 (10,1; 13,3)	1 268,2	27,5 (23,3; 32,2)	686,0	6,9 (5,7; 8,3)	582,2
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	8,6 (6,2; 11,8)	170,0	39,2 (25,8; 54,4)	74,4	5,4 (3,4; 8,3)	95,6
середня	14,6 (12,3; 17,2)	1 044,1	32,9 (27,1; 39,2)	619,4	8,1 (6,2; 10,4)	424,7
середня спец. / проф.	14,0 (11,8; 16,5)	1 829,1	33,9 (28,9; 39,2)	1 170,0	6,9 (5,2; 9,0)	659,1
вища	11,4 (9,5; 13,7)	1 060,1	32,1 (25,8; 39,1)	557,6	6,6 (5,1; 8,7)	502,4
<i>Регіон</i>						
Західний	10,8 (9,1; 12,8)	936,9	24,8 (20,3; 29,9)	430,4	7,3 (5,7; 9,3)	506,5
Центральний	13,0 (11,0; 15,2)	1 451,2	32,1 (26,6; 38,0)	789,1	7,6 (5,9; 9,7)	662,1
Південний	15,3 (12,8; 18,1)	1 228,8	36,3 (30,2; 42,9)	766,8	7,8 (5,9; 10,2)	462,0
Східний	13,2 (9,7; 17,7)	1 047,9	37,0 (27,7; 47,4)	656,7	6,4 (3,9; 10,2)	391,2

¹ Дорослі, котрі повідомили, що хто-небудь курить у їхньому домі принаймні щомісяця.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 5.6: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в себе вдома¹, за статусом щодо куріння й вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік				2017 рік				Відносна зміна	
	усього		некурці		усього		некурці		усього	некурці
	Відсотки (95% ДІ)								Відсотки	
Усього	22,9	(21,5; 24,4)	14,2	(13,0; 15,5)	13,0	(11,7; 14,4)	7,3	(6,2; 8,5)	- 43,2*	- 48,8*
<i>Стать</i>										
чоловіки	24,7	(22,9; 26,7)	8,3	(6,7; 10,3)	15,9	(14,1; 18,0)	6,3	(4,9; 8,0)	- 35,5*	- 24,4
жінки	21,4	(19,6; 23,4)	17,0	(15,4; 18,6)	10,6	(9,2; 12,2)	7,8	(6,6; 9,3)	- 50,5*	- 53,9*
<i>Вік (років)</i>										
15-24	26,2	(22,2; 30,6)	16,0	(12,5; 20,2)	13,2	(10,0; 17,3)	9,9	(6,8; 14,4)	- 49,6*	- 37,9*
25-44	26,0	(23,6; 28,5)	15,2	(13,0; 17,6)	14,7	(12,7; 16,9)	6,9	(5,3; 8,9)	- 43,5*	- 54,4*
45-64	23,0	(20,9; 25,2)	14,9	(13,1; 17,0)	14,3	(12,4; 16,4)	7,9	(6,2; 10,0)	- 37,8*	- 47,1*
65+	13,4	(11,4; 15,6)	10,5	(8,7; 12,7)	7,4	(5,9; 9,2)	5,5	(4,1; 7,2)	- 44,7*	- 48,0*
<i>Місцевість</i>										
міська	23,5	(21,6; 25,5)	13,0	(11,4; 14,7)	13,6	(12,0; 15,5)	7,5	(6,1; 9,1)	- 41,9*	- 42,5*
сільська	21,8	(19,9; 23,8)	16,4	(14,5; 18,6)	11,6	(10,1; 13,3)	6,9	(5,7; 8,3)	- 47,0*	- 58,1*
<i>Освіта²</i>										
нижча за середню	15,6	(12,9; 18,8)	13,1	(10,4; 16,4)	8,6	(6,2; 11,8)	5,4	(3,4; 8,3)	- 44,9*	- 59,1*
середня	24,2	(21,9; 26,7)	15,0	(12,8; 17,5)	14,6	(12,3; 17,2)	8,1	(6,2; 10,4)	- 39,7*	- 46,3*
середня спец. / проф.	24,6	(22,3; 27,1)	15,0	(12,9; 17,3)	14,0	(11,8; 16,5)	6,9	(5,2; 9,0)	- 43,2*	- 54,3*
вища	19,1	(16,6; 22,0)	11,4	(9,2; 14,1)	11,4	(9,5; 13,7)	6,6	(5,1; 8,7)	- 40,4*	- 41,6*
<i>Регіон</i>										
Західний	25,8	(23,4; 28,4)	17,8	(15,4; 20,4)	10,8	(9,1; 12,8)	7,3	(5,7; 9,3)	- 58,2*	- 58,9*
Центральний	19,8	(17,4; 22,4)	12,5	(10,5; 14,8)	13,0	(11,0; 15,2)	7,6	(5,9; 9,7)	- 34,5*	- 39,4*
Південний	22,5	(19,6; 25,8)	12,5	(10,4; 14,9)	15,3	(12,8; 18,1)	7,8	(5,9; 10,2)	- 32,2*	- 37,6*
Східний	26,0	(22,4; 30,0)	14,4	(10,8; 18,9)	13,2	(9,7; 17,7)	6,4	(3,9; 10,2)	- 49,2*	- 55,8*

¹ Дорослі, котрі повідомили, що хто-небудь курить у їхньому домі принаймні щомісяця.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлено до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 5.7: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в різних громадських місцях¹, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Дорослі, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в громадських місцях ¹					
	заклади охорони здоров'я	державні установи	громадський транспорт	університети	ресторани / кафе	бари / нічні клуби
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	3,7 (2,7; 4,9)	4,9 (3,8; 6,2)	8,5 (7,1; 10,2)	18,3 (14,4; 22,9)	24,0 (20,5; 27,9)	43,4 (37,9; 48,9)
<i>Стать</i>						
чоловіки	5,7 (3,7; 8,8)	6,0 (4,2; 8,3)	9,4 (7,6; 11,7)	21,5 (15,8; 28,5)	26,2 (21,7; 31,2)	47,7 (41,4; 54,0)
жінки	2,7 (1,8; 4,0)	4,1 (2,9; 5,8)	7,8 (6,2; 9,6)	15,5 (11,2; 21,0)	21,5 (17,1; 26,7)	35,8 (26,8; 45,9)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	4,8 (2,4; 9,6)	6,5 (3,8; 10,7)	7,0 (4,7; 10,3)	15,3 (10,2; 22,1)	27,1 (20,5; 34,9)	41,8 (32,6; 51,6)
25-44	4,6 (2,8; 7,3)	5,3 (3,6; 7,8)	9,9 (7,9; 12,2)	19,3 (12,7; 28,3)	23,9 (19,3; 29,3)	48,0 (40,3; 55,9)
45-64	2,7 (1,6; 4,5)	3,6 (2,2; 5,8)	8,6 (6,7; 11,0)	19,9 (12,7; 29,9)	20,4 (15,5; 26,4)	21,6 (11,9; 36,2)
65+	2,4 (1,4; 4,1)	4,4 (2,7; 7,0)	5,9 (4,2; 8,4)	33,0 (19,1; 50,8)	17,6 (8,4; 33,1)	– –
<i>Місцевість</i>						
міська	3,9 (2,8; 5,6)	5,6 (4,2; 7,5)	8,8 (7,1; 11,0)	17,0 (12,5; 22,6)	24,9 (20,8; 29,6)	43,7 (37,2; 50,5)
сільська	2,9 (1,9; 4,2)	3,1 (2,2; 4,4)	7,5 (6,3; 9,1)	22,6 (15,7; 31,4)	20,6 (15,9; 26,4)	42,2 (33,1; 51,9)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	1,3 (0,3; 5,8)	1,9 (0,7; 5,3)	3,1 (1,2; 8,2)	– –	– –	– –
середня	3,0 (1,6; 5,4)	7,8 (4,5; 13,0)	7,9 (5,8; 10,7)	16,1 (8,0; 29,6)	31,7 (22,0; 43,3)	61,7 (44,5; 76,4)
середня спец. / проф.	3,3 (2,0; 5,2)	2,1 (1,3; 3,4)	9,0 (6,8; 11,9)	20,7 (11,4; 34,6)	25,2 (18,8; 32,8)	40,6 (30,2; 51,9)
вища	4,3 (2,4; 7,3)	5,8 (3,9; 8,6)	9,4 (7,1; 12,4)	20,3 (14,0; 28,6)	19,8 (15,8; 24,5)	40,8 (30,9; 51,4)
<i>Регіон</i>						
Західний	4,5 (2,9; 6,8)	5,2 (3,7; 7,3)	9,4 (7,4; 11,8)	25,3 (16,8; 36,1)	24,7 (19,6; 30,7)	39,9 (33,0; 47,4)
Центральний	5,1 (3,3; 7,7)	4,5 (2,9; 6,8)	8,4 (6,3; 11,1)	13,7 (8,8; 20,9)	20,2 (15,7; 25,5)	38,2 (29,1; 48,3)
Південний	1,1 (0,5; 2,4)	4,1 (2,3; 7,4)	5,9 (3,9; 8,9)	17,9 (11,0; 27,7)	22,4 (16,4; 29,8)	42,7 (32,0; 54,3)
Східний	3,3 (1,3; 8,0)	6,0 (3,0; 11,5)	10,4 (6,4; 16,5)	15,5 (8,5; 26,8)	32,0 (19,9; 47,2)	65,2 (44,1; 81,7)

¹ Серед тих, хто відвідував ці місця протягом останніх 30 днів.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ТАБЛИЦЯ 5.7 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в різних громадських місцях¹, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Дорослі, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в громадських місцях ¹					
	заклади охорони здоров'я	державні установи	громадський транспорт	університети	ресторани / кафе	бари / нічні клуби
Відсотки (95% ДІ)						
Некурці	3,5 (2,5; 4,8)	5,0 (3,8; 6,6)	8,7 (7,2; 10,4)	17,8 (14,1; 22,2)	21,2 (17,6; 25,3)	40,4 (33,7; 47,6)
Стать						
чоловіки	6,2 (3,6; 10,3)	7,6 (5,1; 11,1)	9,4 (7,3; 12,1)	21,0 (15,4; 27,9)	23,4 (18,3; 29,3)	44,3 (35,5; 53,5)
жінки	2,5 (1,7; 3,7)	3,7 (2,6; 5,4)	8,2 (6,5; 10,3)	15,5 (11,1; 21,3)	19,3 (15,0; 24,6)	35,9 (26,1; 47,0)
Вік (років)						
15-24	3,9 (1,6; 9,1)	6,2 (3,4; 11,1)	6,7 (4,2; 10,4)	16,3 (10,9; 23,7)	24,6 (17,6; 33,3)	38,8 (28,2; 50,5)
25-44	4,9 (2,8; 8,2)	5,9 (3,8; 9,2)	10,4 (8,1; 13,4)	16,3 (10,0; 25,4)	20,4 (15,7; 26,0)	46,8 (37,1; 56,7)
45-64	2,4 (1,4; 4,1)	3,5 (2,2; 5,5)	8,9 (6,7; 11,7)	19,1 (11,9; 29,2)	18,7 (13,5; 25,2)	16,3 (7,0; 33,5)
65+	2,4 (1,3; 4,2)	4,5 (2,8; 7,3)	6,1 (4,3; 8,8)	35,0 (19,9; 53,7)	18,4 (8,5; 35,5)	– –
Місцевість						
міська	3,8 (2,6; 5,6)	6,0 (4,4; 8,2)	9,2 (7,3; 11,5)	16,0 (12,0; 21,0)	21,6 (17,3; 26,5)	40,3 (32,3; 48,9)
сільська	2,5 (1,6; 3,9)	2,9 (1,9; 4,3)	7,1 (5,7; 8,8)	23,5 (16,0; 33,1)	19,7 (14,2; 26,7)	40,8 (29,5; 53,2)
Освіта²						
нижча за середню	1,4 (0,3; 6,2)	2,2 (0,8; 6,1)	2,3 (0,8; 6,5)	– –	– –	– –
середня	2,9 (1,4; 5,7)	8,8 (4,8; 15,4)	7,4 (5,1; 10,7)	14,9 (6,3; 31,6)	32,5 (20,6; 47,2)	53,8 (28,2; 77,5)
середня спец. / проф.	3,4 (2,0; 5,6)	1,8 (1,0; 2,9)	9,7 (7,3; 12,7)	19,3 (10,4; 33,0)	20,7 (14,7; 28,2)	39,1 (26,7; 53,0)
вища	4,0 (2,1; 7,4)	6,3 (4,1; 9,5)	9,8 (7,2; 13,1)	17,9 (12,0; 25,8)	17,7 (13,5; 23,0)	41,4 (29,5; 54,4)
Регіон						
Західний	3,4 (2,0; 5,6)	4,8 (3,3; 6,8)	8,4 (6,5; 10,7)	23,6 (16,1; 33,2)	23,6 (18,1; 30,2)	39,5 (30,9; 48,9)
Центральний	4,9 (3,1; 7,7)	4,7 (2,9; 7,5)	8,5 (6,1; 11,6)	13,6 (8,4; 21,3)	18,6 (13,2; 25,4)	35,2 (25,0; 47,0)
Південний	1,3 (0,6; 3,0)	4,6 (2,4; 8,6)	7,1 (4,6; 10,7)	20,5 (12,5; 31,8)	19,0 (12,2; 28,2)	37,1 (21,5; 56,0)
Східний	3,6 (1,4; 8,7)	6,6 (3,1; 13,4)	10,9 (6,6; 17,4)	12,3 (7,1; 20,4)	23,8 (13,3; 39,0)	– –

¹ Серед тих, хто відвідував ці місця протягом останніх 30 днів.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ТАБЛИЦЯ 5.8: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в різних громадських місцях¹, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Дорослі, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в громадських місцях ¹								
	2010 рік			2017 рік			Відносна зміна		
	заклади охорони здоров'я	державні установи	громадський транспорт	заклади охорони здоров'я	державні установи	громадський транспорт	заклади охорони здоров'я	державні установи	громадський транспорт
Відсотки (95% CI)									Відсотки
Усього	6,3 (5,1; 7,8)	10,1 (8,6; 11,8)	16,5 (14,9; 18,3)	3,7 (2,7; 4,9)	4,9 (3,8; 6,2)	8,5 (7,1; 10,2)	- 41,7*	- 51,5*	- 48,4*
<i>Статус щодо куріння</i>									
теперішні курці ²	10,6 (6,9; 15,9)	12,3 (9,4; 16,0)	18,2 (15,3; 21,6)	4,7 (2,6; 8,4)	4,3 (2,7; 6,8)	8,1 (5,9; 10,9)	- 55,3*	- 65,3*	- 55,8*
некурці ³	5,3 (4,1; 6,9)	9,3 (7,7; 11,2)	15,8 (14,1; 17,7)	3,5 (2,5; 4,8)	5,0 (3,8; 6,6)	8,7 (7,2; 10,4)	- 34,6*	- 45,9*	- 45,2*
<i>Стать</i>									
чоловіки	7,9 (5,7; 10,8)	12,9 (10,7; 15,5)	17,6 (15,3; 20,1)	5,7 (3,7; 8,8)	6,0 (4,2; 8,3)	9,4 (7,6; 11,7)	- 27,5	- 53,9*	- 46,3*
жінки	5,5 (4,1; 7,4)	8,0 (6,2; 10,2)	15,7 (13,8; 17,7)	2,7 (1,8; 4,0)	4,1 (2,9; 5,8)	7,8 (6,2; 9,6)	- 50,9*	- 48,1*	- 50,4*
<i>Вік (років)</i>									
15-24	6,1 (3,4; 10,9)	16,5 (12,4; 21,8)	18,9 (15,4; 23,0)	4,8 (2,4; 9,6)	6,5 (3,8; 10,7)	7,0 (4,7; 10,3)	- 21,1	- 61,0*	- 62,9*
25-44	6,3 (4,2; 9,2)	9,1 (6,9; 11,9)	17,6 (15,3; 20,2)	4,6 (2,8; 7,3)	5,3 (3,6; 7,8)	9,9 (7,9; 12,2)	- 26,9	- 41,3*	- 44,1*
45-64	6,8 (4,8; 9,6)	8,1 (6,1; 10,6)	15,9 (13,5; 18,5)	2,7 (1,6; 4,5)	3,6 (2,2; 5,8)	8,6 (6,7; 11,0)	- 60,4*	- 55,5*	- 45,9*
65+	5,5 (3,2; 9,6)	7,0 (4,6; 10,4)	9,1 (6,7; 12,3)	2,4 (1,4; 4,1)	4,4 (2,7; 7,0)	5,9 (4,2; 8,4)	- 57,0*	- 37,1	- 35,0*
<i>Місцевість</i>									
міська	7,3 (5,7; 9,4)	11,7 (9,7; 14,1)	17,8 (15,8; 20,0)	3,9 (2,8; 5,6)	5,6 (4,2; 7,5)	8,8 (7,1; 11,0)	- 46,1*	- 51,8*	- 50,3*
сільська	4,0 (2,6; 6,1)	6,5 (5,0; 8,5)	13,3 (10,9; 16,1)	2,9 (1,9; 4,2)	3,1 (2,2; 4,4)	7,5 (6,3; 9,1)	- 29,0	- 52,6*	- 43,2*
<i>Освіта⁴</i>									
нижча за середню	4,3 (1,9; 9,4)	3,1 (1,2; 7,9)	9,7 (6,2; 14,8)	1,3 (0,3; 5,8)	1,9 (0,7; 5,3)	3,1 (1,2; 8,2)	- 69,7*	- 37,9	- 67,6*
середня	4,6 (2,7; 7,8)	5,6 (4,0; 8,0)	13,5 (10,9; 16,6)	3,0 (1,6; 5,4)	7,8 (4,5; 13,0)	7,9 (5,8; 10,7)	- 34,7	37,8	- 41,5*
середня спец. / проф.	7,3 (5,3; 10,0)	8,5 (6,5; 11,0)	16,4 (14,3; 18,8)	3,3 (2,0; 5,2)	2,1 (1,3; 3,4)	9,0 (6,8; 11,9)	- 55,6*	- 75,3*	- 44,9*
вища	6,3 (4,0; 9,8)	11,1 (8,4; 14,5)	17,9 (15,2; 21,0)	4,3 (2,4; 7,3)	5,8 (3,9; 8,6)	9,4 (7,1; 12,4)	- 32,1	- 47,7*	- 47,3*
<i>Регіон</i>									
Західний	5,4 (3,6; 8,0)	8,2 (5,8; 11,5)	13,4 (10,8; 16,5)	4,5 (2,9; 6,8)	5,2 (3,7; 7,3)	9,4 (7,4; 11,8)	- 17,9	- 36,5*	- 30,0*
Центральний	4,7 (3,0; 7,2)	8,6 (6,2; 11,7)	17,5 (15,0; 20,2)	5,1 (3,3; 7,7)	4,5 (2,9; 6,8)	8,4 (6,3; 11,1)	9,2	- 47,9*	- 52,0*
Південний	7,9 (5,3; 11,8)	10,5 (8,2; 13,3)	13,8 (10,8; 17,4)	1,1 (0,5; 2,4)	4,1 (2,3; 7,4)	5,9 (3,9; 8,9)	- 86,6*	- 60,6*	- 56,9*
Східний	10,3 (6,4; 16,2)	18,2 (12,9; 25,0)	26,1 (20,2; 33,0)	3,3 (1,3; 8,0)	6,0 (3,0; 11,5)	10,4 (6,4; 16,5)	- 68,3*	- 67,0*	- 60,0*

¹ Серед тих, хто відвідував ці місця протягом останніх 30 днів.

² Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

³ Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

ТАБЛИЦЯ 5.8 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в різних громадських місцях¹, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Дорослі, котрі зазнавали впливу тютюнового диму в громадських місцях ¹									
	2010 рік				2017 рік				відносна зміна	
	університети		ресторани / кафе		університети		ресторани / кафе		університети	ресторани / кафе
	Відсотки (95% CI)		Відсотки (95% CI)		Відсотки (95% CI)		Відсотки			
Усього	24,2	(19,1; 30,2)	62,1	(58,9; 65,3)	18,3	(14,4; 22,9)	24,0	(20,5; 27,9)	- 24,4	- 61,3*
<i>Статус щодо куріння</i>										
теперішні курці ²	29,8	(20,6; 41,2)	67,0	(62,1; 71,5)	21,1	(11,4; 35,7)	30,9	(24,9; 37,6)	- 29,3	- 53,9*
некурці ³	22,4	(17,1; 28,7)	59,1	(54,9; 63,2)	17,8	(14,1; 22,2)	21,2	(17,6; 25,3)	- 20,7	- 64,2*
<i>Стать</i>										
чоловіки	24,9	(18,7; 32,3)	64,3	(60,1; 68,2)	21,5	(15,8; 28,5)	26,2	(21,7; 31,2)	- 13,6	- 59,2*
жінки	23,6	(16,8; 32,2)	59,5	(53,9; 64,8)	15,5	(11,2; 21,0)	21,5	(17,1; 26,7)	- 34,5*	- 63,9*
<i>Вік (років)</i>										
15-24	29,0	(21,2; 38,2)	67,3	(61,9; 72,3)	15,3	(10,2; 22,1)	27,1	(20,5; 34,9)	- 47,3*	- 59,7*
25-44	16,3	(10,6; 24,2)	61,4	(57,0; 65,5)	19,3	(12,7; 28,3)	23,9	(19,3; 29,3)	18,5	- 61,0*
45-64	17,6	(10,3; 28,5)	52,4	(44,9; 59,9)	19,9	(12,7; 29,9)	20,4	(15,5; 26,4)	13,2	- 61,0*
65+	-	-	44,3	(25,1; 65,4)	33,0	(19,1; 50,8)	17,6	(8,4; 33,1)	-	- 60,3*
<i>Місцевість</i>										
міська	25,8	(19,9; 32,8)	66,6	(62,6; 70,4)	17,0	(12,5; 22,6)	24,9	(20,8; 29,6)	- 34,4*	- 62,6*
сільська	17,3	(9,8; 28,6)	48,6	(43,2; 54,1)	22,6	(15,7; 31,4)	20,6	(15,9; 26,4)	31,0	- 57,6*
<i>Освіта⁴</i>										
нижча за середню	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
середня	7,9	(2,8; 20,3)	56,3	(47,6; 64,6)	16,1	(8,0; 29,6)	31,7	(22,0; 43,3)	103,0	- 43,7*
середня спец. / проф.	16,1	(7,7; 30,6)	55,6	(50,1; 61,0)	20,7	(11,4; 34,6)	25,2	(18,8; 32,8)	28,8	- 54,8*
вища	19,1	(13,2; 26,9)	63,0	(57,5; 68,3)	20,3	(14,0; 28,6)	19,8	(15,8; 24,5)	6,3	- 68,6*
<i>Регіон</i>										
Західний	22,5	(14,8; 32,6)	58,7	(53,0; 64,2)	25,3	(16,8; 36,1)	24,7	(19,6; 30,7)	12,2	- 57,9*
Центральний	15,0	(9,4; 23,2)	61,6	(56,3; 66,6)	13,7	(8,8; 20,9)	20,2	(15,7; 25,5)	- 8,5	- 67,3*
Південний	28,8	(18,9; 41,2)	63,3	(55,3; 70,6)	17,9	(11,0; 27,7)	22,4	(16,4; 29,8)	- 37,8*	- 64,6*
Східний	52,1	(32,8; 70,8)	69,7	(59,2; 78,6)	15,5	(8,5; 26,8)	32,0	(19,9; 47,2)	- 70,2*	- 54,1*

¹ Серед тих, хто відвідував ці місця протягом останніх 30 днів.

² Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

³ Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

«-» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 6.1: Відсотковий розподіл теперішніх курців віком 15 років і старших за зацікавленістю в припиненні куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Зацікавленість у припиненні куріння ¹				
	планують припинити курити протягом наступного місяця	думають про те, щоб припинити курити протягом наступних 12 місяців	хочуть припинити курити коли-небудь, але не протягом наступних 12 місяців	не збираються припинити курити	не знають
Відсотки (95% ДІ)					
Усього	6,7 (5,2; 8,6)	19,8 (17,4; 22,4)	36,0 (32,9; 39,2)	26,0 (23,5; 28,7)	11,5 (9,6; 13,8)
<i>Стать</i>					
чоловіки	5,7 (4,4; 7,4)	19,1 (16,5; 21,9)	35,2 (32,0; 38,5)	27,8 (25,0; 30,9)	12,2 (10,0; 14,9)
жінки	10,5 (6,2; 17,2)	22,4 (17,0; 28,9)	39,1 (32,0; 46,7)	19,0 (14,1; 25,2)	9,0 (6,1; 12,9)
<i>Вік (років)</i>					
15-24	9,7 (4,9; 18,4)	16,4 (10,0; 25,8)	42,5 (31,8; 53,8)	16,7 (9,7; 27,2)	14,7 (8,7; 23,8)
25-44	6,8 (4,8; 9,5)	20,0 (16,8; 23,7)	38,2 (33,9; 42,6)	23,6 (20,2; 27,4)	11,4 (8,7; 14,7)
45-64	5,4 (3,6; 7,8)	20,8 (16,9; 25,3)	32,7 (28,3; 37,3)	29,9 (25,9; 34,4)	11,3 (8,4; 14,9)
65+	8,5 (4,2; 16,4)	16,8 (10,6; 25,7)	22,0 (15,6; 30,1)	43,8 (33,9; 54,1)	8,9 (4,9; 15,8)
<i>Місцевість</i>					
міська	7,3 (5,4; 9,9)	20,8 (17,6; 24,4)	35,7 (31,7; 39,9)	25,4 (22,1; 29,0)	10,8 (8,3; 13,9)
сільська	5,3 (3,5; 7,8)	17,4 (14,5; 20,8)	36,6 (32,4; 41,1)	27,4 (24,1; 31,0)	13,3 (10,5; 16,6)
<i>Освіта²</i>					
нижча за середню	4,7 (1,4; 14,5)	12,9 (6,5; 24,0)	29,4 (18,4; 43,3)	46,9 (32,7; 61,7)	6,1 (2,0; 17,2)
середня	6,2 (3,7; 10,4)	18,4 (14,1; 23,7)	36,5 (30,7; 42,7)	29,0 (23,9; 34,7)	9,8 (6,7; 14,1)
середня спец. / проф.	5,6 (3,8; 8,2)	18,9 (15,4; 22,8)	36,1 (31,7; 40,8)	26,8 (23,2; 30,7)	12,7 (9,8; 16,3)
вища	7,6 (4,7; 12,2)	25,6 (19,9; 32,3)	33,4 (27,4; 40,0)	23,1 (17,7; 29,5)	10,3 (6,9; 15,1)
<i>Регіон</i>					
Західний	8,8 (5,8; 13,2)	20,6 (16,6; 25,3)	33,0 (27,8; 38,6)	25,3 (20,7; 30,4)	12,3 (8,6; 17,3)
Центральний	6,6 (4,2; 10,1)	18,2 (14,7; 22,4)	35,3 (30,3; 40,6)	26,7 (22,7; 31,1)	13,2 (9,9; 17,4)
Південний	6,7 (4,2; 10,4)	18,1 (14,3; 22,5)	40,3 (35,0; 45,8)	26,9 (21,8; 32,8)	8,0 (5,7; 11,1)
Східний	4,8 (2,2; 10,1)	23,1 (16,2; 31,8)	34,8 (26,2; 44,5)	24,6 (18,6; 31,7)	12,7 (7,6; 20,4)

¹ Серед теперішніх щоденних та епізодичних курців.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 6.2: Відсотковий розподіл курців віком 15 років і старших, котрі робили спробу припинити курити та отримували пораду від медичного працівника протягом останніх 12 місяців, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Намагалися припинити курити ¹	Успішно припинили курити ²	Зверталися до медичного працівника ¹	Медичний працівник запитував про статус щодо куріння ^{1,3}	Медичний працівник радив припинити курити ^{1,3}
Відсотки (95% ДІ)					
Усього	39,2 (36,3; 42,2)	1,2 (0,6; 2,6)	22,5 (19,9; 25,3)	49,2 (42,6; 55,9)	39,4 (33,3; 45,8)
<i>Стать</i>					
чоловіки	37,2 (34,0; 40,6)	0,7 (0,3; 1,7)	20,0 (17,3; 23,0)	49,1 (41,1; 57,0)	40,9 (33,8; 48,4)
жінки	46,5 (38,9; 54,1)	2,8 (1,0; 8,0)	31,6 (25,6; 38,3)	49,6 (38,1; 61,2)	36,0 (25,0; 48,6)
<i>Вік (років)</i>					
15-24	42,0 (32,3; 52,4)	0,0 (0,0; 0,0)	27,1 (18,4; 38,1)	35,8 (19,7; 55,9)	21,0 (10,0; 38,8)
25-44	41,5 (37,4; 45,7)	1,5 (0,6; 3,9)	21,9 (18,1; 26,2)	47,7 (37,9; 57,7)	38,0 (29,1; 47,9)
45-64	34,3 (29,5; 39,5)	1,2 (0,3; 3,9)	21,0 (17,7; 24,8)	54,2 (44,0; 64,1)	44,1 (35,3; 53,4)
65+	39,8 (29,2; 51,6)	1,5 (0,2; 10,3)	28,5 (18,4; 41,2)	64,2 (39,5; 83,1)	63,6 (39,0; 82,7)
<i>Місцевість</i>					
міська	39,5 (35,7; 43,4)	1,0 (0,3; 2,9)	24,9 (21,6; 28,6)	48,5 (40,5; 56,5)	39,2 (31,9; 47,1)
сільська	38,7 (34,7; 42,8)	1,8 (0,7; 4,4)	17,0 (13,5; 21,3)	51,7 (40,7; 62,5)	39,9 (30,7; 49,9)
<i>Освіта⁴</i>					
нижча за середню	24,6 (15,5; 36,6)	– –	10,2 (4,4; 21,8)	– –	– –
середня	41,5 (36,3; 46,9)	0,6 (0,2; 2,6)	17,6 (13,7; 22,5)	49,2 (35,7; 62,9)	41,4 (29,2; 54,8)
середня спец. / проф.	37,6 (33,2; 42,2)	0,9 (0,2; 3,5)	22,6 (18,9; 26,7)	48,0 (38,9; 57,2)	38,1 (29,4; 47,6)
вища	39,8 (33,1; 46,8)	2,9 (0,9; 8,4)	26,3 (20,7; 32,8)	57,2 (42,6; 70,6)	48,7 (34,9; 62,8)
<i>Регіон</i>					
Західний	40,1 (34,7; 45,9)	0,4 (0,1; 2,6)	22,1 (17,7; 27,3)	71,1 (61,2; 79,3)	63,1 (52,1; 72,9)
Центральний	36,5 (31,8; 41,5)	2,0 (0,8; 5,0)	29,5 (24,2; 35,5)	50,7 (40,1; 61,1)	39,3 (30,5; 49,0)
Південний	42,4 (37,3; 47,6)	1,5 (0,3; 6,6)	18,6 (14,1; 24,1)	39,2 (28,0; 51,6)	30,1 (20,5; 41,8)
Східний	38,1 (30,3; 46,6)	0,8 (0,1; 5,3)	18,2 (13,3; 24,5)	32,2 (16,0; 54,4)	22,5 (9,0; 46,0)

¹ Серед теперішніх курців і колишніх курців, які утримуються від куріння менше 12 місяців.

² Серед курців, які намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців. Успішне припинення куріння – утримання від куріння понад 6 місяців.

³ Серед тих, хто відвідував медичного працівника протягом останніх 12 місяців.

⁴ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 6.3: Відсотковий розподіл курців віком 15 років і старших, котрі намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, за використанням методів для припинення куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Використання методів для припинення куріння ¹				
	нікотинозамісна терапія ²	інтернет-сайти та спеціалізовані розсилки	немедикаментозна терапія	безнікотинові препарати	консультації
Відсотки (95% ДІ)					
Усього	6,2 (4,2; 9,1)	5,3 (3,3; 8,3)	3,2 (2,0; 5,3)	2,3 (1,2; 4,2)	2,1 (1,2; 3,5)
<i>Стать</i>					
чоловіки	5,4 (3,5; 8,2)	5,6 (3,6; 8,7)	3,1 (1,7; 5,7)	1,8 (0,8; 4,2)	2,7 (1,5; 4,7)
жінки	8,6 (4,0; 17,5)	4,2 (1,3; 12,9)	3,6 (1,5; 8,4)	3,6 (1,4; 8,9)	0,2 (0,0; 1,5)
<i>Вік (років)</i>					
15-24	1,2 (0,2; 8,1)	3,3 (0,8; 13,0)	1,5 (0,2; 9,9)	4,3 (0,6; 25,0)	0,0 (0,0; 0,0)
25-44	8,0 (4,9; 12,8)	7,0 (4,0; 12,1)	3,8 (2,0; 7,3)	2,2 (1,0; 4,4)	1,5 (0,6; 3,6)
45-64	5,8 (3,3; 10,2)	2,8 (1,1; 6,7)	3,0 (1,4; 6,5)	2,1 (0,7; 5,8)	2,6 (1,1; 6,3)
65+	0,0 (0,0; 0,0)	3,3 (0,7; 13,4)	2,2 (0,3; 14,4)	0,0 (0,0; 0,0)	9,8 (3,2; 26,1)
<i>Місцевість</i>					
міська	6,3 (3,9; 10,1)	5,9 (3,4; 10,2)	3,7 (2,0; 6,6)	2,3 (1,1; 5,1)	2,2 (1,1; 4,4)
сільська	5,9 (3,2; 10,7)	3,8 (1,9; 7,4)	2,3 (1,1; 4,7)	2,1 (0,8; 5,3)	1,7 (0,8; 3,5)
<i>Освіта³</i>					
нижча за середню	– –	– –	– –	– –	– –
середня	8,4 (3,9; 17,2)	3,1 (1,3; 7,2)	1,2 (0,4; 3,9)	1,9 (0,6; 6,2)	3,5 (1,8; 6,8)
середня спец. / проф.	5,1 (2,8; 9,4)	4,3 (2,0; 8,8)	3,8 (1,7; 8,5)	2,0 (0,8; 4,9)	1,8 (0,7; 4,9)
вища	9,0 (4,7; 16,4)	10,9 (4,8; 22,7)	5,4 (2,7; 10,6)	2,1 (0,7; 6,5)	2,0 (0,5; 7,4)
<i>Регіон</i>					
Західний	3,2 (1,4; 7,2)	5,7 (1,6; 18,5)	3,6 (1,6; 7,9)	1,9 (0,6; 5,9)	2,2 (0,8; 6,1)
Центральний	9,8 (6,0; 15,6)	7,3 (4,3; 12,2)	3,3 (1,7; 6,6)	3,9 (1,4; 10,3)	1,6 (0,6; 4,3)
Південний	4,5 (2,0; 9,6)	5,1 (2,4; 10,5)	3,1 (1,2; 7,5)	1,5 (0,4; 5,3)	1,6 (0,6; 4,2)
Східний	7,1 (2,4; 19,3)	2,5 (0,4; 15,5)	3,0 (0,6; 14,2)	1,7 (0,4; 7,1)	3,1 (0,9; 9,5)

¹ Серед теперішніх курців, які намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, та колишніх курців, які утримуються від куріння впродовж менше 12 місяців.

² Нікотинозамісна терапія, така, як нікотинний пластир або нікотинова жувальна гумка.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незважений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ТАБЛИЦЯ 6.3 (ПРОДОВЖ.): Відсотковий розподіл курців віком 15 років і старших, котрі намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, за використанням методів для припинення куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Використання методів для припинення куріння ¹				
	психотерапевтична допомога	голковколювання	намагалися припинити курити без допомоги	намагалися припинити курити лише без допомоги ²	інше
Відсотки (95% ДІ)					
Усього	0,9 (0,4; 2,3)	0,3 (0,1; 1,1)	85,1 (80,7; 88,7)	72,2 (67,5; 76,5)	3,5 (2,2; 5,5)
Стать					
чоловіки	0,6 (0,3; 1,5)	0,2 (0,0; 1,7)	85,7 (81,4; 89,1)	73,2 (68,3; 77,6)	3,3 (1,9; 5,7)
жінки	1,8 (0,4; 8,2)	0,3 (0,0; 2,0)	83,5 (73,7; 90,2)	69,3 (59,2; 77,9)	3,9 (1,6; 9,0)
Вік (років)					
15-24	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	86,5 (74,2; 93,5)	75,5 (60,8; 86,0)	1,9 (0,5; 7,6)
25-44	1,2 (0,3; 3,9)	0,0 (0,0; 0,0)	85,3 (78,7; 90,2)	69,7 (62,7; 75,8)	3,8 (2,0; 7,0)
45-64	1,1 (0,4; 2,6)	0,9 (0,2; 4,1)	84,2 (77,5; 89,3)	76,3 (69,2; 82,2)	3,2 (1,4; 6,9)
65+	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	84,7 (71,5; 92,4)	71,6 (54,4; 84,3)	4,3 (1,0; 16,2)
Місцевість					
міська	0,6 (0,1; 3,3)	0,3 (0,0; 1,8)	85,9 (79,8; 90,4)	71,8 (65,5; 77,4)	3,5 (2,0; 6,2)
сільська	1,7 (0,8; 3,8)	0,2 (0,0; 1,7)	83,3 (77,7; 87,7)	73,2 (67,0; 78,6)	3,4 (1,6; 7,1)
Освіта³					
нижча за середню	–	–	–	–	–
середня	1,2 (0,4; 4,0)	0,0 (0,0; 0,0)	82,7 (74,2; 88,8)	73,1 (64,6; 80,2)	1,8 (0,6; 5,2)
середня спец. / проф.	1,2 (0,2; 5,3)	0,4 (0,1; 3,1)	84,4 (78,5; 88,9)	72,2 (65,2; 78,2)	3,3 (1,6; 6,6)
вища	0,2 (0,0; 1,4)	0,3 (0,0; 2,3)	87,9 (77,0; 94,1)	68,3 (57,3; 77,6)	6,6 (3,2; 13,2)
Регіон					
Західний	1,0 (0,2; 4,1)	0,0 (0,0; 0,0)	73,3 (59,7; 83,5)	65,6 (53,8; 75,8)	3,9 (1,6; 9,1)
Центральний	2,0 (0,5; 7,4)	0,0 (0,0; 0,0)	88,1 (82,6; 92,1)	69,0 (61,4; 75,7)	3,1 (1,3; 7,0)
Південний	0,7 (0,2; 2,1)	0,9 (0,2; 3,9)	88,9 (83,2; 92,8)	75,4 (67,7; 81,7)	3,7 (1,8; 7,6)
Східний	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	88,7 (77,7; 94,6)	79,0 (66,8; 87,6)	3,2 (0,8; 11,7)

¹ Серед теперішніх курців, які намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, та колишніх курців, які утримуються від куріння впродовж менше 12 місяців.

² Респонденти, які не повідомили про використання жодного іншого методу для припинення куріння.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 6.4: Відсотки курців віком 15 років і старших, котрі намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Намагалися припинити курити ¹			Успішно припинили курити ²		
	2010 рік	2017 рік	Відносна зміна	2010 рік	2017 рік	Відносна зміна
	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки
Усього	41,0 (38,3; 43,8)	39,2 (36,3; 42,2)	- 4,3	2,9 (1,8; 4,7)	1,2 (0,6; 2,6)	- 57,1*
Стать						
чоловіки	40,0 (37,1; 43,0)	37,2 (34,0; 40,6)	- 7,0	2,1 (1,1; 3,9)	0,7 (0,3; 1,7)	- 67,2*
жінки	44,6 (37,9; 51,5)	46,5 (38,9; 54,1)	4,2	5,4 (2,4; 11,8)	2,8 (1,0; 8,0)	- 48,2
Вік (років)						
15-24	54,7 (46,7; 62,5)	42,0 (32,3; 52,4)	- 23,2*	2,3 (0,6; 8,8)	0,0 (0,0; 0,0)	Н/Д
25-44	40,7 (36,9; 44,6)	41,5 (37,4; 45,7)	2,0	3,7 (2,1; 6,6)	1,5 (0,6; 3,9)	- 60,3*
45-64	32,2 (28,1; 36,6)	34,3 (29,5; 39,5)	6,4	2,3 (0,9; 5,3)	1,2 (0,3; 3,9)	- 48,3
65+	36,5 (28,2; 45,6)	39,8 (29,2; 51,6)	9,3	0,6 (0,1; 4,3)	1,5 (0,2; 10,3)	139,4
Місцевість						
міська	39,2 (35,6; 42,8)	39,5 (35,7; 43,4)	0,8	3,3 (1,8; 6,0)	1,0 (0,3; 2,9)	- 70,2*
сільська	45,0 (41,3; 48,8)	38,7 (34,7; 42,8)	- 14,2*	2,0 (1,0; 3,9)	1,8 (0,7; 4,4)	- 11,2
Освіта³						
нижча за середню	31,3 (21,7; 42,8)	24,6 (15,5; 36,6)	- 21,5	1,0 (0,1; 7,0)	- -	-
середня	38,0 (33,5; 42,7)	41,5 (36,3; 46,9)	9,3	1,9 (0,6; 5,7)	0,6 (0,2; 2,6)	- 66,3*
середня спец. / проф.	38,3 (34,1; 42,6)	37,6 (33,2; 42,2)	- 1,8	3,9 (2,1; 7,2)	0,9 (0,2; 3,5)	- 77,2*
вища	36,3 (29,9; 43,2)	39,8 (33,1; 46,8)	9,5	3,5 (1,0; 11,2)	2,9 (0,9; 8,4)	- 17,1
Регіон						
Західний	48,6 (42,8; 54,5)	40,1 (34,7; 45,9)	- 17,5*	3,3 (1,6; 6,7)	0,4 (0,1; 2,6)	- 88,8*
Центральний	39,5 (35,1; 44,0)	36,5 (31,8; 41,5)	- 7,6	4,0 (1,7; 9,0)	2,0 (0,8; 5,0)	- 50,2
Південний	39,1 (34,0; 44,5)	42,4 (37,3; 47,6)	8,4	1,7 (0,6; 5,0)	1,5 (0,3; 6,6)	- 11,1
Східний	34,5 (27,9; 41,8)	38,1 (30,3; 46,6)	10,4	1,4 (0,3; 7,3)	0,8 (0,1; 5,3)	- 46,4

¹ Серед теперішніх курців і колишніх курців, які утримуються від куріння менше 12 місяців.

² Серед теперішніх курців, які намагалися припинити курити протягом останніх 12 місяців, та колишніх курців, які утримуються від куріння впродовж менше 12 місяців. Успішне припинення куріння – утримання від куріння понад 6 місяців.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«-» оцінки не вказані через незважений розмір групи, менший за 25 респондентів.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

Н/Д: немає даних.

ТАБЛИЦЯ 6.5: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі отримали пораду медичного працівника щодо припинення куріння, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Медичний працівник запитував про статус щодо куріння ¹			Медичний працівник радив припинити курити ¹		
	2010 рік	2017 рік	відносна зміна	2010 рік	2017 рік	відносна зміна
	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки
Усього	43,4 (37,9; 49,1)	49,2 (42,6; 55,9)	13,3	33,0 (28,3; 38,1)	39,4 (33,3; 45,8)	19,4
Стать						
чоловіки	44,3 (38,3; 50,6)	49,1 (41,1; 57,0)	10,6	33,9 (28,8; 39,5)	40,9 (33,8; 48,4)	20,5
жінки	40,9 (30,2; 52,5)	49,6 (38,1; 61,2)	21,3	30,4 (20,8; 42,0)	36,0 (25,0; 48,6)	18,4
Вік (років)						
15-24	35,3 (25,6; 46,4)	35,8 (19,7; 55,9)	1,4	25,2 (17,5; 35,0)	21,0 (10,0; 38,8)	- 17,0
25-44	42,2 (34,8; 49,9)	47,7 (37,9; 57,7)	13,1	29,6 (23,5; 36,5)	38,0 (29,1; 47,9)	28,6
45-64	52,0 (41,8; 62,0)	54,2 (44,0; 64,1)	4,3	44,0 (34,8; 53,6)	44,1 (35,3; 53,4)	0,2
65+	63,3 (45,9; 77,9)	64,2 (39,5; 83,1)	1,3	56,8 (38,9; 73,1)	63,6 (39,0; 82,7)	11,9
Місцевість						
міська	41,0 (34,2; 48,2)	48,5 (40,5; 56,5)	18,2	29,9 (24,2; 36,2)	39,2 (31,9; 47,1)	31,3
сільська	50,5 (42,6; 58,4)	51,7 (40,7; 62,5)	2,3	42,1 (34,4; 50,2)	39,9 (30,7; 49,9)	- 5,1
Освіта²						
нижча за середню	48,4 (27,9; 69,3)	-	-	41,0 (22,3; 62,8)	-	-
середня	54,5 (44,1; 64,6)	49,2 (35,7; 62,9)	- 9,7	42,5 (32,8; 52,8)	41,4 (29,2; 54,8)	- 2,5
середня спец. / проф.	45,6 (37,2; 54,4)	48,0 (38,9; 57,2)	5,1	35,8 (28,1; 44,3)	38,1 (29,4; 47,6)	6,4
вища	41,6 (29,9; 54,4)	57,2 (42,6; 70,6)	37,2	30,6 (20,7; 42,6)	48,7 (34,9; 62,8)	59,4
Регіон						
Західний	57,0 (46,7; 66,8)	71,1 (61,2; 79,3)	24,6	46,7 (37,4; 56,2)	63,1 (52,1; 72,9)	35,1
Центральний	39,5 (31,0; 48,6)	50,7 (40,1; 61,1)	28,3	30,2 (23,0; 38,5)	39,3 (30,5; 49,0)	30,4
Південний	39,3 (28,2; 51,5)	39,2 (28,0; 51,6)	- 0,3	25,9 (18,0; 35,6)	30,1 (20,5; 41,8)	16,3
Східний	34,5 (21,6; 50,0)	32,2 (16,0; 54,4)	- 6,4	26,7 (15,6; 41,7)	22,5 (9,0; 46,0)	- 15,7

¹ Серед теперішніх курців і колишніх курців, які утримуються від куріння менше 12 місяців та які відвідували медичних працівників протягом останніх 12 місяців.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«-» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 7.1: Сума¹, яку витрачають на 20 сигарет промислового виробництва споживачі сигарет промислового виробництва віком 15 років і старші, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна середнього		Відносна зміна медіани		
	Середнє (95% ДІ)	Медіана (95% ДІ)	Середнє (95% ДІ)	Медіана (95% ДІ)	Відсотки	Відсотки	Відсотки	Відсотки	
Усього	11,6 (11,2; 11,9)	10,4 (10,4; 11,0)	19,1 (17,3; 20,8)	17,5 (17,3; 17,9)	64,8*		68,4*		
<i>Стать</i>									
чоловіки	11,3 (10,9; 11,7)	10,3 (10,3; 10,5)	18,1 (17,7; 18,5)	17,4 (17,2; 17,9)	60,2*		68,3*		
жінки	13,2 (12,7; 13,8)	12,5 (11,4; 12,9)	24,7 (12,8; 36,7)	17,8 (17,0; 18,0)	87,1		42,7*		
<i>Вік (років)</i>									
15-24	14,5 (12,7; 16,3)	13,2 (12,7; 13,4)	18,8 (17,9; 19,8)	17,9 (17,0; 18,0)	29,6*		35,6*		
25-44	12,1 (11,8; 12,3)	11,3 (10,9; 11,4)	18,9 (18,4; 19,3)	17,9 (17,8; 18,0)	56,3*		57,7*		
45-64	9,9 (9,7; 10,2)	9,9 (9,9; 10,2)	19,8 (14,7; 24,9)	16,8 (16,4; 16,9)	99,2*		70,1*		
65+	8,3 (7,9; 8,8)	8,5 (7,5; 9,3)	15,8 (15,1; 16,5)	15,6 (14,5; 16,6)	89,0*		82,6*		
<i>Місцевість</i>									
міська	12,2 (11,7; 12,7)	11,4 (10,9; 11,4)	18,4 (18,0; 18,9)	17,8 (17,2; 18,1)	50,7*		56,5*		
сільська	10,2 (10,0; 10,4)	10,1 (9,9; 10,3)	20,3 (15,1; 25,5)	17,0 (16,9; 17,4)	99,1*		67,4*		
<i>Освіта²</i>									
нижча за середню	9,1 (8,4; 9,9)	9,4 (9,0; 9,8)	16,5 (15,8; 17,2)	16,6 (14,9; 17,1)	80,8*		76,6*		
середня	10,1 (9,8; 10,4)	9,9 (9,8; 10,2)	16,9 (16,5; 17,3)	16,9 (16,8; 16,9)	67,2*		71,5*		
середня спец. / проф.	11,0 (10,7; 11,3)	10,3 (10,3; 10,4)	20,0 (16,2; 23,7)	17,4 (17,2; 18,0)	81,1*		68,6*		
вища	13,4 (12,7; 14,0)	13,0 (11,4; 13,1)	20,0 (19,2; 20,7)	18,4 (17,9; 19,0)	49,5*		41,9*		
<i>Регіон</i>									
Західний	11,4 (11,0; 11,7)	10,3 (10,3; 11,0)	18,3 (17,4; 19,3)	17,5 (16,9; 17,9)	61,3*		69,5*		
Центральний	11,9 (11,0; 12,9)	10,4 (10,3; 11,4)	21,1 (15,4; 26,8)	17,5 (17,0; 17,9)	76,7*		68,3*		
Південний	11,5 (11,1; 11,9)	10,8 (10,3; 11,3)	18,2 (17,7; 18,6)	17,7 (17,0; 17,9)	58,1*		63,4*		
Східний	11,1 (10,7; 11,6)	10,3 (9,9; 10,6)	18,0 (17,0; 19,0)	17,0 (16,9; 17,9)	61,7*		65,4*		

¹ Сума у гривнях, скоригована станом на 2016 рік.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 7.2: Середньомісячні витрати¹ на сигарети серед курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна середнього	Відносна зміна медіани
	Середнє (95% ДІ)	Медіана (95% ДІ)	Середнє (95% ДІ)	Медіана (95% ДІ)	Відсотки	Відсотки
Усього	270,9 (259,8; 282,0)	259,2 (247,2; 276,9)	451,4 (408,5; 494,4)	450,9 (428,0; 456,2)	66,6*	74,0*
<i>Стать</i>						
чоловіки	287,2 (274,1; 300,4)	280,4 (269,0; 297,7)	461,7 (442,6; 480,9)	485,7 (461,6; 501,3)	60,7*	73,2*
жінки	206,0 (184,9; 227,1)	183,0 (157,4; 205,3)	410,9 (211,2; 610,7)	272,4 (258,6; 302,1)	99,5*	48,9*
<i>Вік (років)</i>						
15-24	264,1 (224,7; 303,5)	219,8 (203,0; 254,6)	372,5 (310,0; 435,0)	365,6 (272,6; 455,6)	41,1*	66,3*
25-44	287,6 (272,4; 302,9)	282,1 (269,5; 300,8)	453,2 (428,8; 477,6)	484,9 (450,6; 501,2)	57,6*	71,9*
45-64	261,0 (245,8; 276,1)	247,5 (233,4; 284,5)	488,3 (362,9; 613,7)	434,0 (410,6; 470,5)	87,1*	75,4*
65+	198,7 (173,7; 223,8)	170,1 (146,7; 235,4)	329,7 (285,3; 374,1)	272,6 (241,6; 362,2)	65,9*	60,3*
<i>Місцевість</i>						
міська	277,9 (262,6; 293,2)	259,5 (245,9; 287,3)	422,7 (400,2; 445,3)	428,5 (399,4; 461,2)	52,1*	65,1*
сільська	255,4 (244,5; 266,4)	255,3 (230,4; 283,2)	516,0 (385,7; 646,4)	456,2 (451,3; 490,8)	102,0*	78,7*
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	271,1 (216,9; 325,3)	257,4 (187,4; 289,6)	429,5 (356,8; 502,2)	459,9 (386,9; 512,0)	58,4*	78,7*
середня	267,1 (252,7; 281,6)	276,8 (252,9; 295,0)	414,2 (393,5; 435,0)	450,6 (413,2; 487,9)	55,1*	62,8*
середня спец. / проф.	272,2 (254,5; 289,8)	269,0 (239,3; 285,4)	494,5 (400,8; 588,3)	460,5 (443,3; 490,7)	81,7*	71,2*
вища	281,5 (258,9; 304,2)	264,6 (236,1; 303,5)	441,9 (390,6; 493,1)	407,6 (370,1; 485,5)	57,0*	54,0*
<i>Регіон</i>						
Західний	265,7 (249,6; 281,7)	252,3 (230,1; 297,2)	430,8 (394,8; 466,7)	436,4 (408,9; 463,7)	62,1*	73,0*
Центральний	272,2 (246,1; 298,3)	251,4 (223,2; 284,5)	492,5 (361,0; 624,0)	447,7 (402,9; 483,2)	80,9*	78,1*
Південний	273,7 (257,2; 290,3)	259,9 (234,0; 285,3)	444,9 (417,9; 472,0)	453,8 (423,1; 492,3)	62,5*	74,6*
Східний	271,0 (249,0; 293,0)	278,3 (251,8; 299,9)	422,1 (369,8; 474,4)	447,9 (362,6; 510,9)	55,7*	60,9*

¹ Сума у гривнях, скоригована станом на 2016 рік.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 7.3: Відсотковий розподіл теперішніх курців сигарет промислового виробництва¹ віком 15 років і старших за марками сигарет, придбаними під час останньої покупки, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Прилуки	Прима	Rothmans	Bond	Winston
<i>Відсотки (95% ДІ)</i>					
Усього	12,3 (10,4; 14,5)	10,8 (9,2; 12,6)	10,6 (8,8; 12,7)	10,6 (8,8; 12,8)	6,6 (5,2; 8,2)
<i>Стать</i>					
чоловіки	13,7 (11,5; 16,2)	12,9 (11,0; 15,0)	10,4 (8,4; 12,9)	10,7 (8,8; 12,8)	5,6 (4,2; 7,5)
жінки	6,9 (3,9; 12,0)	2,4 (1,2; 4,7)	11,1 (7,2; 16,9)	10,3 (5,4; 18,7)	10,2 (6,8; 15,0)
<i>Вік (років)</i>					
15-24	9,5 (4,7; 18,6)	3,7 (1,0; 12,6)	19,5 (12,0; 30,0)	13,0 (6,8; 23,6)	9,6 (4,7; 18,6)
25-44	11,4 (9,0; 14,4)	7,0 (5,3; 9,2)	12,9 (10,3; 16,0)	12,7 (9,9; 16,1)	7,4 (5,5; 9,9)
45-64	14,6 (11,6; 18,3)	16,8 (13,5; 20,7)	5,2 (3,0; 8,7)	7,5 (5,6; 10,2)	4,7 (2,7; 7,9)
65+	12,4 (7,3; 20,4)	26,6 (18,9; 36,1)	2,9 (0,8; 10,5)	2,9 (1,2; 6,9)	3,7 (1,1; 12,0)
<i>Місцевість</i>					
міська	10,1 (7,8; 13,0)	8,7 (6,9; 11,0)	11,1 (8,8; 13,9)	9,4 (7,1; 12,3)	8,3 (6,5; 10,7)
сільська	17,3 (14,3; 20,8)	15,4 (12,7; 18,6)	9,3 (6,8; 12,5)	13,4 (10,6; 16,7)	2,5 (1,6; 4,0)
<i>Освіта²</i>					
нижча за середню	32,9 (19,4; 49,9)	21,6 (11,9; 36,0)	6,1 (1,9; 17,8)	5,2 (1,9; 13,4)	1,6 (0,2; 10,6)
середня	16,6 (12,6; 21,6)	14,9 (11,5; 19,1)	10,4 (7,0; 15,3)	7,9 (5,6; 11,0)	3,9 (2,2; 6,7)
середня спец. / проф.	12,5 (9,8; 15,8)	12,6 (9,9; 15,9)	9,3 (6,7; 12,9)	11,7 (8,8; 15,4)	5,4 (3,6; 8,0)
вища	6,0 (3,6; 9,9)	4,6 (3,0; 7,2)	9,9 (6,5; 14,9)	11,1 (7,5; 16,2)	10,3 (6,9; 15,1)
<i>Регіон</i>					
Західний	14,8 (11,2; 19,3)	18,2 (14,5; 22,7)	7,3 (4,7; 11,1)	15,7 (12,2; 19,9)	5,8 (3,5; 9,6)
Центральний	11,6 (8,7; 15,5)	13,2 (10,2; 17,0)	12,8 (9,6; 16,9)	11,5 (8,1; 16,0)	7,5 (5,0; 11,0)
Південний	12,8 (9,4; 17,2)	7,2 (4,8; 10,4)	11,7 (8,6; 15,7)	6,5 (4,2; 9,8)	7,2 (5,0; 10,2)
Східний	10,3 (6,1; 17,0)	4,6 (2,2; 9,3)	9,3 (5,3; 15,8)	9,5 (5,3; 16,4)	5,3 (2,8; 9,9)

¹ Теперішнє куріння сигарет промислового виробництва включає щоденне та епізодичне споживання. Наведено п'ять марок сигарет, які найчастіше купували курці сигарет промислового виробництва під час останньої покупки.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 7.4: Відсотковий розподіл курців сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за місцем останньої покупки сигарет та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Магазин		Кіоск		Вуличний продавець		Інше ¹	
	Відсотки (95% ДІ)							
Усього	73,3	(69,3; 76,9)	22,2	(18,9; 25,9)	2,8	(1,8; 4,3)	1,7	(1,1; 2,7)
<i>Стать</i>								
чоловіки	75,2	(71,5; 78,6)	19,9	(16,9; 23,3)	2,9	(1,9; 4,6)	1,9	(1,2; 3,1)
жінки	65,8	(56,8; 73,7)	31,0	(23,1; 40,1)	2,2	(0,7; 7,2)	1,0	(0,4; 3,1)
<i>Вік (років)</i>								
15-24	77,5	(65,9; 86,0)	14,5	(7,7; 25,8)	4,9	(1,7; 13,3)	3,0	(0,9; 9,2)
25-44	74,0	(68,6; 78,7)	21,9	(17,5; 27,1)	2,6	(1,3; 5,2)	1,5	(0,8; 2,9)
45-64	71,6	(65,6; 76,9)	24,7	(19,7; 30,4)	2,2	(0,9; 5,3)	1,5	(0,8; 2,6)
65+	68,1	(57,3; 77,2)	23,4	(15,5; 33,7)	5,0	(1,9; 12,8)	3,5	(1,3; 9,0)
<i>Місцевість</i>								
міська	66,3	(61,0; 71,2)	29,3	(24,7; 34,3)	3,6	(2,2; 5,9)	0,8	(0,4; 1,7)
сільська	88,8	(85,5; 91,5)	6,4	(4,5; 8,9)	0,9	(0,4; 2,0)	3,9	(2,3; 6,5)
<i>Освіта²</i>								
нижча за середню	82,9	(65,9; 92,4)	9,3	(2,5; 28,7)	1,4	(0,2; 9,4)	6,4	(2,0; 19,0)
середня	80,4	(74,9; 84,9)	16,1	(11,9; 21,5)	1,6	(0,7; 3,4)	1,9	(0,8; 4,3)
середня спец. / проф.	70,1	(63,8; 75,7)	24,7	(19,5; 30,6)	3,6	(2,0; 6,2)	1,7	(0,9; 3,0)
вища	69,4	(61,7; 76,1)	28,1	(21,6; 35,6)	1,8	(0,5; 6,7)	0,7	(0,3; 1,9)
<i>Регіон</i>								
Західний	81,3	(74,3; 86,8)	12,2	(8,4; 17,4)	2,6	(0,7; 9,0)	3,9	(2,0; 7,4)
Центральний	75,6	(69,3; 80,9)	20,0	(15,2; 25,9)	3,3	(1,7; 6,5)	1,1	(0,4; 2,8)
Південний	73,6	(67,4; 79,0)	22,8	(17,8; 28,8)	2,2	(1,0; 4,6)	1,4	(0,7; 2,9)
Східний	61,9	(49,6; 72,9)	34,1	(23,8; 46,1)	3,0	(1,2; 7,5)	1,0	(0,2; 4,0)

¹ Включаючи покупку за кордоном, в Інтернеті, в іншої особи, в ресторані або барі та інших неспеціалізованих місцях.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 7.5: Відсотковий розподіл теперішніх курців¹ сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за типом придбаних сигарет, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Без фільтра		Звичайні з фільтром		Тонкі з фільтром	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	4,5	(3,6; 5,6)	83,4	(81,0; 85,7)	12,1	(10,0; 14,5)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	0,6	(0,1; 4,1)	84,4	(72,7; 91,7)	15,0	(7,9; 26,8)
25-44	2,3	(1,5; 3,6)	84,7	(81,5; 87,5)	12,9	(10,2; 16,2)
45-64	7,6	(5,7; 10,0)	81,9	(77,8; 85,4)	10,5	(7,7; 14,3)
65+	15,8	(9,9; 24,3)	77,1	(66,6; 85,1)	7,1	(2,9; 16,4)
<i>Місцевість</i>						
міська	2,6	(1,8; 3,7)	82,9	(79,6; 85,8)	14,5	(11,7; 17,8)
сільська	8,8	(6,8; 11,3)	84,6	(81,3; 87,4)	6,6	(4,5; 9,5)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	14,4	(7,2; 26,7)	85,6	(73,3; 92,8)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	9,3	(6,9; 12,3)	82,5	(78,0; 86,3)	8,2	(5,3; 12,5)
середня спец. / проф.	4,0	(2,8; 5,6)	84,8	(81,5; 87,6)	11,2	(8,6; 14,6)
вища	1,1	(0,5; 2,9)	81,0	(74,6; 86,2)	17,8	(12,8; 24,2)
<i>Регіон</i>						
Західний	5,2	(3,4; 7,9)	89,8	(85,4; 93,0)	5,0	(2,8; 8,8)
Центральний	6,1	(4,2; 8,6)	83,6	(79,3; 87,2)	10,3	(7,2; 14,5)
Південний	5,0	(3,5; 7,1)	76,9	(72,2; 81,1)	18,0	(13,9; 23,1)
Східний	1,1	(0,4; 2,8)	84,7	(77,2; 90,1)	14,2	(9,0; 21,6)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 7.5 (ПРОДОВЖ.): Відсотковий розподіл теперішніх курців¹ сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за типом придбаних сигарет, статтю та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Без фільтра		Звичайні з фільтром		Тонкі з фільтром	
	Відсотки (95% ДІ)					
Чоловіки	5,4	(4,4; 6,8)	88,5	(86,3; 90,4)	6,1	(4,5; 8,2)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	0,7	(0,1; 5,2)	90,1	(79,8; 95,5)	9,1	(4,0; 19,6)
25-44	2,8	(1,8; 4,3)	90,7	(87,4; 93,2)	6,5	(4,2; 9,8)
45-64	9,0	(6,7; 12,0)	86,3	(82,6; 89,2)	4,7	(2,9; 7,6)
65+	17,7	(11,1; 27,2)	77,3	(66,6; 85,4)	4,9	(1,4; 15,5)
<i>Місцевість</i>						
міська	3,3	(2,2; 4,7)	89,9	(86,9; 92,3)	6,8	(4,7; 9,8)
сільська	9,7	(7,5; 12,6)	85,7	(82,4; 88,5)	4,6	(2,9; 7,2)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	18,1	(9,1; 32,8)	81,9	(67,2; 90,9)	0,0	(0,0; 0,0)
середня	10,9	(8,1; 14,5)	85,1	(81,0; 88,4)	4,0	(2,4; 6,9)
середня спец. / проф.	4,6	(3,2; 6,6)	89,3	(85,9; 91,9)	6,1	(3,9; 9,4)
вища	1,6	(0,6; 3,9)	90,8	(84,1; 94,8)	7,7	(3,9; 14,4)
<i>Регіон</i>						
Західний	5,9	(3,9; 8,9)	91,5	(88,0; 94,1)	2,6	(1,4; 4,7)
Центральний	7,7	(5,4; 10,9)	89,3	(85,5; 92,1)	3,0	(1,4; 6,3)
Південний	6,1	(4,2; 8,8)	82,9	(78,1; 86,8)	11,0	(7,5; 16,0)
Східний	1,4	(0,5; 3,5)	90,4	(83,0; 94,8)	8,2	(4,1; 15,8)
Жінки	0,8	(0,3; 2,1)	64,1	(56,6; 70,9)	35,1	(28,3; 42,6)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	–	–	–	–	–	–
25-44	0,8	(0,2; 2,7)	64,5	(55,2; 72,8)	34,7	(26,4; 44,0)
45-64	1,2	(0,3; 4,9)	62,7	(50,0; 73,8)	36,1	(25,0; 48,9)
65+	–	–	–	–	–	–
<i>Місцевість</i>						
міська	0,5	(0,1; 2,1)	61,0	(52,4; 69,0)	38,4	(30,5; 47,1)
сільська	2,2	(0,7; 6,8)	77,3	(62,7; 87,3)	20,5	(10,8; 35,6)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	–	–	–	–	–	–
середня	2,0	(0,6; 6,4)	71,0	(53,9; 83,7)	27,0	(14,7; 44,4)
середня спец. / проф.	1,1	(0,3; 4,5)	64,7	(53,9; 74,1)	34,2	(24,8; 45,1)
вища	0,0	(0,0; 0,0)	55,3	(41,4; 68,4)	44,7	(31,6; 58,6)
<i>Регіон</i>						
Західний	0,0	(0,0; 0,0)	76,5	(51,2; 91,0)	23,5	(9,0; 48,8)
Центральний	0,6	(0,1; 4,0)	64,9	(52,1; 75,9)	34,5	(23,5; 47,5)
Південний	2,0	(0,7; 5,5)	59,8	(48,5; 70,2)	38,2	(27,9; 49,7)
Східний	0,0	(0,0; 0,0)	62,3	(43,3; 78,2)	37,7	(21,8; 56,7)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

«–» оцінки не вказані через незначений розмір групи, менший за 25 респондентів.

ТАБЛИЦЯ 7.6: Відсотковий розподіл мов, якими надруковані попередження про шкodu куріння на пачках сигарет, у теперішніх курців¹ сигарет промислового виробництва² за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Мова	Усього	Стать		Вік (років)		Місцевість	
		чоловіки	жінки	18–24	25+	міська	сільська
<i>Відсотки (95% ДІ)</i>							
Українська	97,3 (96,0; 98,2)	97,2 (95,6; 98,2)	97,7 (93,8; 99,2)	100,0 (100,0; 100,0)	97,1 (95,7; 98,0)	97,3 (95,4; 98,4)	97,2 (95,3; 98,4)
Російська	0,9 (0,4; 2,0)	0,9 (0,4; 2,0)	1,0 (0,1; 6,9)	0,0 (0,0; 0,0)	1,0 (0,5; 2,1)	0,9 (0,3; 2,6)	1,0 (0,4; 2,6)
Румунська (молдовська)	0,8 (0,4; 1,7)	1,0 (0,5; 2,0)	0,3 (0,0; 2,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,9 (0,5; 1,8)	0,7 (0,2; 2,1)	1,2 (0,6; 2,3)
Інша мова	0,2 (0,1; 0,8)	0,3 (0,1; 1,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,3 (0,1; 0,9)	0,1 (0,0; 1,0)	0,4 (0,1; 2,0)
Без попередження	0,7 (0,3; 1,5)	0,6 (0,2; 1,6)	1,0 (0,3; 3,0)	0,0 (0,0; 0,0)	0,7 (0,3; 1,6)	1,0 (0,4; 2,2)	0,1 (0,0; 0,8)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Серед тих, хто показав пачку сигарет інтерв'юєрові.

ТАБЛИЦЯ 8.1: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали інформацію, спрямовану проти куріння, в різних джерелах, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Усього	Стать	
		чоловіки	жінки
Відсотки (95% ДІ)			
Усього			
Телебачення або радіо	38,3 (36,2; 40,5)	37,1 (34,6; 39,7)	39,3 (36,7; 42,0)
телебачення	37,3 (35,2; 39,4)	35,9 (33,4; 38,5)	38,5 (35,9; 41,1)
радіо	8,1 (7,1; 9,4)	8,8 (7,4; 10,4)	7,6 (6,4; 9,0)
Заклади охорони здоров'я	19,7 (18,1; 21,4)	16,3 (14,5; 18,2)	22,6 (20,5; 24,7)
Рекламні щити	16,3 (14,7; 18,0)	16,8 (14,9; 19,0)	15,8 (14,0; 17,9)
Інтернет	15,9 (14,4; 17,5)	17,4 (15,5; 19,4)	14,6 (13,0; 16,5)
Газети або журнали	15,8 (14,4; 17,4)	14,5 (12,8; 16,3)	16,9 (15,1; 18,8)
Громадський транспорт	14,0 (12,5; 15,5)	14,6 (12,8; 16,6)	13,5 (11,8; 15,3)
Освітні заклади	10,0 (8,7; 11,4)	9,6 (8,2; 11,2)	10,3 (8,8; 12,1)
Інші джерела	0,6 (0,4; 1,0)	0,4 (0,2; 1,0)	0,8 (0,5; 1,4)
Будь-яке джерело	52,7 (50,4; 54,9)	51,9 (49,2; 54,5)	53,3 (50,6; 56,0)
Теперішні курці¹			
Телебачення або радіо	36,7 (33,4; 40,2)	35,8 (32,3; 39,6)	40,1 (32,9; 47,7)
телебачення	35,5 (32,3; 38,8)	35,0 (31,5; 38,7)	37,5 (30,6; 45,0)
радіо	8,5 (6,9; 10,5)	8,5 (6,9; 10,4)	8,6 (5,4; 13,3)
Заклади охорони здоров'я	18,0 (15,5; 20,9)	16,5 (13,9; 19,4)	23,9 (18,0; 31,2)
Рекламні щити	17,9 (15,3; 20,7)	17,0 (14,5; 19,7)	21,1 (15,8; 27,7)
Інтернет	15,7 (13,5; 18,1)	15,3 (13,0; 17,9)	17,1 (12,4; 23,1)
Газети або журнали	15,6 (13,5; 18,1)	14,5 (12,3; 17,0)	19,9 (14,9; 26,1)
Громадський транспорт	15,3 (13,1; 17,8)	14,7 (12,4; 17,2)	17,5 (12,7; 23,6)
Освітні заклади	8,9 (7,0; 11,2)	8,1 (6,4; 10,3)	11,6 (7,5; 17,6)
Інші джерела	0,9 (0,4; 2,3)	0,7 (0,2; 2,4)	1,8 (0,6; 5,3)
Будь-яке джерело	50,3 (46,6; 53,9)	48,9 (45,1; 52,7)	55,3 (46,9; 63,3)
Некурці²			
Телебачення або радіо	38,8 (36,4; 41,2)	38,0 (34,8; 41,3)	39,2 (36,6; 42,0)
телебачення	37,8 (35,5; 40,3)	36,5 (33,3; 39,8)	38,6 (35,9; 41,3)
радіо	8,0 (6,9; 9,4)	9,0 (7,1; 11,3)	7,5 (6,3; 8,9)
Заклади охорони здоров'я	20,2 (18,5; 22,1)	16,1 (14,0; 18,5)	22,4 (20,4; 24,7)
Рекламні щити	15,8 (14,1; 17,7)	16,8 (14,4; 19,4)	15,3 (13,4; 17,4)
Інтернет	15,9 (14,3; 17,8)	18,7 (16,1; 21,6)	14,4 (12,7; 16,3)
Газети або журнали	15,9 (14,3; 17,5)	14,5 (12,5; 16,8)	16,6 (14,8; 18,6)
Громадський транспорт	13,6 (12,0; 15,3)	14,5 (12,4; 16,9)	13,1 (11,4; 14,9)
Освітні заклади	10,3 (8,9; 11,9)	10,5 (8,7; 12,6)	10,2 (8,6; 12,0)
Інші джерела	0,6 (0,4; 0,9)	0,3 (0,1; 0,6)	0,8 (0,4; 1,3)
Будь-яке джерело	53,4 (50,9; 55,8)	53,8 (50,6; 57,1)	53,1 (50,3; 56,0)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 8.1 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали інформацію, спрямовану проти куріння, у різних джерелах, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Вік (років)				Місцевість			
	15-24		25+		міська		сільська	
Відсотки (95% ДІ)								
Усього								
Телебачення або радіо	41,1	(35,9; 46,5)	37,9	(35,8; 40,1)	37,2	(34,5; 40,0)	40,7	(37,7; 43,9)
телебачення	40,6	(35,4; 46,0)	36,9	(34,7; 39,1)	36,3	(33,6; 39,0)	39,6	(36,5; 42,8)
радіо	8,0	(5,2; 12,0)	8,2	(7,1; 9,4)	7,8	(6,4; 9,4)	9,0	(7,4; 11,0)
Заклади охорони здоров'я	25,5	(20,7; 31,0)	18,9	(17,4; 20,6)	19,7	(17,7; 21,8)	19,8	(17,2; 22,6)
Рекламні щити	25,2	(20,9; 30,0)	15,1	(13,5; 16,8)	17,8	(15,8; 20,1)	12,8	(10,6; 15,3)
Інтернет	38,3	(33,0; 43,9)	12,9	(11,6; 14,4)	16,7	(14,8; 18,8)	14,0	(11,9; 16,5)
Газети або журнали	17,7	(14,0; 22,1)	15,6	(14,1; 17,1)	15,0	(13,2; 17,0)	17,6	(15,3; 20,3)
Громадський транспорт	21,0	(17,1; 25,6)	13,0	(11,6; 14,6)	14,5	(12,6; 16,5)	12,9	(10,8; 15,2)
Освітні заклади	24,7	(20,1; 30,0)	8,0	(6,9; 9,4)	9,3	(7,8; 11,0)	11,6	(9,4; 14,2)
Інші джерела	0,3	(0,1; 1,1)	0,7	(0,4; 1,1)	0,8	(0,5; 1,3)	0,3	(0,2; 0,5)
Будь-яке джерело	63,0	(57,6; 68,1)	51,3	(49,0; 53,6)	53,0	(50,1; 55,9)	51,8	(48,8; 54,8)
Теперішні курці¹								
Телебачення або радіо	40,3	(29,9; 51,6)	36,4	(33,0; 39,9)	35,2	(30,7; 39,8)	40,2	(36,0; 44,7)
телебачення	40,3	(29,9; 51,6)	35,0	(31,7; 38,4)	34,0	(29,8; 38,4)	38,9	(34,7; 43,3)
радіо	11,1	(5,5; 21,1)	8,2	(6,6; 10,2)	8,1	(6,0; 10,8)	9,4	(7,3; 12,1)
Заклади охорони здоров'я	27,6	(18,3; 39,3)	17,0	(14,5; 19,9)	19,6	(16,3; 23,3)	14,6	(11,6; 18,4)
Рекламні щити	26,4	(17,4; 38,0)	16,9	(14,5; 19,7)	19,9	(16,6; 23,7)	13,3	(10,4; 16,8)
Інтернет	31,0	(21,5; 42,5)	14,1	(12,0; 16,4)	17,2	(14,4; 20,5)	12,2	(9,5; 15,6)
Газети або журнали	19,0	(11,3; 30,2)	15,3	(13,1; 17,8)	15,4	(12,6; 18,6)	16,2	(13,0; 20,1)
Громадський транспорт	22,0	(14,1; 32,6)	14,6	(12,4; 17,0)	16,3	(13,5; 19,5)	13,0	(10,0; 16,7)
Освітні заклади	21,2	(12,8; 33,0)	7,6	(5,9; 9,7)	8,6	(6,3; 11,7)	9,5	(7,0; 12,8)
Інші джерела	0,0	(0,0; 0,0)	1,0	(0,4; 2,5)	1,2	(0,4; 3,2)	0,2	(0,1; 1,1)
Будь-яке джерело	54,8	(43,6; 65,5)	49,8	(46,0; 53,5)	51,0	(46,1; 55,8)	48,7	(44,0; 53,3)
Некурці²								
Телебачення або радіо	41,3	(35,8; 47,0)	38,4	(36,0; 40,9)	37,9	(34,8; 41,0)	40,9	(37,5; 44,4)
телебачення	40,6	(35,1; 46,4)	37,4	(35,0; 40,0)	37,0	(33,9; 40,1)	39,8	(36,3; 43,4)
радіо	7,3	(4,3; 12,0)	8,2	(7,0; 9,5)	7,7	(6,2; 9,4)	8,9	(7,0; 11,3)
Заклади охорони здоров'я	25,0	(19,8; 31,1)	19,5	(17,8; 21,3)	19,7	(17,6; 22,0)	21,3	(18,5; 24,5)
Рекламні щити	24,9	(20,2; 30,3)	14,6	(12,9; 16,4)	17,2	(15,1; 19,6)	12,7	(10,3; 15,5)
Інтернет	39,9	(34,1; 46,1)	12,5	(11,0; 14,3)	16,6	(14,4; 18,9)	14,5	(12,1; 17,3)
Газети або журнали	17,4	(13,4; 22,2)	15,6	(14,1; 17,3)	14,9	(13,0; 17,0)	18,1	(15,5; 20,9)
Громадський транспорт	20,8	(16,3; 26,1)	12,6	(11,1; 14,2)	13,9	(11,9; 16,1)	12,8	(10,6; 15,4)
Освітні заклади	25,5	(20,5; 31,3)	8,2	(6,9; 9,6)	9,5	(7,9; 11,4)	12,2	(9,7; 15,2)
Інші джерела	0,4	(0,1; 1,4)	0,6	(0,4; 1,0)	0,7	(0,4; 1,2)	0,3	(0,2; 0,5)
Будь-яке джерело	64,9	(58,9; 70,4)	51,8	(49,2; 54,3)	53,6	(50,4; 56,8)	52,8	(49,4; 56,1)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

ТАБЛИЦЯ 8.2: Відсотки теперішніх курців віком 15 років і старших, котрі помічали попередження про шкodu куріння на пачках сигарет і задумувались про те, щоб припинити курити, через ці попередження, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Теперішні курці ¹ , котрі			
	помічали попередження про шкodu куріння на пачках сигарет ²		здумувались про те, щоб припинити курити, через ці попередження ²	
	Відсотки (95% ДІ)			
Усього	92,2	(89,9; 94,1)	54,0	(50,6; 57,5)
<i>Стать</i>				
чоловіки	92,3	(89,9; 94,1)	52,8	(49,2; 56,3)
жінки	92,2	(87,4; 95,2)	58,7	(50,3; 66,5)
<i>Вік (років)</i>				
15-24	94,2	(86,0; 97,7)	56,0	(44,6; 66,8)
25-44	94,0	(90,8; 96,2)	54,8	(49,5; 59,9)
45-64	90,9	(87,5; 93,5)	54,1	(48,9; 59,2)
65+	77,9	(68,6; 85,0)	41,9	(33,2; 51,2)
<i>Місцевість</i>				
міська	91,8	(88,6; 94,2)	52,1	(47,6; 56,7)
сільська	93,1	(90,5; 95,1)	58,2	(53,7; 62,6)
<i>Освіта³</i>				
нижча за середню	84,3	(73,2; 91,3)	54,3	(39,5; 68,4)
середня	93,0	(89,8; 95,3)	56,8	(50,7; 62,8)
середня спец. / проф.	92,3	(89,4; 94,4)	50,5	(44,9; 56,0)
вища	91,5	(85,4; 95,2)	56,8	(50,0; 63,4)
<i>Регіон</i>				
Західний	91,2	(81,6; 96,0)	55,2	(48,3; 61,9)
Центральний	93,6	(90,9; 95,6)	43,9	(38,4; 49,5)
Південний	92,2	(88,3; 94,8)	67,1	(60,6; 73,1)
Східний	91,4	(86,3; 94,8)	51,4	(42,4; 60,4)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Протягом останніх 30 днів.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 8.3: Відсотковий розподіл попереджень про шкоду куріння українською мовою, зображених на пачках сигарет курців, які курять сигарети промислового виробництва¹ – GATS–Україна, 2017 рік

Попередження про шкоду куріння	Усього	
	Відсотки (95% ДІ)	
Куріння знижує здатність жінок народжувати дітей	6,0	(4,5; 8,0)
Курці помирають рано	7,2	(5,4; 9,4)
Куріння пошкоджує сперму і може призвести до імпотенції	7,8	(5,9; 10,2)
Куріння може викликати повільну та болісну смерть	8,7	(6,4; 11,8)
Куріння під час вагітності завдає шкоди вашій дитині	9,3	(6,9; 12,4)
Куріння викликає старіння шкіри	10,6	(7,9; 14,2)
Куріння руйнує артерії, викликає серцеві напади та інсульт	10,7	(8,2; 13,9)
Відмова від куріння значно зменшує ризик небезпечних серцевих захворювань і захворювань легенів	12,0	(9,6; 14,9)
Куріння викликає рак легенів	12,5	(10,0; 15,5)
Куріння викликає залежність від тютюну (нікотинову залежність) – не починайте курити!	15,2	(12,3; 18,7)

¹ Серед тих, хто показав пачку сигарет інтерв'юєрові.

ТАБЛИЦЯ 8.4: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Усього	Стать			
		чоловіки	жінки		
		Відсотки (95% ДІ)			
<i>Помічали рекламу сигарет</i>	22,3 (20,6; 24,0)	23,4 (21,3; 25,7)	21,3 (19,3; 23,4)		
у магазинах, де продаються сигарети	13,7 (12,4; 15,1)	14,3 (12,5; 16,3)	13,2 (11,7; 14,8)		
на телебаченні	6,2 (5,4; 7,2)	5,4 (4,4; 6,6)	7,0 (5,8; 8,3)		
на вкладишах у пачках сигарет	5,8 (4,9; 6,7)	7,5 (6,3; 8,9)	4,3 (3,5; 5,4)		
на рекламних щитах	4,2 (3,4; 5,1)	4,4 (3,5; 5,4)	4,0 (3,1; 5,3)		
в Інтернеті	4,0 (3,3; 4,9)	4,4 (3,5; 5,5)	3,7 (2,8; 4,8)		
на плакатах	3,7 (3,0; 4,6)	4,2 (3,3; 5,4)	3,2 (2,5; 4,2)		
у газетах або журналах	2,8 (2,2; 3,6)	2,5 (1,7; 3,6)	3,1 (2,4; 4,1)		
в або на громадському транспорті або на зупинках / станціях	2,8 (2,2; 3,5)	2,8 (2,1; 3,8)	2,8 (2,0; 3,7)		
по радіо	1,5 (1,1; 2,1)	1,5 (0,9; 2,4)	1,5 (1,0; 2,1)		
у кінотеатрі	0,6 (0,3; 0,9)	0,4 (0,2; 0,7)	0,7 (0,4; 1,3)		
у інших джерелах	0,1 (0,0; 0,2)	0,1 (0,0; 0,3)	0,1 (0,0; 0,3)		
Помічали спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією	0,6 (0,4; 0,9)	1,0 (0,6; 1,6)	0,3 (0,2; 0,5)		
<i>Помічали стимулювання продажу сигарет</i>	4,9 (4,1; 5,8)	5,5 (4,5; 6,8)	4,4 (3,6; 5,5)		
одяг або інші товари з назвою чи логотипом марки сигарет	1,9 (1,5; 2,4)	2,1 (1,6; 2,8)	1,7 (1,2; 2,4)		
подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови купівлі сигарет	1,4 (1,1; 1,9)	1,6 (1,1; 2,5)	1,3 (0,9; 1,8)		
безкоштовна роздача зразків сигарет	1,2 (0,9; 1,7)	1,4 (1,0; 1,9)	1,1 (0,7; 1,8)		
конкурси із призами для покупців сигарет	1,2 (0,9; 1,6)	1,2 (0,8; 1,8)	1,1 (0,7; 1,7)		
реклама сигарет у поштових відправленнях або електронних розсилках	0,7 (0,5; 1,0)	0,7 (0,4; 1,1)	0,8 (0,5; 1,2)		
купони на одержання сигарет	0,3 (0,2; 0,5)	0,4 (0,2; 0,8)	0,2 (0,1; 0,4)		
Помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет	25,0 (23,3; 26,8)	26,4 (24,1; 28,7)	23,9 (21,8; 26,1)		

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 8.4 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Вік (років)				Місцевість			
	15-24		25+		міська		сільська	
Відсотки (95% ДІ)								
<i>Помічали рекламу сигарет</i>	30,5	(25,6; 35,9)	21,2	(19,5; 23,0)	23,0	(20,9; 25,2)	20,6	(18,0; 23,6)
у магазинах, де продаються сигарети	20,6	(16,4; 25,5)	12,8	(11,5; 14,2)	14,6	(13,0; 16,2)	11,8	(9,7; 14,2)
на телебаченні	9,4	(6,7; 13,0)	5,8	(5,0; 6,7)	6,2	(5,2; 7,5)	6,3	(5,1; 7,7)
на вкладишах у пачках сигарет	9,0	(6,5; 12,3)	5,3	(4,6; 6,2)	5,1	(4,0; 6,3)	7,4	(6,1; 8,8)
на рекламних щитах	7,6	(5,2; 10,8)	3,7	(3,0; 4,7)	4,4	(3,5; 5,6)	3,6	(2,2; 5,6)
в Інтернеті	9,8	(7,2; 13,4)	3,2	(2,6; 4,0)	4,6	(3,6; 5,7)	2,8	(2,0; 3,9)
на плакатах	7,5	(5,1; 11,1)	3,2	(2,5; 4,0)	3,9	(3,1; 4,9)	3,2	(2,1; 5,1)
у газетах або журналах	5,8	(3,6; 9,0)	2,4	(1,9; 3,2)	2,9	(2,2; 4,0)	2,6	(1,8; 3,6)
в або на громадському транспорті або на зупинках / станціях	6,2	(4,1; 9,3)	2,3	(1,8; 3,0)	3,0	(2,3; 4,0)	2,2	(1,4; 3,6)
по радіо	2,8	(1,4; 5,8)	1,3	(0,9; 1,8)	1,4	(0,9; 2,3)	1,5	(0,9; 2,5)
у кінотеатрі	0,8	(0,3; 1,9)	0,5	(0,3; 0,9)	0,7	(0,4; 1,2)	0,3	(0,2; 0,7)
у інших джерелах	0,0	(0,0; 0,0)	0,1	(0,0; 0,2)	0,1	(0,0; 0,3)	0,0	(0,0; 0,1)
Помічали спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією	1,6	(0,7; 3,6)	0,5	(0,3; 0,7)	0,7	(0,5; 1,1)	0,4	(0,2; 0,8)
<i>Помічали стимулювання продажу сигарет</i>	7,9	(5,7; 10,8)	4,5	(3,8; 5,5)	5,4	(4,4; 6,6)	3,8	(2,9; 5,0)
одяг або інші товари з назвою чи логотипом марки сигарет	3,9	(2,5; 6,2)	1,6	(1,2; 2,1)	2,0	(1,4; 2,7)	1,7	(1,2; 2,4)
подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови купівлі сигарет	2,1	(0,9; 4,5)	1,4	(1,0; 1,9)	1,7	(1,2; 2,3)	0,9	(0,5; 1,6)
безкоштовна роздача зразків сигарет	1,9	(1,0; 3,7)	1,1	(0,8; 1,6)	1,5	(1,1; 2,2)	0,6	(0,4; 0,9)
конкурси із призами для покупців сигарет	1,4	(0,6; 3,1)	1,1	(0,8; 1,6)	1,4	(1,0; 1,9)	0,7	(0,4; 1,2)
реклама сигарет у поштових відправленнях або електронних розсилках	0,2	(0,0; 1,1)	0,8	(0,6; 1,1)	0,8	(0,5; 1,3)	0,5	(0,3; 0,8)
купони на одержання сигарет	0,5	(0,2; 1,3)	0,3	(0,2; 0,5)	0,3	(0,1; 0,5)	0,3	(0,1; 0,8)
Помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет	35,4	(30,2; 40,9)	23,6	(21,9; 25,5)	25,9	(23,8; 28,2)	22,9	(20,1; 25,9)

ТАБЛИЦЯ 8.5: Відсотки теперішніх курців¹ віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Усього	Стать			
		чоловіки	жінки		
		Відсотки (95% ДІ)			
Помічали рекламу сигарет	26,2 (23,4; 29,2)	25,4 (22,5; 28,5)	29,1 (22,9; 36,2)		
у магазинах, де продаються сигарети	15,2 (13,1; 17,6)	14,6 (12,3; 17,1)	17,5 (12,4; 24,1)		
на вкладишах у пачках сигарет	12,0 (9,9; 14,6)	11,8 (9,7; 14,3)	12,8 (8,6; 18,6)		
на телебаченні	5,1 (3,9; 6,5)	4,8 (3,6; 6,3)	6,2 (3,9; 9,8)		
на рекламних щитах	3,7 (2,7; 5,1)	4,0 (2,8; 5,5)	2,7 (1,2; 5,9)		
на плакатах	3,7 (2,7; 5,0)	3,7 (2,6; 5,2)	3,5 (1,7; 6,8)		
в Інтернеті	3,4 (2,5; 4,7)	3,4 (2,5; 4,8)	3,2 (1,6; 6,5)		
в або на громадському транспорті або на зупинках / станціях	2,7 (1,7; 4,3)	2,1 (1,4; 3,2)	5,1 (2,3; 10,7)		
у газетах або журналах	2,2 (1,4; 3,5)	1,9 (1,1; 3,3)	3,2 (1,5; 6,5)		
по радіо	1,4 (0,7; 2,6)	1,3 (0,6; 2,6)	1,7 (0,6; 4,9)		
у кінотеатрі	0,5 (0,3; 1,1)	0,6 (0,3; 1,3)	0,3 (0,0; 1,9)		
у інших джерелах	0,1 (0,0; 0,3)	0,0 (0,0; 0,1)	0,3 (0,0; 1,9)		
Помічали спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією	0,7 (0,3; 1,5)	0,7 (0,3; 1,6)	0,9 (0,2; 3,6)		
Помічали стимулювання продажу сигарет	6,8 (5,4; 8,7)	5,8 (4,4; 7,6)	10,9 (7,0; 16,4)		
подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови купівлі сигарет	2,9 (2,1; 4,2)	2,3 (1,4; 3,5)	5,5 (3,1; 9,7)		
одяг або інші товари з назвою чи логотипом марки сигарет	2,1 (1,4; 3,3)	2,0 (1,4; 3,0)	2,5 (0,9; 6,8)		
конкурси із призами для покупців сигарет	2,0 (1,3; 3,2)	1,5 (0,9; 2,7)	3,8 (1,9; 7,6)		
безкоштовна роздача зразків сигарет	1,8 (1,1; 2,9)	1,1 (0,6; 1,9)	4,6 (2,2; 9,1)		
реклама сигарет у поштових відправленнях або електронних розсилках	0,8 (0,4; 1,5)	0,8 (0,4; 1,7)	0,7 (0,2; 2,4)		
купони на одержання сигарет	0,4 (0,2; 0,9)	0,4 (0,1; 1,0)	0,5 (0,1; 3,1)		
Помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет	30,3 (27,3; 33,5)	28,9 (25,8; 32,2)	35,7 (28,9; 43,2)		

¹ Теперішні курці включають щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 8.5 (ПРОДОВЖ.): Відсотки теперішніх курців¹ віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Вік (років)				Місцевість				
	15-24		25+		міська		сільська		
Відсотки (95% ДІ)									
<i>Помічали рекламу сигарет</i>	32,4	(23,1; 43,3)	25,5	(22,6; 28,7)	26,6	(22,9; 30,6)	25,3	(21,6; 29,4)	
у магазинах, де продаються сигарети	23,2	(15,1; 33,7)	14,3	(12,3; 16,7)	16,8	(14,0; 20,0)	11,6	(9,1; 14,7)	
на вкладишах у пачках сигарет	14,4	(8,2; 24,3)	11,8	(9,6; 14,3)	10,9	(8,1; 14,4)	14,7	(11,9; 17,9)	
на телебаченні	7,9	(3,3; 17,7)	4,8	(3,7; 6,1)	5,0	(3,6; 6,8)	5,2	(3,6; 7,6)	
на рекламних щитах	12,0	(5,9; 23,0)	2,8	(2,0; 4,0)	3,8	(2,5; 5,7)	3,5	(2,2; 5,5)	
на плакатах	10,8	(4,9; 22,1)	2,9	(2,1; 4,0)	4,2	(2,9; 6,0)	2,4	(1,2; 4,7)	
в Інтернеті	6,9	(2,6; 17,5)	3,0	(2,2; 4,1)	4,0	(2,8; 5,8)	2,0	(1,1; 3,5)	
в або на громадському транспорті або на зупинках / станціях	3,3	(0,6; 15,5)	2,7	(1,7; 4,1)	3,3	(1,9; 5,5)	1,5	(0,8; 3,0)	
у газетах або журналах	6,0	(2,0; 16,9)	1,8	(1,1; 2,9)	2,3	(1,3; 4,2)	1,8	(0,8; 3,7)	
по радіо	2,8	(0,4; 17,0)	1,2	(0,6; 2,4)	1,4	(0,6; 3,3)	1,3	(0,7; 2,7)	
у кінотеатрі	1,9	(0,5; 7,3)	0,4	(0,2; 0,8)	0,6	(0,3; 1,3)	0,4	(0,1; 1,4)	
у інших джерелах	0,0	(0,0; 0,0)	0,1	(0,0; 0,4)	0,1	(0,0; 0,6)	0,0	(0,0; 0,3)	
Помічали спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією	3,7	(1,1; 11,7)	0,4	(0,2; 0,9)	0,7	(0,3; 1,9)	0,7	(0,2; 2,1)	
<i>Помічали стимулювання продажу сигарет</i>	5,9	(2,8; 11,7)	7,0	(5,4; 8,9)	7,2	(5,3; 9,6)	6,1	(4,0; 9,0)	
подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови купівлі сигарет	1,1	(0,3; 3,4)	3,1	(2,2; 4,5)	3,3	(2,2; 4,9)	2,2	(1,0; 4,8)	
одяг або інші товари з назвою чи логотипом марки сигарет	1,6	(0,5; 4,9)	2,2	(1,4; 3,5)	2,4	(1,4; 4,1)	1,6	(0,9; 2,6)	
конкурси із призами для покупців сигарет	0,5	(0,1; 3,3)	2,2	(1,4; 3,5)	2,4	(1,4; 4,0)	1,3	(0,6; 2,9)	
безкоштовна роздача зразків сигарет	3,2	(1,1; 9,0)	1,7	(1,0; 2,8)	2,2	(1,2; 3,8)	1,0	(0,5; 2,2)	
реклама сигарет у поштових відправленнях або електронних розсилках	0,9	(0,1; 6,2)	0,8	(0,4; 1,5)	0,7	(0,3; 1,7)	1,1	(0,5; 2,4)	
купони на одержання сигарет	0,5	(0,1; 3,3)	0,4	(0,2; 1,0)	0,5	(0,2; 1,3)	0,2	(0,1; 0,6)	
Помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет	36,5	(26,7; 47,6)	29,7	(26,5; 33,0)	30,9	(27,1; 35,0)	29,0	(24,8; 33,5)	

¹ Теперішні курці включають щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

ТАБЛИЦЯ 8.6: Відсотки теперішніх некурців¹ віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Усього	Стать			
		чоловіки	жінки		
		Відсотки (95% ДІ)			
Помічали рекламу сигарет	21,1 (19,3; 23,1)	22,1 (19,7; 24,8)	20,5 (18,4; 22,8)		
у магазинах, де продаються сигарети	13,3 (11,9; 14,8)	14,1 (12,0; 16,6)	12,8 (11,3; 14,5)		
на телебаченні	6,6 (5,6; 7,7)	5,8 (4,6; 7,3)	7,0 (5,8; 8,5)		
на рекламних щитах	4,3 (3,4; 5,4)	4,6 (3,5; 6,0)	4,1 (3,1; 5,5)		
в Інтернеті	4,2 (3,4; 5,2)	5,1 (3,8; 6,7)	3,7 (2,8; 4,9)		
на вкладкишах у пачках сигарет	3,9 (3,1; 4,8)	4,6 (3,5; 6,1)	3,5 (2,7; 4,5)		
на плакатах	3,7 (2,9; 4,7)	4,6 (3,3; 6,2)	3,2 (2,4; 4,2)		
у газетах або журналах	3,0 (2,4; 3,9)	2,9 (1,9; 4,2)	3,1 (2,4; 4,1)		
в або на громадському транспорті або на зупинках / станціях	2,8 (2,2; 3,6)	3,3 (2,3; 4,7)	2,5 (1,9; 3,4)		
по радіо	1,5 (1,0; 2,2)	1,7 (0,9; 3,0)	1,4 (1,0; 2,1)		
у кінотеатрі	0,6 (0,3; 1,0)	0,2 (0,1; 0,6)	0,7 (0,4; 1,4)		
у інших джерелах	0,1 (0,0; 0,2)	0,1 (0,0; 0,5)	0,0 (0,0; 0,3)		
Помічали спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією	0,6 (0,4; 0,9)	1,2 (0,7; 2,2)	0,2 (0,1; 0,4)		
Помічали стимулювання продажу сигарет	4,4 (3,6; 5,3)	5,3 (4,1; 7,0)	3,8 (3,0; 4,9)		
одяг або інші товари з назвою чи логотипом марки сигарет	1,8 (1,4; 2,4)	2,2 (1,6; 3,0)	1,6 (1,1; 2,3)		
безкоштовна роздача зразків сигарет	1,1 (0,7; 1,6)	1,6 (1,1; 2,3)	0,8 (0,4; 1,4)		
подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови купівлі сигарет	1,0 (0,7; 1,5)	1,2 (0,7; 2,3)	0,9 (0,5; 1,4)		
конкурси із призами для покупців сигарет	0,9 (0,6; 1,3)	1,0 (0,6; 1,7)	0,9 (0,5; 1,4)		
реклама сигарет у поштових відправленнях або електронних розсилках	0,7 (0,5; 1,1)	0,6 (0,3; 1,1)	0,8 (0,5; 1,2)		
купони на одержання сигарет	0,3 (0,1; 0,5)	0,5 (0,2; 1,0)	0,2 (0,1; 0,4)		
Помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет	23,4 (21,5; 25,5)	24,7 (22,1; 27,5)	22,7 (20,6; 25,1)		

¹ Теперішні некурці включають колишніх курців та тих, хто ніколи не курив.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 8.6 (ПРОДОВЖ.): Відсотки теперішніх некурців¹ віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет у різних джерелах, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Джерела	Вік (років)				Місцевість			
	15-24		25+		міська		сільська	
Відсотки (95% ДІ)								
Помічали рекламу сигарет	30,1	(24,4; 36,4)	19,8	(18,0; 21,8)	21,9	(19,7; 24,4)	19,2	(16,3; 22,6)
у магазинах, де продаються сигарети	20,0	(15,3; 25,7)	12,3	(10,9; 14,0)	13,9	(12,2; 15,8)	11,8	(9,5; 14,6)
на телебаченні	9,7	(6,7; 13,9)	6,1	(5,2; 7,3)	6,6	(5,4; 8,1)	6,6	(5,4; 8,1)
на рекламних щитах	6,5	(4,1; 10,3)	4,0	(3,1; 5,1)	4,6	(3,6; 5,9)	3,6	(2,1; 6,1)
в Інтернеті	10,5	(7,4; 14,7)	3,3	(2,6; 4,2)	4,7	(3,7; 6,0)	3,0	(2,1; 4,4)
на вкладишах у пачках сигарет	7,7	(5,1; 11,6)	3,4	(2,7; 4,2)	3,3	(2,4; 4,6)	5,2	(4,0; 6,7)
на плакатах	6,8	(4,1; 10,9)	3,3	(2,5; 4,3)	3,8	(2,9; 4,9)	3,5	(2,1; 5,8)
у газетах або журналах	5,7	(3,3; 9,6)	2,7	(2,0; 3,5)	3,1	(2,3; 4,3)	2,8	(2,0; 4,0)
в або на громадському транспорті або на зупинках / станціях	6,8	(4,4; 10,5)	2,2	(1,7; 3,0)	3,0	(2,2; 3,9)	2,4	(1,4; 4,2)
по радіо	2,9	(1,3; 6,3)	1,3	(0,9; 1,9)	1,5	(0,9; 2,3)	1,6	(0,9; 2,9)
у кінотеатрі	0,6	(0,2; 1,8)	0,6	(0,3; 1,1)	0,7	(0,3; 1,3)	0,3	(0,1; 0,7)
у інших джерелах	0,0	(0,0; 0,0)	0,1	(0,0; 0,3)	0,1	(0,0; 0,3)	0,0	(0,0; 0,2)
Помічали спортивні заходи, пов'язані з маркою сигарет або з тютюновою компанією	1,1	(0,4; 3,2)	0,5	(0,3; 0,8)	0,7	(0,4; 1,2)	0,3	(0,1; 0,8)
Помічали стимулювання продажу сигарет	8,3	(5,8; 11,9)	3,8	(3,1; 4,7)	4,9	(3,8; 6,2)	3,2	(2,4; 4,2)
одяг або інші товари з назвою чи логотипом марки сигарет	4,5	(2,8; 7,2)	1,4	(1,1; 2,0)	1,9	(1,3; 2,6)	1,7	(1,1; 2,6)
безкоштовна роздача зразків сигарет	1,6	(0,7; 3,8)	1,0	(0,7; 1,5)	1,3	(0,9; 2,0)	0,4	(0,2; 0,8)
подарунки або спеціальні знижки на інші товари за умови купівлі сигарет	2,3	(1,0; 5,4)	0,8	(0,5; 1,2)	1,2	(0,8; 1,8)	0,6	(0,3; 1,1)
конкурси із призами для покупців сигарет	1,6	(0,7; 3,8)	0,8	(0,5; 1,2)	1,1	(0,7; 1,6)	0,5	(0,2; 1,1)
реклама сигарет у поштових відправленнях або електронних розсилках	0,1	(0,0; 0,4)	0,8	(0,5; 1,2)	0,9	(0,6; 1,4)	0,3	(0,2; 0,6)
купони на одержання сигарет	0,5	(0,2; 1,5)	0,2	(0,1; 0,5)	0,2	(0,1; 0,5)	0,4	(0,1; 1,0)
Помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет	35,1	(29,2; 41,4)	21,8	(19,9; 23,8)	24,5	(22,1; 27,0)	21,0	(18,0; 24,4)

¹ Теперішні некурці включають колишніх курців та тих, хто ніколи не курив.

ТАБЛИЦЯ 8.7: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали інформацію, спрямовану проти куріння, у різних джерелах, за статусом щодо куріння – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Джерела	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна Відсотки
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього					
Телебачення або радіо	48,6	(46,4; 50,7)	38,3	(36,2; 40,5)	- 21,1*
телебачення	46,3	(44,2; 48,5)	37,3	(35,2; 39,4)	- 19,5*
радіо	14,3	(13,2; 15,6)	8,1	(7,1; 9,4)	- 43,2*
Заклади охорони здоров'я	21,0	(19,5; 22,6)	19,7	(18,1; 21,4)	- 6,0
Рекламні щити	24,9	(23,1; 26,8)	16,3	(14,7; 18,0)	- 34,5*
Газети або журнали	27,9	(26,3; 29,6)	15,8	(14,4; 17,4)	- 43,4*
Громадський транспорт	15,7	(14,2; 17,3)	14,0	(12,5; 15,5)	- 10,9
Освітні заклади	9,3	(8,2; 10,4)	10,0	(8,7; 11,4)	7,7
Будь-яке джерело	66,8	(64,8; 68,7)	52,7	(50,4; 54,9)	- 21,1*
Теперішні курці¹					
Телебачення або радіо	45,7	(42,3; 49,1)	36,7	(33,4; 40,2)	- 19,6*
телебачення	44,6	(41,2; 48,0)	35,5	(32,3; 38,8)	- 20,3*
радіо	10,4	(8,9; 12,1)	8,5	(6,9; 10,5)	- 18,2
Заклади охорони здоров'я	15,7	(13,4; 18,4)	18,0	(15,5; 20,9)	14,8
Рекламні щити	27,4	(24,2; 30,8)	17,9	(15,3; 20,7)	- 34,7*
Газети або журнали	25,8	(23,3; 28,5)	15,6	(13,5; 18,1)	- 39,4*
Громадський транспорт	15,6	(13,2; 18,2)	15,3	(13,1; 17,8)	- 1,9
Освітні заклади	5,8	(4,4; 7,7)	8,9	(7,0; 11,2)	52,1
Будь-яке джерело	63,8	(60,5; 67,0)	50,3	(46,6; 53,9)	- 21,2*
Некурці²					
Телебачення або радіо	49,7	(47,3; 52,1)	38,8	(36,4; 41,2)	- 21,9*
телебачення	47,0	(44,6; 49,4)	37,8	(35,5; 40,3)	- 19,5*
радіо	15,9	(14,5; 17,4)	8,0	(6,9; 9,4)	- 49,4*
Заклади охорони здоров'я	23,0	(21,3; 24,8)	20,2	(18,5; 22,1)	- 12,3*
Рекламні щити	23,9	(22,1; 25,9)	15,8	(14,1; 17,7)	- 33,8*
Газети або журнали	28,8	(26,9; 30,7)	15,9	(14,3; 17,5)	- 44,9*
Громадський транспорт	15,7	(14,1; 17,5)	13,6	(12,0; 15,3)	- 13,6
Освітні заклади	10,6	(9,4; 12,0)	10,3	(8,9; 11,9)	- 2,9
Будь-яке джерело	67,9	(65,8; 70,0)	53,4	(50,9; 55,8)	- 21,4*

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курил.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 8.8: Відсотки теперішніх курців віком 15 років і старших, котрі помічали попередження про шкоду куріння на пачках сигарет та задумувались про те, щоб припинити курити, через ці попередження, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Теперішні курці ¹ , котрі помічали попередження про шкоду куріння на пачках сигарет ²			Теперішні курці ¹ , котрі задумувалися про те, щоб припинити курити, через ці попередження ²		
	2010 рік	2017 рік	Відносна зміна	2010 рік	2017 рік	Відносна зміна
	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки
Усього	96,4 (95,1; 97,4)	92,2 (89,9; 94,1)	- 4,3*	59,7 (56,1; 63,2)	54,0 (50,6; 57,5)	- 9,5*
<i>Стать</i>						
чоловіки	96,6 (95,4; 97,5)	92,3 (89,9; 94,1)	- 4,5*	58,5 (54,7; 62,3)	52,8 (49,2; 56,3)	- 9,8*
жінки	95,8 (89,4; 98,4)	92,2 (87,4; 95,2)	- 3,7	64,2 (56,6; 71,1)	58,7 (50,3; 66,5)	- 8,6
<i>Вік (років)</i>						
15-24	96,4 (89,4; 98,9)	94,2 (86,0; 97,7)	- 2,3	53,4 (44,4; 62,3)	56,0 (44,6; 66,8)	4,9
25-44	97,5 (96,1; 98,4)	94,0 (90,8; 96,2)	- 3,6*	63,3 (59,1; 67,3)	54,8 (49,5; 59,9)	- 13,5*
45-64	96,1 (93,8; 97,6)	90,9 (87,5; 93,5)	- 5,4*	59,3 (54,0; 64,4)	54,1 (48,9; 59,2)	- 8,8
65+	88,5 (82,0; 92,8)	77,9 (68,6; 85,0)	- 12,0*	52,5 (43,4; 61,5)	41,9 (33,2; 51,2)	- 20,1
<i>Місцевість</i>						
міська	96,9 (95,1; 98,1)	91,8 (88,6; 94,2)	- 5,2*	58,0 (53,2; 62,6)	52,1 (47,6; 56,7)	- 10,1
сільська	95,3 (93,2; 96,8)	93,1 (90,5; 95,1)	- 2,3	63,5 (59,1; 67,7)	58,2 (53,7; 62,6)	- 8,3
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	83,9 (74,4; 90,3)	84,3 (73,2; 91,3)	0,5	53,4 (41,5; 64,9)	54,3 (39,5; 68,4)	1,8
середня	96,7 (94,6; 98,0)	93,0 (89,8; 95,3)	- 3,8*	58,7 (53,6; 63,6)	56,8 (50,7; 62,8)	- 3,2
середня спец. / проф.	96,8 (94,9; 98,0)	92,3 (89,4; 94,4)	- 4,6*	62,1 (57,7; 66,4)	50,5 (44,9; 56,0)	- 18,8*
вища	98,2 (95,3; 99,3)	91,5 (85,4; 95,2)	- 6,8*	64,2 (56,6; 71,2)	56,8 (50,0; 63,4)	- 11,5
<i>Регіон</i>						
Західний	94,9 (91,9; 96,8)	91,2 (81,6; 96,0)	- 3,9	63,2 (55,8; 70,0)	55,2 (48,3; 61,9)	- 12,7
Центральний	96,8 (95,0; 98,0)	93,6 (90,9; 95,6)	- 3,2*	61,3 (55,2; 67,0)	43,9 (38,4; 49,5)	- 28,4*
Південний	96,2 (92,0; 98,3)	92,2 (88,3; 94,8)	- 4,2	54,9 (48,1; 61,5)	67,1 (60,6; 73,1)	22,3*
Східний	98,8 (96,4; 99,6)	91,4 (86,3; 94,8)	- 7,5*	59,8 (49,4; 69,4)	51,4 (42,4; 60,4)	- 14,0

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Протягом останніх 30 днів.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 8.9: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі протягом останніх 30 днів помічали маркетинг сигарет, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Помічали рекламу в магазинах, де продають сигарети			Помічали будь-яку рекламу, спонсорство або стимулювання продажу сигарет		
	2010 рік	2017 рік	Відносна зміна	2010 рік	2017 рік	Відносна зміна
	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки	Відсотки (95% ДІ)		Відсотки
Усього	20,9 (19,2; 22,7)	13,7 (12,4; 15,1)	- 34,5*	46,3 (44,2; 48,4)	25,0 (23,3; 26,8)	- 46,0*
<i>Статус щодо куріння</i>						
теперішні курці ¹	27,7 (24,7; 30,8)	15,2 (13,1; 17,6)	- 45,1*	60,3 (57,1; 63,5)	30,3 (27,3; 33,5)	- 49,7*
некурці ²	18,3 (16,5; 20,2)	13,3 (11,9; 14,8)	- 27,3*	40,8 (38,5; 43,1)	23,4 (21,5; 25,5)	- 42,6*
<i>Стать</i>						
чоловіки	23,8 (21,7; 26,2)	14,3 (12,5; 16,3)	- 40,0*	53,3 (50,7; 55,8)	26,4 (24,1; 28,7)	- 50,5*
жінки	18,5 (16,4; 20,7)	13,2 (11,7; 14,8)	- 28,5*	40,5 (38,1; 43,0)	23,9 (21,8; 26,1)	- 41,1*
<i>Вік (років)</i>						
15-24	35,6 (31,1; 40,3)	20,6 (16,4; 25,5)	- 42,2*	68,9 (64,1; 73,3)	35,4 (30,2; 40,9)	- 48,7*
25-44	25,1 (22,7; 27,8)	16,7 (14,6; 19,1)	- 33,4*	55,6 (52,9; 58,3)	30,8 (28,0; 33,7)	- 44,6*
45-64	16,1 (13,9; 18,5)	11,9 (10,3; 13,9)	- 25,7*	39,6 (36,7; 42,5)	22,0 (19,8; 24,4)	- 44,3*
65+	5,8 (4,4; 7,6)	6,4 (5,1; 7,8)	9,4	16,2 (14,0; 18,7)	12,0 (10,3; 13,8)	- 26,2*
<i>Місцевість</i>						
міська	24,9 (22,4; 27,4)	14,6 (13,0; 16,2)	- 41,4*	51,5 (48,7; 54,4)	25,9 (23,8; 28,2)	- 49,7*
сільська	13,5 (11,7; 15,5)	11,8 (9,7; 14,2)	- 13,1	36,5 (33,7; 39,3)	22,9 (20,1; 25,9)	- 37,3*
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	4,6 (3,0; 6,9)	4,0 (2,4; 6,5)	- 13,4	13,7 (11,0; 16,8)	8,9 (6,6; 11,9)	- 34,8*
середня	15,5 (13,4; 17,9)	9,0 (7,2; 11,3)	- 41,6*	37,8 (34,8; 40,8)	18,9 (16,2; 21,9)	- 50,0*
середня спец. / проф.	19,4 (17,1; 21,8)	12,7 (11,0; 14,7)	- 34,2*	45,5 (42,6; 48,3)	24,1 (21,5; 26,9)	- 47,1*
вища	23,9 (20,7; 27,3)	17,4 (14,9; 20,3)	- 26,9*	52,4 (48,7; 56,0)	29,8 (26,5; 33,3)	- 43,2*
<i>Регіон</i>						
Західний	19,3 (16,3; 22,7)	21,4 (18,3; 24,9)	11,1	45,8 (42,5; 49,1)	34,7 (30,6; 39,1)	- 24,2*
Центральний	20,9 (18,1; 24,0)	14,9 (12,8; 17,3)	- 28,7*	44,2 (40,5; 48,0)	26,3 (23,3; 29,4)	- 40,6*
Південний	21,4 (18,0; 25,3)	10,3 (8,0; 13,1)	- 52,0*	48,8 (44,5; 53,1)	21,8 (18,5; 25,4)	- 55,4*
Східний	23,6 (18,5; 29,5)	7,0 (5,2; 9,5)	- 70,2*	48,2 (41,8; 54,6)	15,8 (12,8; 19,5)	- 67,1*

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курил.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$.

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.1: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Вважають, що куріння призводить до					
	серйозних захворювань	інсульту	інфаркту	раку легень	інсульту, інфаркту та раку легень	раку сечового міхура
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	92,7 (91,4; 93,8)	86,1 (84,6; 87,4)	86,7 (85,1; 88,2)	94,5 (93,5; 95,4)	82,6 (80,8; 84,2)	52,8 (50,4; 55,2)
<i>Стать</i>						
чоловіки	91,1 (89,5; 92,5)	83,6 (81,5; 85,4)	84,4 (82,3; 86,2)	92,8 (91,5; 93,9)	80,3 (78,1; 82,2)	50,3 (47,6; 53,1)
жінки	94,0 (92,6; 95,1)	88,2 (86,5; 89,6)	88,7 (86,9; 90,3)	96,0 (94,9; 96,9)	84,6 (82,6; 86,4)	54,9 (52,0; 57,8)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	94,1 (91,4; 96,1)	82,3 (77,8; 86,1)	81,6 (77,0; 85,4)	95,1 (92,5; 96,9)	77,0 (72,1; 81,2)	46,1 (40,7; 51,7)
25-44	91,8 (89,5; 93,6)	85,1 (82,7; 87,1)	85,2 (82,7; 87,5)	93,6 (91,7; 95,1)	81,1 (78,4; 83,6)	50,4 (47,2; 53,6)
45-64	93,0 (91,4; 94,3)	87,9 (86,0; 89,6)	89,1 (87,2; 90,8)	95,1 (93,9; 96,0)	85,1 (83,0; 87,0)	56,0 (52,8; 59,1)
65+	92,9 (91,2; 94,4)	87,3 (85,2; 89,1)	88,8 (86,9; 90,4)	95,0 (93,6; 96,1)	84,8 (82,6; 86,8)	56,5 (53,2; 59,7)
<i>Місцевість</i>						
міська	92,5 (90,8; 94,0)	85,6 (83,6; 87,4)	86,5 (84,3; 88,4)	94,6 (93,3; 95,7)	82,1 (79,7; 84,3)	51,3 (48,0; 54,5)
сільська	92,9 (91,9; 93,9)	87,2 (85,4; 88,8)	87,2 (85,4; 88,9)	94,3 (93,0; 95,4)	83,8 (81,8; 85,7)	56,4 (53,6; 59,2)
<i>Освіта¹</i>						
нижча за середню	89,3 (85,6; 92,2)	84,3 (80,4; 87,6)	85,5 (81,7; 88,6)	92,9 (90,1; 95,0)	82,6 (78,5; 86,1)	53,3 (48,1; 58,4)
середня	91,3 (88,7; 93,3)	84,3 (81,4; 86,9)	85,5 (82,6; 88,1)	93,0 (91,3; 94,4)	81,3 (78,1; 84,0)	48,2 (44,6; 51,8)
середня спец. / проф.	92,2 (90,1; 93,9)	87,7 (85,7; 89,4)	88,0 (85,8; 90,0)	94,9 (93,1; 96,3)	84,6 (82,3; 86,6)	57,1 (54,2; 59,9)
вища	94,5 (92,8; 95,9)	87,3 (84,9; 89,3)	88,5 (85,8; 90,7)	95,3 (93,8; 96,4)	83,5 (80,5; 86,1)	53,9 (49,5; 58,2)
<i>Регіон</i>						
Західний	93,4 (90,3; 95,6)	88,9 (86,9; 90,6)	88,4 (86,2; 90,3)	95,3 (93,8; 96,5)	85,1 (82,5; 87,3)	64,8 (60,9; 68,6)
Центральний	92,0 (90,1; 93,6)	82,1 (79,0; 84,8)	83,1 (79,7; 86,0)	92,9 (91,1; 94,4)	78,5 (74,9; 81,6)	46,5 (42,8; 50,3)
Південний	93,9 (92,2; 95,3)	83,0 (79,9; 85,7)	84,0 (79,8; 87,5)	94,7 (92,8; 96,1)	78,1 (73,8; 81,9)	46,7 (41,7; 51,7)
Східний	91,4 (87,5; 94,2)	91,7 (87,6; 94,5)	92,8 (89,6; 95,1)	95,7 (92,3; 97,6)	90,4 (86,3; 93,3)	54,9 (48,4; 61,3)

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 9.1 (ПРОДОВЖ.): Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Вважають, що куріння призводить до					
	гострого респіраторного захворювання	хвороби Паркінсона	імпотенції	туберкульозу	бронхіту	виразки шлунка
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	51,7 (49,4; 54,0)	36,5 (34,2; 38,9)	59,9 (57,6; 62,0)	80,3 (78,4; 81,9)	83,9 (82,1; 85,5)	70,9 (68,9; 72,8)
Стать						
чоловіки	48,2 (45,5; 50,9)	33,4 (30,8; 36,1)	58,2 (55,4; 61,0)	77,0 (74,6; 79,1)	81,9 (79,8; 83,7)	68,5 (65,9; 71,0)
жінки	54,7 (51,7; 57,6)	39,1 (36,3; 42,0)	61,2 (58,7; 63,7)	83,0 (80,9; 84,9)	85,6 (83,5; 87,4)	72,8 (70,4; 75,1)
Вік (років)						
15-24	47,0 (41,5; 52,7)	33,3 (28,4; 38,6)	63,0 (57,5; 68,1)	81,3 (76,7; 85,2)	79,0 (74,0; 83,3)	63,3 (58,0; 68,3)
25-44	51,6 (48,5; 54,8)	35,4 (32,5; 38,5)	60,7 (57,4; 63,8)	77,7 (74,8; 80,3)	82,8 (80,3; 85,1)	70,3 (67,5; 72,9)
45-64	52,3 (49,1; 55,4)	37,5 (34,4; 40,8)	60,9 (58,0; 63,8)	80,9 (78,6; 83,0)	84,9 (82,4; 87,2)	71,9 (69,0; 74,6)
65+	53,9 (50,8; 56,9)	38,8 (35,6; 42,2)	54,4 (51,4; 57,5)	83,6 (81,3; 85,8)	87,2 (85,0; 89,0)	74,9 (72,3; 77,5)
Місцевість						
міська	51,3 (48,2; 54,4)	35,8 (32,8; 38,9)	58,8 (55,8; 61,7)	79,0 (76,7; 81,2)	83,3 (81,0; 85,4)	68,9 (66,2; 71,4)
сільська	52,7 (49,9; 55,5)	38,1 (35,1; 41,2)	62,3 (59,6; 64,9)	83,0 (80,5; 85,2)	85,2 (82,7; 87,4)	75,3 (72,8; 77,6)
Освіта¹						
нижча за середню	44,5 (39,2; 49,9)	32,3 (27,1; 38,1)	43,6 (38,5; 48,8)	80,0 (75,3; 84,0)	81,0 (76,7; 84,6)	69,3 (64,2; 73,9)
середня	49,0 (45,5; 52,6)	31,7 (28,5; 35,0)	55,1 (51,8; 58,4)	79,7 (76,9; 82,2)	84,7 (81,8; 87,1)	68,9 (65,5; 72,0)
середня спец. / проф.	52,6 (49,6; 55,6)	38,8 (35,9; 41,8)	62,0 (58,9; 65,1)	81,6 (79,3; 83,7)	85,3 (82,8; 87,4)	71,8 (69,1; 74,4)
вища	56,7 (52,8; 60,5)	39,6 (35,9; 43,6)	62,7 (58,8; 66,3)	79,0 (75,8; 81,9)	84,7 (82,0; 87,1)	75,1 (72,0; 78,1)
Регіон						
Західний	53,3 (50,1; 56,5)	45,2 (41,5; 48,9)	71,4 (68,7; 74,0)	84,6 (81,7; 87,0)	85,1 (82,3; 87,4)	79,9 (76,8; 82,6)
Центральний	47,2 (43,6; 50,8)	30,1 (27,0; 33,5)	51,5 (48,5; 54,6)	76,8 (73,6; 79,7)	78,7 (75,2; 81,8)	63,8 (59,8; 67,7)
Південний	54,9 (49,4; 60,4)	32,1 (27,0; 37,8)	56,1 (50,9; 61,1)	76,8 (71,5; 81,3)	83,9 (79,4; 87,5)	70,4 (66,0; 74,4)
Східний	53,1 (46,8; 59,4)	40,3 (34,3; 46,7)	62,7 (56,0; 68,9)	83,9 (80,4; 86,9)	89,9 (86,0; 92,8)	71,3 (66,9; 75,3)

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.2: Відсотки теперішніх курців¹ віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Вважають, що куріння призводить до					
	серйозних захворювань	інсульту	інфаркту	раку легень	інсульту, інфаркту та раку легень	раку сечового міхура
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	86,2 (82,9; 89,0)	76,2 (73,0; 79,1)	77,1 (73,8; 80,1)	87,0 (83,9; 89,5)	72,1 (68,7; 75,3)	41,7 (38,2; 45,3)
<i>Стать</i>						
чоловіки	86,5 (83,5; 89,0)	76,5 (73,4; 79,4)	76,7 (73,4; 79,7)	87,3 (84,5; 89,6)	72,8 (69,4; 75,9)	42,3 (38,6; 46,0)
жінки	85,4 (76,2; 91,4)	74,9 (66,1; 82,0)	78,5 (69,6; 85,3)	85,9 (77,0; 91,7)	69,7 (61,1; 77,2)	39,6 (32,2; 47,6)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	86,6 (77,2; 92,4)	73,8 (62,5; 82,6)	76,5 (66,1; 84,4)	87,9 (78,9; 93,4)	71,4 (60,2; 80,4)	45,4 (34,5; 56,7)
25-44	85,1 (79,8; 89,2)	76,7 (71,9; 80,8)	76,3 (71,5; 80,6)	86,5 (81,6; 90,3)	72,1 (67,0; 76,7)	41,4 (36,9; 46,0)
45-64	88,2 (84,7; 91,0)	75,9 (71,5; 79,8)	78,2 (73,7; 82,1)	87,3 (83,1; 90,5)	72,2 (67,4; 76,6)	41,4 (36,2; 46,9)
65+	85,0 (76,7; 90,8)	77,4 (68,9; 84,2)	79,3 (70,8; 85,8)	87,9 (79,8; 93,1)	73,0 (63,9; 80,5)	40,1 (31,3; 49,7)
<i>Місцевість</i>						
міська	85,7 (80,9; 89,5)	75,3 (70,9; 79,2)	76,2 (71,6; 80,2)	86,4 (82,2; 89,7)	70,9 (66,2; 75,1)	39,9 (35,3; 44,6)
сільська	87,4 (84,4; 89,9)	78,1 (74,4; 81,4)	79,1 (75,4; 82,3)	88,3 (84,8; 91,1)	74,9 (70,9; 78,5)	45,8 (40,9; 50,8)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	78,8 (66,4; 87,5)	74,4 (59,7; 85,1)	75,0 (60,3; 85,6)	88,1 (72,9; 95,3)	74,4 (59,7; 85,1)	45,6 (31,6; 60,2)
середня	88,0 (82,8; 91,8)	75,4 (69,5; 80,4)	75,2 (69,2; 80,3)	85,6 (80,9; 89,3)	71,8 (65,8; 77,0)	38,7 (32,7; 45,1)
середня спец. / проф.	84,8 (79,0; 89,1)	76,2 (70,9; 80,9)	77,6 (72,2; 82,2)	86,6 (80,8; 90,8)	73,0 (67,6; 77,8)	42,8 (38,0; 47,8)
вища	87,7 (81,5; 92,0)	78,1 (71,5; 83,5)	78,8 (71,9; 84,4)	88,4 (83,4; 92,1)	71,0 (63,3; 77,6)	40,4 (33,4; 47,8)
<i>Регіон</i>						
Західний	85,6 (77,8; 91,0)	81,0 (76,1; 85,2)	80,7 (75,7; 84,9)	86,6 (81,0; 90,8)	75,5 (69,2; 80,9)	54,3 (47,8; 60,7)
Центральний	85,1 (80,9; 88,5)	72,4 (67,2; 77,0)	72,8 (67,6; 77,4)	85,2 (80,7; 88,8)	69,1 (63,8; 73,9)	37,4 (32,2; 42,9)
Південний	91,4 (87,7; 94,0)	74,4 (69,1; 79,0)	75,9 (70,0; 81,0)	89,8 (85,5; 93,0)	68,8 (62,4; 74,5)	38,5 (32,2; 45,2)
Східний	82,5 (69,9; 90,5)	78,7 (67,3; 86,9)	80,8 (68,7; 88,9)	86,3 (74,3; 93,3)	76,8 (65,6; 85,2)	39,1 (29,5; 49,5)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 9.2 (ПРОДОВЖ.): Відсотки теперішніх курців¹ віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Вважають, що куріння призводить до					
	гострого респіраторного захворювання	хвороби Паркінсона	імпотенції	туберкульозу	бронхіту	виразки шлунка
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	42,9 (39,4; 46,4)	27,8 (24,8; 31,0)	51,4 (47,9; 55,0)	70,4 (66,9; 73,7)	75,1 (71,6; 78,3)	61,5 (58,1; 64,8)
<i>Стать</i>						
чоловіки	42,0 (38,4; 45,7)	27,6 (24,5; 31,0)	51,2 (47,4; 54,9)	70,2 (66,7; 73,5)	76,3 (73,3; 79,1)	61,8 (58,1; 65,4)
жінки	46,2 (38,4; 54,2)	28,4 (22,2; 35,6)	52,3 (44,1; 60,5)	71,1 (62,2; 78,6)	70,6 (61,5; 78,3)	60,6 (51,8; 68,7)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	43,6 (32,8; 55,0)	33,4 (23,5; 44,9)	63,6 (52,6; 73,4)	80,8 (71,6; 87,5)	70,5 (58,9; 79,9)	63,7 (52,5; 73,5)
25-44	44,1 (39,6; 48,8)	27,1 (23,4; 31,2)	51,7 (46,9; 56,5)	70,2 (65,3; 74,8)	76,3 (71,3; 80,6)	62,6 (58,1; 66,9)
45-64	41,2 (35,9; 46,7)	27,4 (22,5; 32,9)	48,8 (43,7; 53,9)	68,1 (62,7; 73,1)	75,7 (70,5; 80,3)	59,9 (54,4; 65,2)
65+	39,6 (30,8; 49,1)	26,6 (19,1; 35,7)	41,7 (32,5; 51,5)	67,2 (57,5; 75,6)	68,1 (57,6; 77,0)	56,4 (46,0; 66,4)
<i>Місцевість</i>						
міська	42,0 (37,5; 46,7)	27,6 (23,8; 31,9)	50,2 (45,5; 54,8)	68,3 (63,6; 72,6)	74,7 (70,0; 79,0)	60,4 (56,0; 64,7)
сільська	44,9 (40,4; 49,4)	28,1 (24,2; 32,5)	54,2 (49,2; 59,1)	75,1 (70,3; 79,4)	75,9 (71,7; 79,7)	64,1 (59,2; 68,7)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	43,2 (29,7; 57,8)	34,6 (22,1; 49,7)	45,3 (31,5; 60,0)	69,9 (52,3; 83,1)	72,6 (58,3; 83,5)	52,8 (37,7; 67,3)
середня	41,6 (35,8; 47,6)	23,6 (19,1; 28,8)	51,2 (45,1; 57,3)	75,2 (69,4; 80,1)	76,3 (70,5; 81,2)	57,9 (51,3; 64,3)
середня спец. / проф.	42,4 (37,6; 47,3)	28,0 (24,0; 32,4)	49,6 (44,6; 54,6)	68,6 (63,3; 73,4)	76,2 (70,7; 80,9)	62,0 (57,2; 66,5)
вища	44,7 (37,4; 52,3)	28,2 (22,1; 35,1)	50,3 (43,1; 57,4)	64,0 (57,2; 70,2)	73,8 (67,7; 79,1)	64,8 (58,5; 70,6)
<i>Регіон</i>						
Західний	47,5 (42,6; 52,4)	33,9 (29,2; 38,9)	61,0 (54,9; 66,8)	75,3 (69,3; 80,5)	74,1 (68,3; 79,1)	69,5 (63,3; 75,0)
Центральний	41,2 (36,1; 46,5)	21,7 (17,5; 26,6)	46,6 (41,3; 51,8)	66,4 (61,3; 71,2)	67,7 (61,9; 72,9)	55,2 (49,1; 61,1)
Південний	44,6 (38,0; 51,5)	28,7 (23,0; 35,2)	50,7 (43,4; 57,9)	71,3 (64,0; 77,7)	81,3 (74,7; 86,5)	62,5 (56,3; 68,3)
Східний	38,6 (29,0; 49,2)	29,1 (21,1; 38,5)	49,4 (39,7; 59,2)	70,0 (59,3; 78,8)	79,0 (67,6; 87,2)	61,3 (52,2; 69,7)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.3: Відсотки некурців¹ віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Вважають, що куріння призводить до					
	серйозних захворювань	інсульту	інфаркту	раку легень	інсульту, інфаркту та раку легень	раку сечового міхура
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	94,6 (93,5; 95,5)	89,0 (87,6; 90,2)	89,6 (88,0; 90,9)	96,7 (96,0; 97,3)	85,7 (84,0; 87,3)	56,1 (53,5; 58,7)
<i>Стать</i>						
чоловіки	94,1 (92,6; 95,4)	88,1 (86,0; 90,0)	89,4 (87,4; 91,1)	96,4 (95,3; 97,2)	85,2 (82,9; 87,2)	55,6 (52,3; 58,9)
жінки	94,8 (93,7; 95,7)	89,4 (87,9; 90,8)	89,7 (88,0; 91,2)	96,9 (96,1; 97,6)	86,0 (84,1; 87,7)	56,4 (53,3; 59,4)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	95,9 (93,0; 97,6)	84,3 (79,2; 88,3)	82,8 (77,6; 87,0)	96,8 (94,3; 98,2)	78,3 (72,8; 83,0)	46,3 (40,1; 52,6)
25-44	95,0 (93,3; 96,3)	89,1 (86,8; 91,0)	89,5 (87,2; 91,5)	97,0 (95,8; 97,9)	85,5 (82,9; 87,7)	54,7 (51,0; 58,4)
45-64	94,4 (92,7; 95,7)	91,4 (89,6; 93,0)	92,4 (90,5; 93,9)	97,4 (96,5; 98,0)	88,9 (86,7; 90,8)	60,3 (56,9; 63,6)
65+	93,4 (91,7; 94,8)	87,9 (85,9; 89,7)	89,4 (87,5; 91,1)	95,4 (94,1; 96,5)	85,6 (83,4; 87,5)	57,5 (54,1; 60,9)
<i>Місцевість</i>						
міська	94,6 (93,0; 95,8)	88,6 (86,8; 90,2)	89,5 (87,4; 91,3)	97,0 (96,1; 97,7)	85,4 (83,0; 87,4)	54,6 (51,0; 58,1)
сільська	94,6 (93,6; 95,5)	89,9 (88,1; 91,4)	89,7 (87,8; 91,3)	96,1 (95,0; 97,0)	86,5 (84,5; 88,3)	59,6 (56,8; 62,3)
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	90,5 (86,4; 93,4)	85,4 (81,3; 88,7)	86,6 (82,7; 89,7)	93,4 (90,6; 95,4)	83,5 (79,3; 87,0)	54,1 (48,8; 59,4)
середня	92,4 (89,7; 94,5)	87,5 (84,4; 90,1)	89,2 (86,3; 91,5)	95,7 (94,3; 96,7)	84,7 (81,4; 87,4)	51,6 (47,5; 55,6)
середня спец. / проф.	95,0 (93,3; 96,2)	91,9 (90,3; 93,2)	91,9 (90,0; 93,4)	97,9 (96,9; 98,6)	88,8 (86,7; 90,6)	62,2 (58,9; 65,4)
вища	96,1 (94,6; 97,2)	89,4 (86,9; 91,5)	90,8 (88,2; 92,8)	96,9 (95,5; 97,8)	86,4 (83,5; 88,9)	57,0 (52,3; 61,6)
<i>Регіон</i>						
Західний	95,4 (93,3; 96,9)	90,9 (89,0; 92,5)	90,3 (88,0; 92,3)	97,6 (96,6; 98,3)	87,5 (85,1; 89,5)	67,5 (63,4; 71,3)
Центральний	94,0 (92,2; 95,4)	84,9 (81,7; 87,5)	86,0 (82,6; 88,8)	95,1 (93,4; 96,4)	81,1 (77,5; 84,3)	49,1 (44,8; 53,3)
Південний	94,8 (93,1; 96,2)	86,0 (82,7; 88,8)	86,9 (82,4; 90,4)	96,4 (94,7; 97,6)	81,4 (76,6; 85,4)	49,5 (44,2; 54,9)
Східний	94,1 (90,2; 96,5)	95,5 (93,0; 97,2)	96,4 (94,5; 97,7)	98,4 (96,6; 99,3)	94,4 (91,6; 96,2)	59,6 (52,1; 66,6)

¹ Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 9.3 (ПРОДОВЖ.): Відсотки некурців¹ віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до серйозних захворювань, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Вважають, що куріння призводить до					
	гострого респіраторного захворювання	хвороби Паркінсона	імпотенції	туберкульозу	бронхіту	виразки шлунка
Відсотки (95% ДІ)						
Усього	54,3 (51,8; 56,9)	39,1 (36,5; 41,7)	62,3 (59,9; 64,7)	83,2 (81,2; 84,9)	86,5 (84,6; 88,1)	73,6 (71,5; 75,6)
Стать						
чоловіки	52,3 (49,1; 55,4)	37,2 (34,0; 40,6)	62,8 (59,5; 66,0)	81,4 (78,7; 83,8)	85,5 (83,1; 87,6)	72,9 (69,8; 75,7)
жінки	55,5 (52,4; 58,5)	40,1 (37,1; 43,2)	62,1 (59,4; 64,7)	84,1 (81,9; 86,1)	87,0 (84,9; 88,8)	74,0 (71,5; 76,3)
Вік (років)						
15-24	47,8 (41,7; 54,0)	33,3 (27,9; 39,1)	62,8 (56,7; 68,5)	81,4 (76,2; 85,8)	81,0 (75,4; 85,6)	63,2 (57,2; 68,9)
25-44	55,3 (51,5; 59,0)	39,4 (35,8; 43,2)	64,9 (61,2; 68,5)	81,2 (77,9; 84,1)	86,0 (83,4; 88,2)	73,9 (70,9; 76,8)
45-64	55,6 (52,1; 59,0)	40,5 (36,9; 44,3)	64,5 (61,2; 67,7)	84,7 (82,3; 86,8)	87,7 (85,1; 89,9)	75,5 (72,4; 78,3)
65+	54,8 (51,5; 58,1)	39,6 (36,2; 43,2)	55,3 (52,1; 58,4)	84,7 (82,3; 86,9)	88,4 (86,2; 90,3)	76,1 (73,4; 78,7)
Місцевість						
міська	54,0 (50,6; 57,4)	38,2 (34,8; 41,8)	61,3 (58,1; 64,4)	82,2 (79,6; 84,5)	85,8 (83,4; 87,9)	71,4 (68,5; 74,1)
сільська	55,1 (52,0; 58,1)	41,0 (37,8; 44,4)	64,7 (62,0; 67,4)	85,4 (82,9; 87,5)	88,0 (85,3; 90,2)	78,7 (76,1; 81,0)
Освіта²						
нижча за середню	44,6 (39,1; 50,2)	32,1 (26,5; 38,2)	43,4 (38,0; 48,9)	81,1 (76,3; 85,1)	81,9 (77,5; 85,6)	71,1 (66,1; 75,6)
середня	51,7 (47,7; 55,7)	34,6 (30,8; 38,6)	56,5 (52,6; 60,4)	81,3 (78,1; 84,1)	87,7 (84,8; 90,1)	72,8 (69,1; 76,2)
середня спец. / проф.	56,4 (53,0; 59,7)	42,7 (39,2; 46,4)	66,6 (63,0; 70,0)	86,4 (84,2; 88,3)	88,6 (86,2; 90,6)	75,4 (72,3; 78,2)
вища	59,5 (55,4; 63,4)	42,3 (38,2; 46,5)	65,6 (61,6; 69,3)	82,5 (79,0; 85,5)	87,3 (84,3; 89,8)	77,5 (74,2; 80,6)
Регіон						
Західний	54,8 (51,3; 58,3)	48,1 (44,0; 52,2)	74,1 (71,4; 76,6)	86,9 (84,0; 89,3)	87,9 (84,7; 90,5)	82,5 (79,4; 85,2)
Центральний	48,9 (45,0; 52,8)	32,5 (29,0; 36,3)	52,9 (49,4; 56,5)	79,7 (76,0; 83,0)	81,8 (77,9; 85,1)	66,3 (62,0; 70,3)
Південний	58,6 (52,7; 64,3)	33,4 (27,7; 39,6)	58,0 (52,6; 63,2)	78,8 (73,2; 83,4)	84,8 (80,4; 88,4)	73,2 (68,5; 77,5)
Східний	57,5 (50,2; 64,4)	43,7 (36,6; 51,0)	66,6 (59,2; 73,2)	88,1 (84,4; 91,0)	93,1 (89,4; 95,6)	74,3 (69,3; 78,7)

¹ Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.4: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння кальяну з тютюном призводить до серйозних захворювань, та порівнюють куріння кальяну з тютюном з курінням сигарет, за вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Вважають, що куріння кальяну з тютюном призводить до серйозних захворювань	Порівняно з курінням сигарет куріння кальяну з тютюном є			
		менш шкідливим	однаково шкідливим	більш шкідливим	не знають
Відсотки (95% ДІ)					
Усього	53,7 (51,6; 55,8)	8,7 (7,8; 9,8)	52,3 (50,1; 54,5)	4,8 (4,0; 5,7)	34,1 (32,2; 36,1)
<i>Стать</i>					
чоловіки	52,5 (50,0; 55,0)	10,6 (9,2; 12,3)	51,2 (48,7; 53,8)	5,1 (4,3; 6,1)	33,0 (30,8; 35,3)
жінки	54,7 (52,2; 57,2)	7,2 (6,1; 8,4)	53,2 (50,6; 55,9)	4,5 (3,5; 5,8)	35,1 (32,7; 37,5)
<i>Вік (років)</i>					
15-24	55,5 (50,2; 60,7)	19,4 (15,6; 24,0)	49,3 (44,1; 54,5)	7,0 (4,7; 10,3)	24,3 (20,2; 29,0)
25-44	57,1 (54,0; 60,2)	11,3 (9,6; 13,3)	55,1 (51,8; 58,3)	4,8 (3,8; 6,0)	28,8 (26,0; 31,8)
45-64	54,2 (51,1; 57,1)	5,1 (4,0; 6,4)	53,3 (50,3; 56,2)	4,6 (3,6; 5,9)	37,0 (34,2; 39,9)
65+	45,0 (41,9; 48,1)	3,2 (2,3; 4,5)	47,2 (43,9; 50,5)	3,8 (2,2; 6,4)	45,8 (42,6; 49,1)
<i>Місцевість</i>					
міська	56,1 (53,4; 58,8)	9,7 (8,4; 11,1)	52,8 (49,9; 55,7)	5,0 (4,1; 6,3)	32,5 (30,0; 35,1)
сільська	48,2 (45,4; 51,1)	6,6 (5,6; 7,9)	51,3 (48,6; 54,1)	4,2 (3,4; 5,3)	37,8 (35,2; 40,4)
<i>Освіта¹</i>					
нижча за середню	34,4 (29,8; 39,2)	2,4 (1,1; 5,0)	42,5 (37,8; 47,3)	2,5 (1,4; 4,4)	52,6 (47,5; 57,6)
середня	47,5 (44,2; 50,8)	5,2 (3,9; 7,0)	49,1 (45,3; 52,8)	3,7 (2,6; 5,1)	42,0 (38,5; 45,6)
середня спец. / проф.	54,1 (51,0; 57,3)	7,1 (5,8; 8,7)	54,5 (51,4; 57,6)	4,6 (3,7; 5,7)	33,8 (31,0; 36,7)
вища	61,4 (57,9; 64,7)	10,1 (8,4; 12,1)	55,4 (51,3; 59,5)	5,5 (4,2; 7,1)	29,0 (25,6; 32,6)
<i>Регіон</i>					
Західний	53,9 (50,0; 57,7)	8,6 (7,0; 10,4)	54,6 (50,8; 58,4)	4,8 (3,6; 6,5)	32,0 (28,7; 35,5)
Центральний	47,0 (43,4; 50,6)	10,1 (8,4; 12,1)	43,8 (40,6; 47,1)	6,5 (5,1; 8,3)	39,6 (36,7; 42,5)
Південний	57,5 (53,4; 61,4)	9,4 (7,3; 12,2)	57,7 (53,1; 62,2)	3,2 (2,3; 4,3)	29,7 (25,8; 33,8)
Східний	59,1 (53,6; 64,3)	6,3 (4,4; 8,9)	56,3 (50,2; 62,3)	4,0 (2,3; 7,0)	33,4 (28,3; 38,9)

¹ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 9.5: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що деякі види сигарет можуть бути менш шкідливими за інші, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Теперішні курці ¹		Некурці ²	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	11,5	(10,4; 12,6)	18,7	(16,5; 21,1)	9,3	(8,3; 10,5)
<i>Стать</i>						
чоловіки	13,8	(12,2; 15,6)	18,9	(16,5; 21,5)	10,5	(8,9; 12,5)
жінки	9,5	(8,2; 11,0)	18,1	(13,8; 23,4)	8,7	(7,4; 10,2)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	14,2	(11,1; 18,0)	17,7	(11,1; 27,2)	13,4	(10,0; 17,7)
25-44	13,0	(11,2; 15,0)	17,9	(15,1; 21,2)	10,7	(8,7; 13,0)
45-64	10,7	(9,4; 12,3)	19,6	(16,0; 23,9)	8,1	(6,8; 9,6)
65+	8,0	(6,7; 9,5)	22,9	(16,0; 31,8)	7,0	(5,8; 8,5)
<i>Місцевість</i>						
міська	11,5	(10,2; 13,0)	19,5	(16,7; 22,7)	9,2	(7,9; 10,8)
сільська	11,3	(10,0; 12,8)	17,0	(13,9; 20,6)	9,6	(8,3; 11,2)
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	5,4	(3,6; 8,0)	17,0	(9,3; 28,9)	4,1	(2,5; 6,9)
середня	10,2	(8,6; 12,1)	19,3	(15,1; 24,3)	7,0	(5,6; 8,6)
середня спец. / проф.	10,6	(9,3; 12,1)	17,4	(14,3; 20,9)	8,2	(6,9; 9,6)
вища	13,6	(11,4; 16,1)	21,5	(16,5; 27,5)	11,7	(9,4; 14,5)
<i>Регіон</i>						
Західний	13,5	(11,9; 15,2)	20,1	(16,1; 24,9)	11,8	(10,2; 13,5)
Центральний	11,5	(9,5; 13,8)	16,2	(12,9; 20,1)	10,1	(8,0; 12,7)
Південний	11,1	(8,9; 13,7)	21,0	(16,4; 26,4)	7,5	(5,7; 9,9)
Східний	9,7	(7,6; 12,3)	18,1	(13,1; 24,6)	7,2	(5,1; 10,2)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.6: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що вдихання вторинного тютюнового диму призводить до серйозних захворювань, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Теперішні курці ¹		Некурці ²	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	85,5	(84,1; 86,9)	73,4	(70,2; 76,4)	89,1	(87,7; 90,4)
<i>Стать</i>						
чоловіки	81,9	(80,0; 83,7)	73,5	(70,2; 76,6)	87,5	(85,4; 89,3)
жінки	88,5	(86,9; 90,0)	73,1	(65,1; 79,9)	90,0	(88,4; 91,4)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	82,8	(78,3; 86,6)	70,1	(58,1; 79,9)	85,7	(81,1; 89,4)
25-44	85,6	(83,5; 87,5)	74,3	(69,7; 78,5)	91,0	(89,1; 92,7)
45-64	86,4	(84,4; 88,2)	73,2	(68,4; 77,5)	90,3	(88,3; 92,1)
65+	85,6	(83,4; 87,5)	71,6	(62,2; 79,5)	86,5	(84,3; 88,4)
<i>Місцевість</i>						
міська	85,1	(83,2; 86,9)	71,7	(67,4; 75,6)	89,1	(87,2; 90,7)
сільська	86,5	(84,8; 88,1)	77,4	(73,2; 81,0)	89,3	(87,7; 90,7)
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	76,2	(71,9; 80,1)	71,7	(56,8; 82,9)	76,7	(72,1; 80,7)
середня	86,7	(84,3; 88,8)	77,9	(73,3; 81,8)	89,9	(87,3; 92,0)
середня спец. / проф.	85,9	(83,7; 87,8)	71,4	(66,0; 76,2)	91,2	(89,3; 92,8)
вища	87,6	(85,3; 89,6)	74,8	(68,6; 80,1)	90,6	(88,2; 92,5)
<i>Регіон</i>						
Західний	88,1	(85,5; 90,4)	76,8	(70,7; 82,0)	91,0	(88,7; 92,9)
Центральний	82,6	(79,6; 85,2)	68,4	(62,7; 73,6)	86,6	(83,5; 89,2)
Південний	82,9	(80,0; 85,6)	69,2	(63,5; 74,3)	87,9	(85,0; 90,3)
Східний	89,5	(86,1; 92,2)	82,0	(71,5; 89,1)	91,8	(88,8; 94,0)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 9.7: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, які підтримують підвищення податків на тютюнові вироби, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Теперішні курці ¹		Некурці ²	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	47,2	(45,4; 49,0)	14,7	(12,6; 17,2)	56,8	(54,6; 59,0)
<i>Стать</i>						
чоловіки	39,7	(37,4; 42,0)	13,9	(11,7; 16,5)	56,8	(53,9; 59,8)
жінки	53,4	(50,7; 56,0)	17,9	(12,8; 24,5)	56,8	(54,0; 59,5)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	52,0	(46,6; 57,4)	21,0	(13,5; 31,2)	59,2	(53,0; 65,1)
25-44	42,7	(40,1; 45,3)	14,0	(11,2; 17,4)	56,5	(53,1; 59,9)
45-64	47,7	(44,9; 50,5)	14,3	(11,0; 18,3)	57,6	(54,4; 60,8)
65+	52,2	(49,1; 55,3)	13,2	(7,9; 21,4)	54,7	(51,4; 57,9)
<i>Місцевість</i>						
міська	46,9	(44,5; 49,3)	15,0	(12,2; 18,3)	56,4	(53,4; 59,2)
сільська	47,7	(45,3; 50,2)	14,3	(11,4; 17,7)	57,8	(55,1; 60,4)
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	47,5	(42,2; 52,9)	8,7	(3,4; 20,7)	51,7	(46,1; 57,3)
середня	43,9	(40,8; 47,1)	14,5	(11,0; 18,9)	54,6	(50,7; 58,4)
середня спец. / проф.	44,9	(42,5; 47,4)	12,7	(9,9; 16,1)	56,7	(53,6; 59,7)
вища	50,9	(47,5; 54,3)	16,3	(12,0; 21,8)	59,0	(55,3; 62,6)
<i>Регіон</i>						
Західний	55,2	(52,2; 58,2)	19,1	(14,3; 24,9)	64,5	(61,1; 67,7)
Центральний	47,8	(44,7; 50,8)	15,5	(11,8; 20,1)	57,0	(53,1; 60,8)
Південний	44,0	(40,2; 47,9)	14,3	(10,2; 19,7)	54,7	(50,1; 59,2)
Східний	40,7	(35,9; 45,6)	10,0	(6,3; 15,6)	49,8	(44,0; 55,7)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.8: Відсотковий розподіл теперішніх курців¹ сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за ймовірною поведінкою в разі, якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте,									
	будуть продовжувати курити так само, як і раніше		почнуть курити дешевші тютюнові вироби		почнуть курити менше		припинять курити		не знають	
	Відсотки (95% ДІ)									
Усього	19,8	(17,3; 22,6)	14,1	(12,0; 16,6)	25,8	(22,8; 29,0)	21,0	(18,3; 24,0)	19,2	(16,6; 22,1)
<i>Стать</i>										
чоловіки	20,7	(18,0; 23,7)	15,6	(13,2; 18,3)	24,7	(21,7; 28,0)	19,3	(16,5; 22,4)	19,7	(16,8; 22,9)
жінки	16,4	(11,5; 22,9)	8,4	(5,2; 13,3)	30,0	(23,4; 37,6)	27,8	(20,8; 35,9)	17,3	(11,8; 24,8)
<i>Вік (років)</i>										
15-24	26,4	(17,0; 38,5)	11,7	(6,5; 20,2)	24,2	(16,5; 34,0)	21,4	(13,4; 32,5)	16,3	(9,8; 25,9)
25-44	18,3	(15,1; 22,0)	13,4	(10,5; 16,8)	24,6	(20,8; 28,8)	21,4	(17,7; 25,7)	22,3	(18,5; 26,6)
45-64	19,6	(15,5; 24,4)	16,2	(12,6; 20,4)	28,6	(23,7; 34,0)	20,2	(16,2; 24,8)	15,5	(12,3; 19,3)
65+	25,9	(17,7; 36,2)	13,5	(8,0; 21,8)	23,9	(16,2; 33,8)	21,3	(13,8; 31,5)	15,4	(8,9; 25,1)
<i>Місцевість</i>										
міська	22,0	(18,7; 25,8)	12,8	(10,1; 16,0)	26,3	(22,4; 30,7)	20,1	(16,5; 24,1)	18,8	(15,5; 22,7)
сільська	14,8	(12,2; 17,9)	17,1	(14,0; 20,8)	24,7	(21,1; 28,6)	23,2	(19,7; 27,1)	20,2	(16,8; 24,0)
<i>Освіта²</i>										
нижча за середню	23,1	(12,2; 39,4)	16,4	(8,5; 29,3)	26,5	(13,6; 45,4)	21,1	(10,8; 37,3)	12,8	(6,4; 24,0)
середня	16,6	(12,8; 21,2)	19,3	(14,4; 25,4)	23,5	(19,0; 28,7)	24,5	(19,3; 30,6)	16,1	(12,0; 21,3)
середня спец. / проф.	19,9	(16,4; 24,0)	14,1	(11,1; 17,7)	25,7	(21,2; 30,9)	19,3	(15,5; 23,6)	21,0	(17,2; 25,4)
вища	19,5	(14,5; 25,8)	9,7	(6,5; 14,1)	29,4	(23,9; 35,7)	20,1	(15,2; 26,1)	21,3	(15,9; 28,0)
<i>Регіон</i>										
Західний	19,5	(13,9; 26,7)	12,6	(8,9; 17,4)	27,8	(22,5; 33,9)	21,8	(17,3; 27,2)	18,2	(14,2; 23,1)
Центральний	21,1	(17,3; 25,4)	16,1	(12,3; 20,9)	25,0	(20,6; 30,0)	21,1	(16,9; 26,1)	16,7	(12,8; 21,5)
Південний	17,6	(13,3; 22,9)	16,2	(12,3; 21,1)	29,4	(24,1; 35,2)	18,3	(14,1; 23,4)	18,5	(14,3; 23,6)
Східний	21,1	(15,6; 27,9)	10,5	(6,1; 17,5)	20,8	(13,3; 31,0)	23,3	(15,8; 32,8)	24,3	(17,2; 33,2)

¹ Теперішні курці включають щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично)

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 9.9: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають підсвічені та / або збільшені пачки сигарет, спеціальне оформлення сигаретних пачок у місцях продажу й на вітринах кіосків чи магазинів рекламою сигарет, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Теперішні курці ¹		Некурці ²	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	72,0	(69,9; 74,0)	65,8	(62,0; 69,4)	73,8	(71,6; 75,9)
<i>Стать</i>						
чоловіки	71,4	(68,9; 73,8)	65,5	(61,6; 69,2)	75,3	(72,2; 78,2)
жінки	72,4	(70,0; 74,7)	67,1	(58,9; 74,3)	73,0	(70,5; 75,2)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	77,7	(72,7; 82,0)	76,9	(66,3; 84,9)	77,9	(72,2; 82,7)
25-44	75,7	(72,5; 78,7)	66,3	(60,9; 71,3)	80,3	(77,1; 83,1)
45-64	73,1	(70,1; 75,9)	62,7	(57,1; 68,0)	76,2	(72,9; 79,2)
65+	58,9	(55,8; 61,9)	59,8	(50,1; 68,8)	58,8	(55,7; 61,9)
<i>Місцевість</i>						
міська	72,8	(70,0; 75,5)	65,4	(60,3; 70,2)	75,0	(72,0; 77,8)
сільська	70,0	(67,5; 72,5)	66,7	(62,2; 71,0)	71,0	(68,3; 73,6)
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	41,6	(36,5; 46,9)	37,0	(25,3; 50,5)	42,1	(36,7; 47,7)
середня	65,6	(62,1; 69,0)	62,7	(56,2; 68,7)	66,7	(62,6; 70,5)
середня спец. / проф.	72,4	(69,5; 75,2)	61,6	(55,8; 67,2)	76,4	(73,5; 79,1)
вища	80,5	(77,5; 83,1)	75,7	(68,1; 81,9)	81,6	(78,5; 84,3)
<i>Регіон</i>						
Західний	80,7	(77,6; 83,4)	75,2	(68,8; 80,6)	82,1	(79,2; 84,7)
Центральний	66,7	(63,5; 69,7)	64,2	(58,7; 69,3)	67,4	(63,6; 71,0)
Південний	75,7	(71,1; 79,7)	69,3	(62,0; 75,7)	78,0	(73,3; 82,0)
Східний	66,1	(59,8; 71,9)	54,9	(43,9; 65,4)	69,4	(63,1; 75,2)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не кував.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.10: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі підтримують повну заборону куріння в закритих приміщеннях на робочому місці й у громадських місцях, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Теперішні курці ¹		Некурці ²	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	83,2	(81,4; 84,8)	65,8	(62,2; 69,3)	88,3	(86,7; 89,8)
<i>Стать</i>						
чоловіки	78,4	(75,9; 80,7)	65,3	(61,2; 69,2)	87,0	(84,6; 89,0)
жінки	87,2	(85,4; 88,8)	67,6	(60,0; 74,3)	89,1	(87,3; 90,6)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	80,5	(75,9; 84,4)	65,3	(53,9; 75,2)	84,0	(79,0; 88,0)
25-44	79,9	(77,1; 82,4)	63,7	(58,8; 68,3)	87,6	(84,9; 89,9)
45-64	85,0	(82,8; 87,0)	69,1	(64,0; 73,7)	89,7	(87,5; 91,6)
65+	88,4	(86,1; 90,3)	68,4	(58,2; 77,2)	89,7	(87,6; 91,4)
<i>Місцевість</i>						
міська	82,5	(80,1; 84,7)	64,8	(60,0; 69,3)	87,7	(85,4; 89,7)
сільська	84,7	(82,6; 86,6)	68,0	(62,9; 72,7)	89,7	(88,0; 91,2)
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	82,4	(78,1; 85,9)	52,5	(37,9; 66,6)	85,5	(81,3; 89,0)
середня	82,3	(79,4; 84,8)	67,4	(61,0; 73,2)	87,7	(84,7; 90,1)
середня спец. / проф.	81,2	(78,5; 83,6)	63,4	(58,1; 68,4)	87,7	(85,1; 89,9)
вища	88,1	(85,4; 90,3)	70,6	(63,0; 77,1)	92,1	(89,8; 93,9)
<i>Регіон</i>						
Західний	84,6	(81,2; 87,4)	67,5	(60,1; 74,1)	88,9	(86,1; 91,2)
Центральний	82,5	(79,6; 85,1)	60,5	(54,6; 66,2)	88,8	(85,9; 91,1)
Південний	84,3	(81,1; 87,0)	69,6	(63,3; 75,2)	89,5	(86,3; 92,1)
Східний	81,5	(76,2; 85,9)	66,9	(56,5; 76,0)	85,9	(80,7; 89,8)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не кував.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ТАБЛИЦЯ 9.11: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння має бути заборонене в закритих приміщеннях у ресторанах і кафе, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2017 рік

Характеристики	Усього		Теперішні курці ¹		Некурці ²	
	Відсотки (95% ДІ)					
Усього	81,3	(79,6; 82,9)	66,2	(62,6; 69,5)	85,8	(84,1; 87,2)
<i>Стать</i>						
чоловіки	77,2	(74,8; 79,5)	67,1	(63,2; 70,8)	83,9	(81,2; 86,3)
жінки	84,7	(82,8; 86,3)	62,6	(55,2; 69,5)	86,8	(84,9; 88,4)
<i>Вік (років)</i>						
15-24	79,9	(75,1; 84,0)	66,1	(54,1; 76,3)	83,1	(77,9; 87,2)
25-44	79,0	(76,5; 81,3)	66,0	(61,4; 70,4)	85,2	(82,6; 87,5)
45-64	81,9	(79,4; 84,1)	67,1	(61,9; 71,9)	86,3	(83,6; 88,5)
65+	85,7	(83,4; 87,7)	61,7	(51,7; 70,9)	87,3	(85,0; 89,2)
<i>Місцевість</i>						
міська	80,9	(78,6; 83,0)	64,0	(59,4; 68,5)	85,8	(83,6; 87,8)
сільська	82,2	(80,2; 84,0)	70,8	(66,5; 74,8)	85,6	(83,7; 87,3)
<i>Освіта³</i>						
нижча за середню	80,8	(76,3; 84,7)	70,7	(56,7; 81,6)	81,9	(77,0; 86,0)
середня	79,9	(77,0; 82,5)	66,8	(60,8; 72,3)	84,6	(81,5; 87,2)
середня спец. / проф.	79,9	(77,2; 82,4)	64,5	(59,5; 69,2)	85,6	(82,8; 88,0)
вища	84,8	(82,2; 87,2)	68,2	(60,6; 75,1)	88,7	(86,1; 90,9)
<i>Регіон</i>						
Західний	83,3	(80,8; 85,6)	70,5	(64,8; 75,5)	86,6	(84,2; 88,8)
Центральний	80,4	(77,8; 82,8)	62,1	(56,3; 67,6)	85,6	(82,8; 88,1)
Південний	82,1	(78,8; 85,1)	68,4	(61,7; 74,5)	87,1	(83,9; 89,7)
Східний	79,3	(73,8; 83,9)	64,7	(54,4; 73,9)	83,7	(78,5; 87,8)

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.12: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що куріння призводить до інсульту, інфаркту та раку легень, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	74,3	(72,5; 76,0)	82,6	(80,8; 84,2)	11,2*
<i>Статус щодо куріння</i>					
теперішні курці ¹	65,5	(62,3; 68,5)	72,1	(68,7; 75,3)	10,2*
некурці ²	77,8	(75,9; 79,6)	85,7	(84,0; 87,3)	10,2*
<i>Стать</i>					
чоловіки	70,4	(68,0; 72,8)	80,3	(78,1; 82,2)	13,9*
жінки	77,5	(75,5; 79,5)	84,6	(82,6; 86,4)	9,1*
<i>Вік (років)</i>					
15-24	68,6	(64,0; 72,9)	77,0	(72,1; 81,2)	12,2*
25-44	74,4	(72,0; 76,7)	81,1	(78,4; 83,6)	9,1*
45-64	77,6	(75,2; 79,8)	85,1	(83,0; 87,0)	9,7*
65+	74,5	(71,5; 77,2)	84,8	(82,6; 86,8)	13,9*
<i>Місцевість</i>					
міська	75,9	(73,5; 78,2)	82,1	(79,7; 84,3)	8,1*
сільська	71,3	(68,8; 73,6)	83,8	(81,8; 85,7)	17,7*
<i>Освіта³</i>					
нижча за середню	68,7	(64,9; 72,3)	82,6	(78,5; 86,1)	20,3*
середня	72,2	(69,2; 75,0)	81,3	(78,1; 84,0)	12,5*
середня спец. / проф.	77,0	(74,5; 79,3)	84,6	(82,3; 86,6)	9,8*
вища	80,9	(78,2; 83,3)	83,5	(80,5; 86,1)	3,2
<i>Регіон</i>					
Західний	69,5	(65,9; 72,9)	85,1	(82,5; 87,3)	22,4*
Центральний	74,7	(71,8; 77,4)	78,5	(74,9; 81,6)	5,0
Південний	76,5	(73,2; 79,5)	78,1	(73,8; 81,9)	2,1
Східний	79,3	(72,3; 84,9)	90,4	(86,3; 93,3)	13,9*

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не кував.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 9.13: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що вдихання вторинного тютюнового диму призводить до серйозних захворювань, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна Відсотки
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	86,2	(85,0; 87,3)	85,5	(84,1; 86,9)	- 0,8
<i>Статус щодо куріння</i>					
теперішні курці ¹	77,3	(74,6; 79,8)	73,4	(70,2; 76,4)	- 5,0
некурці ²	89,7	(88,6; 90,8)	89,1	(87,7; 90,4)	- 0,7
<i>Стать</i>					
чоловіки	82,3	(80,6; 84,0)	81,9	(80,0; 83,7)	- 0,5
жінки	89,4	(88,0; 90,7)	88,5	(86,9; 90,0)	- 1,0
<i>Вік (років)</i>					
15-24	87,9	(84,4; 90,6)	82,8	(78,3; 86,6)	- 5,8*
25-44	87,6	(85,8; 89,2)	85,6	(83,5; 87,5)	- 2,3
45-64	85,5	(83,5; 87,3)	86,4	(84,4; 88,2)	1,1
65+	83,0	(80,8; 84,9)	85,6	(83,4; 87,5)	3,2
<i>Місцевість</i>					
міська	86,8	(85,1; 88,3)	85,1	(83,2; 86,9)	- 1,9
сільська	85,2	(83,6; 86,7)	86,5	(84,8; 88,1)	1,6
<i>Освіта³</i>					
нижча за середню	77,0	(73,7; 80,0)	76,2	(71,9; 80,1)	- 1,0
середня	84,1	(81,9; 86,1)	86,7	(84,3; 88,8)	3,1
середня спец. / проф.	87,0	(85,1; 88,7)	85,9	(83,7; 87,8)	- 1,3
вища	90,9	(88,8; 92,6)	87,6	(85,3; 89,6)	- 3,6*
<i>Регіон</i>					
Західний	87,5	(85,7; 89,1)	88,1	(85,5; 90,4)	0,7
Центральний	85,6	(83,6; 87,4)	82,6	(79,6; 85,2)	- 3,5
Південний	85,5	(82,4; 88,2)	82,9	(80,0; 85,6)	- 3,0
Східний	86,5	(82,7; 89,5)	89,5	(86,1; 92,2)	3,5

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не курив.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ГЛОБАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ЩОДО ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ

ТАБЛИЦЯ 9.14: Відсотки дорослих віком 15 років і старших, котрі вважають, що деякі види сигарет можуть бути менш шкідливими за інші, за статусом щодо куріння та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	2010 рік		2017 рік		Відносна зміна
	Відсотки (95% ДІ)				
Усього	16,2	(14,9; 17,6)	11,5	(10,4; 12,6)	- 29,2*
<i>Статус щодо куріння</i>					
теперішні курці ¹	15,8	(13,4; 18,5)	18,7	(16,5; 21,1)	18,5
некурці ²	16,3	(14,9; 17,9)	9,3	(8,3; 10,5)	- 42,7*
<i>Стать</i>					
чоловіки	18,0	(16,2; 19,9)	13,8	(12,2; 15,6)	- 23,1*
жінки	14,9	(13,4; 16,6)	9,5	(8,2; 11,0)	- 36,1*
<i>Вік (років)</i>					
15-24	19,8	(16,2; 24,1)	14,2	(11,1; 18,0)	- 28,3*
25-44	15,6	(13,8; 17,7)	13,0	(11,2; 15,0)	- 16,8*
45-64	17,0	(15,0; 19,3)	10,7	(9,4; 12,3)	- 37,1*
65+	12,2	(10,4; 14,3)	8,0	(6,7; 9,5)	- 34,8*
<i>Місцевість</i>					
міська	15,1	(13,5; 17,0)	11,5	(10,2; 13,0)	- 23,8*
сільська	18,2	(16,4; 20,2)	11,3	(10,0; 12,8)	- 37,8*
<i>Освіта³</i>					
нижча за середню	9,2	(7,2; 11,7)	5,4	(3,6; 8,0)	- 41,5*
середня	14,8	(12,8; 17,1)	10,2	(8,6; 12,1)	- 31,2*
середня спец. / проф.	16,7	(14,6; 19,0)	10,6	(9,3; 12,1)	- 36,4*
вища	17,2	(14,6; 20,1)	13,6	(11,4; 16,1)	- 20,9*
<i>Регіон</i>					
Західний	21,9	(19,2; 24,8)	13,5	(11,9; 15,2)	- 38,5*
Центральний	15,2	(13,1; 17,6)	11,5	(9,5; 13,8)	- 24,6*
Південний	12,9	(10,6; 15,6)	11,1	(8,9; 13,7)	- 14,1
Східний	13,4	(10,7; 16,7)	9,7	(7,6; 12,3)	- 27,7*

¹ Включаючи щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Включаючи колишніх курців і тих, хто ніколи не куриє.

³ Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 9.15: Відсотковий розподіл теперішніх курців¹ сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за ймовірною поведінкою в разі, якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Якщо ціна на тютюнові вироби істотно зросте,					
	2010 рік		2017 рік		відносна зміна	
	будуть продовжувати курити так само, як і раніше	почнуть курити дешевші тютюнові вироби	будуть продовжувати курити так само, як і раніше	почнуть курити дешевші тютюнові вироби	будуть продовжувати курити так само, як і раніше	почнуть курити дешевші тютюнові вироби
	Відсотки (95% ДІ)				Відсотки	
Усього	22,1 (19,7; 24,8)	10,4 (8,7; 12,3)	19,8 (17,3; 22,6)	14,1 (12,0; 16,6)	- 10,4	36,1*
<i>Стать</i>						
чоловіки	21,6 (19,1; 24,4)	11,9 (10,0; 14,1)	20,7 (18,0; 23,7)	15,6 (13,2; 18,3)	- 4,3	30,9
жінки	24,0 (17,9; 31,5)	4,2 (2,4; 7,5)	16,4 (11,5; 22,9)	8,4 (5,2; 13,3)	- 31,6*	98,3
<i>Вік (років)</i>						
15-24	17,4 (11,7; 25,0)	6,0 (3,5; 10,0)	26,4 (17,0; 38,5)	11,7 (6,5; 20,2)	51,9	96,1
25-44	23,5 (20,2; 27,3)	9,1 (7,2; 11,6)	18,3 (15,1; 22,0)	13,4 (10,5; 16,8)	- 22,2*	46,5
45-64	22,2 (18,1; 26,8)	15,2 (12,0; 19,0)	19,6 (15,5; 24,4)	16,2 (12,6; 20,4)	- 11,7	6,6
65+	26,4 (19,0; 35,5)	11,5 (7,1; 18,2)	25,9 (17,7; 36,2)	13,5 (8,0; 21,8)	- 2,0	17,1
<i>Місцевість</i>						
міська	23,0 (19,8; 26,6)	9,1 (7,1; 11,5)	22,0 (18,7; 25,8)	12,8 (10,1; 16,0)	- 4,2	40,5
сільська	20,1 (17,0; 23,7)	13,2 (10,3; 16,8)	14,8 (12,2; 17,9)	17,1 (14,0; 20,8)	- 26,4*	29,7
<i>Освіта²</i>						
нижча за середню	27,7 (17,7; 40,6)	16,4 (9,4; 27,1)	23,1 (12,2; 39,4)	16,4 (8,5; 29,3)	- 16,5	- 0,6
середня	19,5 (15,6; 24,1)	14,8 (11,5; 18,9)	16,6 (12,8; 21,2)	19,3 (14,4; 25,4)	- 14,8	30,4
середня спец. / проф.	23,1 (19,3; 27,4)	10,9 (8,6; 13,9)	19,9 (16,4; 24,0)	14,1 (11,1; 17,7)	- 13,6	28,6
вища	28,0 (22,0; 34,8)	6,5 (3,4; 12,2)	19,5 (14,5; 25,8)	9,7 (6,5; 14,1)	- 30,2*	48,4
<i>Регіон</i>						
Західний	27,6 (23,2; 32,4)	9,2 (6,2; 13,5)	19,5 (13,9; 26,7)	12,6 (8,9; 17,4)	- 29,1*	36,2
Центральний	19,4 (15,4; 24,1)	12,1 (9,7; 15,0)	21,1 (17,3; 25,4)	16,1 (12,3; 20,9)	8,6	33,4
Південний	20,4 (15,9; 25,8)	7,2 (4,9; 10,3)	17,6 (13,3; 22,9)	16,2 (12,3; 21,1)	- 13,7	126,5*
Східний	22,6 (16,0; 30,9)	15,3 (9,0; 24,9)	21,1 (15,6; 27,9)	10,5 (6,1; 17,5)	- 6,4	- 31,5

¹ Теперішні курці включають щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

ТАБЛИЦЯ 9.15 (ПРОДОВЖ.): Відсотковий розподіл теперішніх курців¹ сигарет промислового виробництва віком 15 років і старших за ймовірною поведінкою в разі, якщо ціна на тютюнові вироби істотно зростає, та вибраними демографічними характеристиками – GATS–Україна, 2010 та 2017 роки

Характеристики	Якщо ціна на тютюнові вироби істотно зростає,								
	2010 рік			2017 рік			відносна зміна		
	почнуть курити менше	припинять курити	не знають	почнуть курити менше	припинять курити	не знають	почнуть курити менше	припинять курити	не знають
Усього	28,4 (25,8; 31,2)	25,2 (22,5; 28,1)	13,9 (11,7; 16,3)	25,8 (22,8; 29,0)	21,0 (18,3; 24,0)	19,2 (16,6; 22,1)	- 9,3	- 16,6*	38,7*
<i>Стать</i>									
чоловіки	27,3 (24,7; 30,0)	25,3 (22,5; 28,3)	13,9 (11,7; 16,5)	24,7 (21,7; 28,0)	19,3 (16,5; 22,4)	19,7 (16,8; 22,9)	- 9,3	- 23,7*	41,7*
жінки	33,2 (26,2; 41,0)	24,9 (19,0; 31,9)	13,7 (9,1; 20,1)	30,0 (23,4; 37,6)	27,8 (20,8; 35,9)	17,3 (11,8; 24,8)	- 9,5	11,7	26,9
<i>Вік (років)</i>									
15-24	31,5 (24,0; 40,1)	34,3 (26,0; 43,7)	10,9 (7,0; 16,4)	24,2 (16,5; 34,0)	21,4 (13,4; 32,5)	16,3 (9,8; 25,9)	- 23,2	- 37,6*	50,2
25-44	28,7 (25,2; 32,4)	23,4 (20,1; 27,0)	15,3 (12,3; 18,9)	24,6 (20,8; 28,8)	21,4 (17,7; 25,7)	22,3 (18,5; 26,6)	- 14,2	- 8,2	45,5*
45-64	27,3 (23,4; 31,6)	21,3 (18,1; 25,1)	14,1 (11,1; 17,7)	28,6 (23,7; 34,0)	20,2 (16,2; 24,8)	15,5 (12,3; 19,3)	4,8	- 5,5	10,4
65+	21,8 (14,2; 31,8)	29,8 (22,2; 38,8)	10,5 (6,3; 16,9)	23,9 (16,2; 33,8)	21,3 (13,8; 31,5)	15,4 (8,9; 25,1)	9,8	- 28,4	46,8
<i>Місцевість</i>									
міська	28,9 (25,6; 32,6)	24,0 (20,5; 27,9)	14,9 (12,2; 18,2)	26,3 (22,4; 30,7)	20,1 (16,5; 24,1)	18,8 (15,5; 22,7)	- 9,0	- 16,5	25,9
сільська	27,3 (23,8; 31,2)	27,9 (24,5; 31,5)	11,5 (8,8; 14,7)	24,7 (21,1; 28,6)	23,2 (19,7; 27,1)	20,2 (16,8; 24,0)	- 9,8	- 16,7	76,0*
<i>Освіта²</i>									
нижча за середню	25,3 (15,3; 38,7)	22,4 (14,5; 33,1)	8,2 (4,0; 15,9)	26,5 (13,6; 45,4)	21,1 (10,8; 37,3)	12,8 (6,4; 24,0)	5,1	- 5,7	56,8
середня	23,2 (19,3; 27,7)	26,3 (22,1; 30,9)	16,3 (12,5; 20,8)	23,5 (19,0; 28,7)	24,5 (19,3; 30,6)	16,1 (12,0; 21,3)	1,2	- 6,6	- 0,9
середня спец. / проф.	29,9 (26,3; 33,8)	22,7 (19,0; 26,9)	13,3 (10,6; 16,6)	25,7 (21,2; 30,9)	19,3 (15,5; 23,6)	21,0 (17,2; 25,4)	- 14,1	- 15,3	58,0*
вища	29,4 (23,6; 36,1)	19,6 (14,9; 25,3)	16,5 (12,0; 22,3)	29,4 (23,9; 35,7)	20,1 (15,2; 26,1)	21,3 (15,9; 28,0)	- 0,1	2,7	29,0
<i>Регіон</i>									
Західний	23,0 (18,7; 27,9)	25,4 (20,1; 31,5)	14,9 (11,5; 19,0)	27,8 (22,5; 33,9)	21,8 (17,3; 27,2)	18,2 (14,2; 23,1)	21,1	- 13,9	22,7
Центральний	31,0 (25,9; 36,5)	28,3 (23,4; 33,7)	9,2 (6,7; 12,5)	25,0 (20,6; 30,0)	21,1 (16,9; 26,1)	16,7 (12,8; 21,5)	- 19,4	- 25,3*	80,7*
Південний	31,5 (27,0; 36,3)	26,3 (21,7; 31,6)	14,6 (10,4; 20,1)	29,4 (24,1; 35,2)	18,3 (14,1; 23,4)	18,5 (14,3; 23,6)	- 6,8	- 30,4*	26,6
Східний	25,6 (19,2; 33,1)	14,8 (9,3; 22,7)	21,8 (14,2; 32,0)	20,8 (13,3; 31,0)	23,3 (15,8; 32,8)	24,3 (17,2; 33,2)	- 18,5	57,6	11,5

¹ Теперішні курці включають щоденних курців і тих, хто курить не щодня (епізодично).

² Рівень освіти вказаний лише для респондентів віком 25 років і старших.

* $p < 0,05$

Значення оцінок показників / середніх та 95-відсоткові довірчі інтервали округлені до десятих (0,1). Відносна зміна показників розрахована з використанням неокруглених значень оцінок показників і може відрізнятися від розрахунків, зроблених на основі округлених значень, наведених у таблиці.

Європейське регіональне
бюро ВООЗ

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) – спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй, створена в 1948 р., основна функція якої полягає у розв'язанні міжнародних проблем здоров'я і охорони здоров'я населення. Європейське регіональне бюро ВООЗ є одним з шести регіональних бюро в різних частинах земної кулі, кожне з яких має свою власну програму діяльності, спрямовану на розв'язання конкретних проблем охорони здоров'я країн, які воно обслуговує.

Держави-члени

Австрія
Азербайджан
Албанія
Андорра
Бельгія
Білорусь
Болгарія
Боснія і Герцеговина
Вірменія
Греція
Грузія
Данія
Естонія
Ізраїль
Ірландія
Ісландія
Іспанія
Італія
Казахстан
Кіпр
Киргизстан
Колишня Югославська
Республіка Македонія
Латвія
Литва
Люксембург
Мальта
Монако
Нідерланди
Німеччина
Норвегія
Польща
Португалія
Республіка Молдова
Російська Федерація
Румунія
Сан-Марино
Сербія
Словаччина
Словенія
Сполучене Королівство
Таджикистан
Туреччина
Туркменістан
Угорщина
Узбекистан
Україна
Фінляндія
Франція
Хорватія
Чеська Республіка
Чорногорія
Швейцарія
Швеція

Всесвітня організація охорони здоров'я
Європейське регіональне бюро
UN City, Marmorvej 51, DK-2100 Copenhagen Ø, Denmark
Tel.: +45 45 33 70 00 Fax: +45 45 33 70 01
E-mail: contact@euro.who.int